CENTER ZA KULTURO MLADIH
Vilharjeva cesta 11, 1000 Ljubljana, tel.: (01) 23 48 200, faks: (01) 23 48 220
www.pionirski-dom.si, e-pošta: tajnistvo@pionirski-dom.si

LETNO POROČILO

ZA OBDOBJE 1. 1. – 31. 12. 2021

KULTURA JE NAŠ NAČIN ŽIVLJENJA

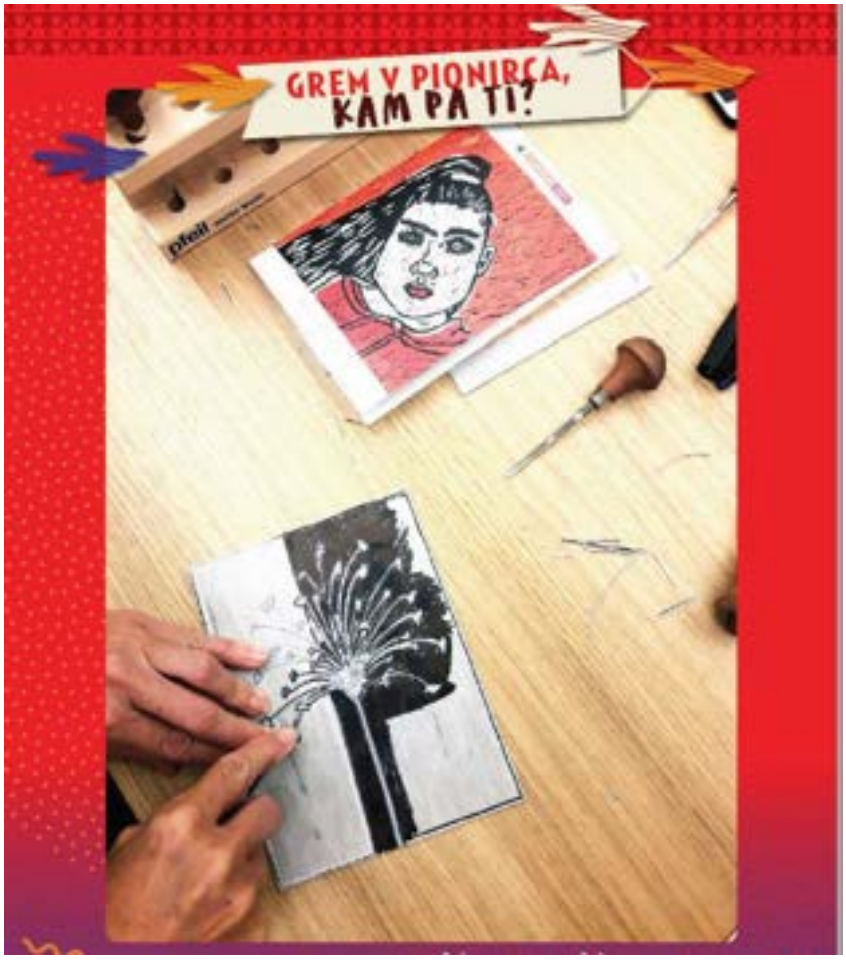

Foto: arhiv Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih

Letno poročilo so pripravili:
Viktorija Potočnik, v. d. direktorica
Bjanka Kršmanc, pomočnica v.d. direktorice
David Perović, računovodja
Vesna Tripković, vodja oddelka za kulturo s sodelavkami in sodelavci
Tadeja Vovk, vodja oddelka za tuje jezike in kulture s sodelavkami in sodelavci
Karmen Ručigaj, strokovna sodelavka

Kazalo vsebine

A POSLOVNO POROČILO
UVOD **5**
FINANČNI KAZALCI **8**
I. FIZIČNI KAZALCI **8**
II. FINANČNI KAZALCI **9**
III. OPISNI KAZALCI **9**
IV. ČLOVEŠKI VIRI **10**

B VSEBINSKO POROČILO
KULTURNO-UMETNIŠKI PROGRAMI

1 UPRIZORITVENA UMETNOST **15**
1.1 GLEDALIŠČE 15
1.2 PLES 17
1.3 CIRKUS IN KLOVNADA 19
1.4 S PRAVLJICO OKROG SVETA – štirje interaktivni dogodki 20
1.5 MUZIKAL 21
1.6 GLEDALIŠKA PREDSTAVA NINA IN SOLZA SREČE 23

2 LIKOVNA UMETNOST **25**
2.1 KIPARSTVO ZA OTROKE IN MLADINO 25
2.2 KIPARSTVO ZA MLADOSTNIKE IN ODRASLE 26
2.3 GRAFIKA ZA ODRASLE 28
2.4 SLIKARSTVO ZA OTROKE IN MLADINO 29
2.5 SLIKARSTVO ZA ODRASLE 32
2.6 PRIPRAVA NA SPREJEMNE IZPITE ALI ŠTUDIJSKO RISANJE 33
2.7 ŠOLA ŠIVANJA IN OBLIKOVANJA 35
2.8 LIKOVNE DELAVNICE ZA MLADE S POSEBNIMI POTREBAMI 36
2.9 ZAKLJ. RAZSTAVA LIKOVNIH DEL OTROK, KI OBISKUJEJO CELOLETNE TEČAJE 37
2.10 RAZSTAVA TEČAJNIKOV KIPARSTVA IN GRAFIKE ZA ODRASLE 38

3 GLASBENA UMETNOST **42**
3.1 UČENJE BAS KITARE 42
3.2 UČENJE BOBNOV 42
3.3 UČENJE KITARE 44
3.4 UČENJE KLAVIRJA 46
3.5 UČENJE PETJA 48
3.6 UČENJE SAKSOFONA IN KLJUNASTE FLAVTE 50
3.7 UČENJE VIOLINE 51
3.8 GLASBENE URICE, GLASBENA PRIPRAVLJALNICA 1, 2 51
3.9 KITARSKI ORKESTER 52
3.10 ROCK AKADEMIJA 53

4 DRUGI PROGRAMI IZOBRAŽEVANJA ZA KULTURO **56**
4.1 MLADI RAZISKOVALCI 56
4.2 ART LAB 57
4.3 FILM 57
4.4 ANIMIRANI FILM 59
4.4 ČRKARIJA 60
4.5 SODELOVANJA PIONIRSKEGA DOMA IZVEN ZAVODA 61
4.6 IZOBRAŽEVANJA IN PREDAVANJA ZA PEDAGOGE 62
4.7 GLEDALIŠKE SANJE 2 – ZBIRKA DRAMSKIH BESEDIL ZA GLEDALIŠKO VZGOJO 64

5 FESTIVALI **67**
5.1 OTROŠKI FESTIVAL GLEDALIŠKIH SANJ 67
5.2 PIONIRSKI IMPRO FEST 69
5.3 LITERARNI NATEČAJ BODI PISATELJ/BODI PISATELJICA 2021 71
5.4 FESTIVAL HOKUS POKUS – ZNANOST IN UMETNOST 73

5.5 LIKFEST – LIKOVNI FESTIVAL 75
5.6 MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL ZOOM.15 77
5.7 KALEJDOSKOP – FESTIVAL SODOBNE ODRSKE UMETNOSTI 78
5.8 GLASBENI FESTIVAL 80

6 KULTURNI DNEVI 82

7 POČITNIŠKE ŠOLE V PIONIRSKEM DOMU – CENTRU ZA KULTURO MLADIH 86
8 MEDNARODNI PROJEKTI 90
9 RAZVOJ OBČINSTEV 94

PROGRAMI UČENJA TUJIH JEZIKOV IN KULTUR
9.1 CELOLETNI PROGRAMI TUJIH JEZIKOV IN KULTUR 97
9.2 MEDNARODNI IZPITI 121

10 VSEBINSKE OPREDELITVE VEČ LOKACIJ ZAVODA 127

B RAČUNOVODSKO POROČILO 131

Priloga 1: Analiza anket o zadovoljstvu uporabnikov storitev Pionirskega doma 146

A POSLOVNO POROČILO

UVOD

Poslovno poročilo temelji na sledečih zakonih in podzakonskih aktih:

- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture – ZUJIK (Uradni list št. 96/02, 123/06, 7/07, 53/07, 65/07, 56/08)
- Zakon o zavodih (Uradni list št. 12/91, 17/91, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94, 8/96, 31/00, 36/00,127/06)
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Pionirski dom – Center za kulturo mladih (Uradni list št. 100/07 in 105/08)
- Zakon o javnih financah (Uradni list št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02, 110/02, 127/06,14/07, 64/08, 109/08, 49/09)
- Zakon o uravnoteženju javnih financ (Uradni list RS št. 40 in 105/12)
- Aneks h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS št. 80/2018)
- Aktih zavoda, ki jih je sprejel Svet zavoda in predpisih, za katere je pooblaščena direktorica zavoda

Izhodišče za pripravo poslovnega poročila predstavljajo dolgoročni in srednjeročni cilji strategije razvoja kulture v Republiki Sloveniji, Mestni občini Ljubljana ter Strategija razvoja Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih za obdobje 2021 – 2025.

Bistveni poudarki iz ciljev zavoda:

1. Cilji razvoja zavoda so ostali enaki, kot so opredeljeni v Strategiji in letnem planu zavoda. Uresničevanje ciljev je zahtevalo veliko modrosti pri vodenju in prilagajanju vseh zaposlenih in honorarnih sodelavk in sodelavcev pri upoštevanju ukrepov, ki veljajo v aktualnih zdravstvenih razmerah. Nenehno spreminjajoči ukrepi so zahtevali premišljeno in hitro odzivanje vseh izvajalcev s ciljem, da v danih razmerah v največji možni meri izvedemo večino programov zavoda. Zavod je izvajal svoje programe tako z neposrednim delom na lokacijah zavoda, kot preko socialnih omrežij in spletnih platform (najpogostejše na Zoom povezavi).

2. Zavod je v javnem interesu, izvaja javno službo na področju izvajanja programov kulturne vzgoje kot vzgoje za ustvarjalnost otrok in mladine, medgeneracijske programe in programe za odrasle. V letu 2021 je bilo izvedenih 27 celoletnih kulturno-umetniških in 12 jezikovno-kulturnih programov, osem festivalov, počitniške šole, številne krajše delavnice, kulturni dnevi za vrtce in šole ter študente. Izvedene so bile številne delavnice preko ZOOM-a, v živo preko vikenda in predstave za otroke in družine.

3. Zavod opravlja naloge osrednje inštitucije na področju kulturne vzgoje v Mestni občini Ljubljana in sodeluje s številnimi kulturnimi inštitucijami in nevladnimi organizacijami. Zavod je s svojimi programi sodeloval z vrtci, šolami, nevladnimi organizacijami, javnimi zavodi, fakultetami iz Osrednje slovenske regije, Slovenije in tujine. V sodelovanje je bilo vključenih preko 200 različnih izobraževalnih, kulturnih in drugih sorodnih subjektov (vrtci, osnovne in srednje šole, Slovensko mladinsko gledališče, SNG Drama, Hiša otrok in umetnosti, Zavod Mala ulica, Hiša eksperimentov, Zavod Maska, Ptujsko gledališče, Zavod Bufeto, Zavod Godot, PEF, FF, Mestna galerija, Mladi Zmaji, številne četrtne skupnosti, Društvo za izvajanje filmske vzgoje Slon, Društvo za krepitev potencialov mladih na področju znanosti, umetnosti in tehnologije Rampa, Društvo Qulenium, Društvo za oživljanje zgodbe 2 koluta, Mali tehnoved, Kinodvor, Art kino mreža Slovenije, Društvo za izobraževanje in kulturo IMPRO,…).

4. Zavod izvaja vsebinsko in tematsko raznolike programe kulturne vzgoje in vzgoje za umetnost in spodbuja izražanje ustvarjalnosti na kulturno-umetniškem in jezikovno-kulturnem področju otrok in mladih ter odraslih. Zadovoljstvo udeležencev naših programov je v anketi (priloga poročila) izrazili tako straši kot tečajniki in tečajnice celoletnih programov.

5. Zavod organizira in izvaja srečanja otrok in mladih iz Mestne občine Ljubljana, Slovenije in tujine na različnih področjih kulturno-umetniškega delovanja otrok in mladih. V ta namen je organiziranih kar osem festivalov, večina od njih je že mednarodnega značaja. Sodelovanja v ERASMUS+ projektih pa povezujejo mlade iz Evrope in širše.

6. Zavod organizira izobraževanja, svetovanja in posvetovanja za mentorje vzgoje za kulturo, druge strokovnjake in praktike, vzgojitelje in starše s področja svoje dejavnosti. Izobraževanja so izvajanja v okviru festivalov, samostojnih izobraževanj zavoda in izobraževanj, ki so bila potrjena s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (KATIS).

7. Zavod razvija tudi druge dejavnosti, ki so namenjene ustvarjalnemu preživljanju prostega časa, večanju socialne kohezivnosti, vseživljenjskega učenja, večanju dostopnosti kulturnih dobrin in znanja ter spodbujanju medgeneracijskega dialoga, pri čemer sodeluje s sorodnimi institucijami doma in v tujini.

8. Zavod sodeluje z mednarodnimi organizacijami doma in v tujini (glej poročilo o mednarodnem sodelovanju).

9. Zavod oddaja prostore za izvedbo kulturnih programov in projektov drugih organizatorjev kulturnih dogodkov.

10. Zavod povečuje programsko pestrost in ponudbo za otroke in mlade ter delež prihodkov iz strani ustanoviteljice in sredstev pridobljenih na trgu.

11. V letu 2018 je bil končan denacionalizacijski postopek Baragovega semenišča, ki daje možnosti in priložnosti za celovito ureditev območja od Navja do Gospodarskega razstavišča in celovite prenove edinstvenega Plečnikovega objekta. Skupaj s Slovenskim mladinskim gledališčem smo Mestni občini Ljubljana predali idejne zasnove vsebin, ki bodo dobila mesto v prenovljeni stavbi. Zavod aktivno sodeluje pri vseh postopkih potrebnih za pripravo dokumentacije v okviru MOL.

Skladno s sprejetim programom dela in usmeritvami Strokovnega sveta ter Sveta zavoda je zavod izvajal programe na oddelkih:

- oddelek za kulturno-umetniško vzgojo in ustvarjalnost,
- oddelek za učenje tujih jezikov in kultur,
- oddelek za izobraževanje in razvoj kulturno-umetniške in jezikovno-kulturne dejavnosti
- služba za trženje in stike z javnostjo
- tehnična služba in
- uprava.

Zavod ima v upravljanju prostore na Vilharjevi c. 11, Miklošičevi c. 28 in Komenskega 9.

Vsebinske cilje je zavod uresničeval z organizacijo in izvedbo:

- celoletnih programov s kulturno-umetniškimi in jezikovno-kulturnimi vsebinami za otroke in mlade ter odrasle,
- časovno krajših programov za otroke in mlade ter odrasle,
- festivalov za otroke in mladino, ki so pretežno namenjeni otrokom in mladim iz osrednje slovenske regije,

- matinej za otroke, mladino in odrasle na glasbenem, gledališkem in plesnem področju,
- enkratnih dogodkov (delavnic), kjer so prevladovale kulturno-umetniške vsebine,
- številnih vsebinsko in tematsko raznolikih brezplačnih delavnic v okviru zavoda in izven, namenjenim spodbujanju ustvarjalnosti otrok in mladih,
- povezovanja v skupne akcije namenjene kulturni vzgoji in kreativnemu preživljanju prostega časa otrok in mladih na nivoju Mestne občine Ljubljana ter drugih sorodnih organizacij doma in v tujini,
- številnih strokovnih, poslovnih in družabnih dogodkov ter prireditev namenjenih vsem generacijam,
- izobraževanj mentorjev za kulturo, ter drugih strokovnih delavcev v Mestni občini Ljubljana, Sloveniji in tujini,
- rednih srečanj in izobraževanj ožje delovne ekipe in vseh zaposlenih ter zunanjih sodelavk in sodelavcev zavoda,
- uspešnih kandidatur in izvedb projektov Mlado gledališče v gibanju, kjer je Pionirski dom nosilec projekta. Kot partner sodeluje v projektu Svoboda. Oba projekta sta financirana iz sredstev Evropske komisije – Ustvarjalna Evropa. Uspešni smo bili tudi pri prijavah projektov Erasmus+, kot nosilci ali partnerji omenjenih projektov,
- sodelovanj z drugimi zavodi in institucijami z namenom širitve kulturno-umetniških programov in vsebin v okviru Mestne občine Ljubljane in širše ter z namenom večanja kakovostne kulturne ponudbe.
- od leta 2019 je Pionirski dom postal izpitni center za mednarodno preverjanje znanja iz angleškega in španskega jezika, izvedeni so bili izpiti za naše tečajnike in zunanje interesante, kar se je pokazalo kot uspešna odločitev.
- Strokovni svet in Svet zavoda se redno sestajata in dajeta strokovne in strateške usmeritve zavodu, sprejela sta tudi Strateški načrt zavoda od 2021 do 2025, katerega je potrdil Mestni svet Mestne občine Ljubljana. Obema svetoma je potekel mandat, v decembru 2020 je bila potrjena nova sestava Sveta zavoda. Strokovni svet je svojo novo sestavo potrdil v januarju 2021. Strokovni svet in Svet zavoda sta sprejela dopolnitve Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Pionirskem domu – Centru za kulturo mladih in Pravilnik o standardih in normativih dela v Pionirskem domu – Centru za kulturo mladih ter se tekoče seznanjala z izvajanjem vsebinskega in finančnega plana zavoda. Mestni Svet Mestne občine Ljubljana pa je sprejel dopolnitve Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Pionirski dom – Center za kulturo mladih.

Pri načrtovanju in izvajanju programov smo izhajali iz strokovnih izhodišč, ki pravijo, da ukvarjanje z umetnostjo predstavlja eno izmed najučinkovitejših sredstev osebnostnega razvoja posameznika, prispeva k višji kakovostni ravni življenja ter da umetnost pozitivno vpliva na ustvarjalnost in samopodobo otrok in mladih ter spodbuja njihove socialne veščine.

Zaradi epidemije Covid in znanih ukrepov je zavod moral prilagoditi izvajanje dejavnosti tako v okviru neposrednega dela, kot dela na daljavo, kjer je sodelovalo 80 % tečajnikov, ki obiskujejo celoletne dejavnosti. Izvedeni so bili festivali: festival Hokus Pokus, literarni natečaj z zaključnim dogodkom v Festivalni dvorani, filmski festival (preko video povezav), Impro fest, likovni festival, plesni festival ter Otroški festival gledaliških sanj.

Kljub epidemiološkim razmeram, je Zavod v celoti izvedel celoletne programe za šolsko obdobje 2020/21 in z izvajanjem programov uspešno nadaljuje v letu 2021/22.

FINANČNI KAZALCI

I. FIZIČNI KAZALCI

Ocena uspeha zajema:
V letu 2021 smo kljub izrednim razmeram ohranili visoko število vpisanih v celoletne tečaje Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih. Še posebej pomembno je, da smo ohranili število vpisanih na področju programov s kulturno-umetniškimi vsebinami.

Tudi v letu 2021 smo velik poudarek namenili utrjevanju interdisciplinarnega povezovanja med obstoječimi dejavnostmi Pionirskega doma ter tako povečali kvalitetno pestrost programov in projektov (francoščina – moda, nemščina – glasba, mladi raziskovalci – angleščina, španščina – slikarstvo,…), ter nadgradnji likovnih programov v prostorih na Komenskega 9.
V šolsko leto 2020/21 je bilo vpisanih 1309 otrok, izpisalo se je 134 otrok. Pri vzrokih za izpis med navedenimi razlogi ni bilo nezadovoljstvo otrok in staršev z izvajanjem programa, temveč je bil v večini razlog upoštevanje ukrepov in preventivno delovanje vezane na izredne razmere in nezmožnost izvajanja nekaterih programov, predvsem za najmlajše otroke.

Festivale Pionirskega doma, namenje mladim ustvarjalcem, smo vsebinsko dopolnili in razširili z dodatnimi programi. V okviru gledališkega, likovnega, filmskega, literarnega in znanstvenega festivala smo nadaljevali z uspešnim izobraževanjem mentorjev ter jim tako omogočili obogatitev znanj in izkušenj ter posledično dvignili kvaliteto izvedenih gledaliških produkcij ter likovnih, filmskih in literarnih izdelkov. Literarni natečaj smo izvedli v slovenskem, angleškem, francoskem, nemškem ter italijanskem jeziku. Filmski festival ZOOM je postal prepoznaven mednarodni filmski festival, namenjen mladim filmskim ustvarjalcem, katerega program smo letos izvedli preko video povezav.
Prav tako so bili v celoti izvedeni Hokus Pokus – festival znanosti in umetnosti, plesni festival, Impro fest ter delno likovni festival – Likfest. V okviru gledališkega festivala so se predstavile osnovnošolske skupine z gledališkimi in improvizacijskimi uprizoritvami.
Povečali smo število brezplačnih prireditev za otroke in mlade, saj smo poleg utečenega literarno-gledališkega projekta S pravljico okrog sveta, izvajali tudi številne vsebinsko pestre delavnice, tako z neposrednim delom v zavodu, kot preko spletnih povezav.

Glede na dane razmere je zavod sodeloval na številnih prireditvah, ki jih organizira MOL in drugih prireditvah.

Zavod je v letu 2021 obiskovalo 32 otrok, ki so plačali del šolnine ali bili popolnoma oproščeni plačila šolnine. Z delno oprostitvijo plačila smo omogočili obiskovanje dejavnosti otrokom iz doma Malči Belič.

Kazalci uporabe in najema Festivalne dvorane za neprofitne dejavnosti za otroke in mlade kažejo, da smo kljub zaostrenim razmeram v danih možnostih izvedli tako prireditve v lastni režiji kot tudi omogočili sodelovanje drugim javnim zavodom iz MOL. Tako smo odprli vrata vsem, ki so izkazali interes, da v danih razmerah izvedejo prireditve za širšo javnost.

II. FINANČNI KAZALCI

V letu 2021 je bilo skupnih prihodkov 1.344.259 EUR, od tega lastnih prihodkov v višini 454.259 EUR, delež Mestne občine v višini 890.000 EUR.
Gibanja razmerja med lastnimi viri in MOL je prikazan v spodnji razpredelnici:

leto	**2015** (v EUR)	**2016** (v EUR)	**2017** V (EUR)	**2018** (v EUR)	**2019** (v EUR)	**2020** (v EUR)	**2021** (v EUR)
Skupaj	**1.112.563**	**1.177.176**	**1.304.431**	**1.417.642**	**1.485.067**	**1.223.854**	**1.344.259**
lastni vir	521.784	583.138	663.115	752.135	774.419	424.354	454.259
MOL	590.779	594.038	641.316	665.507	710.648	799.500	890.000

Zavod je s svojimi programi vezan na izvajanje le-teh po šolskem koledarju, ustanoviteljica pa potrjuje programe na osnovi koledarskega leta. Zaposleni, zunanji sodelavci in sodelavke zavoda so s svojim angažiranim delom izpeljali vse sprejete in načrtovane projekte in programe. Zaradi dotrajanosti stavbe na Vilharjevi cesti 11, ki jo ima zavod v upravljanju, so potrebni številni dodatni napori, od skrbne rabe energije do zagotavljanja varnosti otrok in zaposlenih. Omenjene težave bo lažje odpravljati tudi ob dejstvu, da je prenova in dograditev stavbe v planih Mestne občine Ljubljana, kjer bi se gradnja pričela leta 2025.
Prenova stavbe na Komenskega 9, pomeni za zavod veliko pridobitev in programski izziv. Zahvala gre Mestni občini Ljubljana, ki je v proračunu preteklih let zagotovila sredstva za prenovo stavbe. Zavod je tako prvič v vsej zgodovini delovanja v optimalnih prostorih.

V letu 2021 smo ugotovili presežek prihodkov nad odhodki v višini 2.755,35 EUR, ki ostane nerazporejen. O njegovi porabi bo odločal Svet zavoda.

III. OPISNI KAZALCI

Iz vsebinskih poročil in strokovnih ocen naših izvajanih programov, so le-ti v porastu, tako po številu izvajanih programov, po številu pozitivnih kritik in strokovnih ocen zunanjih institucij.

Vsi izvedeni festivali presegajo meje ljubljanske regije in vse bolj postajajo ustvarjalna srečanja mladih iz Slovenije, zamejstva in tujine. Kritike in objave o izvedbi festivalov so pozitivne in pomenijo veliko spodbudo za zaposlene in mlade, ki se udeležujejo festivalov v vse večjem številu. Vsi programi za otroke in mlade imajo skupen cilj: pri mladih z različnimi oblikami strokovnega dela spodbuditi njihovo ustvarjalnost, inovativnost in kritičnost do sebe kot prostora kjer odraščajo.

Mladi, ki obiskujejo dejavnosti v Pionirskem domu uspešno sodelujejo na različnih prireditvah, festivalih in tekmovanjih tako v okviru Mestne občine Ljubljana kot tudi Slovenije in tujine. Sodelovali so na številnih domačih in mednarodnih prireditvah na likovnem, filmskem in video, gledališkem, glasbenem, jezikovnem področju ter na številnih drugih kulturno-umetniških in jezikovno-kulturnih področjih. Na mednarodnih tekmovanjih v znanju tujih jezikov so vsi udeleženci iz našega zavoda dosegli izjemne rezultate, kar so na podelitvi certifikatov potrdili predstavniki tujih kulturnih inštitucij pri nas.

Tudi v letu 2021 smo bili izjemno uspešni na področju pridobivanja evropskih sredstev s programa Ustvarjalna Evropa. Tako smo ponovno nosilci mednarodnega projekta sodelovanja Mlado gledališče v gibanju / Young Theatre on the Move ter partnerji v mednarodnem projektu sodelovanja velikega obsega pod imenom Liberty / Svoboda. Oba projekta smo izvajali neposredno ali preko ZOOM povezav.

Mlado gledališče v gibanju je rezultat spoznanj pilotnega projekta, da je prav telesna izraznost tista, ki potrebuje več pozornosti in poudarka, saj je primanjkuje na vseh področjih življenja in izobraževanja mladih. V ta namen združujemo dve umetniški obliki, gledališko improvizacijo ter sodobni ples. Obe spodbujata ustvarjalnost, svobodo izražanja in aktivno sodelovanje vseh udeleženih. Umetniški obliki povezujemo skozi ustvarjalni gib, ki predstavlja metodo izobraževanja mladih občinstev ter njihovih mentorjev – pedagogov ter gledaliških profesionalcev. Obe zvrsti uprizoritvenih umetnosti že vrsto let gojimo tudi v Pionirskem domu – Centru za kulturo mladih. Kot nosilci projekta smo odgovorni za njegovo uspešno implementacijo, za izmenjavo izkušenj in znanj ter uspešno sodelovanje celotnega konzorcija. Partnerjem iz prvega projekta, poleg Pionirskega doma so to še Dečji kulturni centar Beograd, Srbija, Elcky Centrum Kultury, Poljska ter Opera Comica pentru copii, Romunija, se je pridružil še partner iz Francije – CNC Dance iz mesta Lille.

Liberty / Svoboda združuje 12 kulturnih partnerjev iz desetih držav, partnerjev s skupnimi vrednotami, strastjo in predanostjo. Vzpostavljamo dinamično kuratorsko in razvojno ekipo, ki bo omogočala sodelovanje umetnikov in kulturnikov v obdobju treh let. Rezultat bo 75 novih povezav 750 mladih umetnikov, ki bodo predstavljeni na prosto dostopnih dogodkih po Evropi. Projekt sestavljajo programski sklopi Inside Out Performance, Processional Theatre, Liberty Wall-Art, Outdoor Digital Art ter izobraževalni seminarji in delavnice. Vsi smo raziskovali temo kulturne integracije in identitete skozi festivale, konference in interdisciplinarne povezave. V projektu se zavezujemo k razvoju, izobraževanju in usposabljanju občinstva. Kulturna različnost, ogrožene skupnosti, begunci, socialno depriviligirane in invalidne osebe so prioriteta tega projekta. Projekt Liberty / Svoboda se bo zaključil s petmesečnim vse evropskim programom, ki bo potekal od maja do septembra 2022. Rezultat bo hkrati tudi velika zapuščina projekta – digitalni portfolio 750 evropskih mladih umetnikov.

IV. ČLOVEŠKI VIRI

Zaposlovanje in kadrovska rast

Zaposleni – v zavodu je na dan 31. 12. 2021, 30 redno zaposlenih.
Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v letu 2021 je bilo 24.

Kadrovska struktura se izboljšuje tako po starosti kot izobrazbi zaposlenih. Le z nadomestnim zaposlovanjem mlajših ter strokovno usposobljenih ter zunanjih sodelavcev smo tudi do sedaj izvajali številne programske in strokovne izzive.
9 zaposlenih je starih nad 50 let, od tega je 6 zaposlenih v varovani kategoriji (nad 58 let). V letu 2021 smo imeli 2 odpovedi iz delovnega razmerja (tehnični koordinator in čistilka). Za določen čas smo zaposlili 1 čistilko.

Odsotnosti zaradi bolniških odsotnosti niso pomembno vplivale na delovanje zavoda in smo tako uspeli izpeljati vse programsko zastavljene cilje.

Zunanji oz. honorarni sodelavci – zavod sodeluje na področju kulturnih dejavnosti z 46 umetniki oz. drugimi zunanjimi izvajalci. Sredstva za plačila po opravljenih programih zagotavlja zavod v celoti iz lastnih sredstev delovanja.

Za kakovostno delo zavoda so bili izvedeni tedenski sestanki vodij oddelkov, namenjeni usklajevanju programov, načrtovanju dela in pregledu izvajanja predpisov ter obravnave aktualnih dogodkov. Zaradi kakovostnega planiranja in izvajanja programov se vsake tri mesece sestanemo vsi zaposleni in honorarni sodelavci. Velik poudarek vseh srečanj je ustvarjanje pozitivne in ustvarjalne klime v zavodu. To dosegamo s stalnim izobraževanjem zaposlenih in skrb za zdravje posameznika in celotnega kolektiva.

Zdravstveni pregledi zaposlenih so bili opravljeni skladno z rednim letnim programom.

Financiranje kadra – že leta in tudi sedaj v poročilih opozarjamo na potrebo po dodatnem financiranju določenih kadrov iz strani ustanoviteljice. Ob stalnem večanju števila celoletnih in krajših programov ter številnih delavnic, dogodkov in prireditev izven Pionirskega doma so nove zaposlitve nujno potrebne. Tako bi nujno potrebovali financiranje dodatnih strokovnih delavcev za lokacijo Komenskega 9, ter na Vilharjevi 11. Zakonodaja na področju financ in računovodstva je vsako leto zahtevnejša in poleg vsega še nedorečena, tako da z zaposlenim kadrom težko sledimo zakonitemu izvajanju vseh nalog. Mestna občina Ljubljana je glede na izpad dohodkov iz naslova tržne dejavnosti povečala sofinanciranje plač v višini 70.000 EUR.
Glede na izredne razmere je zavod sproti in skrbno racionaliziral delo in delavce usmerjal, skladno z delovnimi potrebami, na čakanje na domu in opravljanje dela od doma. V ta namen smo prejeli državna sredstva in s tem blažili primanjkljaj iz naslova plač zaposlenih.

Delo po programu javnih del in študentsko delo
Zaposlitev preko javnih del nismo imeli.
Študentsko delo smo uporabljali za občasna dela v zavodu.
V zavodu sta opravljala študijsko prakso 2 študenta.

Izobraževanje zaposlenih in zunanjih sodelavcev
Izobraževanja izvajamo kot redna srečanja na pedagoških kolegijih in krajša izobraževanja za pridobitev dodatnih strokovnih znanj organiziranih v sklopu strokovnih združenj – jezikovnih, kadrovskih, računovodskih in drugih.
Številni mladi, ki dobijo priložnost v našem zavodu za občasna dela, pridobijo tudi veliko izkušenj ter dopolnijo svoja znanja. Veliko mladih je s tako pridobljenimi znanji in izkušnjami stopilo na samostojno pot. Ocenjujemo, da so tudi z našo pomočjo povečali samostojnost in povečali mobilnosti na področju zaposlitve. Pionirski dom se tako uvršča med tiste institucije, ki s svojo odprtostjo, strokovnostjo in pripravljenostjo zaposlenih, da omogočamo mladim, ki vse težje dobijo priložnosti za delo, da se zaposlijo ali dobijo praktične izkušnje. Tudi v zavodu njihov prispevek ocenjujemo zelo pozitivno, saj mladi vnesejo novosti tako na didaktičnem, strokovnem kot praktičnem področju dela.

Strokovne reference potrjujejo nekateri naši pedagogi s predavanji na strokovnih srečanjih ter objavami člankov v različnih strokovnih in drugih revijah. Iz oddelka za jezike in kulture smo imeli tri sodelavke, ki imajo mednarodne licence za izpraševalce za mednarodne preizkuse znanja tujega jezika. Na tem področju imamo v primerjavi z drugimi jezikovnimi šolami veliko prednost, saj se izvajajo programi z izključno diplomiranimi kadri. Velik strokovni izziv za vse sodelavke je izvajanje mednarodnega programa »Mlado gledališče v gibanju«, kjer smo nosilci projekta izobraževanja, kjer v okviru projekta potekajo usklajevanja, izobraževanja in izdaja strokovne literature. Naj še posebej poudarimo, da vse razpise, tako na programu Ustvarjalna Evropa, kot programe Erasmus+ ter različna ministrstva, pripravljamo in prijavljamo sami, kar gre posebej zahvala v zavodu visoko strokovno usposobljenim sodelavkam in sodelavcem.

V. OCENA VPLIVA POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA

S ponudbo programov za otroke in mlade ter družine dobivajo le-ti kakovostne in pestre vsebine spoznavanja in ustvarjanja na različnih kulturno umetniških področjih ter možnosti za kakovostno preživljanje prostega časa. S povezovanjem s sorodnimi institucijami se v Ljubljani oblikuje kakovostna, pestra in prepoznavna ponudba kulturnih vsebin. S številnimi festivali za mlade Pionirskega doma in z njihovo širitvijo vsebin na druga kulturna področja, se Ljubljana zapisuje na zemljevid Evrope kot kulturna prestolnica s kvalitetno in pestro ponudbo za spodbujanje ustvarjalnosti otrok in mladih. Posledično imamo še večji obisk otrok in družin iz drugih krajev Slovenije, kar spodbuja in povečuje t.i. družinski kulturni turizem v Ljubljani. Koncept izvajanja vsebin ter strokovna rast programov in vseh, ki izvajajo le-te, je postala

zanimiva za domače in tuje strokovnjake. V ta namen smo podpisali dogovor o sodelovanju ter tudi pričeli sodelovanje s Pedagoško fakulteto, Filozofsko fakulteto in uspešno zaključili postopek prijave za vključitev našega zavoda v mednarodno mrežo ENO.

INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN POMEMBNEJŠE INVESTICIJE V LETU 2021

V letu 2021 smo na Komenskega 9 odpravljali manjše gradbene pomanjkljivosti in opravljali redna vzdrževalna dela. V letu 2021 je bila izvedena sanacija in prenova ploščadi na Komenskega 9, kjer si delimo prostor z Lekarno Ljubljana in RTV. Po predložitvi idejne zasnove, prenove in dograditve Baragovega semenišča smo tudi v tem letu sodelovali z oddelkom za kulturo in urbanizmom Mestne občine Ljubljana za pričetek pridobivanja gradbenega dovoljenja.

Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

PIONIRSKI DOM – CENTER ZA KULTURO MLADIH	2017	2018	2019	2020	2021
Število zaposlenih	32	34	33	32	31
(od tega financiranje iz lastnih sredstev)	17	19	18	13	12
Število vpisanih v dejavnost	1460	1467	1401	1297	1.309
Število vpisanih v kulturno - vzgojne programe	975	911	820	790	814
Število prireditev **(od tega v Festivalni dvorani)**	347 (168)	362 (184)	394 (203)	103 (83)	196 (82)
(od tega javna služba)	240	251	304		38 (v FD)
Število obiskovalcev **(od tega v Festivalni dvorani)**	98.600 (45.239)	99.400 (46.354)	105.335 (52.455)	11.630 (11.330)	15.604 (3.134)
(od tega javna služba)	82.400	83.700	85.100		1.470 (v FD)
Sredstva sponzorjev /donatorjev	10.030 €	7.140 €	3.940 €	440 €	0 €
Prihodki	1.304.431 €	1.417.642 €	1.485.068 €	1.223.854 €	1.344.259 €
Odhodki	1.301.434 €	1.415.006 €	1.483.748 €	1.222.212 €	1.341.503 €
Delež lastnih prihodkov	50,84 %	53,06 %	52,15 %	34,67 %	33,79 %
Število koprodukcij z drugimi javnimi zavodi	-	1	2	1	3
Število koprodukcij z nevladnimi kulturnimi organizacijami	1	5	7	3	12
Število tujih koprodukcij	-	1	2	0	22
Število kulturno - turističnih dogodkov	-	4	7	3	3

Glede na nove pogoje v izrednih situacijah, kjer je naše delo potekalo preko socialnih omrežij (zoom) smo z nabavo računalniške opreme nadgradili sistem in tako omogočili, da je večji del programov bilo možno izvesti na daljavo. V ta namen smo nabavili računalnik in nekaj nujne dodatne opreme.

Trženje Festivalne dvorane bi bilo lahko še bolj konkurenčno, če bi:

- nabavili dodatno računalniško opremo za delo na daljavo ali hibridno,
- uredili dostojen dostop za gibalno ovirane osebe (dvorana nima dvigala). V ta namen smo pričeli z izdelavo projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja, vendar je bil projekt zaradi priprave dokumentacije za celotno prenovo stavbe, ustavljen.
- uredili zunanji izgled objekta (dotrajana fasada, neurejene ceste in dostop),
- uredili izolacijo med našo dvorano in SMG (zvok z naše dvorane prehaja v dvorano Slovenskega mladinskega gledališča)

Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja – normativi

Zaposleni so skoraj v celoti izpolnili normative in standarde – izstopajo le posamezni delavci, ki so odsotni iz delovnega procesa zaradi daljših bolniških. V letu 2021 smo dali poseben poudarek na izboljšanju strokovne rasti, pestrosti programov, lastni produkciji in večji dostopnosti vsebin in programov uporabnikom ter pridobili dodatna tehnična znanja za delo na daljavo. Ob upoštevanju veljavnih standardov in normativov za zaposlene zavoda, ter razmer vezanih na epidemijo, smo sprotno spremljali smotrnost in gospodarnost poslovanja zavoda in vzdržnost financ, kar se kaže na vseh nivojih delovanja in se kažejo v pozitivnih rezultatih poslovanja zavoda, zadovoljstvu zaposlenih, večanju pripadnosti zavoda, pozitivni prepoznavnosti našega dela doma in v tujini ter zadovoljstvu tečajnikov in njihovih staršev.

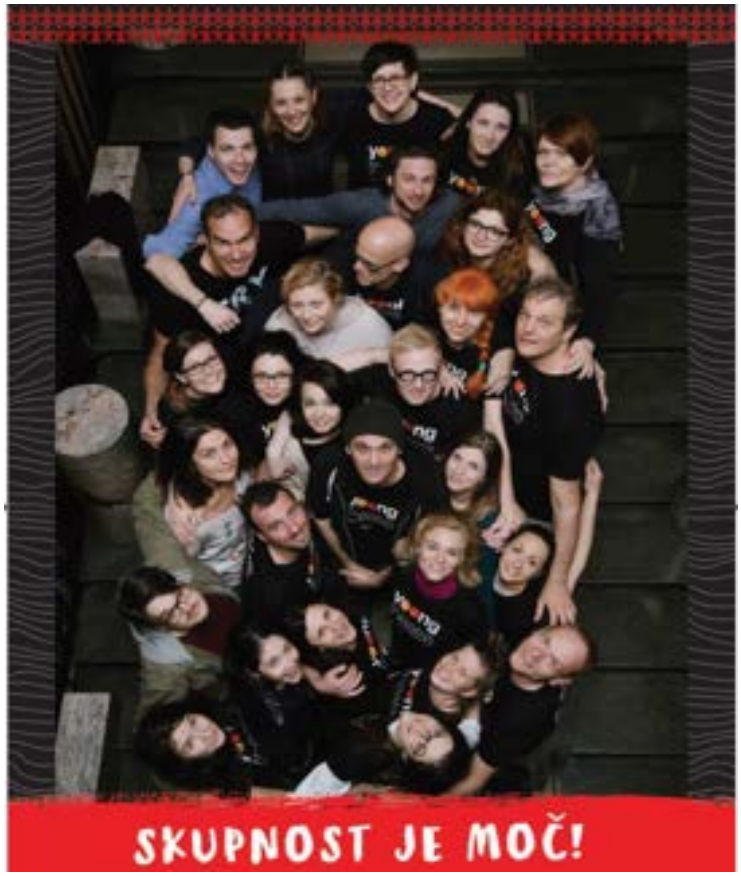

Foto: arhiv Pionirskega doma

B VSEBINSKO POROČILO

UVOD

Pionirski dom – Center za kulturo mladih je v letu 2021 svoje delo usmerjal predvsem v kakovostno in vsebinsko bogatitev izvajanja celoletnih in krajših programov na kulturno-umetniškem in jezikovno-kulturnem področju ter njihovem medsebojnem povezovanju. Pestro in kakovostno ponudbo smo izvajali na festivalih za otroke in mladostnike, počitniških šolah, kulturnih dnevih za vrtce in osnovne šole ter sodelovanju na številnih prireditvah v okviru Mestne občine Ljubljana in petih mednarodnih projektov sodelovanj. Delovali smo kot profesionalna organizacija za vzpodbujanje in razvijanje programsko raznolike ponudbe za vzpodbujanje ustvarjalnosti otrok, mladostnikov in odraslih. Z delovanjem smo krepili medsebojno sodelovanje različnih akterjev znotraj MOL, v Sloveniji in tujini, s poudarkom na strokovni rasti in prepoznavanju velikega pomena in vpliva kulturno-umetnostne vzgoje na razvoj mladih.

Vse načrtovane aktivnosti vezane na izvajanje celoletnih programov smo morali zaradi znanih okoliščin začasno prekiniti (za dva meseca celoletne dejavnosti). Številne programe smo izvajali preko različnih socialnih omrežij in kmalu v začetku meseca marca pričeli izvajati vse individualne programe za otroke in odrasle ter z uradnim odprtjem javnih institucij nadaljevali izvajanje celoletnih programov.

Foto: arhiv Pionirskega doma

KULTURNO – UMETNIŠKI PROGRAMI

1 UPRIZORITVENA UMETNOST

1.1 GLEDALIŠČE

PEDAGOGI: Bjanka Kršmanc, Urša Strehar Benčina, Vesna Anđelković, Tanja Matijašević, Tadej Pišek

1. Vsebina

Začetek leta 2021 je še vedno potekal v znamenju soočenja s pandemijo, saj smo konec leta 2020 gledališko dejavnost zaradi omejitev zbiranja preselili na splet. Tako smo tudi prvi letni večji dogodek, ki ga imamo vsako leto – polletni festival improviziranih nastopov Improfest, tokrat izvedli na spletu. Čeprav so se omejitve v začetku leta omilile, se nam je zdelo smiselno glede na to, da smo dobršen del vaj izvedli na spletu, da zaključimo spletni sklop tudi s spletno izvedbo Improfesta. Imeli smo 4 spletne prireditve, v dolžini 45 min – 1 ure, kjer so se predstavile skupine ponedeljka, torka, srede in četrtka, kar se je izkazalo za precej optimalno za spletno prireditev. Prireditev je zopet vodil Urh Mlakar in poskrbel za dinamično, aktivno, sproščeno in zabavno atmosfero, ki je zaktivirala in vključila mlade in občinstvo tudi po spletu. Spletni Improfest je bil sicer znotraj svojih omejitev zelo uspešen, a si kljub temu ne želimo, da bi se morali tudi v prihodnje zatekati k spletnim rešitvam ustvarjanja. Po Improfestu smo tako z veseljem nadaljevali ustvarjanje v živo, saj so se skupine spet lahko srečevale v Pionirskem domu. Kot se je izkazalo leto poprej, so prve vaje po zaprtju vedno polne čudenja in navdušenja nad soprisotnostjo in telesnostjo, tako da je bilo vzdušje zelo optimistično – kasneje pa so pričela prihajati na dan tudi druga občutja – jeza, frustracija, pomanjkanje motivacije, žalost, praznina, ipd. Skupine so tako izbrale teme in načine izvedbe zaključne predstave, ki so vključevale tudi teme, s katerimi se soočajo tudi v vsakdanu (pasti interneta, stereotipne oznake, zavračanje drugačnosti, nestrpnost, pa tudi čarobnost, igrivost in lepota ter kako jih opaziti in negovati). Še bolj kot prejšnja leta se je tako pokazalo, da se je pri gledališču za mlade in z mladimi pomembno odzivati na njihove potrebe in želje ter s tem dejavnost gledališča povzdigniti na nekaj, kar mladim ustvarjalcem pomaga tudi pri obravnavi, predelavi in razmisleku sveta in o svetu. Že samo dejstvo, da smo lahko zaključne predstave izvedli pred živim občinstvom, je večino mladih navdalo z energijo, veseljem in zagonom za delo. Na počitnice smo se tako odpravili polni vtisov in z željo, da bi tudi v začetku šolskega leta lahko zopet soustvarjali skupaj, v živo. To se je na srečo tudi uresničilo in tako smo začetek šolskega leta lahko začeli s skupnimi vajami, oblikovali skupine in se podali v spoznavanje različnih veščin in pomembnih odrskih elementov (karakter, zgodba, čustva, gib, prostor, ipd.).

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Če kdaj, smo v teh negotovih časih dokazali, da se trudimo z izpeljavo programa v vseh situacijah, izzivih in omejitvah. Večina skupin je tako v nasprotju z lanskim letom uspešno izvedla dva nastopa (enega spletnega, enega pa v živo), čeprav je bilo ob koncu šolskega leta morda nekaj manj skupin, ki so si za svoj končni cilj izbrale predstavo – razlog za to je bil v tem, da se nam je mentorjem zdelo izjemno pomembno, da je odločitev o tem, kako in s kakšnim namenom bodo mladi ustvarjali, čim bolj v rokah mladih. Večina se je tako odločila, da se z veseljem spet sooči s pripravo predstave (z vsemi omejitvami vred, maske in razdalja med občinstvom, kar nekaj odsotnosti zaradi karanten, omejena količina vaj in podobno), nekateri pa so se odločili za to, da ne želijo pritiska nekega rezultata, ampak želijo ustvarjati brez omejitev in predvsem zase. Obe odločitvi smo mentorji podprli v celoti, saj se nam je zdelo izjemno pomembno predvsem spodbujati in izzivati mlade ustvarjalce znotraj njihove cone udobja – glede na to, da se morajo dnevno soočati s situacijami, na katere nimajo vpliva, se nam zdi zelo pomembno, da jim predamo niti odločanja v njihove roke in vsaj tu upoštevati njihove želje in potrebe. Mladim se situacija na žalost sicer v marsičem kar malo pozna – marsikatera skupina spet govori malce tišje, tudi telesno

jih je bilo pogosto potrebno kar malo dodatno spodbuditi, saj je izgledalo, da so nekateri manjši prostori, v katerih so se bolj pogosto nahajali (in bili bolj izolirani) ter odsotnost socialnih stikov spet malo bolj »zaprli«.
Nasploh smo v obeh fazah našega skupnega ustvarjanja – pred poletnimi počitnicami in po njih – opažali tudi nihanje v razpoloženju in motivaciji mladih, kar je po njihovih lastnih besedah pripisati (še vedno) negotovi družbeni situaciji in pritiski, s katerimi se soočajo v šoli. Tako smo se v skupinah večkrat ukvarjali tudi s tem, zakaj sploh ustvarjati ter kaj nam to prinaša (spremembo energije, sposobnost imaginacije in domišljije, ki nam pomagata pri zamišljanju in ustvarjanju novih svetov, sodelovanje z drugimi, občutek povezanosti in sprejetosti, preigravanje različnih scenarijev in čustev, razvijanje razumevanja drug drugega, razmišljanje o drugačnosti in različnih drugih vprašanjih o sebi in svetu, gibalno aktivnost, ipd.). Kot je povzel kolega iz beograjskega gledališkega studia – gre za čas, ki je ustvarjanju in umetnosti precej nenaklonjen, a obenem še nikoli ni bilo tako pomembno, da vztrajamo in skozi gledališko dejavnost gojimo skupnost in človečnost.

b) Učinkovitost

Tudi letos so skupine skozi leto rasle in se krčile, saj se udeleženci vpisujejo skozi celo leto, obenem pa se nekateri izpišejo zaradi drugih obveznosti ali zanimanj. Z obiski v živo se je večina skupin spet lepo napolnila ter lahko tudi ob morebitnih odsotnostih (ki jih je zaradi odrejenih karanten več kot včasih) normalno nadaljuje z delom, tako mentorji kot mladi pa smo se tudi navadili, da jih je na vajah kdaj več in kdaj manj in čeprav je včasih tako težko načrtovati delo, smo se mentorji že navadili, da smo pripravljeni tako na manjšo udeležbo, kot tudi na polno skupino. V primeru, da se kateremu od udeležencev med šolskim letom spremeni urnik, oziroma želijo zamenjati skupino iz kakšnega drugega razloga, jih mentorji in mentorice poskusimo usmeriti v kakšno od drugih skupin pri drugih mentorjih ter jim s tem omogočiti drugačno gledališko izkušnjo s podobnimi vrednotami (sodelovanje, medsebojna podpora, razvijanje gledališke izraznosti, domišljije, odgovornosti, igrivosti, odrske sproščenosti, govornih spretnosti, ipd.). Seveda pa je vsaka skupina živ organizem s svojim vsakokratnim razvojem in potekom ter potrebami, tako da se bomo mentorji in mentorice še naprej trudili, da bomo tako posameznikom kot skupinam omogočali najbolj ustrezno obliko gledaliških aktivnosti.

c) Dostopnost

Od januarja do decembra je delovalo 13 rednih skupin pod vodstvom 5 različnih mentorjev. Še vedno je v skupinah največ osnovnošolcev in deklet.

3. Smernice za vnaprej

Tudi v prihodnje bomo mladim omogočali skupinsko in individualno ustvarjalno delo tako na področju gledališke improvizacije, kot na področju priprave avtorskih gledaliških predstav ali predstav po besedilu – odvisno od želja in potreb skupin. Glavni poudarek ostaja na procesu in pridobivanju individualnih in socialnih veščin, grajenju skupnosti in povezanosti, krepitvi občutka pripadnosti, delu na področju kulturne vzgoje in vzgoje občinstev ter uporabi gledaliških sredstev in tehnik za povečano zavedanje sveta okrog sebe. V času, ko kultura in umetnost prepogosto ostaneta na drugem tiru, je poslanstvo gledališke vzgoje, ki spodbuja obiskovanje gledaliških in kulturnih prireditev in s pomočjo praktične izkušnje ustvarja vezi med mladimi in gledališko umetnostjo, še toliko pomembnješe. Veseli smo, da smo se veliko večino letošnjega leta srečevali v živo in tega si seveda želimo tudi za vnaprej, saj je prav to ključno za to, da mladi po izvedenih urah pogosto poročajo o spremenjenem energijskem stanju ter boljšem počutju in razpoloženju. Še naprej bomo poskušali zagotavljati kakovostno gledališko vzgojo, ne glede na družbeno/zdravstveno situacijo in omejitve. Prav tako bomo vztrajali pri gledališki vzgoji, ki korenini v sproščeni komunikaciji, uporabljanju orodij gledališke improvizacije, razvoju raznolikih socialnih ter individualnih veščin, še posebno razvoj ustvarjalnega in kritičnega mišljenja, opazovanja, poslušanja, usmerjene pozornosti, čustvovanja in empatije ter drugih pomembnih veščin, ki pomagajo mladim pri gledališkem opismenjevanju ter pri premagovanju ovir v vsakdanjem življenju. Prav tako želimo nadaljevati in nadgrajevati sodelovanje s profesionalnimi ustvarjalci in institucijami.

4. **Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega**

Mnenje pedagoginje Urše Strehar Benčina:

Po vrnitvi v učilnice in na odre se je izkazalo, kako zelo potrebujemo živi stik, soprisotnost, dotik, reakcije s celim telesom na cela telesa, opazovanje drugih, prostora in sebe, prostor za sproščeno izražanje in preizkušanje različnih scenarijev, vlog in karakterjev ter delanje napak. Kar nekaj udeležencev izolacijo in situacijo še vedno precej nosi v sebi in tako imajo nekateri več težav s socialnimi stiki, izražanjem, samozavestjo, motivacijo, smislom in sodelovanjem, tako da se nam zdi, da je gledališka dejavnost absolutno prava pot za to, da se mladi krepijo na navedenih področjih in še kakšnem. Pomembno se nam zdi tudi, da spodbujamo tudi pogovore o njihovih osebnih izzivih, aktualnem družbenem stanju in človeških tegobah nasploh, saj občutek povezanosti, sorodnosti in pripadnosti pogosto izhaja iz spoznanja, da imamo ljudje podobne težave in izzive, vsaj na neki ravni (vsi imamo svoje potrebe, želje, cilje, se soočamo z občutki zavrnitve, samote, sramu, si želimo pripadnosti, sprejetosti, ipd.). Nekateri mladi imajo spet večje težave s tremo, z izpostavljanjem in nastopanjem nasploh - čeprav si tega izjemno želijo, imajo spet več zavor in potrebujejo dodatne spodbude. Tudi pri zaključnih predstavah v juniju je bilo opaziti to dvojnost, saj so si predstave močno želeli, obenem pa jih je misel na občinstvo kar malo ohromila (nekateri se tako predstave na koncu niso niti udeležili). Ker smo vedno pripravljeni na vse, kolikor smo le lahko in ker so mladi vedno spodbujeni, da svoje improvizacijske veščine uporabijo tudi pri predstavah, ki temeljijo na vnaprej dogovorjenem scenariju, to načeloma ne predstavlja velike težave, saj je izjemno, da mladi obvladajo tudi izzive te vrste, pa je lahko tudi precej zahtevno ohranjati nivo kakovosti predstav, če so mladi nezanesljivi. Kljub temu pa je tudi neobveznost neprekinjene udeležbe nekaj, kar precej mladim ustreza (sploh v času karanten in nenamernih izostankov), saj lahko tako dejavnost združujejo tudi z drugimi akcijami in situacijami. Ohranjati želimo inkluzivnost do te mere, da se lahko dejavnosti udeležujejo tako tisti, ki potem šolanje nadaljujejo na srednjih šolah ali fakultetah z gledališko vsebino, kot tudi tisti, ki se dejavnosti udeležujejo predvsem zato, da se soočijo s svojimi omejitvami ter se okrepijo na področju javnega nastopanja in sodelovanja z vrstniki. Gledališka improvizacija in način dela, ki ga gojimo v Pionirskem domu (s poudarkom na avtorskem gledališču in spodbujanju razvijanja idej mladih), se izkazuje za zelo pomembnega, saj mlade napolni z osredotočeno energijo, jih pripravi do premagovanja osebnih ovir, spodbuja pogum, vzpostavlja napake kot ključne za odkrivanje novih spoznanj in uvidov ter za rast, spodbuja empatijo in soočenje z lastno in tujo drugačnostjo, ozavešča o različnih perspektivah, verovanjih in resnicah, ki jih imamo različni posamezniki in reflektira pogosto precej zmedeno realnost trenutnega sveta, kjer je težko najti »pravilni« odgovor in stabilne strukture, na katere se lahko naslonimo (tako mladi kot tudi starejši posamezniki). Na dolgi rok lahko zviša kvaliteto življenja, poglablja izkustva, krepi posameznike in ponuja različna orodja za soočanje z negotovostjo in izzivi vsakdana. Da je gledališče prava pot, tako ni dvoma, še naprej pa se bomo mentorice in mentorji spraševali o tem, kakšne vrste gledališka vzgoja je tista, ki jo mladi najbolj potrebujejo in katere vrednote so tiste, pri katerih je potrebno najbolj vztrajati. Zaenkrat se sproščenost, predanost situaciji, igrivost, podpora soigralcem in skupini, svoboda domišljije, sočutje, razumevanje, rast skozi napake in vztrajnost izkazujejo za prave smernice in prav temu bodo namenjena tudi naša nadaljnja mentorska razmišljanja, na katerih temelji načrtovanje našega programa.

1.2 PLES

PEDAGOGINJI: Saša Lončar, Ana Romih

1. **Vsebina**

Tema, ki nas je spremljala v šolski sezoni 2021 je digitalizacija, kot aktualna tema v času karantene. Temo smo prilagodili za različna starostna obdobja in njihovo razumevanje digitalizacije.

Če naj bi digitalizacija na eni strani predstavljala pozitiven premik k široki dostopnosti do znanja, je njena druga plat obsedenost s podatki. Na medmrežju najdemo vse – kar obstaja in ne obstaja, drži in ne drži, je smiselno ali pač ni, tisto, kar nas zanima in za kar nam je bilo do zadnjega

trenutka kratko malo vseeno. Vse je tam, kar ponuja se, na voljo. Digitalni brskalniki so zabrisali otroško radovednost in raziskovanja«. Zato smo se odločili poiskati notranji brskalnik. Tisti brskalnik, kjer se nahaja »primarna radovednost«, ki samostojno dostopa do zanimivih odkritij in konstruktivnega čudenja. Pokažejo nam, da ni treba iti daleč: nova odkritja in razsežnosti »nosimo znotraj nas samih.« V tej sezoni smo bili, glede na preteklo izkušnjo, pripravljeni prilagoditi naše delo glede na možnosti, ki so nam bile dane. Kljub vsemu smo uspešno raziskali s petimi skupinami aktualno temo. Ena skupina pa je razpadla po prvem zaprtju. V septembru se naša najmlajša skupina zopet formira in jo redno obiskuje 8 otrok od 3 do 5 leta starosti. V septembru se oblikuje tudi skupina za odrasle. Vadba je namenejena vsem, ki si želijo nahraniti telo s kisikom in očistiti misli.
Izvedli smo Gibalno manifestacijo Kalejdoskop, pridruženo s festivalom Spider, kjer smo uspešno zaključili produkcijo Gibogib z 31 plesalkami in plesalci, plesno predstavo Lahkotnost, avtorice Ane Romih in Inštalacijo s performensom Posledice p.2 avtorice Urške Medved. Festival je potekal od 16. 6. do 20. 6. v Parku Tivoli.
Tri solistke smo pripravili za 29. državno tekmovanje mladih plesnih ustvarjalcev OPUS 1 – plesna miniatura, ki je potekalo 18. in 19. 4. v Španskih borcih. Dosegli smo tri zlata priznanja v treh različnih kategorijah.
21. 6. smo gostovali na Festivalu Porajanja v Cerknici.
25. 6.: 12. Mednarodno plesno tekmovanje mladih plesnih ustvarjalcev OPUS1 – plesna minatura (Celje)
3. 9.: 15. Platforma sodobnega plesa SOBIVANJE Plesna predstava Lahkotnost (Ana Romih)
11., 12. in 13.11.: ŽIVA festival plesne ustvarjalnosti mladih – Španski borci (Ljubljana)
Zlata priznanja: Plesne skupine: KIČE, GIBLE, SPIRALIS in QAXIS v projektu Razbrskavanja in Lana Kariž Meško v koreografiji Šepetajoči
19.12.: Izvedba del predstave Razbrskavanja – Prešernovo gledališče Kranj

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Kot sem že v prvem delu navedla, načrtovanje programa ni primerno za takšen epidemiološki čas, ampak temelji na sposobnosti nas pedagogov, da lahko v takojšnji situaciji reagiramo in najdemo možnost, kot izolacijski prostor v tem nepredvidljivem prostoru in času. Tako da lahko rečem, da smo čisto neskladni z zastavljenimi cilji, a smo neverjetno uspešni v izvedbi programa.

b) Učinkovitost

Ker se znamo prilagoditi na večih nivojih, smo se prilagodili tudi glede finančne sheme. Našli smo rešitve s pridružitvijo k različnim društvom in organizacijam in možnimi gostovanji, kjer se stroški porazdelijo in z zavedanjem, da imamo vsi težave, ki pa jih lažje prebrodimo, če najdemo skupen jezik.

c) Dostopnost

Program je dostopen vsem, kot do sedaj. Razpadla je naša najmlajša skupina, v kateri so bile tri deklice stare štiri leta. Uporabniki so bili otroci, mladostniki in odrasli, ki že leta ustvarjajo in raziskujejo na plesnih delavnicah.
Đuske: 28 – 40 let; QAxis: 13 – 17 let; Vrtavke: 11 – 13 let; Gible: 8 – 10 let; KIČE: 6 – 8 let;
V prvi polovici leta do junija je delovalo 5 skupin, od septembra pa deluje 7 skupin.
Trenutno ustvarja in aktivno deluje 53 plesalk in plesalcev.
V septembru sta se oblikovali plesna skupina Kalčki (3 – 5 let) in vadba za odrasle – Raztegnitis.

3. Smernice za vnaprej

V upanju na normalen potek delovanja, smo pripravljeni slediti naši viziji – razvoju sodobne odrske umetnosti in izobraževanju naših najmlajših potencialov na področju ustvarjalnega giba. V upanju, da bomo lahko spet razpredli naše mreže na državnem in mednarodnem sodelovanju v različnih oblikah.

4. **Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega**

Moje mnenje je, da v prvi vrsti gradimo zdravo socialno noto, uglašenost s skupino in zavedanje posameznika znotraj skupine, delovanje znotraj skupine, preko katere ozaveščamo vrednote, ki so nekako zavržene v tem površinskem delovanju v današnji družbi, ki ga narekuje neusmiljen tempo, in se ne zaveda harmonije bivanja. Preko odprtih kanalov dopuščanja, raziskujemo telesno shemo in lastne sposobnosti gibanja, ki se v kasnejših letih (8 do 9 let) začnejo srečevati z različnimi plesnimi tehnikami, ki pripomorejo k boljšemu fizičnemu razvoju, ki vzporedno z mentalnim zaznavami ustvarja univerzalno osebnost. Zavedanje svojstvenosti je najvišji cilj, ki ga lahko dosežemo za lažje delovanje v vsakdanjiku. Naš namen je, da vsem omogočimo potovanje po svoji poti, kjer lahko spoznajo sebe skozi različne odtenke in to povezujejo z okoljem, ki jih definira. Plesne zgodbe so umetniška vrednost, ki zajema tudi terapevtski moment. Ples je jezik, preko katerega omogočamo sporazumevanje, za vse tiste, ki želijo ustvarjati in zdravo delovati tukaj in zdaj, za boljši jutri.

Ne glede na katastrofo ki nas je doletela, in je bila zahtevana nova realnost, sem še vedno mnenja, da je ples dotik, objem, zaznavanje na globjih nivojih, katerih ni mogoče posredovati preko socialnih omrežji. Kljub situaciji verjamem, da bomo kmalu spet lahko plesali in ustvarjali v »resnični« obliki.

Za ples je pomembno da si delimo skupen prostor in čas, telesa se morajo srečati in komunicirati, se odzivati, prepoznavati. Dotik je nujno potreben za zdrav razvoj otroka. Je utelešena socializacija, podpora razvoju možganov, izražanju čustev. Ustvarjalni ples ima primaren izvor, je izvorno gibanje, ki zahteva osebni angažma.

Ne želimo pristati na izgubo živosti, neposredne prisotnosti, stika in srečanja, ki za sabo povleče izgubo skupnosti in rahlja moč pripadnosti. Zato je ustvarjalni ples pomemben za dobrobit cele družbe.

Pleši, pleši , ko si bos, le tako boš vsemu kos ...

1.3 CIRKUS IN KLOVNADA

PEDAGOGA: Natalija Sultanova, Ravil Sultanov

1. **Vsebina**

Program cirkuško-klovnskih delavnic izvajamo celo leto, v skupini otrok, starih od 10 do 14 let. Na začetku šolskega leta je bilo vpisanih 7 udeležencev, v času epidemije smo pouk prestavili na ZOOM in v tej obliki je pouk nadaljevalo 5 otrok. Ob koncu epidemije so se na tečaj vrnili štirje otroci. V mesecu septembru so se vpisali štirje udeleženci. Vsebino programa smo realizirali tako, da smo udeležence seznanili z različnimi vajami za koordinacijo, koncentracijo in z vajami za razvijanje motoričnih spretnosti. Prav tako izvajamo osnovne akrobatske vaje posamezno, v paru in v skupini. Seznanili smo jih z različnimi cirkuškimi rekviziti, kot so: cirkuški krožniki, žonglerski robčki, žogice, keglji in obroči za žongliranje, rola-bola (cilindri za izvajanje ravnotežja), monocikel, velika ekvilibristična žoga. Izvajamo tudi osnovne igralske in pantomimske vaje.

2. **Evalvacija programa**

a) **Uspešnost izvedenega programa**

V skupini dosegamo zastavljene cilje, saj udeleženci dosegajo dobre rezultate. S premagovanjem zahtevanih spretnostnih stopenj težavnosti pri obvladovanju veščin pridobivajo na samozaupanju in aktivnejšem vključevanju v družbo. Vsi otroci v skupini dobro sodelujejo in med njimi se krepi prijateljstvo.

b) **Učinkovitost**

Projekt smo izpeljali ne glede na razglašeno epidemijo Covid-19, v skladu s finančnimi zmožnostmi in z veliko željo po realizaciji tudi v prihodnje.

c) Dostopnost

Program smo zasnovali tako, da je primeren in zanimiv za vse starostne skupine. Vsakega udeleženca obravnavava zelo individualno, v skladu z njegovimi psiho-fizičnimi posebnostmi. Programu se je mogoče pridružiti tudi med letom. Program je v skrajšani obliki vključen v projekt tedenskih počitniških šol.

3. Smernice za vnaprej

Kontinuirano delo v skupini je bilo seveda oteženo zaradi epidemije (pogoste karantene in bolezni). Vseeno želimo ob koncu šolskega leta otroke pripraviti za javni nastop. Razmišljamo tudi o rednih, mogoče mesečnih nastopih, odprtih za javnost, s ciljem popularizacije in promocije te zvrsti umetnosti in prostočasne dejavnosti, ki bi jih lahko izvajali v Pionirskem domu v sklopu projekta Festivalnice. V izvajanje dogodkov nameravamo aktivno vključiti tečajnike, ki bi za to pokazali zanimanje.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Cirkus nudi veliko paleto možnosti, znotraj cirkusa posamezniki lahko prevzamejo veliko različnih vlog, ker cirkus spodbuja in razvija različne talente, zato lahko rečemo, da je cirkus celostni projekt z veliko prostora za ustvarjalnost in samooblikovanje.
Mladi z učenjem cirkuških veščin pridobijo:

- izboljšanje možnosti osredotočanja in koncentracije,
- izboljšanje fine motorike,
- povečanje samozavesti, saj delajo nekaj kar jim je bilo še pred kratkim nedosegljivo,
- razvijanje ravnotežja, ritmov in refleksov,
- simuliranje domišljije,
- ustvarjanje nečesa iz nič in pri tem doživljanje veselja,
- obvladovanje veščin prek poskusov in napak, pri tem pa veliko vaje, kar razvija potrpežljivost in vztrajnost,
- sodelovalno učenje, skupno ustvarjanje, zavedanje da so izzivi lahko zabavni.

»Kot arhetip cirkus zahteva posameznikovo najboljše, posameznikovo koncentracijo in pripravljenost, v zameno pa obljublja pretvoriti običajno v neobičajno. Cirkus je prostor, kjer je vsakdo pomemben, kjer se začne iskanje ravnotežja in kjer lahko najdemo center med resnostjo in zabavo.« (J. Davis)

1.4 S PRAVLJICO OKROG SVETA – štirje interaktivni dogodki

VODJA PROJEKTA: Teja Bitenc

1. Vsebina

Projekt »S pravljico okrog sveta« izvajamo v Pionirskem domu že kar nekaj let. V teh letih je projekt precej zrasel. Ne le, da se je razvijal koncept, razvijale smo se vpletene in razvijali so se vpleteni, tako izvajalke in izvajalci kot tudi obiskovalci, obiskovalke. Rastli in rastle smo s projektom, ga prilagajali za najrazličnejše prostore, dogodke kamor so nas povabili.
V tej sezoni smo izpeljali štiri dogodke. Toliko smo si jih tudi zastavili, saj smo vse, ki projekt izvajamo precej zasedene tudi z drugimi obveznostmi, projekti. Prav tako pa smo morale upoštevati splošno družbeno situacijo. Nismo želele načrtovati več dogodkov in potem zaradi prepovedi izvajanja te dogodke odpovedovati.
Vsebinsko smo se osredotočile na štiri letne čase, tako smo tudi izbrale pravljice letnim časom primerne. Dogodke smo izpeljale v Pionirskem domu.
V projekt smo še vedno vključene: moderatorka in pripovedovalka pravljice Teja Bitenc in Palčica Pametovalčica Mira Petek, glasbenica Anja Kocman in Jasna Slaček, ki vodi delavnico po pripovedovanju.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Dogodki so bili dobro obiskani. Opazile smo, da so obiskovalci in obiskovalke željni, željne dogodkov, srečevanj. Veseli nas še vedno dejstvo, da imamo stalno občinstvo, ki raste z nami. Prav tako je razveseljivo dejstvo, da na dogodke prihajajo družine, tudi razširjene, večgeneracijske.

b) Učinkovitost

Skozi leta se ta aspekt ni spreminjal. Projekt je še vedno zastavljen tako, da se dosledno držimo načela preiskati in prebrskati vse kotičke fundusov Pionirskega doma, kjer najdemo uporabne kostume, sceno ali rekvizite. Pri izdelovanju izdelkov na delavnicah se še vedno tako držimo načela uporabljati čim več recikliranih materialov. In tako finančni vložek poskušamo minimalno obremeniti. Denar namenjen projektu S pravljico okrog sveta smo tako sicer namenile nakupu pripomočkov za delavnice, a smo bili pri tem precej varčni. Kupili smo tudi nekaj tiskanih pravljic, torej knjig.

c) Dostopnost

Dogodki so dostopni vsem, saj ni vstopnine. To nas precej veseli.

3. Smernice za vnaprej

Precej jasno je, da prihodnosti ne moremo napovedai, sploh zdaj ne, ko je tako negotova. Vemo le to, da ne vemo, kaj bo. Projekt bomo morda izvajali, morda ne, vsekakor si želimo, da bi projekt naprej rasel in se povezoval tudi z drugimi institucijami.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Ker je vsak dogodek interaktiven, torej občinstvo pri pripovedovanju pravljice aktivno sodeluje, udeleženci in udeleženke pridobijo zavedanje, da so pomembni in pomembne, da je njihovo mnenje pomembno in da imajo možnost soustvarjati, spreminjati sedanjost. Prav tako vsak dogodek začinimo z zanimivostmi, najsibodi to zanimivost kulture iz katere pravljica izhaja ali kakšen drug fakt povezan s samo vsebino pravljice.

1.5 MUZIKAL

PEDAGOGINJA: Sara Košak

1. Vsebina

Septembra se je začelo novo šolsko leto in skupina mladih udeležencev na programu Muzikal, se je prvič spoznala z dejavnostmi, ki jih bodo pričakovale v tem šolskem letu. Že na samem začetku smo se soočali z izzivi, kot so ohranjanje razdalje in nošenje maske, vendar so se mladi kljub temu med sabo hitro povezali in sprostili. Na podlagi tega smo kar hitro napredovali iz lažjih improvizacijskih iger, odzivnostnih vaj, orientacije v prostoru, giba v prostoru, ter lažjih vokalnih vaj v bolj kompleksne igre, delo na raznih likih, branju in interpretaciji dramskega besedila, gibalno izražanje in koreografije ter petje pesmi iz obstoječih muziklov. Novembra smo začeli na delu za našo zaključno predstavo, združevanja pesmi in koreografije ter izmenjavanje idej in želja o njeni tematiki. Udeleženci vedno z navdušenjem delijo svoje ideje in so zelo navdušeni nad delom za končno predstavo. Izzivi, s katerimi se konstantno soočamo pa so trenutno obdobje razsajanja virusa ter karantene, zaradi česar je skupina redkokrat polna, kar pomeni, da velikokrat ponavljamo vaje, da se jih naučijo vsi. Tudi starostna raznolikost skupine je izziv zase, vendar vedno prilagajamo vsako vajo posameznikovim sposobnostim, kar pa se je izkazalo za pozitivno, saj se mladi udeleženci s tem učijo medsebojnega sodelovanja in potrpežljivosti, predvsem pa idejne vidike posameznikov. Vedno delamo na tem, da se vsi udeleženci počutijo enako vključene ter idejno podprte, saj niso vsi enako ekspresivni. To razrešujemo z evaluacijo po koncu vaje, kjer s pomočjo njihovega razmišljanja razčlenimo, kaj bi bilo vredno izboljšave, kje niso najbolje sodelovali med sabo ter kam bi jih lahko peljale druge ideje.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Že od samega začetka septembra se je program muzikal izkazal kot izjemno pozitiven čas in prostor, v katerem se lahko mladi udeleženci na ustvarjalno izrazen način zabavajo, socializirajo in komunicirajo, predvsem pa sprostijo po šolskem dnevu in stresu vsakdana. Ta miks gledališča, plesa in petja se je pokazal za odličen način vzbujanja lastne identitete, zaupanja v lastne sposobnosti ter edinstveno dramsko, gibalno in vokalno izražanje ter medsebojno sodelovanje. Poročamo tudi, da smo zelo veseli, da imamo na trenutne okoliščine možnost učenja in sodelovanja v živo, saj je fizični stik pri takem ustvarjalno učnem procesu ključnega pomena.

b) Učinkovitost

Začeli smo z nekoliko manjšo skupino udeležencev, ki so bili prijavljeni v obe starostni skupini, zato smo jih združili, kasneje v septembru pa se je tej skupini pridružilo še par mladih, po udeležbi na uri. Skozi jesen in zimo smo imeli nekoliko težav s prisotnostjo udeležencev, zaradi trenutnih epidemioloških razmer in ukrepov, vendar smo kljub temu lahko normalno vodili in napredovali s programom.

c) Dostopnost

Od septembra deluje 1 redna skupina, v kateri se zaradi majhnega števila prijav, udeležujejo mladi dveh različnih starostnih skupin pod vodstvom pedagoginje Sare Košak. V skupini je največ osnovnošolcev in deklet.

3. Smernice za vnaprej

Trenutno nam največjo oviro predstavljajo trenutne razmere, zato se ukvarjamo predvsem z optimalnim izkoriščanjem časa na urah muzikla. Polna udeleženost je redkost in kako novo pridobljeno znanje hitro in učinkovito prenesti na manjkajoče učence, brez konstantnega ponavljanja, predstavlja novo zahtevnost. V letošnjem šolskem letu se še nismo soočili z "zaprtjem" vendar koordinacija virtualnih ur vedno ostaja v ozadju možganov, kako bi v teh izrednih primerih vseeno napredovali z muzikal vzgojo. Naš cilj je in ostaja delo v živo, saj je fizičen stik, sodelovanje in reševanje vsakdanjih problemov, opazovanje razvoja posameznikov, njihov odnos v skupini, medsebojno čustvovanje in razumevanje ter sproščenost izražanja, bistven. Prav tako stremim k sodelovanju z drugimi gledališkimi skupinami ter ogled muzikal predstav, ki bo koristen pri refleksiji mladih in njihovem učnem procesu.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Sare Košak:

Že od samega začetka je bila navdušenost nad programom, zelo visoka. Ne samo, da je muzikal v našem prostoru še nekolikšna noviteta, že samo druženje mladih udeležencev na urah, je bilo vredno opazovanja, saj so po razmerah prejšnjega šolskega leta doživeli nov način učenja in distance, ki se je odvijala virtualno. Čeprav nam omejitve kot so maske, distanciranje in karantene še vedno povzročajo težave, pa je pri gledaliških umetnostih, kjer se dela predvsem s skupino, ključen skupen prostor in čas. Tu se kažejo psihološke in domišljijske sposobnosti, odzivnost, sproščena komunikacija in zaupanje med mladimi. Zelo pomembna je telesna aktivnost in zavednost, to se je pokazalo pri mentalni pripravljenosti mladih, kjer so se pri gibalnih vajah svobodno izražali, zraven smejali in pridobili novo dozo energije, bili bolj prisotni in sproščeni. Tudi pri določenih koreografijah najdejo lastno noto ekspresivnosti, kjer se kaže njihova domišljija in karakter. Prav tako ima vokalno izražanje velik pomen, da se vsak posameznik poigra s svojim glasom, spozna njegovo kvaliteto in sposobnosti ter mu zaupa, pa naj gre za petje, interpretacijo lika ali govorni nastop, sposobnost kontroliranja lastnega glasu ter tehnike pravega dihanja sta zelo uporabna in cenjena pripomočka v lastnem gledališkem "kovčku" sposobnosti. Nasploh pa ima gledališka vzgoja pri mladih, ali je to ples, petje, improvizacija, velik psihološki pomen, saj jim pomaga pri razvoju, učenju vključenosti in življensko-socialnih situacij, "odraslih" dialogov ter procesirati lastne izkušnje ter čustva. V nadaljevanju bom skrbela, da bo program služil kot odprt in varen prostor za svobodno izražanje udeležencev, njihove zgodbe in ideje ter njihov osebni razvoj, grajenje samozavesti za nastope ali pa življenjske izzive skozi različne gledališke, pevske

in plesne pristope in tehnike. Zato mi je v veliko veselje, da imam priložnost nuditi mladim okolje, kjer se lahko s pomočjo glasbenega teatra zabavajo, rastejo, prevzemajo odgovornosti, sodelujejo in se povezujejo z drugimi in svetom.

1.6 GLEDALIŠKA PREDSTAVA NINA IN SOLZA SREČE

VODJA PROJEKTA: Tadej Pišek

1. Vsebina

Predstava je nastala v produkciji Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih, izvajajo pa jo igralke in gledališke pedagoginje, ki sodelujejo s Pionirskim domom: Eva Bezek, Jasna Slaček, Tia Okič in Neža Dvorščak. Vsebina in izbor tematike je plod skupnega razmišljanja o tem, kakšno sporočilo bi radi predali otrokom. Ker smo se strinjali, da živimo v času, kjer so čustva in občutja posameznika pogosto ignorirana in postavljena v drugi plan, smo se odločili, da poskušamo najmlajšim približati pomen čustvovanja in razbiti predpostavko, da te izkazovanje čustev stigmatizira kot šibkega. S skupinskim razmišljanjem smo prišli do ideje, da bi predstava govorila o deklici, ki živi v svetu, kjer ljudje preveč časa posvečajo službam in videzu, družinski odnosi pa so postavljeni v ozadje. Rimano besedilo predstave je napisal dramski igralec in režiser Tadej Pišek. V prvem delu predstave spoznamo malo deklico Nino in njena starša. Kljub temu, da se mala Nina trudi pridobiti njuno pozornost, sta oba preveč zatopljena vase, Nina pa ostane neopažena. Ker jo to zelo prizadane pri večerji zajoka, kar naleti na neodobravanje staršev, saj po njuno jokanje ni primerno za malo punčko. Ko pa se očka po nesreči polije z juho, Nina prasne v smeh, kar pa spet naleti na neodobravanje staršev. Tako se Nina začne spraševati, kako naj otrok sploh deluje v tem čustveno otopelem svetu in v svoji fantaziji pobegne v deželo joka. Tam spozna prebivalce – Cmeralce, ki cele dneve le jokajo. Nini se to sprva zdi imenitno, potem pa kmalu spozna, da preveč solz in preveč žalosti, človeku prinese mnogo gorja. Zato hitro pobegne v deželo smeha, kjer spozna tamkajšnje prebivalce – Smejalce. Kljub temu, da je smeh sprva prijeten, kmalu ugotovi, da je smeh lahko tudi žaljiv in lahko koga tudi zelo prizadane. Tako pobegne domov, kjer se s starši pogovori o smehu in joku, skupaj pa pridejo do zaključka, da je potrebno svoja čustva upoštevati, pokazati – predvsem, ko gre za ljubezen. Predstava optimistično odpira pogled v prihodnost, v boljšo družbo, ki bo bolj upoštevala sočloveka.
Vaje so potekale v mansardi na Komenskega 9, tri vaje pa smo imeli tudi v Festivalni dvorani s tehnikom Markom Kovačičem. Ker smo si kot izrazni jezik predstave želeli uporabiti elemente burleske, smo k sodelovanju povabili koreografa Mojco Špik in Inana Du Swamija, ki sta z igralkami imela intenzivne gibalne in koreografske vaje. Avtorsko glasbo, ki sledi smernicam nemega filma, je napisal skladatelj Marjan Peternel, režijo, kostumografijo, scenografijo in besedilo pa podpisuje Tadej Pišek.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Vaje so potekale zelo intenzivno, poglobljeno. Veliko smo se pogovarjali o izbrani tematiki, pogovore pa vedno nadgrajevali s praktičnim delom na odru. Odpirali smo teme čustvovanja in v resničnem življenju iskali primere, ko čustva niso vslišana. Iskali smo različne gledališke tehnike, jezike in orodja, ki bi igralkam omogočilo lažjo in kakovostnejšo izvedbo predstave. Premiera predstave je bila 4. 12. 2021 v Festivalni dvorani.

b) Učinkovitost

Finančna sredstva so bila večinoma porabljena za izdelavo scenografije in kostumografije. S skromnim honorarjem pa smo plačali tudi obema koreografoma, skladatelju ter piscu besedila.

c) Dostopnost

Vse igralke so na neki točki obiskovale gledališki krožek Pionirskega doma, nekatere med njimi pa danes s Pionirskim domom sodelujejo tudi kot pedagoginje. Premiera je bila odprtega tipa z brezplačno vstopnino, torej dostopna vsem.

3. Smernice za vnaprej

V gledališkem studiu Pionirskega doma proces dela skozi leto čedalje bolj stremi k aktivnemu vključevanju otrok in mladih v ustvarjalni proces. To pomeni, da mladi aktivno soustvarjajo gledališke predstave. Tako se lahko popolnoma poistovetijo s samo temo predstave in liki v njej. Predstava Nina in solza sreče je mladim igralkam ponudila sodelovanje s profesionalnimi in večkrat nagrajenimi gledališkimi ustvarjalci. Prepričani smo, da smo jim pokazali nove igralske in gibalne tehnike in jim dali nove poglede na gledališko ustvarjanje. Želimo si, da bo predstava v posprodukciji zaživela skozi čim več ponovitev. Zaradi scenske preprostosti je primerna za gostovanja tako na gledaliških odrih kot na zunanjih prizoriščih.

Foto: arhiv Pionirskega doma

2 LIKOVNA UMETNOST

2.1 KIPARSTVO ZA OTROKE IN MLADINO

PEDAGOGINJE: Rosalia Maria Arnšek, Tjaša Travižan, Eva Jeraj

PEDAGOGINJA: Rosalia Maria Arnšek

1. Vsebina

Celoletni program: Meseca februarja 2021 se je ponovno začela vršiti kiparska dejavnost v živo. Velika večina udeležencev vpisanih v šolsko leto 2020/21, se je odločila za nadaljevanje. Ustvarjanja so se lotili z velikim veseljem. Tako kot vsako leto, so bili v kiparskih skupinah udeleženci različnih starosti (od 6 do 16 let), ki imajo različne izkušnje plastičnega oblikovanja. Nkateri otroci obiskujejo dejavnost skozi celo osnovno šolo, če se odločijo za vpis v umetniško gimnazijo jim, tako kot pri slikarstvu že leta svetujemo, da se pravočasno vpišejo v mladinske skupine, v katerih potekajo priprave na vpise v srednje šole. Novi udeleženci so šele spoznavali osnovno govorico izbranega materiala in možnosti plastičnega oblikovanja. V glini in v drugih materialih so oblikovali likovne plastike, ustvarjali mozaične kompozicije, mavčne reliefe in reliefe v metalni foliji. Udeleženci ki že več let obiskujejo dejavnost, so modelirali tudi bolj zahtevna kiparska dela, doprsne portrete, po želji pripravili kalupe, odlivali in glazirali oz. poslikali z engobami ali keramičnimi pigmenti uporabne in dekorativne predmete. Občasno so se udeleženci delavnice lahko urili v grafiki, predvsem v monotipijah.
Konec leta smo pripravili razstavo na osnovi fotografij končnih izdelkov otrok in likovnih del v nastajanju.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Tako v celoletnem programu kot v drugih programih in projektih so se uresničevali zastavljeni cilji, udeleženci so razvijali spretnosti in pridobivali znanje, ki ga potrebujejo za kvalitetno izvedbo likovnega dela. Udeleženci posebej cenijo, da v likovnih delavnicah lahko sami izberejo motiv in da pedagogi spoštujemo in promoviramo individualno potezo in izraz.
Delo v kiparski delavnici že samo po sebi vodi v interaktivnost z drugimi področji, povezano je s tehničnim znanjem in postopnim poznavanjem materialov, glede na izbran motiv udeleženci širijo svoja obzorja z drugimi znanji. Na primer, mladinci se ob oblikovanju portretov in figur nehote srečajo z vprašanji povezanimi z anatomijo; če udeleženec izbere da bo oblikoval grške stebre, bo ob tem spoznaval zgodovino antičnega sveta; če se bo odločil za oblikovanje izbrane krajine, se bodo odprla vprašanja povezana z geomorfologijo; ko bodo oblikovali geometrijsko telo se bodo dotaknili vprašanj, ki jih rešuje prostorska geometrija, itd.
Vzgojni cilj delavnice se uresničuje tudi skozi promocijo pozitivnih oblik interakcije med udeleženci posamezne delavnice.

b) Dostopnost

Trenutno obiskuje kiparsko dejavnost za otroke in mladino 35 udeležencev. Poskusen obisk in vključitev v dejavnost je možen skozi celo leto.

3. Smernice za vnaprej

V delavnici bo poleg dela s klasičnimi materiali, še bolj promovirano oblikovanje na osnovi tkanin. Z drugimi uporabniki grafične delavnice se bomo dogovorili za redni termin, v katerem se bodo lahko tiskale otroške grafike.
Med letom bi z vsako skupino obiskali kakšen muzej ali galerijo. Za izvedbo posebnih dejavnosti, bi povabili v delavnico izbrane strokovnjake.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Kiparska delavnica za otroke in mladino je prostor, v katerem udeleženci dobijo pozitivne spodbude, ki pripomorejo k razvoju ustvarjalnih, samozavestnih in občutljivih posameznikov.

Avtor n. n. OŠ Vrhnika, kulturni dan, kiparska delavnica 2021

Avtorja n.n. kiparska delavnica 2021

2.2 KIPARSTVO ZA MLADOSTNIKE IN ODRASLE

PEDAGOGA: Boris Beja, Nina Koželj

1. Vsebina

Program je, tako kot vse druge naše dejavnosti, imel v tem letu nekaj izjemnih izkušenj, ki jih ne bomo pozabili verjetno nikoli. Tudi zaradi tipnih in materialnih odtisov, ki so opomniki na čase, ko smo bili pripravljeni delovati z našimi vsebinami tudi na daljavo.

Leto se je hitro začelo z zaporo in vsakemu tečajniku sem pripravil objekt, ki je bil predmet našega raziskovanja v glini. Prvi del leta je potekal preko platforme zoom in z dostavo gline, orodja in modelov smo lahko vzdrževali predvsem skupinski duh, ki pa je bil iz ateljeja prenesen v digitalni medij.

V zoom programih smo izvedli tri kiparske izdelke. Prvi je bila abstraktna forma, v kateri je šlo za opazovanje mas in komponiranja, predlagal sem jim tudi, da formo ponovijo kot votlo s tako imenovanimi »kačicami«. Nadaljevali smo z večjo skulpturo, ki so jo prav tako dobile tečajnice na

posodo in so jo lahko modelirale v domačem okolju. Zadnje delo, ki smo ga v času zoom ustvarjanja naredili je bila »lepa Vida«, kjer sem nagovor za formo našel pri razstavi Dragice Čadež v Mestni galeriji v Ljubljani in s tečajniki postopoma tri tedne gradil formo in pripoved. Ob fotografijah sem jim tedensko pošiljal še zapis o tem, kako je Eva postala Lepa vida ob morju.
Z vrnitvijo v atelje smo se lotili modeliranja Antigone. Tako je skulpturo poimenovala ena od tečajnic in v tem vzdušju smo vztrajali naprej.
Šolsko leto smo v juniju zaključili z Miloško Venero, ki je bila vsem v izziv, hkrati pa velika želja ene od tečajnice, ki je odlitek za kopiranje prinesla v atelje.
Z novim letom in z izkušnjami prekinitev in zaustavitev smo vstopili v več različnih faz. Poleg oblikovanja skodelic in uporabnih predmetov, je bila naša naloga v teh treh mesecih Portret/Vaza. Pred nami je bil model, v katerem gre za rahlo predimenzioniranost, da se srečamo kdaj tudi z likovno spremenljivko velikostjo hkrati pa lahko v večjih upodobitvah lažje izdelamo bolj kompleksne detajle in hitreje opazimo ter izrazimo likovne probleme.
Leto zaključujemo z likovnim elementom Linijo. Zanima nas, kako se lahko linija interpretira v kiparski formi in na kakšne vse načine lahko v glini udejanjimo linijo, kjer pa naš namen ni, da bi našli njen konec ali začetek, temveč trajanje.

V drugi skupini odraslih tečajnic smo se posvetili izdelavi avtoportreta, izdelovanju večjih skulptur, oblikovanih po motivih vaz.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program ocenjujem kot zelo uspešen. Prvi je zagotovo odziv, da se je večina tečajnic odzvala našemu zoom programu na daljavo. Kot drugo uspešnost je vredno omeniti razstavo tečajnikov Pionirskega doma v Levem atriju Mestne hiše, v nadaljevanju pa smo se s svojimi raziskovalnimi izdelki predstavili še na razstavi Majski salon v Kopru.
Pomembno je tudi sprotno prilagajanje vsebine programa željam tečajnikov. Vselej nagovor in povabilo k novi nalogi ni deležno navdušenja, zato se lahko med cilji zgodijo tudi odstopanja, ki pa so vedno izziv in se v njih lahko naučimo vsi vključeni nekaj novega.

b) Učinkovitost

Program vključuje tako tiste tečajnike, ki imajo več izkušenj kot tudi tiste, ki so z nami kot začetniki. Tu je razmerje napredovanja in nadgrajevanja zelo učinkovit, saj se drug od drugega lahko naučijo veliko in se skupaj srečujejo s tehničnimi zapleti, ki jih lahko skupaj rešujemo. Finančno je program zelo primeren, in je na voljo širši skupnosti. Prav tako je bila vsaka tečajnica deležna korektur preko računalnika, ko je bilo potrebno materialni jezik, ko lahko sam nekaj poustvarim in demonstriram v materialu prevesti v druga digitalna okolja in smo jih tako z grafičnimi programi lahko bolje predstavili in razložili.

c) Dostopnost

Program je dostopen in na voljo mladim in starejšim. Število tečajnikov, ki so po zaustavitvah sistema še obiskovali program se je iz šest v začetku znižal na štiri. Starostno je bil razpon programa med 19 in 66 let. Te skupinske dinamike ocenjujem kot zelo dobrodošle in je zanimivo opazovati, kako se ob delu kdaj razvije tudi dialog in kako ob delu lahko prilagajam vsebino in korekturo tudi glede na izkustva obiskovalcev.

3. Smernice za vnaprej

Smer je poglobljeno opazovanje in artikuliranje sveta v katerem živimo in soustvarjamo ljubiteljsko kulturo. Želim si, da bi v izdelkih, ki nastajajo v naših programih lahko začeli vključevati zavedanje, da je čas, ki smo ga preživeli v takšnih kontekstih zamrznjen in da se pravzaprav moramo zavedati, da smo bili v tem letu v več pogledih skoraj da avantgardni in smo šli v akcijo in smo se za voljo tega truda lahko osvobodili kakšnih pod vprašanj in smo vztrajali do konca. V skupinah, ki jih obiskujejo mladi mi je včasih žal, da se zgodijo prekinitve zaradi obveznosti v šoli, oziroma študiju ali pa kot se mi je zgodilo dve leti zapored porodniški dopust, ko z otrokom ni več mogoče strukturirati življenja. Zato med smernicami lahko napišem, da mlade mamice vabim v atelje v

spremstvu otrok, saj imamo na Komenskega 9 odlično infrastrukturo in lahko razvijajo svojo ustvarjalnost mame tudi z otroki.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženci programa spoznavajo svet, ki smo ga vajeni gledati in tipati na novo. Ta vrlina je prisotna pri vseh programih, ki jih izvajamo. Na novo se ne spoznavajo le svetovi v katerih živimo, spoznavamo tudi samega sebe in lahko na drugačen način preverimo lastne sposobnosti in v večini primerov se zgodi presenečenje in zadovoljstvo. Vse to rezultira v kiparskih izdelkih, ki jih bodisi razstavimo ali pa jih končane odnesejo v novo življenje, v lastna bivanjska okolja. S petim letom ustvarjanja v kiparskem ateljeju je v skupini ena tečajnica, ki v tem šolskem letu hodi peto leto. Takšni kandidati so mi zelo v izziv, saj ponavljanje pri njih ne pride v poštev in si je ves čas potrebno zamišljati nove naloge, izzive in izdelke, ki jih pripravim.
Ob vsem tem pa se gradi v ateljeju svojevrstna skupnost in to zavedanje je sedaj po nekaj letih prišlo v ospredje. Namreč bolj kot zgradiš med posamezniki dobro tudi kolegialno klimo, raje se bodo vsi skupaj srečevali in vračali v ateljeje. Na tem bi lahko gradil več v prihodnje, da se individualizem še bolj podkrepi s kolektivnim vzdušjem.

2.3 GRAFIKA ZA ODRASLE

PEDAGOGINJA: Nina Koželj

1. Vsebina

V tem letu je bil poudarek na utrjevanju znanj in praktičnega dela na linorezu, lesorezu in scianotipiji. Nadaljevali smo z izdelovanjem izdelkov visokega tiska in izdelavo linorezne matrice – naloga je bila črno – beli raster. Udeleženke so morale pripraviti osnutek z motivom, kjer so uporabile črno-bele ploskve tako, da so dobile različne rastre. S tem smo se spoznali z likovno govorico ploskve in linije. Nato smo linorez nadgradili z barvami, ob tem pa smo se spoznali tudi z barvnim krogom in mešanjem barv ter barvnimi družinami. Nadaljevali smo s tehniko lesoreza. S tem smo se spoznali z razliko med linorezom in lesorezom, ter drevesnimi vrstami, postopki obdelave in karakterjem tehnike. Motiv je bil akt, preko katerega so se udeleženke spoznale z risanjem po modelu, ter krepile sposobnosti risanja, saj je risba prvi in najpomembnejši element pri grafiki, na kar se daje premalo poudarka. Izmed nastalih skic smo izbrali najboljšo in jo prenesli na lesorezno ploščo iz češnje. Za zaključek šolskega leta smo se naučili rezljanja v les in ročnega odtiskovanja lesene matrice. Izbrana dela smo razstavili na razstavi v Mestni hiši Mestne občine Ljubljana.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program je bil izveden v skladu z zastavljenimi cilji.

b) Učinkovitost

Razmerje med finančnim vložkom in rezultatom je enakopravno. Materiale uporabljamo premišljeno in z njimi varčujemo.

c) Dostopnost

Grafiko za odrasle je v letošnjem letu obiskovalo 5 tečajnic z različnimi predznanji in interesi.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnjem šolskem letu bomo nadaljevali z lesorezom, izdelali bomo lastno napravo za ročno tiskanje, nato pa prešli na globoki tisk ter izvedli priprave za izvedno izdelkov v tehniki scianotipije.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Letošnje leto smo začeli s ploskim, nadaljevali pa z visokim tiskom. Grafika je kolobarjenje tehnik, ki v vsak krog prinaša izboljšane risbe, bolj dodelane motive primernejše tehniki in boljšo uporabo

barv. Grafika je sodelovanje in spoštovanje, je kompleksen proces, ki ima rezultat le po temeljitem razmisleku o motivu, dobri risbi in obvladanju tehnike. Vse to pa lahko nastaja le v dobrem vzdušju in ubrani, poslušni skupini. Grafika v obliki, kot jo izvajava, ne more biti popoldanski sprostitveni hobi, za to obstajajo drugi tečaji in manj kvalificirani pedagogi.

2.4 SLIKARSTVO ZA OTROKE IN MLADINO

PEDAGOG: Iztok Amon

1. Vsebina

Program je bil v letu 2021 izveden deloma – v času zaprtja se program na daljavo ni izvajal, zaradi specifičnosti ustvarjanja z materiali in individualnega pristopa pedagoga h kreativnosti otrok na področju likovnega izražanja ter ocene, da otrokom ni mogoče ponuditi enakovrednega ustvarjanja na daljavo, kot to lahko izvedemo v ateljejskem kontekstu. Z jesenjo je program ponovno v celoti vzpostavljen in presega pričakovanja glede števila vpisanih.
Program risanja in slikanja za otroke je zasnovan in izveden v skladu s strokovnostjo, usposobljenostjo in na podlagi izkušenj pedagoga. Glavna prednost in diferenciator takšnega programa je individualni pristop do otrok in spodbujanje avtentične ustvarjalnosti za skladen razvoj otroka, ki ga promovira javni zavod Pionirski dom.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Prvo polletje je bilo deloma podvrženo prilagoditvi virusne epidemije, ko otroci niso obiskovali tečaja. Vendar je program zasnovan projektno, kampanjsko in so delavnice več ali manj zaključene enote, zato ne morem govoriti o izostanku znanja in sposobnosti, zgolj zamiku in ponudbi storitve, ki je lahko kvalitetna predvsem v kontekstu ateljejskega miljeja.
Predlogi delavnic in kreativnega izražanja idej, kjer bi otroci spremljali preko spleta in družabnih omrežij tokrat ni bil izveden, saj ocenjujem, da s tem ustvarjanje za otroke izgubi na kvaliteti in deluje kot reševanje (generičnih likovnih) problemov, ustvarjanje efektov, kar pa ponavadi predstavlja na dolgi rok razočaranje in ni prilagojeno osebnosti posameznika.
Cilji takšnega poučevanja so spodbujanje ustvarjalnosti otrok, v drugem planu so materialne likovne kategorije: izdelava in predelava izdelkov, produkcija razstav in javne predstavitve. Takšna oblika izvajanja programov temelji na kompetencah in izkušnjah, ki omogoča individualni pristop pedagoga k spodbujanju ustvarjalnosti. Menim, da je takšna oblika spodbujanja trajna za otroka, kakor tudi poudarja kvalitetne pedagoške pristope, ki jih zastopa zavod. Učinek spodbujanja ustvarjalnosti se pokaže dolgoročno pri skladnem razvoju posameznika, ki prispeva k družbi, odgovornemu komuniciranju in drugih vrednotah.
Ugotavljam, da je v času epidemioloških razmer pomen kvalitetnega preživljanja prostega časa otrok in zaupanja staršev pridobil na vrednosti. Dinamika v skupini je pomenila, da vsak otrok pridobiva tudi na ostalih socialnih veščinah, ne zgolj likovni, ki pa je, kot poudarjam, spretnost in odgovornost javnega govora in sporočanja.

b) Učinkovitost

Po in pred prekinitvijo izvajanja programa v živo in v ateljejskem prostoru je program v celoti izveden in presega pričakovanja glede vpisa. Na koncu leta gre za 85 % zasedenost mest v skupinah, ki so enakovredno zapolnjene; 6 vpisanih za 8 prostih mest za vsako od osmih skupin. V kategoriji učinkovitosti izpostavim tudi visoko stopnjo zadovoljstva otrok in staršev, kar se nenazadnje pokaže tudi pri vpisu, kjer je glavni način promocije med samimi uporabniki storitev, ki znancem povedo, da otrok obiskuje tečaje, likovne delavnice – novi vpisi ponazarjajo sliko, da kvalitetni programi v Pionirskem domu pritegnejo zanimanje.

c) Dostopnost

Tečaji so dosotopni vsakomur po tržnih cenah, z izjemami, ki v individualnem dogovoru z vodstvom zavoda omogoča zniževanje ali oprostitev plačila tečaja.

3. Smernice za vnaprej

Podobno kot v lanskem letu, se tudi letos pokaže potreba po spodbujanju otrok k izražanju in omogočanju okoliščin, da lahko otrok v miru ustvarja, se izrazi. V času socialnega distanciranja imajo lahko programi, ki omogočajo osebni izraz in individualni pristop pedagoga, veliko vlogo pri krepitvi in ustvarjanju pozitivne samopodobe ter drugih kategorij psihološkega razvoja otroka. Hkrati je potrebno razločevati med socialnimi in med individualnimi psihološkimi potrebami otroka, kjer lahko usposobljen in senzibilen pedagog oceni, kako ustvariti pogoje za interakcijo in kreativno individualno ustvarjanje z materiali v ateljeju. Tako je za nekatere bolj bistvena kreativna interakcija, za druge osredotočanje na izdelek.

Za kvalitetno izvajanje programa je pomembno, da ima pedagog strokovno avtonomijo, kar je glavna prednost programov Pionirskega doma, ki spodbuja k avtorskim programom, razvoju pedagoških kompetenc ipd. ter uresničuje osnovno poslanstvo – promocijo kvalitetnega preživljanja prostega časa. Vsekakor se lahko program dopolnjuje s pedagoškim procesom v šolah, ga ne zamenjuje, prej nadgrajuje. Nenazadnje lahko otrokom z likovnim ustvarjanjem razložimo več snovi, kot jo predvideva čisti likovni ali umetniški izraz. V tem smislu, je likovno utvarjanje lahko sredstvo učnih vsebin, ki pa tako niso v središlču poslanstva takšnega tečaja.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Vsak otrok, ki obiskuje tečaj risanja in slikanja, se sooči najprej s svobodo, v primerjavi z likovnim poukom v šoli. To lahko predstavlja omejujoč dejavnik pri ustvarjanju in predvsem iskanju lastnega izraza. Tako se velikokrat izkaže, da gre za dobrodošlo spremembo, kjer stalnost problemskega reševanja sicer arhetipskih umetniških kategorij (prostor in predstava, vizualizacija, komunikacija in sporočanje, kritično in strukturno mišljenje, upodabljanje ipd.) nadomesti vsakokratna svobodna izbira smeri, v kateri se želi otrok izražati. Tako se posameznik lahko identificira kot avtor, ki ga vrstniki spoštujejo, lahko razumejo, pedagog pa sprejema in spodbuja.

SLIKARSKE DELAVNICE ZA OTROKE IN MLADINO (10 – 16 LET)

PEDAGOGINJA: Eva Kuhar Jeraj

1. Vsebina

Slikarske delavnice, ki jih vodim so celoletni program tečajev risanja in slikanja, ki potekajo 2 šolski uri na teden. Obiskujejo jih otroci v starostni skupini med 10 in 16 let. V skupini je, poleg pedagoga, največ 8 tečajnikov, kar omogoča individualen pristop in raznolik program, ki ga prilagajam posamezniku, glede na njiegovo znanje in izkušnje.

Za ustvarjanje uporabljamo različne slikarske, risarske ter tudi grafične tehnike.

Ob uporabi raznovrstnih materialov in tehnik, otroci najprej spoznajo osnovna načela risbe in slike, naučijo se uporabljati orodja in tehnike do te mere, da postanjejo samozavestni ob uporabi le-teh. Ko spoznajo tehnike, lahko brez zadržkov rišejo in slikajo, eksperimentirajo in se posvečajo drugim segmentom ustvarjanja.

Izbira motiva je v veliki meri prepuščena otrokovim željam in interesom. S tem jih motiviramo za ustvarjanje, saj se učijo na motivih, ki so jim blizu.

Otroci se v tem obdobju in z likovnim ter osebnim razvojem slej ko prej soočajo s problemom in željo po upodobitvi prostora na ploskvi. Ob preprostih likovnih nalogah jih spodbujamo, da bolje spoznajo prostorsko risbo in spoznajo načine za upodabljanje iluzije prostora.

Starejši otroci in najstniki tako ustvarjajo predvsem po opazovanju, raziskujejo zakonitosti risanja objektov v prostoru ter ob razlagah spoznavajo določena področja likovne teorije ter umetnostne zgodovine.

Tečajniki ustvarjajo v lastnem ritmu, a pod skrbnim mentorstvom. Z evalvacijo in razlago, ter navezovanjem teorije na njihova likovna dela, jim pomagam nadgrajevati risarsko ter likovno-teoretsko znanje. Tečajnikom, ki se pripravljajo na sprejemne izpite podajam naloge in jih načrtno učim potrebnih znanj za preizkuse, ki jih čakajo. Poleg risarskih in slikarskih tehnik, otroci spoznajo tudi določene kiparske in grafične tehnike.

Zaradi epidemije in zapiranja javnega življenja smo v začetku leta progam izvajali preko spleta.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Kot smo se dogovorili v lanskem letu, so vpisi za letošnje leto potekali nekoliko drugače. Do sedaj so vpisani najprej napolnili skupine pedagoga Iztoka, presežek pa smo preusmerili v moje skupine. Nad starostjo vpisanih otrok v skupini tako nismo imeli nadzora, zato so skupine sestavljali tečajniki od 5 do 16 let. Letošnje leto smo že v začetku leta razpisali posebej skupine od 5 do 10 let, ter skupine 10+. Hitro se je izkazalo, da bodo vse razpisane skupine tudi realizirane. Za vpis je bil izkazan velik interes, sploh kar se tiče najstnikov, ki se želijo vpisati na oblikovno šolo.

V program je trenutno vpisanih 44 otrok, kar je 12 več, kot lansko leto. Otroci so razporejeni v šestih skupinah.

Program se izvaja po načrtu, kot je bil zastavljen. Tečajniki zelo radi prihajajo na ure, prav tako pa so starši, s katerimi sem govorila, zadovoljni z izvedbo. Vsi tečajniki, ki so v lanskem letu opravljali preizkus likovne nadarjenosti na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo so preizkus pozitivno opravili. Približno 2/3 otrok je prejšnja leta že prihajalo na tečaj slikanja, 1/3 pa je novih tečajnikov.

Tečajniki so v tem letu spoznali raznovrstne tehnike, ustvarjali različne motive ob tem pa vsi, tako ali drugače napredovali.

b) Učinkovitost

Trudimo se racionalno uporabljati pripomočke in potrebščine za ustvarjanje. Eno izmed osnovnih pravil v ateljeju je spoštljiv odnos do orodij, potrebščin in ateljeja.

c) Dostopnost

Poučevala sem 6 skupin, ki jih je skozi leto obiskovalo med 33 in 45 tečajnikov, v starostni skupini med 10 in 16 let.

3. Smernice za vnaprej

Razporeditev otrok glede na starost je po mojem mnenju vplivalo zelo pozitivno na celotno izvedbo programa. Tečajniki so bolj povezani med seboj, imajo podobne interese, se spodbujajo, ob enem pa je veliko lažje vsem na enkrat razlagati določene tematike. V prihodnje bi zato lahko razmislili o tem, da en termin posvetimo le tečajnikom, ki se pripravljajo na sprejemne izpite, saj so sedaj razkropljeni po različnih skupinah.

V prihodnje bi rada vključila še več grafike, saj se mi zdi, da bi tečajnike to področje interesiralo.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Otroci na tečajih na splošno zelo napredujejo; nekateri v smislu risanja in slikanja, drugi v smislu samozavesti za izražanje, tretji pri uporabi tehnik in velikosti formatov. Morda na prvi pogled skoraj nevidni napredki pomenijo veliko, sploh kadar gre za otroke v določenih stiskah, ki jih je predvsem v najstništvu veliko. Skupine so sestavljene z do 8 tečajnikov, kar se mi zdi optimalno za delo. Teorijo vljučujem v prakso na nevsiljiv način do te mere, da otroci napredujejo, ob enem pa ne čutijo pritiska in zato z veseljem poslušajo. Tečajniki ustvarjajo v smeri, ki jih zanima, navadno tudi izberejo lasten motiv. V praksi to poteka tako, da mi pred risanjem predstavijo idejo, ob tem jih spodbudim, da razmislijo o primerni likovni tehniki, formatu, usmerjenosti formata, ter drugih tehničnih vprašanjih. Ob ustvarjanju se, glede na izbor motiva, likovne tehnike, navežem na teorijo ali pa predstavim umetnika, ki ustvarja na podoben način. Tečajniku podajam informacije, ki so relevantne za njegovo likovno delo, zato le-te takoj uporabi v praksi, s tem pa tudi ponotranji in razume. S pozitivnim pristopom in naravnanostjo spodbujam otroke k medsebojnem spoštovanju, samospoštovanju in cenjenju lastnih ter tujih likovnih del.

2.5 SLIKARSTVO ZA ODRASLE

PEDAGOG: Boris Beja

1. Vsebina

Slikar gleda, interpretira in udejanja lastno veščino v specifičnem zamejenem polju. V belem listu papirja v začetku mrgoli idej in vseh zamisli, ki pa jih ves čas ustavljamo na opazovanem predmetu, ki je za nas v ateljeju. S tem se ponuja konstrukcija in ogrodje, okrog katerega naslikamo in narišemo skozi proces mnogo različnih likovnih prvin, spremenljivk, na katere včasih sploh nismo pozorni in jih z novimi izkušnjami ponavljamo in poglabljamo.
Program temelji na študijski risbi, ki jo navadno nadgradimo še z akrilnimi barvami. Ta nadgradnja nam omogoča izbiro in hkrati tudi sprejemanje odločitev. Vselej gre za povabilo z vprašanjem: kakšno ozadje bi si želeli ustvariti in ta barvni odtenek nas kompozicijsko zasleduje v nadaljevanju ustvarjanja.
V času zapor in ukrepov sem izvajal program preko zoom platforme. Ta del ustvarjanja je ponudil svojevrstno izkustvo meni in tudi udeležencem. Ob gradivu in materialu sem zanje pripravil še krajša vizualna predavanja. Spoznaval sem platformo in ugotovil tudi pri drugih, kaj vse je mogoče deliti z uporabniki.
Tečajniki so mi vsako srečnje sproti pošiljali fotografije izdelkov, ki sem jih sinhronizirano z delitvijo ekrana lahko v Photoshopu z njimi korigiral in usmerjal naprej. Zelo sem začuden, da nam je po tej poti uspelo narediti kar nekaj dobrih rezultatov.
V času zoom srečanj so tečajniki prejeli na dom dva odlitka. Želel sem, da so pogoji ustvarjanja za vse enaki vsaj v materialnem smislu, tako da mi je ob pomoči sodelavke uspelo deliti z njimi tudi iste barvne odtenke in tako smo preko druge zapore ustvarili sodobno panjsko končnico. V pomladnem času sem sam pripravljal razstavo v Obalnih galerijah in doma v ateljeju sem imel izrezane oblike različnih tipografskih elementov. Te sem ponudil tečajnikom in z njimi smo zgradili novo podobo in umetnostno delo.
Vračanje v atelje je bilo pestro. Del skupine je nadaljeval s študijskim slikanjem. Del skupine (mladostniki) pa so se odločili, da poizkusijo medij grafike. Za njih sem pripravil primere in podobe svojih skulptur v obliki Miheličevih kurentov in vsaka je po svoje z nožkom za linolej upodobila etnografski lik, ki smo ga v jeseni lahko skupinsko predstavili na Tam-Tamovi razstavi in v Kino Šiška na Bienalu neodvisne ilustracije.
Šolsko leto smo zaključili z modelom noge. Simbolično se mi je namreč zdelo, da moramo nazaj shoditi in te noge so služile v podtonih kot bakle, s katerimi si lahko svetimo v nove čase. Rezultate smo razstavili na razstavi v Mestni hiši v Ljubljani.
Novo šolsko leto smo začeli z upodobitvijo velike skulpture. Navadno se v ateljeju srečujemo z manjšimi predmeti, ki jih upodabljamo v formatu 50 x 70 cm. V tem primeru pa smo morali podobo zmanjšati in jo prevesti v manjši format. Nadaljujemo z realistično upodobitvijo rastline, ki smo jo v nadaljevanju interpretirali še v impresionističnem ali ekspresionističnem slogu. S tem motiv, ki smo ga popolnoma spoznali lahko nadgrajujemo z lastnimi željami.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Večina lanskoletnih tečajnikov se je vrnila nazaj v naše ateljeje. To mi potrjuje, da smo šolsko leto zaključili uspešno s spodbudami, da skupaj nadaljujemo novo. Svoje rezultate smo javno predstavili ob prej omenjenih tudi v prostorih Varuha človekovih pravic. Vsak obiskovalec ateljeja je na koncu leta odnesel domov dobro narejene likovne izdelke, hkrati pa so vsi vrnili obejkte, ki so jim bili na voljo za med koronsko ustvarjanje. V slikarskem ateljeju so rezultati lahko tudi hitri, zato je med mojim delom vedno v zavesti tudi vzdrževanje skupinske dinamike, da se novih nalog lotevamo skupaj in se tako tudi lahko s spogledovanjem drugih del sami veliko naučimo.

b) Učinkovitost

Razmerje med finančnim vložkom in rezultatom je izjemen. V poprečju ustvarimo vsaj devet slik, formata 50 x 70 cm. Mesečno napredovanje in gradnja likovne pripovednosti je usmerjena tudi v varčnost materialov in poglobljeno ustvarjanje lahko privarčuje tudi nekaj onesnaženja za okolje.

c) Dostopnost

Program je dostopen in nima omejitev. Edina je ta, da ločujem začetnike od nadaljevalne skupine. A tudi to bo verjetno postala zastarela praksa in bo potrebno v prostoru organizirati slikarska stojala tako, da bo na vsaki podlagi nastajala drugačna podoba. Program obiskuje po pet udeležencev in je generacijsko zelo pester. Od srednješolcev pa vse do starejših upokojencev, ki se radi vračajo v naše ateljeje.Vsakemu posamezniku smo v času dela na daljavo na dom pošiljali gradiva in fizični material, s katerim so ustvarjali. Ker je delo potekalo hitro in ker so bili večina ustvarjalni tudi v svojem prostem času smo z nalogami hitro napredovali. V pošiljanju paketov smo bili izvrstni in mislim, da prav s tem, tudi lahko obdržali na Zoom koordinatah naše slušatelje.

3. Smernice za naprej

Ob opazovanju in prenašanju zaznav v likovno polje in format bi si želel, da v prihodnje tečajnikom ponudim še več eksperimentalnih tehnik, s katerimi se v domačem okolju ne morejo srečati. Prav tako je ključno opazovanje sočasnih razstav in včasih moje povabilo ali opozorilo ne pride do akcije posameznika, zatorej bi v kontinuirano ustvarjanje in upodabljanje uvedel tudi tovrstni razmislek in predvsem srečanje z originalom. Zaslon računalnika je sicer velika opora, a bolj pomembno se mi zdi, da se z lastnimi mislimi in predvsem s telesom srečamo z umetnino v njenem galerijskem okolju.
Ateljejsko prakso bi še bolj povezoval z okoljskimi vprašanji. Kako bodo nove smernice in zavedanje o zeleni kulturi vplivale na globalno umetnost je zagovotovo za vse nas tudi izziv.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Veliko sem v tem letu spoznal in pridobil tudi jaz sam. Sprva sem se lotil dela na daljavo preko zooma zelo nevedno in v afektu ampak s tem, ko so se tedni začeli vleči v mesece je postala zadeva že bolj utečena in lahko tudi v prihodnje ponovimo takšna srečanja.
Udeleženci programa predvsem preverjajo svoje zmogljivosti. Večkrat jih opozorim, da moramo v slikarstvu biti najboljši lažnivci in da predvsem s tem lahko presenetimo gledalca. Ob slikanju se nam izkušnje pomnožijo in vsaka druga naloga steče hitreje in lahko preseneti tudi mene. Ob delu imam vselej v mislih zadovoljstvo in da vsak posameznik pride do rezultata, s katerim se pomirjeno spogleduje. Prav tako program prinaša izkušnje iz razstavnega prostora, saj ob zaključkih šolskega leta razstave ponudijo nov vpogled v lastno delo, ko to ni v procesu ateljejskega okolja, ampak ob skupinski razstavi tvorijo dela posebno zgodbo prepletanja in izkustvenega podoživljanja sveta, v katerem bivamo.
V tem letu najbolj cenim priložnost, ki sem jo lahko uresničil z mlajšimi udeleženkami programa. Gre za srednješolke, ki so imele izkušnjo lastno delo uvideti in gledati v javnem prostoru. Ob komentarjih sem bil zelo vesel, da smo lahko s skupnimi močmi uresničili nekaj, kar je tudi meni sedaj v spodbudo in nadaljne raziskovanje grafičnega medija pri mladostnikih.
Izjemna je tudi izkušnja, ko sem enemu od udeležencev pomagal zgraditi razstavo v stopnišču, kjer stanuje z drugimi krajani Ljubljane. Ta samozavest in zavedanje, da lahko pusta stopnišča posodobimo z likovnimi deli se mi je zdela zelo lepa in tako naše delo nadaljuje svojo pot in je gledano in interpretirano pri drugih.

2.6 PRIPRAVA NA SPREJEMNE IZPITE ALI ŠTUDIJSKO RISANJE

PEDAGOG: Boris Beja

1. Vsebina

Udeleženci programa osvajajo nova znanja in predvsem začenjajo razvijati svojo likovnost, ob tem je lastna likovna govorica na stranskem tiru. Ustvarjalnost, likovna virtuaznost bo prišla na vrsto kasneje. Predvsem je moj namen, da pridobivajo na samozavesti in da je vsaka naloga lahko rešljiva in izvedljiva v določenem časovnem okvirju.
Z novim letom smo tudi ta program izvajali na daljavo in preko zoom platforme. Vsak posameznik je na dom dobil model, ki so ga lahko opazovali in prerisovali s svinčnikom in suhimi barvicami. Ob tem smo se srečali s posnemanjem in z nasebno ter vrženo senco. V nadaljevanju smo

naredili vajo, ki je temeljila na obliki in na barvnem komponiranju. Na podlagi glasbe smo naredili na kolaži papir risbo in v presečiščih poiskali nove oblike, ki smo jih izrezane so postavili na bel list papirja. To smo s flumastri še dopolnjevali in si z lastno domišljijo poizkušali ustvariti prostor na dvodimenzionalnem nosilcu. Tipografska naloga nas je vpeljala v drug način razmišljanja o prostorskih planih na listu papirja. Ob tem pa sem jim pripravil še manjše objekte, ki smo jih lahko prerisovali in vključevali v samo kompozicijo.
Sprejemni izpiti so v tem letu potekali na daljavo in posameznikom sem pomagal izbrati likovne izdelke, ki so jih morali predhodno poslati na šolo. Lotili smo se foto dokumentiranja in priprave končnega portfolia.
Z vrnitvijo v pomladi smo po končani obveznosti sprejemnih izpitov šli v slikanje tihožitja in se lotili realističnega upodabljanja vretenin. Leto smo zaključili s kurenti, ki smo jih tonsko slikali na velike formate, kar je bila za njih nova izkušnja, ki je v šolskem okolju na slikarskem stojalu ne morejo doživeti.
Z novim šolskim letom smo z mladimi in novo skupino vstopili v viziranje, proporce in risanje po modelu, najprej lesene konstrukcije in kocke, v nadaljevanju je sledila upodobitev stola, ki smo ga še tonsko slikali. V tem delu naloge se predvsem soočamo z različnimi načini slikanja in nanašanja barve na slikovno podlago, hkrati pa se mladi spoznavajo na kakšne vse načine lahko pridemo do natančnosti.
Nadaljevali smo z odlitki, kjer se preprostim oblikam dodajajo nove. Iz anorganskega gradimo organski svet, ki pa si ga morajo otroci znati poenostaviti in si pomagati z notranjimi konstrukcijami in ko stvari na dvodimenzionalnem nosilcu začnejo nositi vtis tridimenzionalnega objekta, se lahko začnemo naprej osredotočati na karakter, značaj, barvo, druge likovne spremenljivke.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Eno od meril uspeha je uspešno opravljen preizkus likovnih veščin na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo. To leto so se v skupini trije odločili za sprejemne izpite in jih tudi uspešno opravili. Vsi udeleženci programa, ki so nadaljevali našo ateljejsko prakso na sprejemnih izpitih, so bili uspešni. V dveh urah programa mladi osvojijo zelo veliko in predvsem se priučijo novih likovnih veščin, ki jim jih osnovno šolski kurikulum ne posreduje.

b) Učinkovitost

V danih pogojih dosegamo zelo dobre rezultate. Atelje je dobro opremljen z vsemi potrebščinami in nam omogoča raziskovanje slikarskega in hkrati tudi kiparskega medija. Pomembno je poudariti, da je skupina s petimi slušatelji optimalna in vedno ponuja tudi možnost razširitve. Ključno je tudi redno obiskovanje naših ur in ponujanje nadomeščanja terminov v drugih dnevih, saj je za pedagoga zelo pomembno, da smo vsi na približno enaki stopnji realizacije izdelka. Nenazadnje se udeleženci programa veliko učijo tudi od drugih kolegov v letniku in ni vse zgolj na prevajanju, podajanju znanja pedagoga.
Program na daljavo je potekal zelo učinkovito in z veliko vnemo in delovno disciplino. Tudi v tem programu sem se posluževal dela preko grafičnih programov, kjer sem otrokom popravljal napake s prerisovanjem in vrisovanjem v fotografije, ki so mi jih pošiljali na telefon ali na računalnik. S tem smo lahko osvajali nove izkušnje, ki so priznam bile do sedaj tudi meni še ne dostopne.

c) Dostopnost

Dostopnost je široka in v skupino prihajajo tudi tisti, ki so že v srednjih šolah in želijo posvetiti študij kreativnim smerem. Program je zelo dostopen in je na voljo vsem, ki imajo željo po ustvarjanju, predvsem pa namen, da se utrdijo v likovnem snovanju, da bi le tega v najboljši luči lahko predstavili profesorjem na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo. Ponuja možnosti razširitve in v nekaterih primerih tudi prilagoditve, da se slušatelj vključuje v letnik slikarstva odrasli.
Program je bil dostopen tudi v času, ko smo delovali na daljavo in vsak slušatelj je na dom prejemal materiale za ustvarjalni proces, kot bi bil ustvarjal v ateljejih Pionirskega doma.

3. Smernice za vnaprej

Program bo po vsebini ostajal podoben preteklim letom in se bo usmerjal v naloge, ki jih morajo otroci opraviti na sprejemnih izpitih.
Ob delu pa opažam, da so mladi vse bolj obremenjeni in da v institucionaliziranem okolju učitelji močno vzbujajo v njih strah. Na tem mestu je Pionirski dom varna točka, kjer se večina otrok lahko tudi zaupa in predstavi svoje strahove in stiske. Solze so postale del našega tečaja. Težko se koncentrirajo, težje se razbremenijo vseh zavor, ki jim jih vsiljuje sodobna družba. Zato med smernice za naprej razmišljam v tej smeri, da bo v ateljeju dobro vzdušje, dobro počutje in obremenjenost z rezultatom in odličnostjo manjša.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

V začetku oktobra je na predavanjih pristopila k meni študentka, ki me je vprašala, če sem jaz Boris Beja, ki je v Pionirskem domu učil priprave na sprejemne izpite. Potrdil sem in jo prosil, da odstrani masko. Nasmejala sva se, to je bila tečajnica, ki je obiskovala mojo prvo skupino, ki sem jo izvajal v zavodu in se mi je opravičila, da mi ni prišla povedati, da je pred šestimi leti opravila sprejemne izpite in da je sedaj že maturirala. To mi je bila generacijsko zelo zanimiva izkušnja in sem bil vesel, da me je nagovorila.
V ateljeju se gradi samozavest in gradi se kolegialni duh. To hitro napredovanje nam ponuja razvijanje posameznika v smeri, ki si jih po opravljenih preizkusnih izpitih sam izbira. Žal mi je, da od tečajnikov, ki si želijo vstopiti v ustvarjalno likovno srednjo šolo slišim, da ji likovni pedagog ne mara. To sem to leto imel v dveh primerih. Zato so super takšni tečaji, da lahko mlade okrepimo z vedenjem in tudi zavedanjem, da so za nas vsi enaki in zelo pomembni.
Udeleženci v našem ateljeju predvsem krepijo lastno samozavest. Udejanja in konstituira se zavest, česa vsega so sposobni. Vsak posameznik od mene prejme veliko pozornosti, sam sem opazil, kako pomembno je to tudi zame, da sem v stiku z mladimi, da me zanima, kaj berejo, kakšno glasbo poslušajo. Svojega programa ne gradim na avtoriteti, ampak želim biti njihov likovni kolega, ki ima nekaj več izkušenj in preko kratkih pogovorov gradimo na zaupanju, ki se nato odslikuje v likovnem polju in predvsem likovnem razvoju otroka. Ne gre zgolj za likovno veščino, kako bomo najbolje upodobili stol, ob tem je tudi vprašanje o ideji stola. Zato smo si pred vsako nalogo zastavili vprašanja, kaj gledamo, kaj vidimo, kje so skladnja, kje so ponovitve in enakosti. Predvsem pa se mi zdi pomembno še to, da se učimo atrikuliranja in s tem gradimo publiko za vse nas, ki artikuliramo v javnem prostoru.

2.7 ŠOLA ŠIVANJA IN OBLIKOVANJA

PEDAGOGINJA: Mojca Čampa

1. Vsebina

Materiale za izvedbo dejavnosti sem v prvi tretjini leta pošiljala po pošti, dejavnost smo nato izvedli preko spleta. Šivalne stroje so otroci imeli doma in jih obvladali do te mere, da so lahko izdelke izdelovali samostojno, ob sprotnem vodenju in podajanju navodil.
Marca smo dejavnost zopet pričeli izvajati v živo. Spoznali smo se s strojem overlock – izdelali smo kapo, pižama hlače, majico, zaustavljalnik prepiha in krpanko. Delo je potekalo počasneje kot preko spleta, saj tečajniki niso bili tako skoncentrirani kot doma, poleg tega je je bilo tekom dejavnosti veliko več interakcij.
S šolskim letom 2021/22 smo dejavnost preselili na Vilharjevo 11, v dejavnost so letos vpisani drugi otroci kot prejšnje leto. V uvodnih urah smo se spoznali z nekaj materiali, predstavila pa sem jim tudi tehniko poslikave tekstila. Pričeli smo z osnovnim šivanjem na roke, nato pa smo se spoznali s šivalnim strojem. V tem času so dekleta izdelala preprosto obleko, zašila majico z dolgimi rokavi. Naučile so se izdelave kroja in prilagajanja mer. Izdelale so svoje copate, ki so nato v decembru postali praznična darila za družinske člane. December je bil posvečen šivanju manjših izdelkov, ki so si jih zamislile same – od obeskov za ključe do izdelave družabnih iger. Kljub predlogom za izdelavo, ki so jih podale tečajnice, opažam, da so otroci, ki so sodelovali na

dejavnosti preko spleta, podali več idej, predlogov, ter se v izdelavo samega izdela veliko bolj poglobili, kot na dejavnosti, ki poteka v živo.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Tečajnice so do sedaj izvedle vse zadane cilje, seveda pa dejavnost prilagodimo njihovim sposobnostim in si za posamezen projekt vzamemo več časa, če je to potrebno.

b) Učinkovitost

Za manjše projekte porabljamo ostanke blaga prejšnjih projektov, dokupili pa smo material, ki je potreben za izdelavo oblek in majic. V prejšnjem šolskem letu je večji strošek predstavljalo pošiljanje materiala po pošti.

c) Dostopnost

V šolskem letu 2021/22 je razpisana ena skupina, katero obiskujejo 3 tečajnice.

3. Smernice za vnaprej

V novem letu bomo v goste povabili osebe, ki se ukvarjajo z različnimi ročnimi obrtmi, ter se tako seznanili s štrikanjem, kvačkanjem in izdelavo makramejev. Rdeča nit delavnic bo ostala uporabnost izdelkov ter želje tečajnikov.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Šola šivanja in oblikovanja je namenjena mladim, ki si želijo svoje ideje realizirati, prilagoditi, se naučiti kreativnega razmišljanja in izdelati končni izdelek, ki bo plod njihovega razmišljanja ter potreb. Tekom tečaja spoznavajo materiale in njihove lastnosti ter izdelek in izdelavo prilagodijo namembnosti. Udeleženci se naučijo uporabljati dva različna šivalna stroja, pri tem pa spoznajo razlike pri šivanju različnih materialov. Cilj delavnic je pridobivanje širšega spektra praktičnega znanja, ki ga bodo lahko uporabili pri samostojnem delu.

2.8 LIKOVNE DELAVNICE ZA MLADE S POSEBNIMI POTREBAMI

PEDAGOGINJA: Tjaša Travižan

1. Vsebina

Likovne delavnice za osebe s posebnimi potrebami izvajamo že četrto leto in osnovni cilji vseskozi ostajajo enaki – da tečajniki spoznajo različne risarske, slikarske, grafične in kiparske tehnike. Osnovne cilje smo nadgradili s socialnimi igrami ob začetku ur, saj le-te pripomorejo k ustvarjanju boljše klime v skupini.
Nekaj naloge smo prilagodili (uporaba drobnejših materialov, izdelava manjših in bolj detajlnih likovnih izdelkov v glini), da bi na ta način skušali izboljšati motorične zmožnosti naših tečajnic. Nekaterih nalog nismo mogli izvesti, saj imajo tečajniki različno omejene motorične in kognitivne sposobnosti, zaradi česar je bilo včasih težje predvideti trajanje določene likovne naloge. Včasih smo več časa posvetili eni likovni nalogi in smo zato na račun tega nekaj izmed ostalih načrtovanih nalog izpustili.
Večjih odstopanj od prijavljene vsebine torej ni bilo. Tečajnice so tekom delavnic pridobile osnovna znanja iz risarskega, slikarskega, grafičnega in kiparskega področja.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Izvedbo projekta ocenjujem kot izredno uspešno, kar se kaže v odzivih tečajnic in njihovih delih. Več pohval pa sva prejeli tudi s strani staršev tečajnic.
Idejna zasnova likovnih delavnic temelji na zavedanju pomena ustvarjanja za človekov kognitivni in motorični razvoj. Naš cilj ni ustvariti lep izdelek, temveč raziskovati, ustvarjati in kreativno

razmišljati in ob tem spoznati različne risarske, slikarske, grafične in kiparske tehnike. To nam je v tem letu uspelo.

b) Učinkovitost

Razmerje med finančnim vložkom in rezultatom je enakopravno. Materiale uporabljamo premišljeno in z njimi varčujemo.

c) Dostopnost

Likovne tečaje za osebe s PP obiskujejo tri tečajnice. Stare so od 20 do 40 let. Imajo lažjo motnjo v duševnem razvoju. Večina se pozna že iz nekaterih drugih projektov in izobraževanj.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnjem letu načrtujemo nadaljnje spodbujanje tečajnic, v iskanju lastnih kreativnih rešitev. Skozi prihajajoče delavnice želimo odkriti nove načine dela, prilagojene omejenim motoričnim zmožnostim. Ob tem bi opozorila le, da kljub nekaterim omejitvam tečajnice izredno dobro delajo. Naš cilj je, da tečajnice spoznajo osnove različnih likovnih tehnik, nato pa same iščejo kreativno rešitev za likovni problem.
Načrtujemo tudi nadaljnje izvajanje socialnih iger in vaj ob začetku ur in želimo z njimi vplivati na boljše odnose v skupini in izboljšanje samopodobe tečajnic.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Tečajnice so tekom programa lahko razširile tako likovne kot tudi socialne veščine. Spoznale so nove likovne tehnike, ki od njih zahtevajo določeno mero eksperimentiranja, s tem pa razvijanja lastne kreativnosti, iskanje unikatnih rešitev, poglabljanje v lastne zmožnosti, hkrati pa poskušamo delati in jih spodbujati tudi na področju razvijanja njihovih motoričnih sposobnosti.
Ena od pomembnejših stvari pri likovnih delavnicah so končni izdelki, ki dajo tečajnicam občutek, da so nekaj ustvarile, občutek samostojnosti, s tem pa vsekakor tudi dvig samozavesti. Ko govorimo o napredku, moramo omeniti, da so vsa tri dekleta veliko pridobile na samozavesti. Z vsakim likovnim izdelkom smo skupaj spremljale napredek. Napredek in svoboda izražanja sta se kazala predvsem v dejstvu, da so vedno večkrat same iskale nove rešitve v likovnih delih, eksperimentirale z barvami in materiali. Bilo je očitno, da jim ustreza svobodno izražanje, brez postavljanja okvirjev in meja.
Vsekakor pa program krepi tudi socialne veščine, saj se tečajnice redno srečujejo, gre za vsakotedenska srečanja, kjer se poleg ustvarjanja pogovarjamo, nasmejimo, razrešimo kakšen problem, se povezujemo v neko zaprto skupino, kjer se počasi krepi zaupanje. Velikokrat se zgodi, da katera izmed tečajnic potoži, izrazi nezadovoljstvo, obup ali zaupa težavo. Ostale tečajnice nudijo svoj nasvet ali pomoč. Prek pogovora in neverbalne komunikacije so tečajnice zgradile medsebojno zaupanje in razumevanje, hkrati pa so začele bolj zaupati sebi. Delavnice so prijetne, sproščene, ustvarile smo varno in zaupanja vredno okolje, kjer se vsaka tečajnica lahko izrazi na način, ki ji najbolj ustreza.

2.9 ZAKLJUČNA RAZSTAVA LIKOVNIH DEL OTROK, KI OBISKUJEJO CELOLETNE TEČAJE

VODJE PROJEKTA: Eva Kuhar Jeraj, Rosalia Arnšek, Iztok Amon

1. Vsebina

Pri letni razstavi tečajnikov smo pedagogi/-nje poskrbeli za zastopanost vsakega tečajnika pri prikazu ustvarjalnega procesa. S tem dosežemo več načrtovanih ciljev: osredotočanje na kreativni proces, sodelovanje in vključenost, kjer gre za prikaz izdelka, v sodelovanju z otrokom in individualnost, kjer po eni strani z reproduciranjem otroškega dela dosežemo enotnost formata in nekakšno delno uravnovešanje pomembnosti izdelkov, po motivu, tehnikah pa izdelki govore o svobodi izražanja, ki ga otrok lahko izvaja v likovnih delavnicah. Zato lahko govorimo o pregledni razstavi, kjer gre za širino bolj ali manj avtorskih otroških del in ne toliko za ustvarjanje na neko

temo. Teme segajo sicer po standardnih motivih, ki pa jih pri vodenju delavnic z inovativnimi, predvsem pa individualnimi pristopi vodij delavnic učinkovito nadgrajujemo skupaj z otroki. Rezultat je predvsem namenjen refleksiji otrok in staršev, da lahko zaupajo v relativno avtonomijo na poti spoznavanja in vrednotenja vizualnega sveta. To kljubuje trendu tekmovalnih programov s področja umetnosti, ki imajo svoje mesto v razvrščanju rezultatov po enakosti tekmovalnega izzida in po sposobnostih otroka. Za otroka je na tem mestu bistveno razumevanje kriterijev razstave – svoboda izbire, sodelovanje in vpliv mentorstva idr. in je v prvi vrsti namenjena otrokom samim.
Razstava je izvedana v dveh delih, kjer lahko otroci predstavijo v enotnem formatu svoje reprodukcije izdelkov drugim obiskovalcem in tečajnikom. Zasnovana je kot pregled ustvarjanja in povzema polletno in celoletno aktivnost otrok.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Cilji primarno internega razstavljanja so spodbujanje ustvarjalnosti otrok. S tem tečajniki pridobijo odgovornost javnega sporočanja in likovnega/umetniškega komuniciranja, kar je pomembno za izgradnjo osebnostne likovne govorice.

b) Učinkovitost

Razstavo si ogleda vsaj 130 otrok in še enkrat toliko staršev/skrbnikov, kolikor jih obiskuje tečaje risanja in slikanja za otroke, mladostnike in kiparstvo za otroke in mladostnike. To predstavlja relativno majhen vložek sredstev za reproduciranje izdelkov, glede na to, da izdelkov ne zadržimo v delavnicah in jih po tem otroci ne bi dobili – nekako vsaj enkrat na leto fotografiramo izdelke in izberemo najbolj primernega za reprodukcijo in tako lahko otrok vsak izdelek, ko je končan ali ko želi odnese.

c) Dostopnost

Razstave so dosotopne vsakomur, ki obišče razstavišče in ateljeje likovne ustvarjalnosti otrok.

3. Smernice za vnaprej

Razstavi bi lahko prilagodili glede na dva ključna termina, ki še nista festivalsko zasedena: jesensko in pomladno enakonočje – čas, ko so lahko rokodelci lahko že pri dnevni svetlobi oz. pri umetni svetlobi, oblikuje se lahko t.i. otroški artfest. S tem simbolično ponazorimo ustvarjalni proces, kjer gre za prehod med svetlobo in temo, ki ju lahko predstavimo kot ključni komponenti likovnega procesa in vizualnega zaznavanja.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Otroci so ob predstavitvi lastnaga dela z drugimi tečajniki zelo veseli, včasih tudi tekmovalni, kar je v naravi nekaterih otrok, s tem vsi pridobijo možnost 'primerjave' in to, da morajo biti pozorni na lastno likovno govorico. Izdelki so manj primerljivi med seboj, kar tudi ni cilj takšne razstave. Pri razstavah je pomemben element odprtost teme, ki je svobodna za vsakega udeleženca – zaradi tega so otroci bolj posvečeni lastnemu delu, kaj bi lahko izboljšali pri tem, manj pa primerjavi z drugimi. Spoznajo, da je likovni izdelek le stopnja v procesu razvoja, ki nima ozko določenega cilja ali prirejene ocene, razen tega, da sedaj v vsakem trenutku užije svobodo prostora in prostorske likovne govorice.

2.10 RAZSTAVA TEČAJNIKOV KIPARSTVA IN GRAFIKE ZA ODRASLE

VODJA PROJEKTA: Boris Beja

1. Vsebina

V Pionirskem domu se v letnih programih močno zavedamo ali bolje v delo vključujemo zavedanje, da ima ustvarjalni proces več nivojev in plasti. Prvi je zagotovo naš, program, ki ga soustvarjamo in ponujamo tečajnikom. Drugi je ustvarjalni, ki se tedensko preko delavnic odvija

v ateljeju na Komenskega 9 in zadnji je javna predstavitev najboljših likovnih izdelkov, ki so nastali v ateljejih Komenskega 9, za javnost.
Ta prestop v javni prostor smo v letu 2021 naredili s pregledno razstavo, ki se je odvijala v mesecu juniju in juliju v Zgodovinskem atriju Mestne hiše. Podpora komisije, ki je naš predlog izbrala v letni program nam veliko pomeni, predvsem pa nam to pomeni, da dela finaliziramo in jih dokončamo do perfekciji, kar je spodbuda predvsem udeležencev tečajev, ki so med drugim obiskovali tudi program, ki smo ga med drugim izvajali preko zoom platforme v času zapor. Na razstavi Pogovori 2020/21 smo govorili glasno ustvarjalno govorico in v njej so se prepletali medgeneracijski likovni prevodi, od srednješolskih obiskovalcev naših tečajev pa vse do upokojencev. Prav tako pogovore gradijo tako začetniki, kot tudi tisti tečajniki, ki so z nami že več let. Ta pestrost nam predstavi raznolike likovne rešitve, izjave in sporočila.
Te zapore niso ohromile našega ustvarjalnega zagona, takoj ko smo se lahko vrnili v ateljeje in se kot skupnost vnovič povezali. Letne razstave odraslih tečajnikov predstavljajo produkcijo kiparstva, slikarstva in grafike. Ta medijska in hkrati tudi izrazna raznolikost nas vpelje v različne svetove, v katerih izvajalci tečajev delimo s tečajniki nove priložnosti in predvsem možnosti, da se izrazijo.
Veliko razstavišče Zgodovinskega atrija Mestne hiše nam je ponudilo veliko prostora, da je vsako delo lahko zadihalo samo zase, ob tem pa tudi v dialogu z drugimi deli, sotečajnikov in pa tudi programov. Del tečajnic se je predstavil s svojimi avtoportreti, ki so jih sopostavili z skulpturami rož. Simbolično so bile v prostoru razstavljene noge, kot da smo si želeli ponovno shoditi v nov svet, v katerega smo se s korono prebudili. S kiparskimi deli so na slikarskih platnih te iste noge gradile novo skupnost, v kateri si gradimo pionirsko in svetlo prihodnost.
Svoje mesto so imele tudi subtilne grafike v tehnikah cianotipije in drugih, ki se odtiskujejo in nastajajo v kletnem ateljeju. Prav tako so izstopale male plastike in tudi abstraktne slikarske forme.
Ta preplet različnih izjav pod enim imenovalcem: Pionirski dom – Center za kulturo mladih, je zagotovo velik dosežek za vsakega posameznika, ki se lahko sreča s svojim delom na podstavku, v okvirju in na steni. Gre za drugačen vpogled v lastno prakso in tudi vzpodbuda, da se nam pridružijo lahko novi tečajniki in tečajnice.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Glede na to, da smo bili kar dobršen del šolskega leta primorani ustvarjati na daljavo in da velikopoteznih projektov ni bilo mogoče ustvarjati, je razstava dobra izjava v javnem prostoru. Presenetljivo smo do konca šolskega leta izstisnili še zadnje ustvarjalne atome in naredili predstavitev, ki je vključevala tudi dela, ki so bila datirana v preteklo leto. Projekt je bil viden tudi med strokovno javnostjo, kar je vpetost v galerijski sistem Mestne družine zelo pomemben del ustvarjalnega procesa. Dela so bila opremljena s podstavki, v okvirjih in s paspartuji. Predvsem pa je dobro zaključeno atmosfero naredila osvetljava, kjer smo s »spotlaiti« resnično opozorili na vsakega posameznika.

b) Učinkovitost

Že na vhodu v Mestno hišo je občane in druge obiskovalce mesta vabil velik plakat na našo letno razstavo odraslih tečajnikov. Razmerje med finančnim vložkom in rezultatom je veliko in nam pomaga preko takšnih predstavitev, omogoča veliko reklamo za nove tečajnike. Vsak, ki se nam pridruži v nove skupine na podlagi ogleda razstave je pomemben, predvsem nam ponuja potrditev, da so takšne razstave lahko odlična priložnost za vse nas, kot tudi za skupnost.

c) Dostopnost

Na razstavi lahko sodelujejo vsi tečajniki, po lastnih željah. Za razstavo ni kuratorskega koncepta, oziroma zunanjega selektorja in se izbor pripravi v dialogu s skupino in posameznimi tečajniki ter pedagogi. Zaradi velikega atrija smo lahko tečajnikom ponudili več prostora, ki so se na razstavi

predstavili z več deli in s tem razstavo naredili še bolj polno, pisano, pripovedno in vsebinsko kot tudi formalno bogato.
Dostopnost pa je omogočena tudi širši javnosti, ki si lahko v odpiralnem času ogleda našo produkcijo. Publika je razširjena in ker je razstava v poletnih mesecih, lahko naša dela vidijo tudi obiskovalci mesta iz tujine.

3. Smernice za vnaprej

Umetnost vedno nastaja v želji, da bi bila slišana, brana, gledana ali uprizorjena. In tako je tudi s produkcijo naših tečajnikov, ki dela ustvarjajo tudi v želji, da bi jih lahko predstavili drugim. Zato se mi zdi vredno, da takšne razstave še pripravljamo in tako tečajnikom omogočamo, da dobijo nove izkušnje, tudi iz razstavnega prostora. Ta nadgradnja s prestopom in vstopom v javni prostor pa od vseh nas terja tudi odgovornost, da so dela formalno dobro narejena in da nastopamo kot celota.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženec programa z letno produkcijo prejme potrditev za ves trud, ki ga je tekom leta vlagal v programu kiparstva, slikarstva in grafike. Na nek način smo v kletnih prostorih kot akademija v malem, saj ponujamo raznovrstne programe, v katerih se lahko izrazijo in udejanijo naše zamisli in predvsem velika presenečenja.
Osebno sem presenečen, da lahko od ljubiteljskih ustvarjalcev na ogled postavimo tako dobra dela. Hkrati pa me osebno navdaja raziskovanje, kako in zakaj se odločiti za takšne celoletne programe in kako jih na nek način z različnimi pričakovanji pri posameznikih tudi zadovoljevati, odpirati poti v neznano, včasih tudi v slepo ulico, kjer je šele čez mesec dni pred nami rezultat, ki nas vse skupaj preseneti in navdaja z željo po še večjem ustvarjanju. Te razstave so dialog med več pedagogi, ki vsak po svoje gradimo lastno vsebino, tudi za voljo lastnih izkušenj v materialu pristopamo do tečajnikov in nalog drugače. Ta pisanost pa posledično pripelje do pisanih izdelkov, kjer je bilo na lanski razstavi zaslediti vsaj štiri poglavja.
Glede na obdobje, ki smo ga preživeli v zadnjih dveh letih je bila izbira avtoportretov zelo smiselna. Zazrli smo se vase in pogledali skozi kiparska dela v nov svet. Premišljevali smo rastline, tako v kiparskem kot tudi v slikarskem in grafičnem mediju in se tako naslonili na globalne spremembe v naravi, noge v slikah in kipih so bili močan korak, ki je ponujal vzpenjanje kot kašna bakla ali pa štafeta mladosti. Ti uvidi ne bi nastali, če bi jih gledali zgolj in samo v ateljejih, potrebujejo prostor in čas, da se zgodi refleksija in da se uvidi smiselnost, ki morda na začetku ni bila na prvo žogo projicirana v prostoru, temveč se odvija šele nekaj mesecev po zaključku razstave, ko pa se že soočamo z novimi formalnimi izzivi v ateljejih na Komenskega 9.

Foto: arhiv Pionirskega doma

3 GLASBENA UMETNOST

3.1 UČENJE BAS KITARE

PEDAGOG: Gregor Cvetko

1. Vsebina

Poučevanje bas kitare, s poudarkom na samostojnem raziskovanju in uvajanju konceptov skozi poslušanje in opazovanje ter usmerjeno analizo od postavitve telesa do prstnih redov in dinamike ter aplikativno učenje posameznih pesmi ali delov skladb po izboru učenca z namenom usvajanja tehničnih vsebin in izrazov.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program je zastavljen: prstni redi in princip menjave leg s primernimi prstometi. Sinhronizacija obeh rok, igranje z drugimi inštrumenti ali v bendu, teorija in glasbeni izrazi. Učenec osvoji kar nekaj glasbenih terminov in glasbenih simbolov, ki jih je (vsaj na začetku videti) nepregledna množica, ki pa se zelo hitro razredči. Ko poslušamo (največkrat njim znane melodije, ki jih imajo radi) komade, iščemo ritmične prvine in vzorce in analiziramo harmonično sestavo ob uporabi bobna, klavirja ali kitare ter tako počasi prepuščamo orodje v roke učenca, ki kmalu sam poišče tone v bas liniji, ki jih sliši, in jih tudi pravilno odigra.
Ni bilo sodelovanja z bobnarji, prav tako ni bilo nastopov, ki so vedno motivator za vaje in dragocena izkušnja za naprej.

b) Učinkovitost

Finančnega vložka ni bilo.

c) Dostopnost

Letos je vpisanih šest, od tega trije tečajniki na novo. Stari so od 8 do 16 let, osnovnošolci in srednješolci.

3. Smernice za vnaprej

S tečajniki bomo čim več igrali različnih stilov in predvsem več pesmi. Samostojno iskanje basovskih linij in analitično poslušanje in učenje bodo še naprej prioritete pri učenju starejših učencev, oziroma tistih, ki se učijo bas kitare že več let. Po rezultatih sodeč bom nadaljeval s principom samostojnega vodenega učenja. S starejšimi se ukvarjamo tudi s transkribcijami in priredbami klasičnih skladateljev.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Samostojno analiziranje in učenje ter iskanje bas linij in ritmičnih vzorcev. Branje različnih zapisov; note, tablature, sheme. Branje ritma, zapis višine (basovski ključ) in razumevanje osnovnih glasbenih terminov, igranje lestvic, razloženih in strnjenih akordov, obrati akordov, flagoletov, ghost note, intervali. Samostojna analiza; iskanje tonike, metruma, slišanje detaljov, postavitev linije, prstometa in dinamike, ipd.

3.2 UČENJE BOBNOV

PEDAGOG: Iztok Repovž

1. Vsebina

Učenje bobnov poteka po zastavljenem programu, pri kateremu vzamemo za osnovo knjige kot so:

- Stick Control for the Snare Drummer (G. L. Stone) – tehnika, hitrost, kombinacije udarcev, bobnarski rudimenti,

- Method for Snare drum book (Bomhof) – branje not,
- Method for Drumset (Bomhof) – branje not po kompletu bobnov,
- Progressive Steps To Syncopation (Ted Reed) – branje not z ostinatom z nogami ali rokami, koordinacija,
- Solfège Rhythmique Cahier No 1 (Dante Agostini) – branje not,
- The Drummer's Complete Vocabulary (Alan Dawson) – rudimenti, koordinacija,
- Contemporary Drumset Phrasing (Frank Katz) – ritmi, prehodi,
- Studio & Big Band Drumming (Steve Houghton) – ritmi, ritmične fraze, prehodi,...

Od septembra dalje pri učenje bobnov uporabljamo novo izdano knjigo: Osnove bobnanja in še več / Iztok Repovž (Kranj, samozaložba, 2020).
Poleg knjig se učimo tudi pesmi različnih žanrov, kot so rock, pop, soul. Te se naučimo bodisi s poslušanjem ali s pomočjo transkripcije.
Ter igranje mojih avtorskih bobnarskih skladb (solo bobni) napisanih za komplet bobnov.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Uspešnost programa lahko merimo tudi z nadaljevanjem šolanja učencev. Po karanteni je nadaljevalo 20 učencev od 25 vpisanih. Nekateri od teh so šolanje prenehali že med, oziroma po karanteni. V letošnjem šolskem letu je vpisanih 26 učencev. Od tega se je 18 učencev (sprva 19, en učenec je prenehal z novembrom) odločilo za nadaljevanje učenja, 8 učencev pa je na novo vpisanih. Zadovoljstvo se kaže tudi pri velikem zanimanju za nastop na Rock Akademiji. Seveda pa pri delu z zasedbami pridejo v poštev bolj pridni in talentirani učenci. Na letošnjem nastopu v juniju 2020 je sodelovalo pet bobnarjev.

b) Učinkovitost

Sedaj, ko poteka učenje v živo, je več motivacije pri učencih. Lažje se učimo tudi novih pesmi s poslušanjem in transkripcijami ter se pripravljamo na morebitni letni nastop, kjer bodo pokazali svoje spretnosti v muziciranju. Z dvema učencema, ki imata uspešne mlade zasedbe (AR'n'BI ter Masaž in Regen), na urah bobnanja skušamo najti ritmične vzorce za njihove pesmi.

c) Dostopnost

V letu 2020 je od januarja do marca sodelovalo 17 učencev. Od marca naprej pa je sprva nadaljevalo z učenjem bobnov 21, kasneje 20 učencev. Od tega 2 učenki ter 19, oziroma 18 učencev. V šolskem letu 2020/21 pa je vpisanih 26 učencev. Od tega 3 dekleta in 23 fantov.
Na program bobni 1 hodi 11 učencev, na bobne 2 pa 15 učencev.

3. Smernice za vnaprej

Učencem želimo približati skupno glasbeno ustvarjanje, poiskati navdih v različnih glasbenih stilih. Jih spodbuditi, motivirati na večjo samoiniciativo pri igranju in povezovanju z drugimi glasbeniki. Bodisi v okviru Pionirskega doma, neodvisni samostojni skupini ali glasbenih dejavnostih v okviru njihove osnovne ali srednje šole.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Z učenjem inštrumenta, bobnov razvijamo motorične sposobnosti, koncentracijo, vztrajnost, občutek za ritmiko. Pri pouku vzpodbujamo ustvarjalnost in svoj način razmišljanja. Seveda moramo poznati osnove bobnanja, kasneje pa lahko učenec razvije svoj slog igranja. V igranju v skupini pa razvija socialne veščine, nauči se upoštevati ali sprejemati želje in predloge drugih glasbenikov v skupini.

3.3 UČENJE KITARE

PEDAGOGI: Andrej Pekarovič, Boštjan Franetič, Luka Ropret, Hana Rozman

PEDAGOG: Andrej Pekarovič

1. **Vsebina**

Za mlade je potekala šola igranja kitare skozi igro, za malo starejše pa zajemala učenje akordičnih spremljav, branje not, različne tehnike igranje, spoznavanje glasbenih obdobij (od klasike, svetovne glasbe, do popularne glasbe), razvijanje posluha, improvizacije in osnove aranžiranja. Individualni pouk ponuja možnost prilagoditve programa željam učencev. Poučevanje kitare je zajemalo učenje akordičnih spremljav, branje not, različne tehnike igranja, spoznavanje glasbenih obdobij, razvijanje posluha, improvizacija in osnove aranžiranja. Nadaljevalni tečaj je obsegal zahtevnejše tehnike in skladbe in pripravo na sprejemni izpit srednjih glasbenih šol. Prav tako se glede na želje učencev, učimo različnih načinov igranja kitare, kot tudi igranja na različne tipe kitar (klasična, akustična, električna…). Učence spodbujamo tudi k skupni igri, v duetu, triu ali manjših glasbenih skupinah.
Večina učencev iz prejšnjega semestra je nadaljevala s poukom kitare.
Z učenci iz prejšnjega leta smo nadaljevali zastavljene smernice ter začeli do sedaj pridobljeno znanje še poglabljati, z novimi učenci pa smo spoznali osnove glasbenih prvin in kitarskih tehnik. Predvsem smo postavili tonalno shemo odprte lege kitare in pričeli z izvajanjem nekaj tehničnih in akordičnih vaj ter z igranjem lažjih in učencem dobro poznanih pesmi. Učenci so v splošnem skozi celo leto pridno vadili in lepo napredovali, tako da bomo s poukom v prihodnjem šolskem letu nadaljevali na podoben način.

2. **Evalvacija programa**

a) **Uspešnost izvedenega programa**

Program se je izvajal uspešno, saj so učenci napredovali v svojem znanju, kreativnosti in tehniki. Malo nas je zmotila epidemija, vendar smo z učenci nadaljevali z začrtanim delom. V mesecu januarju in februarju smo napredovali s spoznavanjem različnih ritmičnih, melodičnih in harmonskih struktur in pripravili precej novih skladb.
Učenci so skozi celo leto pridno vadili in tudi med karanteno smo s poukom, po urniku nadaljevali preko spleta. Ko so se ukrepi sprostili, smo nadaljevali s poukom v živo in se pripravljali tudi na koncert v okviru Junija v Ljubljani.
V projektu Rock Akademije (gre za interni projekt glasbene dejavnosti, kjer učenci vseh inštrumentov muzicirajo skupaj) smo pripravili širok repertoar 16-tih skladb v dolžini 100 minut, s katerim smo 20. junija nastopili na Kongresnem trgu.
Najbolj smo ponosni, da smo v tem letu uspeli posneti videospote za 4 avtorske skladbe in 2 priredbi. Novo šolsko leto smo začeli zopet s polnim vpisom, kar nam tudi sporoča, da so bili uporabniki zadovoljni z učenjem preko daljave med epidemijo.

b) **Učinkovitost**

Glas o našem ustvarjanju se je razširil in imamo vse več talentiranih učencev. K temu pripomore tudi dostopna šolnina programov. Učenci pridobijo raznoliko znanje in možnost nastopanja, tako na manjših kot tudi velikih odrih.

c) **Dostopnost**

Vpis v glasbene programe se je letos zopet povečal in imamo v vseh programih cca. 200 učencev, od tega 70 učencev obiskuje pouk kitare, kar nas umešča v vedno bolj kompetentno ponudbo glasbenega učenja (izven državnih glasbenih šol) v Ljubljani.

3. **Smernice za vnaprej**

Pomembno se mi zdi, da predelamo več glasbene teorije, predvsem branje notnega in ritmičnega zapisa. Z nekaterimi učenci, ki bodo nadaljevali pouk, se bomo morali posvetiti tudi izboljšanju tehnike igranja. Da bi povečali motivacijo za vajo pri učencih bomo uvedli "nagradne" pesmi. Ko bodo zadovoljivo obvladali sprotno snov, bomo analizirali skladbe, ki jih poslušajo, jih prilagodili

njihovemu znanju in se jih naučili. Tu mislim predvsem na spremljave popularnih pesmi. Posvetili se bomo tudi petju ob spremljavi kitare, kdor bo želel. Poskusil bom več poudarka dati na samostojnem delu učencev, seveda ko bodo zadovoljivo obvladali razumevanje skladb in tehnične prvine.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Verjamem, da kdorkoli sprejme glasbo za svojo popotnico v življenju, pridobi širino tako na kulturnem, kot tudi osebnostnem področju. Upam, da pridobi čim več veščin za svoje glasbeno izražanje preko inštrumenta in čim globlji vpogled znotraj sveta glasbe. Udeleženci programa se naučijo igranja inštrumenta, razumevanja glasbe (ritem, tonalitete, lestvice…) in izvajanja glasbe. Tudi pred publiko, na dveh nastopih v okviru programa. Pomemben poudarek dajemo na skupno igro, se pravi sposobnost poslušanja in igranja ter izvajanja glasbe v skupini. Udeleženci programa naj bi pridobili znanje do te stopnje, da se lahko sami naučijo skladbe, ki so jim všeč in da jim tehnično ne delajo večjih težav. Seveda z upoštevanjem svojih sposobnosti in znanja. Učenje igranja na kitaro naj bi pri udeležencih krepilo zavedanje o pomembnosti samoiniciative, rednega dela in tudi potrpljenja, saj vidijo da do željenih rezultatov najlažje pridemo z rednim delom, oziroma vadbo, s postopnim reševanjem problemov in z vztrajnostjo. Pa tudi na pomembnost razumevanja tega, kar delamo, saj nas le tako rezultati dela zadovoljijo.
V veselje mi je, da poleg velikega števila vpisanih otrok, k nam z veseljem hodijo tudi odrasli in si, kljub hitremu tempu življenja, vzamejo čas za glasbo. Pedagogi vedno bolj občutimo, koliko učencem pomeni druženje na skupnih vajah in koncertih. Osnova je spodbujanje veselja do glasbe in igranja inštrumenta. Hkrati pa je pomembno strokovno vodstvo, da dobi učenec primerne nasvete in učni material za učinkovito vadenje kitare.

PEDAGOG: Boštjan Franetič

1. Vsebina

Z učenci v celotnem koledarskem letu zaradi trenutne splošne situacije žal nismo uspeli izpeljati nobenega od dveh semestrskih nastopov, kar pomeni, da so odpadle tudi skupne vaje orkestra. V zimskem času smo imeli do sprostitve ukrepov pouk ves čas na daljavo, ki je sicer v takšni obliki potekal nemoteno. Spomladi smo s poukom lahko nadaljevali v učilnici, kar je bilo tako za učence kot učitelje veliko olajšanje.
Edini nastop za redno vpisane tečajnike skozi celo leto, ki smo ga znotraj Pionirskega doma uspeli izvesti, je bil program t.i. Rock akademije, ki je potekal poleti na Kongresnem trgu in se ga je udeležilo nekaj bolj izkušenih učenk in učencev tudi iz moje skupine.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Učenci so skozi šolsko leto lepo sodelovali in pri vseh se je pokazal napredek, tako v tehničnem smislu kot tudi pri sami izvedbi, kar se tiče dinamike igranja, za kar jim gre vsa pohvala.
Učenci so vadili in skozi leto vidno napredovali. Tudi štirimesečni potek pouka preko spleta je pokazal, da so nekateri bolj izkušeni učenci in učenke ogromno napredovali, saj sta jim glasba in kitara predstavljali pomembno oporo v težki situaciji zaprtja celotne države in šolskega sistema ter preselitev le-tega v celoti na obliko spletnega pouka. Težje pa je bilo to obdobje za najmlajše in manj izkušene glasbenike in glasbenice, saj je podajanje snovi v tej starostni skupini preko spleta otežkočeno in predvsem počasnejše. Kljub temu so tudi ti učenci lovili korak z novo snovjo in tehnikami igranja z vsem svojim trudom in predanostjo.

b) Učinkovitost

Z učenci si želim nadaljevati delo po zastavljeni poti, to pomeni predvsem posvečanje pozornosti tehnično in ritmično čim bolj natančni ter lepo zveneči izvedbi izbranih skladb. Glede na napredek vseh učencev, ugotavljam, da smo dobro sodelovali. Učenci so napredovali pri igranju kitare, prav tako je pomembno, da glasbeni pouk obiskujejo z veseljem.

c) Dostopnost

Kitarski orkester je namenjen skupnemu muziciranju vse učencev vpisanih na kitarski oddelek. Predvsem se ga udeležijo začetniki in mlajši učenci saj je prvi stik z skupinsko igro, kjer morajo čim bolj poslušati en drugega.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnje bomo nadaljevali začrtano pot, s poudarkom na vseh osnovnih glasbenih prvinah ter čim lepši izvedbi skladb.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Osnova je spodbujanje veselja do glasbe in igranja inštrumenta. Hkrati pa je pomembno strokovno vodstvo, da dobi učenec primerne nasvete in učni material za učinkovito vadenje kitare in udejstvovanje pri skupinski igri.

3.4 UČENJE KLAVIRJA

PEDAGOGINJA: Pia S. Skušek

1. Vsebina

Program od prijavljenega ni odstopal, učimo se klavirske igre in spoznavamo z glasbeno teorijo. Se pa program prilagodi tečajnikom, njihovemu predznanju in sposobnostim. Tako se nekateri tečajniki posvečajo samo igranju z notami zapisanih skladb, druge učim brati tudi lead sheete in improvizirati, nekateri mi prinesejo pokazat svoje skladbe.
Za tečajnike, ki so pouk obiskovali že lani, na začetku leta oblikujem cilje in pripravim nekaj gradiva – not, delovnih listov, lead sheetov. Cilje pa beležim tudi sproti, ko naletimo na kakšno oviro, poiščem ustrezno gradivo in ga vložim v njihovo mapo.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Objektivnih kriterijev uspešnosti pri tem tečaju nimamo. Zato bom ocenjevala predvsem individualno uspešnost pri glasbenih ciljih (znanje teorije, skladb, improvizacije). Seveda pa je pomemben cilj tudi kvalitetno preživljanje prostega časa. Doseganje glasbenih ciljev je poleg kvalitete pouka vezano tudi na samostojno delo tečajnika doma.
Kaja je prvošolka, stara 7 let. Delava po učbeniku. Napreduje pri znanju in rada obiskuje pouk, tako da je uspešnost odlična.
Olivia obiskuje klavir že tretje leto. Za svoja leta je nekoliko nezrela. Veliko melodij se sama nauči z interneta, igra jih z enim prstom. Za stvari, ki zahtevajo malo več vaje in fokusa, ji hitro zmanjka motivacije. Letos sva imeli nekaj pogovorov glede njenih ciljev, saj ni vadila in na urah ni želela igrati z obema rokama. Kadar najdeva glasbo, ki jo motivira, naredi nekaj napredka.
Niko sicer ne vadi veliko, zato tudi napreduje temu primerno počasi. Mi je pa prinesel pokazat lastno skladbo, na kar sem zelo ponosna.
Pri Piki sta bila izhodiščna cilja, da se nauči igrati s pedalom in brati akorde. Oba cilja je dosegla. Od lani je odlično napredovala.
Pri Margot je bil cilj dviganje prstov in igranje z jasnim, glasnim tonom. S tem ciljem se še boriva, ocenjujem, da je tudi povezano s pomanjkanjem samozavesti v zgodnjih najstniških letih.
Pri Ani sta bila izhodiščna cilja, da krepi smisel za ritem in se nauči odtegljaje. Z obojim imava občasno še težave.
Dorian je prvošolec, je pa sin glasbenice in je že doma usvojil vadbeno disciplino. Predelal je ogromno snovi in zelo rad hodi na klavir.
Liza je uspešno usvojila izhodiščna cilja, igranje s pedalom in igranje v swingu.
Mija se je v Pionirski dom vpisala po končani nižji glasbeni šoli iz klavirja. Ko je prišla, ni poznala oznak za tempo, dinamiko, po nekaj opominjanja, da je to enako pomemben del glasbe kot note, zdaj igra precej bolj muzikalno. Učiva se tudi branja lead sheetov.

Emma je bila prvošolka in se je izpisala. Doma ni imela klavirja, tako da ni imela kje vaditi. Na urah si ni veliko zapomnila. Tudi črk še ni znala dobro brati, zato ni reševala domačih nalog in se ni znašla v učbeniku.
Inti je dosegla enega od treh izhodiščno zastavljenih ciljev, branje not v basovskem ključu. Ostala dva bova poskusili doseči v drugi polovici leta.
Z Elizabeto sva takoj na začetku leta naleteli na tri tehnične izzive, odtegljaje, samostojnost rok, šibek 4. in 5. prst. Sva nekje na poti proti rešitvam.
Sergej je nezrel za svoja leta in ima težave z učenjem. Ima tudi disleksijo. Pri njem se trudim, da se pri pouku dobro počuti in se ne ukvarjam toliko z znanjem.
Pri Boru so se letos pokazale velike težave z ritmom in fokusom. Z obojim se še ukvarjava.
Klara je gimnazijka, pri klavirju pa prvošolka. Sicer vestno dela, dobim pa včasih občutek, da ji manjka prave motivacije.
Čarna se je na klavir vpisala po učenju flavte, zato je note že poznala.
Ališa je prvošolka, stara 8 let. Sprva je odlično napredovala, nato zaradi prenove in bolezni daljši čas ni mogla vaditi. Zdaj morava veliko nadoknaditi.
Janina je prvošolka, stara 8 let, zelo hitro napreduje in rada hodi na klavir.
Helena je bila v prvem razredu ena najuspešnejših učenk, letos pa smo naleteli na nekaj izzivov, predvsem v razumevanju kompleksnejših muzikalnih prvin (cezure, fraziranje) in v branju basovskega ključa. Težave odpravljava.
Z Brino sva dosegli dva zastavljena cilja, branje lead sheetov s septakordi in improvizirano igranje. Z igranjem s pedalom ima še nekaj težav. Sva pa zastavili še en nov cilj in sicer muzikalno fraziranje.
Uma veliko manjka in bolj malo vadi. Temu primerno je tudi uspešnost slabša, kot bi lahko bila.

b) Učinkovitost

Učinkovitost je na splošno večja pri učencih, ki obiskujejo 45 minutne ure, so pa tudi primeri, ki odstopajo od te trditve. To so tečajniki, ki niso sposobni daljše zbranosti.
Trenutno pouk poteka v živo in le izjemoma na daljavo na željo tečajnikov v karanteni. Pouk na daljavo za zdrave učence v karanteni ocenjujem kot učinkovito rešitev, saj je na krajši rok bolj kot kvaliteta pouka pomembno, da dobijo tedensko spodbudo za vadbo. To še posebej velja za starejše tečajnike.
Zaradi številnih karanten in bolezni je nadomeščanje ur, ki odpadejo iz drugih razlogov (šole v naravi, razni izredni treningi, nastopi ipd.), trenutno neizvedljivo, zato je nenadomeščenih odsotnosti nekoliko več kot pred epidemijo.
Pri izpisu učenke Emme se je pokazalo, da je za učinkovitost pomembno, da ima učenec glasbilo za vadenje in da najprej usvoji branje in pisanje, vsa gradiva (učbenik, delovni listi ...) so namreč prilagojeni za učence, ki tekoče berejo.
Za učitelje, ki delamo honorarno, je slabo urejeno nadomeščanje karanten/odbijanje ur, saj imam z reorganizacijo pouka (organiziranje nadomeščanj, iskanje tečajnika, ki bi zapolnil odpadli termin) gotovo nekaj dodatnih ur dela na mesec.

c) Dostopnost

Imam 20 tečajnikov in tečajnic, starih ob vpisu 7 – 15 let. Ena tečajnica se je izpisala. Ob začetku šolskega leta sem imela zapolnjene vse termine, interes je bil še večji, kar kaže na dobro dostopnost programa. Program sicer zahteva možnost vadenja glasbila doma, zato je finančno nekoliko težje dostopen kot nekateri drugi tečaji.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnje bom nadaljevala po začrtanih smernicah, saj so večinoma ustrezne. Seveda se oblikovanje smernic in iskanje in izdelovanje gradiva za pouk nikoli ne konča. Vsak nov tečajnik prinese s sabo nove izzive, zanimanja, predznanje in temu se prilagodi tudi pouk.
Letos sem se udeležila izobraževanja za pedagoge iz improvizacijskega gledališča in bom poskusila vpeljat nekatere od gledaliških vaj v priprave za nastop, če bo nastopanje seveda mogoče.

4. **Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega**

Udeleženec pridobi osnovno znanje glasbene teorije (branje not, lestvice, intervali, akordi) in klavirske igre. Po želji delamo tudi na igranju po posluhu, branju lead sheetov, improvizaciji, pisanju skladb. S starejšimi učenci delamo tudi na zgodovinskem umeščanju in razumevanju družbenega konteksta glasbenih del. Program je individualno zasnovan za potrebe učenca. Učenci skozi pouk glasbe krepijo koordinacijo, muzikalnost in disciplino. Negujemo tudi njihovo kreativnost.

3.5 UČENJE PETJA

PEDAGOGINJA: Eva Moškon

1. **Vsebina**

S poukom na daljavo (zaradi pandemije Covid-19) smo nadaljevali vse do maja 2021. Delo na daljavo je obiskovalo 22 tečajnikov od 28. Učni proces je bil v času dela na daljavo bolj osredotočen na tehnične vaje. Odpovedani so bili polletni interni nastopi, ki jih na glasbeni dejavnosti izpeljemo v februarju. Pomembna svetla točka je bila priprava na snemanje video glasbenih spotov za tri avtorske pesmi naših tečajnikov in dve prirejeni pesmi. Priprave so do maja potekale na daljavo. Do konca letošnjega leta nam je uspelo posneti vseh pet spotov in štirje spoti za dve avtorski pesmi Hey You (Maja Tasić), It's Enough (Uma Leona Flisar) in dve prirejeni pesmi Open Your Eyes (Guano Apes) in Weak (Skunk Anansie), so že ugledali luč sveta. V novem koledarskem letu se zaključi še montaža spota za avtorsko pesem Vala Vistra, Eve Pušnik in Eve Križ z naslovom Zadnji odmev in poskrbi za njegovo objavo in promocijo.

Pesem z naslovom 'Kaj bi bilo, če bi lahko', ki jo je za tečajnico napisal Matevž Šalehar Hamo, smo lani decembra poslali na festival slovenske popevke. Sodelovanje in proces dela sta potekala na daljavo. Pesem ni bila izbrana. Želja, da jo ob prvi možni priliki posnamemo v glasbenem studiu je bila velika, zato smo skupaj poiskali finančno rešitev, da to omogočimo tečajnici. V marcu smo nadaljevali s tem projektom na daljavo. Skladatelj in aranžer pesmi je ponudil v poslušanje nekaj aranžmajev. Tečajnica je izbrala izziv in izbrala pop jazz verzijo aranžmaja. Projekt je bil ponovno zaustavljen, ker je imel skladatelj zdravstvene težave, kasneje v mesecu maju in juniju, ko smo ponovno lahko izvajali pouk v živo (k pouku se je vrnilo 27 tečajnikov), pa je bila že vsa pozornost obrnjena k snemanju dveh glasbenih videospotov ter pripravam in izpeljavi zaključnega koncerta Rock akademije na Kongresnem trgu v sklopu festivala Junij v Ljubljani. Na omenjenem festivalu smo izpeljali obsežen repertoar pesmi, tako avtorskih kot prirejenih v večjih in manjših zasedbah (skupaj 18 skladb; od tega 4 avtorske in 14 priredb; skupaj 5 slovenskih in 13 tujih pesmi). Kljub omejenim možnostim za skupno muziciranje v živo nam je uspelo izpeljati koncert dolg eno uro in pol. Gostja koncerta je bila zmagovalka letošnjega glasbenega festivala Eva Hočevar z bendom.

Na letošnjem glasbenem festivalu sta v ožji izbor, med prve štiri, prišli tudi tečajnici petja, ki sta tekmovali z avtorsko pesmijo.

Zaključni interni nastopi so za pevski razred ob koncu šolskega leta potekali v učilnici in na prostem. Skupna zaključna produkcija celotne glasbene dejavnosti je zaradi zdravstvenih zadržkov odpadla (v normalnih okoliščinah poteka vsaj dva dneva v Festivalni dvorani).

Po vrnitvi s poletnih počitnic smo s poukom nadaljevali v živo vse do zaključka koledarskega leta. Od oktobra dalje smo začeli z ustvarjalnim procesom za oblikovanje kulturnega programa ob obeležitvi obletnice dr. Franceta Prešerna. Prieditev je bila zaradi omejitev zaradi zdravstvenih ukrepov v začetku meseca decembra odpovedana. Izpeljali smo tri pevske točke (dve prirejeni in ena avtorska pesem) na otvoritvi razstave v evropski hiši ob mednarodnem dnevu človekovih pravic. Za eno tečajnico je bila to izredno dragocena izkušnja, ker se je prvič na nastopu spremljala sama s kitaro.

V drugi polovici novembra smo se prvič dobili v glasbenem studiu za pesem 'Kaj bi bilo, če bi lahko'. Tečajnica je testno posnela vokal na demo posnetek instrumentalne podlage. Do zaključka koledarskega leta se ta projekt ni zaključil. Naslednji korak je studijsko posneti vse inštrumente, najprej instrumentalni del, zatem vokalni.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program učenje petja smo izpeljali kljub Covid razmeram. Realizirali smo večino zastavljenih ciljev znotraj danih okoliščin.
V upanju, da gre 'korona popolnoma dol iz odra' in mi nazaj gor, nadaljujemo ustvarjalno naprej.

b) Učinkovitost

Ocenjujem, da smo se odločili vložiti denarna sredstva v krasen projekt (avdio in video snemanja avtorskih skladb tečajnikov), ki bo doprinesel k novim referenčnim posnetkom in pokazal dodano vrednost glasbene dejavnosti v Pionirskem domu, ki vzpodbuja, da tečajniki niso le glasbeni imitatorji, temveč da so že ustvarjalci lastne glasbe in podobe. Tudi finančna podpora tečajnici za studijsko snemanje pesmi je ena od odličnih podpornih metod in načinov za promocijo pionirske dejavnosti, v času nastajanja pesmi in zatem, ko bo pesem izdana.
Covid razmere so vzpodbudile k nakupu sodobnejših tehničnih naprav, ki omogočajo lažje delo na daljavo in doprinesejo tudi v procesu dela v živo.

c) Dostopnost

Program učenja petja ima pri vpisu starostno omejitev: 8+. Program je do konca koledarskega leta obiskovalo 27 učencev, starih nad 8 let. Prevladovala je starostna skupina mladostnikov starih med 10 in 18 let. Tečajniki so presenetili s tehničnimi spretnostmi, a brez težav seveda ni šlo. Tudi zato je prišlo do osipa v času dela na daljavo.

3. Smernice za vnaprej

Ohranjanje medsebojnega sodelovanja celotnega glasbenega oddelka (npr. ustanovitev novih glasbenih zasedb, nastajanje novih avtorskih pesmi ter novega koncertnega programa Rock Akademije); Uspešna realizacija novega programa Moja avtorska pesem, v katerem bodo tečajniki imeli še več priložnosti za usvajanje znanja, samozavesti in podpore pri avtorskem udejstvovanju; uspešna realizacija novega izobraževalnega programa za učitelje, v sklopu glasbenega festivala; Vzpodbujanje sodelovanja z drugimi dejavnostmi Pionirskega doma; Ohranjanje odrskega življenja v sklopu dogodkov Pionirskega doma ter pridobivanje nastopov »izven« oz. prijave na druge glasbene festivale, tudi z novim konceptom glasbenega programa Rock Akademije; Izpeljava predavanj na temo »Anatomije glasu«, na temo »Glasbena zgodovina popa in rocka«, na temo »Kako prijaviti svojo avtorsko pesem?«.
Glede na Covid razmere in karantene upamo, da bo individualen pouk lahko potekal v živo, saj je pouk na daljavo vprašljiv zaradi ne/kvalitetne internetne povezave, zvočnega zamika in tehničnih izpadov, tehnične opreme tečajnika, ki jo ima na voljo doma ipd. Potrebne so daljše priprave na pouk na posameznika, urnik dela se zagotovo podaljša zaradi priprav in izpadov, učna izkušnja je bolj monotona. Odpade možnost skupinskega muziciranja in medsebojne rasti. Odpadejo javni nastopi, s katerimi se tečajniki krepijo in se razvijajo kot glasbeniki. V procesu pouka na daljavo še nismo vešči na področju razvoja posameznikove umetniške vrednosti, razvoja čustev, izraznosti in interpretacije. Menimo, da pouk na daljavo uspešneje premoščajo tehnično sposobnejši in bolj introvertirani otroci, vendar bo čas pokazal, kaj to dejansko pomeni za posameznikov osebnostni, zdravstveni, socialni, psihološki, čustven in glasbeni razvoj. Izvajalci izobraževalnih programov se priporočamo za dodatna tehnična izobraževanja za delo na daljavo in potrebno tehnično podporo.
Menimo, da izobraževanje na daljavo na umetniškem področju ne more zamenjati/nadomestiti dela v živo, je pa zadovoljiva alternativa za krajše časovno obdobje, ker s tečajniki lahko ostajamo v kontaktu in v učnem procesu, četudi v bolj okrnjeni različici in se posledice kažejo v stagnaciji ali v nazadovanju v umetniškem razvoju tečajnikov.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

V programu učenja petja tečajniki gradijo na zdravi samopodobi skozi proces sprejemanja lastnega glasu in izgleda; se osvobajajo odvisnosti od najstniških ali drugih zunanjih potrditev; se učijo dati vrednost samemu sebi; razvijajo čustveno inteligenco in lasten interpret; se opogumljajo

v iskanju lastne edinstvenosti in izražanju le-te; se učijo glasbenega sodelovanja in dobrih medosebnih odnosov. Mnenje tečajnice A: »Učenje petja v Pionirskem domu mi pomeni ogromno. Naučila sem se veliko različnih tehnik petja, ki jih ves čas izpopolnjujem. Naučila sem se delati v skupini, poslušati, tako sebe kot druge ljudi in drugačna mnenja, iti iz svoje cone udobja in še marsikaj. Učenje petja v Pionirskem domu mi pomaga pri razvoju moje ustvarjalnosti. Začela sem ustvarjati svojo glasbo. Z vsakim nastopom sem bolj samozavestna in sproščena. A tega ne bi bilo brez učiteljice, ki me spodbuja, uči, navdihuje, nasmeji in osrečuje. Zame je najboljša mentorica na svetu«.
Mnenje tečajnice B: »V Pionirski dom sem začela hoditi že od majhnih nog. Tudi takrat sem hodila zato, ker sem se počutila sproščeno. Za ta čas , ki sem ga preživela tam, sem lahko odmislila vse in se posvetila trenutku. Še danes redno obiskujem Pionirski dom in vsakič se sproščenosti pouka veselim. Vedno pridem ven zelo dobre volje, tudi če moj dan pred tem ni bil najboljši.«

3.6 UČENJE SAKSOFONA IN KLJUNASTE FLAVTE

PEDAGOGA: Joanna Blejwas, Primož Fleischman

1. Vsebina

Učenci na lastnih inštrumentih prihajajo k pouku enkrat tedensko, individualno. Učna ura traja 30 ali 45 minut, po dogovoru s starši na začetku leta. Metoda dela temelji na učbenikih, ki vsebujejo spoznavanje osnov teorije, sistematično vodijo učenca pri učenju novih prijemov na inštrumentu, imajo razpisane tonske vaje in vsebujejo pesmi ali skladbe primerne nivoju posameznika. Po potrebi dodajamo skladbe izven zastavljenega učbenika. Vsakih nekaj mesecev, ali vsaj dvakrat letno ima učenec javni nastop, za katerega pripravimo primerno skladbo s klavirsko spremljavo.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Od septembra 2021 naprej pouka zopet poteka v živo, kar se pozna pri kvaliteti dela in motiviranosti učencev. Od zastavljenega programa praviloma nihče ne odstopa in ob koncu leta večina učencev doseže cilje, določene v letnem načrtu.

b) Učinkovitost

V letošnjem šolskem letu se je septembra vpisalo 9 učencev: 4 deklice, 4 dečki in 1 odrasel. Novembra se je izpisal eden učenec – deček.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnjem letu nameravamo nadaljevati z zastavljenimi vsebinskimi cilji. Povečati želimo število nastopov, saj le-ti krepijo motivacijo učencev, jih pripravljajo na splošno javno nastopanje pred občinstvom in služijo tudi kot promocija šole.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Učenje inštrumenta koristi vsem posameznikov pri razvoju delovnih navad, spoznavanju in razumevanju glasbe, izboljševanju fine motorike, generalnega občutka za ritem in javnega nastopanja. Individualno delo z mentorjem se precej razlikuje od razrednega pouka v osnovni šoli. Učenec v tesni povezanosti z učiteljem bolj koncentrirano sledi pouku, z razgovori lažje premaguje težave, ki se v učnem procesu pojavljajo in prejme neposredno pozornost učitelja pri uri. Na ta način učitelj lažje krepi posameznikovo motivacijo, deli vzgojne napotke in širi splošno razgledanost.

3.7 UČENJE VIOLINE

PEDAGOG: Dejan Gregorič

1. Vsebina

Učenje violine zajema pravilno držo instrumenta, tako violine kot loka. Z desno roko osvajamo nadzor nad lokom (uporaba celega loka, spodnje in zgornje polovice, razne tehnike kot sta ''detache'', ''legato'', kombiniranje vsega naučenega) s ciljem avtomatizacije motoričnih znanj.
Pri levi roki je pozornost usmerjena predvsem na pravilno in sproščeno držo, fluidno postavljanje prstov na ubiralko s sprotnim intoniranjem. Veliko delamo na prstnih vajah in njihovo violinsko kombinatoriko. Obenem se tudi ukvarjamo z usklajevanjem leve in desne roke, ter tudi na celostno telesno držo. Program ne odstopa od prijavljene vsebine

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program je uspešen in se sklada z zastavljenimi cilji uporabnika.

b) Učinkovitost

Rezultati so večji od finančnega vložka.

c) Dostopnost

Program je dostopen vsem vsaj malo talentiranim uporabnikom.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnjem letu načrtujem povečati repertoar učencev s težjim programom in izboljšati njihovo tehniko. Kupiti novo zvočno kartico in boljši mikrofon za glajši pouk na daljavo, če bo ta le potreben.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Učenci v takem programu pridobijo zaupanje v svoje igranje, predstavo o tem, kaj pomeni igrati violino, nadzor nad gibanjem ter občutek za izvajanje glasbe. Naučijo se tudi novih tehnik vadenja, poslušanja, življenskega ritma.

3.8 GLASBENE URICE, GLASBENA PRIPRAVLJALNICA 1, 2

PEDAGOGINJA: Jasna Slaček

1. Vsebina

V skupini Glasbene urice 1 in 2 smo od septembra do decembra 2021 osvajali osnove ritmičnega posluha (ponavljanje ritmičnih vzorcev, korakanje, ritmični strojčki, izštevanke,…) in melodičnega posluha (razločevanje med nizkimi/visokimi toni, dolgimi/kratkimi toni in tihimi/glasnimi toni ter prepoznavanje in uporaba Orffovih ritmičnih in melodičnih glasbil). V sklopu dejavnosti smo se naučili tudi gibalne pesmice (Je bil en krokodil, Živali jeseni,…) in izvajali različne kreativne delavnice, kot so izdelava inštrumentov, tematsko ustvarjanje ob poslušanju glasbene pravljice.
V skupini Glasbena pripravljalnica smo prav tako na hitro obdelali osnove ritmičnega in melodičnega posluha ter prepoznavanje in uporaba Orffovih ritmičnih in melodičnih glasbil, učili pa smo se tudi igranja preprostih pesmic na klavir, kot so Kuža pazi, Abraham ma sedem sinov, Čuk se je oženil,… V skupini Glasbena pripravljalnica smo se prav tako začeli ukvarjati z lestvico in solmizacijskimi zlogi. V skupino so se otroci vpisovali precej postopoma, zato sem morala nekatere ure prilagoditi – če je na uro prišel kdo na novo, sem mu na hitro razložila, s čim se ukvarjamo, medtem ko sem ostalim dodelila kako zaposlitev, na primer da so vadili kakšno novo pesmico na klavirju.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Programe smo z udeleženci izvedli uspešno. Nekatere ure sem morala prirediti glede na udeležbo novih članov ali glede na samo naravo skupine (v GU2 so vpisani štirje dečki z obilico energije, zato v skupini damo poudarek na gibalnih delavnicah, v skupini GP pa se vsi zanimajo za klavir, zato se veliko ukvarjamo z učenjem pesmic na klavir).

b) Učinkovitost

Uporabljali smo material, ki je bil že na voljo tudi v mesecih pred tem obdobjem in nismo potrebovali ničesar novega (krede, barvni listi, polnila za ropotulje, Orffova glasbila, …), tako da so rezultati glede na vložek vsekakor nadvse zadovoljivi.

c) Dostopnost

V skupino GU1 so vpisani trije otroci, od katerih se je eden novembra začasno izpisal zaradi trenutnih razmer v državi, vendar se želi pridružiti skupini takoj, ko se situacija izboljša. V skupini GU2 so vpisani štirje že od samega začetka, v skupini GP so se zelo postopoma vpisovali vse do novembra, trenutno pa so v skupino vpisani štirje otroci.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnjem letu bomo začeli s spoznavanjem notnega črtovja in not, v manjšem obsegu in bolj v obliki igric pri najmlajši skupini GU, pri Glasbeni pripravljalnici pa bomo spoznali violinski in basovski ključ, lestvico, prav tako pa se bomo učili igranja pesmic, ki jih že znajo, preko branja notnega zapisa. Pri vseh skupinah se bomo vmes naučili še kakšno novo gibalno pesmico in ljudske plese, spoznali inštrumente iz različnih skupin, in izvajali različne ustvarjalne delavnice.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženci programa sedaj razumejo pomembne prvine glasbe, torej visoke/nizke, dolge/kratke tone in prepoznajo že kar nekaj instrumentov, glede na zvok ter način igranja (pihala, godala), kar je tudi spodbudilo njihovo zanimanje za nadaljnje raziskovanje glasbe. Otroci so se tudi zbližali med sabo, kar ustvarja sproščeno in ustvarjalno vzdušje med delavnicami. Ker so otroci, ki obiskujejo glasbene urice in pripravljalnico ustvarjalni na različnih področjih, uživajo tudi v tem, da imamo kdaj delavnice prepletene z ročnimi spretnostmi ali z igrami, ki jih uporabljamo tudi v gledališču.
Otroci so se seznanili z različnimi Orffovimi inštrumenti in vsi so se naučili zaigrati kakšno pesmico, zahtevnost je odvisna od starostne skupine, hkrati pa so imeli proste roke tudi pri ustvarjanju svojih izmišljenih melodij.
Pri programu mi je zelo pomembno, da se spodbuja individualna ustvarjalnost vsakega posameznika, prav tako pa tudi sodelovanje in rast v skupini, in občutek imam, da se otroci dobro počutijo.

3.9 KITARSKI ORKESTER

1. Vsebina

V tekočem letu na žalost nismo imeli veliko vaj s skupnim muziciranjem zaradi korona ukrepov.
Tudi zaključnega koncerta ni bilo mogoče izpeljati. Z dobro voljo smo poskušali z vajo online, vendar je potrebna pri vseh udeleženih zelo dobra internetna povezava in kvalitetna računalniška oprema, drugače zvok zamuja. Z optimizmom zremo v naslednje koledarsko leto in želimo nadoknaditi zamujeno z nastopom v februarju.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Učenci so skozi šolsko leto lepo sodelovali in pri vseh se je pokazal napredek, tako v tehničnem smislu kot tudi pri sami izvedbi, kar se tiče dinamike igranja, za kar jim gre vsa pohvala.

Učenci so vadili in skozi leto vidno napredovali v svojih parih, na žalost pa do resnih skupnih vaj ni prišlo.

b) Učinkovitost

Z učenci si želim nadaljevati delo po zastavljeni poti, to pomeni predvsem posvečanje pozornosti tehnično in ritmično čim bolj natančni ter lepo zveneči izvedbi izbranih skladb.
Glede na napredek vseh učencev, ugotavljam, da smo dobro sodelovali. Učenci so napredovali pri igranju kitare, prav tako je pomembno, da glasbeni pouk obiskujejo z veseljem.

c) Dostopnost

Kitarski orkester je namenjen skupnemu muziciranju vseh učencev, vpisanih na kitarski oddelek. Predvsem se ga udeležijo začetniki in mlajši učenci, saj je prvi stik s skupinsko igro, kjer morajo poslušati eden drugega.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnje bomo nadaljevali začrtano pot s poudarkom na vseh osnovnih glasbenih prvinah ter čim lepši izvedbi skladb.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Osnova je spodbujanje veselja do glasbe in igranja inštrumenta. Hkrati pa je pomembno strokovno vodstvo, da dobi učenec primerne nasvete in učni material za učinkovito vadenje kitare in udejstvovanje pri skupinski igri.

3.10 ROCK AKADEMIJA

VODJA PROJEKTA: Andrej Pekarovič

1. Vsebina

Program je namenjen skupnemu muziciranju tečajnikov, ki v Pionirskem domu že obiskujejo program inštrumenta/vokala. Slednji se je izkazal kot velika prednost ter dodana vrednost našim glasbenim programom. Učenci z veseljem muzicirajo skupaj in ustvarjajo tudi avtorsko glasbo.
Kljub Covid razmeram nam je ob koncu šolskega leta 2020/21 v slabih dveh mesecih uspelo sestaviti zasedbe, ki so skupaj ustvarjale avtorsko glasbo in priredbe.
Veseli nas, da nam je v zadnjih mesecih uspelo izpeljati individualne ure v živo, kot tudi 4 intenzivne skupinske vaje v živo. Tečajnike smo pripravili na izpeljavo 100 minutnega koncerta na festivalu Junij v Ljubljani na Kongresnem trgu, dne 20. 11. 2021. Koncertni program je obsegal 16 glasbenih točk, od tega so bile premierno izvajane 3 avtorske skladbe, ki naj bi svojo premiero sicer doživele na 14. glasbenem festivalu.
V Festivalni dvorani smo prvič v zgodovini Pionirskega doma omogočili tečajnikom posneti videospote za 6 skladb, od tega 4 avtorske, ki so že material za drugi album avtorskih skladb Rock akademije (tečajnikov na glasbeni dejavnosti, ki muzicirajo skupaj). Prva izkušnja snemanja videospota je bila velika nagrada za notranje motivirane in ustvarjalne tečajnike, ki se veselijo nadaljnih projektov.
Pripravljali smo se na vsakoletni decembrski nastop ob obeležitvi obletnice rojstva dr. Franceta Prešerna na Prešernovem trgu v Ljubljani. Nastop je zaradi Covid ukrepov odpadel.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Program je bil glede na Covid razmere izpeljan bolj okrnjeno, saj smo bili omejeni tako pri možnosti za skupno muziciranje kot koncertnih priložnostih. Proti pričakovanjem in planiranju smo uspešno izpeljali snemanje videospotov skladb, kar je za tečajnike pomembna izkušnja, saj jo je večina doživela prvič.

b) Učinkovitost

Ocenjujemo, da smo se odločili vložiti denarna sredstva v odličen projekt (avdio in video snemanja avtorskih skladb tečajnikov), ki bo doprinesel k novim referenčnim posnetkom in k dodani vrednost glasbene dejavnosti v Pionirskem domu. Slednja vzpodbuja, da tečajniki ne ostanejo le glasbeni imitatorji, temveč da se urijo v pisanju in ustvarjanju lastne glasbe in besedil.

c) Dostopnost

Program je brezplačno dostopen vsem našim učencem, ki so dovolj notranje motivirani in željni skupnega muziciranja, da prihajajo tudi na dodatne ure in vaje. Vsi sodelujoči so tudi željni koncertnega udejstvovanja.

3. Smernice za vnaprej

Še naprej se bomo trudili, da bo ta projekt uspešen v reprodukciji avtorstva in da ga podpremo z novim podpornim programom Moja avtorska pesem, kjer se bodo tečajniki še dodatno lahko urili v pisanju in ustvarjanju lastne glasbe in besedil. Želimo si, da nam uspe pripraviti in posneti drugi album avtorskih pesmi Rock akademije in za izbrane skladbe posneti tudi glasbene videospote.
Če poletni dogodki postajajo glavni prostor živega muziciranja, moramo pri renoviranju stavbe Pionirskega doma načrtovati odprte in zračne dvorane, ki bodo dovoljevale možnost koncertov tudi v sezoni prehladov. Obenem se moramo tehnično in kadrovsko opremiti, da bomo lahko izvajali live stream koncerte in nastope v Festivalni dvorani.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Verjamemo, da kdorkoli sprejme glasbo za svojo popotnico v življenju, pridobi širino tako na kulturnem kot tudi osebnostnem področju. Sodelujoči tečajniki v tem programu pridobivajo nova glasbena poznanstva, ki se prepletajo tudi v osebna prijateljstva. Udeleženci si lahko delijo glasbena znanja in izkušnje. Osrečuje jih možnost skupnega muziciranja. Večina njih prvo priložnost skupnega muziciranja doživi prav v tem projektu. Nekatere nastale zasedbe znotraj tega projekta nadaljujejo tudi kot samostojni bendi z avtorsko vsebino in se udejstvujejo na kulturno-glasbeni sceni. Trenutne Covid razmere to preprečujejo oz. v okrnjeni obliki proces večinoma poteka na daljavo, kar posledično zmanjšuje realizacijo ciljev ter odnaša mnogo ustvarjalnih in sodelovalnih užitkov/ napredkov/ idej/ stvaritev... Delo na daljavo, se je na srečo, konec šolskega leta umaknilo daleč stran. Generalno menimo, da izobraževanje na daljavo na umetniškem področju ne more zamenjati/ nadomestiti dela v živo, je pa potrebna kratkotrajna alternativa, da s tečajniki lahko ostajamo v kontaktu in v učnem procesu.

Foto: arhiv Pionirskega doma

4 DRUGI PROGRAMI IZOBRAŽEVANJA ZA KULTURO

4.1 MLADI RAZISKOVALCI

PEDAGOGINJA: Mojca Čampa

1. Vsebina

V šolskem letu 2020/21 smo formirali 3 starostne skupine Mladih raziskovalcev (predšolski, prvošolci in starejši: 10 – 12 let). Zaradi epidemije smo dejavnost meseca januarja s skupino starejših tečajnikov izvajali preko spleta. Materiale sem poslala po pošti, nato pa navodila prikazala s Powerpointom in sprotno izdelavo. Izdelali smo vlak, Newtonovo nihalo, nočno lučko ter spoznali svetovne izume. Vsak od njih je dobil tudi nalogo, da iz poslanega materiala izdela svoj izdelek in ga predstavi ostalim.

Marca smo pričeli z izvajanjem v živo, aktivne so bile vse skupine. Z najmlajšimi smo spoznavali človeško telo, organe in rastline, z najstarejšimi pa smo odkrivali teorije zarote, spoznavali največje gradbene dosežke, kemijo in zgradbe atomov ter spojine in sestavine, ki jih najdemo v kuhinji. Zadnje ure smo posvetili željam otrok – pripravila sem jim model čolna, ki ga bodo lahko uporabljali med počitnicami. Z najmlajšimi smo pekli palačinke, po receptu, ki so ga prinesli s seboj ter izdelali svoj sladoled.

Z novim šolskim letom smo obstoječi program Mladih raziskovalcev nadgradili s programom ArtLab, na katerem se bolj intenzivno ukvarjamo z združevanjem ter prepletom umetnosti in znanosti. Izdelali smo vir svetlobe, nato pa ga aplicirali v senčno gledališče. Ukvarjali smo se s svetlobnim risanjem, iskali meteorje, izdelali povečevalnik in ptičjo valilnico, se spoznavali z gravitacijo in sosledjem dejanj. Gostili smo tudi društvo Slon, ki nam je v novembru pripravilo uro spoznavanja Animiranega filma. Z mlajšimi skupinami smo pričeli s spoznavanjem sveta, oceanov in celin, ter sočasno s tem živalstvo in avtohtono prebivalstvo in njihove navade. V septembru smo obiskali Hišo eksperimentov, kjer so nam pripravili dogodivščino o spoznavanju plinov. S svetlobnim onesnaženjem smo se spoznali v Prirodoslovnem muzeju, ki smo ga v okviru dejavnosti obiskali v novembru. Zadnje decembrske ure so bile posvečene prazničnem ustvarjanju – sadili božično žito, spoznali svetovne praznične običaje ter se sladkali.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program je bil kljub prilagajanju na spletno formo in odstopanju od načrtovanih vsebin v šolskem letu 2020/21 uspešno izveden. Temu priča tudi dejstvo, da se je večina tečajnikov vpisala v naslednjem šolskem letu, nekateri od njih pa so pričeli obiskovati tudi skupino Artlab.

b) Učinkovitost

Največji strošek programa je predstavljalo pošiljanje materialov po pošti, v novem šolskem letu pa predvidevamo cenovni poskok zaradi obiska ustanov.

c) Dostopnost

Dejavnost pripravljamo za otroke od 4. do 12. leta starosti. V šolskem letu 2020/21 je dejavnost obiskovalo 14 otrok, v šolskem letu 2021/22 pa 15.

3. Smernice za vnaprej

Program bomo širili z različnimi izvajalci in ustanovami. V program bomo vključili tudi ročne spretnosti in spoznavanje tradicionalne obrti.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Program razvija ročne spretnosti posameznika, tečajniki se srečajo z rabo orodij, ki jim bodo prišla prav v prihodnosti. Krepijo se socialne veščine otrok, prilagajajo se delu v skupini. Program omogoča in spodbuja samostojno razmišljanje ter razvoj idej v skupini.

4.2 ART LAB

PEDAGOGINJI: Vesna Tripković, Mojca Čampa

1. Vsebina

Program UMETNIŠKI LABORATORIJ otrokom ponudi dve temeljni izkušnji. V prvem delu ustvarjanja so v vlogi tehnologa, raziskovalca in izdelajo stroj, kinetični pripomoček, ki ga v nadaljevanju uporabijo za stvaritev likovnega dela ali dejanja.
V tako imenovanem znanstvenem, inženirskem delu spoznavajo različne znanosti in tehnologije (mehanika, robotika, mehatronika, elektrotehnika, elektronika, strojništvo, računalništvo, telekomunikacija), s katerimi skonstruirajo tehnološko napravo, ki jim omogoči likovno ustvarjanje, katerega produkt je likovno delo. Tako se otrok sprehodi po premici od vloge znanstvenika, konstruktorja/tehnologa/preizkuševalca/raziskovalca tehnološkega pripomočka, do ustvarjalca likovnega dela.
Program je novost, saj prepleta dva koncepta in tudi pri pedagoškem delu ima vsaka pedagoginja svoj pristop (Mojca znanost, Vesna umetnost).

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Program izvajamo prvič, zato je v fazi eksperimenta.

b) Učinkovitost

Razmerje med finančnim vložkom in rezultatom je enakopravno. Materiale uporabljamo premišljeno in z njimi varčujemo.

c) Dostopnost

Program je namenjen otrokom od 8 do 12 let, trenutno ga obiskuje 8 otrok.

3. Smernice za vnaprej

S programom želimo v prihodnje podpreti novo obliko dejavnosti v Pionirskem domu, ki izhaja iz dolgoletnih izkušenj na področju festivala Hokus pokus, ki prepleta znanost in umetnost že vrsto let.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Otroci, ki sodelujejo na programu so različni – nekateri so prišli iz programa Mladi raziskovalci, nekatere pa je pritegnil koncept povezovanja znanosti in umetnosti. Zanimivo je, da so otroci, ki so bolj znanstveno-tehnično usmerjeni navdušeni nad umetniškim »raziskovanjem« in ustvarjanjem. Preplet znanstvenih in umetniških vsebin in metod dela jih odpira nove poti in razmišljanja o stvareh, pojavih, delih.

4.3 FILM

PEDAGOG: Sandi Skok

1. Vsebina

Januarja smo delali še preko ZOOMa. Učenke in učenci so pisali scenarije za dokumentarne filme. Februarja so pripravljali material za dokumentarne filme. Nekaj so posneli, na internetu iskali slikovno in video gradivo, snemali off tekste, zbirali glasbo in počasi začeli z montažo. Marca smo začeli delavnice izvajati v živo. Na dveh srečanjih je ekipa filma Hungry hungry zombies snemala studijski del. Maša in Aleksandar sta na ostalih srečanjih montirala film. Ostale učenke in učenci so montirali svoje filme. Aprila smo na eni vaji fotografirali fotostrip. Z Kosto sva posnela še zadnji del intervjuja za nijihov film o platformi ZOOM. Meseca maja je ekipa dokumentarca Hungry hungry show film zaključila. Ekipama drugih dveh dokumentarnih filmov pa se je proces malo ustavil in smo ju zato zaenkrat opustili. Napisali so dva kratka scenarija. Eden je bil priprava

za vajo snemanja srečevanja. Drugi pa je bil sestavljen iz petih kratkih skečev. Junija so učenke in učenci montirali posneta filma.
Septembra so učenke in učenci, na prvem srečanju v novem šolskem letu posneli, vsak svojo, kratko sekvenco sestavljeno iz treh kadrov. Snemali so izmenično v parih. Vsak učenec se je predstavil. Na drugem srečanju so Aleksander, Kosta, Arnolt in Uma kot mladinska žirija na filmskem festivalu ZOOM.15. izbirali najboljši osnovnošolski film. Na zaključku festivala so nagrado podelili. Na tretjem srečanju sta Kosta in Arnolt montirala svoja filma. Aleksander in Neža pa sta film snemala. Na četrtem srečanju je Kosta do konca zmontiral svoj film. Neža, Aleksander in Egon so svoje projekte zmontirali v celoti. Na prvem srečanju v oktobru nam je Kosta predstavil scenarij za kratki film z naslovom Napačen film. Scenarij smo skupaj pregovorili, razdelili igralske in druge vloge in pripravili strategijo snemanja. Na drugem srečanju smo posneli polovico filma. Na tretjem srečanju je manjkalo kar nekaj udeležencev. Zato so prisotni pisali svoje scenarije. Na prvem srečanju v novembru je manjkalo nekaj učencev, ki smo jih nujno potrebovali za snemanje filma Napačen film (avtor Kosta). Odločili smo se, da bodo posneli kratek improvizirani film. Namen vaje je bil, da se posvetimo ekipnemu delu na snemanju filma. Na drugem srečanju so sinhronizirali sliko in zvok za kratek improvizirani film. Na tretjem srečanju je Aleksander montiral film. Ostali pa smo pripravljali zasnovo za skupni film vseh učenk in učencev. Na prvem srečanju v decembru so snemali drugo polovico filma Napačen film. Kosta je režiral, Arnolt je snemal zvok, Egon je bil snemalec. Aleksander, Maša in Daša so igrali. V enem prizoru tudi Egon. Zdaj so že uigrana snemalna ekipa. Na drugem srečanju so posneli še nekaj manjkajočih kadrov filma Napačen film. Po snemanju sta Kosta in Arnolt začela s sinhronizacijo slike in zvoka. Na tretjem srečanju sta Kosta in Arnolt končala sinhronizacijo posnetega materiala in začela z grobo montažo filma. Ostali so začeli s produkcijo Mašinega filma Hočem te. Ogledali so si lokacije, Maša je ekipo seznanila z idejo in z igralcema delala na igri. Na četrtem srečanju so snemali prvi prizor filma Hočem te. Kosta je končal grobo montažo filma Napačen film.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Lansko šolsko leto je bilo zaradi epidemije drugačno. Projekte, ki smo jih planirali, smo morali zaradi spremenjenega procesa dela, zastaviti drugače. Opazil sem, da so se učenke in učenci težje koncentrirali. Zato nam je od treh planiranih filmov uspelo končati le enega. Letošnje šolsko leto sem zastavil malo drugače. Učenke in učence spodbujam k bolj avtorskem pristopu do filmskega ustvarjanja. Ta način dela se izkazuje za uspešnega.

b) Učinkovitost

V letošnjem letu je Pionirski dom investiral v snemalno opremo (dve kameri, dva stativa, snemalnik za zvok in tri mikrofone). Sodobna snemalna oprema nam omogoči, da se manj posvečamo tehničnim težavam in imamo več časa za ustvarjanje. Posneti material pa je bolj kvaliteten in nam omogoča več možnosti v postprodukciji.

c) Dostopnost

V šolskem letu 2021/22 je na filmske delavnice vpisanih osem učencev in učenk. 4 deklice in 4 dečki. Dva sta na delavnicah prvič.

3. Smernice za vnaprej

Vnaprej bom poskušal še bolj razvijati avtorski pristop do filmske ustvarjalnosti. Več časa želim posvetiti ogledu in analizi filmov.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženec filmskih delavnic od programa dobi predvsem nov pogled na filmsko umetnost. Poleg tega pa se je v zadnjih treh šolskih letih razvilo nekaj prijateljstev.

4.4 ANIMIRANI FILM

PEDAGOGINJI: Janja Kosi, Jelena Dragutinović

1. **Vsebina**

5.10.2021: UVODNO SREČANJE – pogovarjali smo se o osnovah animiranega filma, kaj ta je, kaj je zanj značilno ter si ogledali nekaj primerov. Nato smo se lotili nabiranja idej in zasnov za zgodbo filma. Preizkusili smo se v igri izmenjujočega risanja in tako nabirali ideje za zgodbo. Vsak udeleženec si je moral glede na dobljeno končno risbo izmisliti kratko zgodbo. Tečaj smo zaključili s kratko vajo pikselacije.
12.10.2021: ZGODBORIS – skupaj smo glede na ideje prejšnjega srečanja sestavili zgodbo in narisali zgodboris. Skicirali smo tudi prve prizore, zaključili pa spet s poskusom pikselacije.
19.10.2021: IZDELOVANJE IN PRIPRAVA OZADIJ – glede na zgodboris smo si razdelili naloge in pričeli z izdelovanjem ozadij. Uporabili smo različen kolaž in teksture ustvarjali s časopisnim papirjem.
2.11.2021: IZDELOVANJE IN PRIPRAVA LIKOV TER OZADIJ – nadaljevali smo z delom iz prejšnjega srečanja. Podrobneje smo si pogledali, kako primerno pripraviti lik, ki bo nastopal v filmu. Nato smo si ponovno razdelili vloge, srečanje pa spet končali s pikselacijo.
9.11.2021: IZDELAVA IN PRIPRAVA LIKOV TER OZADIJ + PRVI POSKUSI SNEMANJA – nadaljevali smo z izdelavo in se tudi že preizkusili v snemanju. Skupaj smo si pogledali osnovna pravila snemanja in se nato preizkusili.
16.11.2021: IZDELAVA IN PRIPRAVA LIKOV TER OZADIJ, SNEMANJE – nadaljevali smo z izdelavo ozadij. Začeli smo s snemanjem prvih kadrov
23.11., 30.11., 7.12.: Snemanje kadrov
14.12.2021: SNEMANJE – snemali smo kadre, posneli smo tudi zvok za film

2. **Evalvacija programa**

a) **Uspešnost izvedenega programa**

Udeležence je sicer zanimal animirani film, a zaradi pozne ure, so imeli kar težave s koncentracijo. Tudi starostna razlika med udeleženci je bila kar velika. Snemali smo na tablico in brezplačno aplikacijo. Na ta način so se lahko udeleženci pobližje spoznali z brezplačno aplikacijo Stop motion studio in jo bodo lahko uporabljali naprej tudi sami doma.

b) **Učinkovitost**

Program je potekal v skrajšani obliki – 20 ur. Udeleženci so bili ob koncu zadovoljni, zato bomo ponudili nadaljevalni tečaj.

c) **Dostopnost**

Imeli smo 5 udeležencev.

3. **Smernice za vnaprej**

V prihodnje bi tečaj zastavili drugače. Na vsakem srečanju bi se udeleženci preizkusili v različnih tehnikah, spoznali bi različne zvrsti animacije, podrobneje bi se lotili kako napisati scenarij, kako narisati zgodobris, pripraviti like, ozadja itd.. Tako bi lažje delavnico prilagodili starosti, predznanju in željam udeležencev. Tečaj bi preoblikovali v animatorske vaje, ki bi jim koristile pri nadaljnem animiranju

4. **Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega**

Udeleženci so se naučili uporabe brezplačne aplikacije, naučili so se sodelovanja in skupnega dela. Naučili so se filmskega jezika, pomembnosti vizualne podobe filma, ter seveda samega procesa animiranja. Vse to znanje bodo lahko uporabili naprej tako doma, kot na drugih filmskih delavnicah ali delavnicah animiranega filma.

4.4 ČRKARIJA

PEDAGOGINJA: Vesna Tripković

1. Vsebina

Program Črkarije je postavljen v širši okvir razvijanja sposobnosti komunikacijskih dejavnosti. Pri razvoju branja in pisanja gredo učenci skozi različne faze razvijanja predbralnih in predpisalnih spretnosti. Vsaka ura temelji na igri in različnih didaktičnih pripomočkih, ki zaposlijo vsa čutila otrok (pravljice, lutke, plastelin, pesek, voda, zvočni posnetki, različne didaktične igre, slikarski pribor, štampiljke). Tako se izognemo čustvenim motnjam in preutrujenosti.

Prvi del programa temelji na sistematičnem razvijanju predopismenjevalnih zmožnosti:

- jezikovni vzgoji (besedne igre, pripovedovanje pravljic, dramatizacija zgodb, sposobnost preoblikovanja nejezikovnih primerov v jezikovne podobe),
- razvijanje govornega sluha,
- slušno razčlenjevanje in razločevanje (ozaveščajo dolžino besed, razčlenjujejo besede na zloge in glasove, prepoznavajo glasove na določenem mestu v besedi),
- razvijanje vidnega razčlenjevanja in razločevanja (iskanje črk, primerjanje črk, pari črk, iskanje skupne črke v različnih besedah).

V drugem delu programa otroke pripravljam na pisanje in branje:

- grafomotorične vaje (vaje za fiksiranje predmetov, vaje koordinacije, grafične vaje),
- vaje za razločevanje prostorskih odnosov (vaje za orientacijo v prostoru, na telesu, na papirju, dopolnjujejo like),
- - risanje in pisanje črk (preden črko spoznamo v njeni grafični podobi, jo poskušamo doživeti s pomočjo vseh čutil, zato v tej fazi vključujem veliko senzoričnih pripomočkov
- pisanje v pesku, oblikovanje iz plastelina, risanje s kredo, oblikovanje železnih opilkov s pomočjo magnetov, sestavljanje črk iz naelektrenih balonov, oblikovanje črk iz kapljic vode,…),
- branje (poteka po kompleksnem postopku, ko se analiza ne loči od sintetiziranja; otroci ločeno izgovarjajo glasove samo pri spoznavanju črk, pozneje pa ni več analize brez sinteze; vidna in slušna analiza se povezujeta od prvega dne saj otroci prve, igrivo pisane besede že pišejo, posnemajoč pedagoginjo, pri tem pa z njeno pomočjo glaskujejo, čeprav še ne poznajo vseh črk).

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Cilji so bili deloma realizirani, saj zaradi epidemije dobršen del leta pouka nisem izvajala. Septembra smo ponovno začeli »v živo«.

b) Učinkovitost

V program so bila vložena predvidena sredstva za material (učni listi, knjige).

c) Dostopnost

V letošnjem letu Črkarijo obiskuje 5 otrok. Program je zelo individualiziran, vsak otrok ima močno področje (npr. grafomotoriko, govor, socializacijo, …) drugje. Cilj pa je skupen – pridobiti predbralne in predpisalne spretnosti.

3. Smernice za vnaprej

Program Črkarije bomo nadaljevali tudi v naslednjem šolskem letu. Čeprav ga ne obiskuje več veliko otrok, sem ga ponovno obudila. Na eni strani se je ponovno pojavilo povpraševanje staršev (malo nostalgično, a vseeno – vpisujejo otroke mojih prvih učencev), predvsem pa zaradi lastne želje ostati v stiku z opismenjevanjem predšolskih otrok in bralno kulturo.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Program omogoča otrokom stimulativno didaktično in literarnoestetsko okolje. Na sproščen in igriv način razvijajo grafomotoriko, sporazumevalne veščine, glasovno zavedanje in bralno/pisalne spretnosti.

4.5 SODELOVANJA PIONIRSKEGA DOMA – CENTRA ZA KULTURO MLADIH IZVEN ZAVODA

1. Vsebina

V prvi polovici leta je bila večina prireditev in dogodkov odpovedanih. Prvo sodelovanje izven zavoda je bil nastop tečajnikov glasbenega oddelka na festivalu Junij v Ljubljani, na katerem so se predstavili s koncertom. Program je dopolnila tudi otroška interaktivna predstava S pravljico okrog sveta. Septembra smo dopolnili program tradicionalnih Kasaških dirk, ki so potekale na Hipodromu Stožice. Izvedli smo ustvarjalno delavnico, na kateri so si udeleženci iz koščkov parketa izdelali lesene konjičke. Udeležili smo se tudi Vrta eksperimentov, na katerem smo na Stritarjevi ulici izvedli delavnico Akrobat. Septembra smo v okviru festivala Bobri izvedli projekt S pravljico okrog sveta in delavnico Telesa, takšna in drugačna, ki pa sta bili slabo obiskani. S koncertom Lena in Lenart smo sodelovali na Pikinem festivalu v Velenju, kjer so se predstavile tudi plesne skupine. V času šolskih počitnic smo se povezali s Hišo eksperimentov, ki je v Festivalni dvorani pripravili več zanimivih poskusov in dogodivščin. Dogodek je bil za obiskovalce brezplačen, izpeljan je bil ob upoštevanju pogojev PCT. Oktobra so tečajniki grafičnih delavnic pripravili razstavo Pionirski kurenti, ki je bila na ogled na plakatnih mestih Tam-tam, nato pa v Kinu Šiška. V okviru spremljevalnega programa Ljubljanskega filmskega festivala LIFF smo pripravili 2 delavnici – animirani film in delavnica režije in pisanja scenarija. Zaradi veljavnih ukrepov prepovedi združevanja, delavnic nismo izvedli. V novembru so se tečajnice plesnih delavnic predstavile na festivalu plesne ustvarjalnosti mladih ŽIVA 2021. Zaradi veljavnih ukrepov je odpadla izvedba programa od počastitvi rojstva Franceta Prešerna in projekt Čarobni gozd. Na dogodku Plesni ognjemet, ki je potekal decembra v Kranju, so se predstavile tečajnice plesnih delavnic, ki jih vodi Saša Lončar.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

V Pionirskem domu se povezujemo z zavodi, šolami in ustanovami, ki delujejo v neposredni okolici ter širimo prepoznavnost naših dejavnosti. Glede na obiskanost dogodkov in doseganje ciljnih skupin ocenjujemo, da delo opravljamo dobro in zastavljene cilje dosegamo.

b) Učinkovitost

Število obiskovalcev na dogodkih v zadnjem času zaradi veljavnih ukrepov niha. Prilagodili smo se trenutni situaciji, nekatere delavnice izvajamo preko spleta.

c) Dostopnost

Obiskanost dogodkov, ki so organizirani v sodelovanju z drugimi ustanovami je v večji meri pogojena s promocijo, ki jo pripravi organizator dogodka. Med bolj obiskane sodi Junij v Ljubljani, ki je bil po kriznem obdobju prvi dogodek, ki je potekal v živo na prostem. Med slabše obiskane sodijo dogodki izpeljani v okviru festivala Bobri.

3. Smernice za vnaprej

Aktivno povezovanje z ustanovami, s katerimi smo sodelovali do sedaj, nameravamo ohranjati. Z zavodi in društvi, ki določena področja kulturne vzgoje pokrivajo in poznajo bolje, pa nameravamo skozi lastne projekte vzpostaviti intenzivnejša sodelovanja. V prihodnje bomo pri snovanju dogodkov v obzir vzeli zdravstvene razmere in pripravili alternativne oblike izvajanja dejavnosti (selitev na splet, uporaba plakatnih mest,…).

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Delavnice Pionirskega doma so tematsko naravnane in so osredotočene na ciljno publiko dogodka. Pri izvedbi uporabljamo metodiko dela, ki je skladna s posamezno dejavnostjo. Cilj je, da preko delavnic ljudje prepoznajo in spoznajo dejavnosti Pionirskega doma ter postanejo naš stalni obiskovalec.

4.6 IZOBRAŽEVANJA IN PREDAVANJA ZA PEDAGOGE

1. Vsebina

Ker v Pionirskem domu v okviru naših zdaj že tradicionalnih festivalov za mlade sodelujemo s številnimi pedagoginjami in pedagogi, mentoricami in mentorji, ki poleg svojega osnovnega pedagoškega poslanstva, našim otrokom v šolah omogočajo varna okolja in spodbude za umetniška ustvarjanja in izražanja, smo v Pionirskem domu vzeli za enega izmed svojih poslanstev tudi podporo in krepitev njihovih prizadevanj. Kot center za kulturo mladih je Pionirski dom postal dom bogatih pedagoških praks, ki jih je vredno deliti in z njimi, krepiti že tako bogata pedagoška znanja osnovnošolskih in srednješolskih učiteljev in učiteljic. Rezultat so številna kvalitetna, strokovna in dobro obiskana izobraževanja Pionirskega doma na likovnem, znanstveno-umetniškem, filmskem, gledališkem in literarnem področju.

- **Literarni natečaj Bodi pisatelj/pisateljica**

V okviru literarnega natečaja Bodi pisatelj/pisateljica smo v februarju pripravili dodatno izobraževanje za mentorje, ki se bodo udeležili Literarnega natečaja Bodi pisatelj/pisateljica.
Predavanje USTVARJALNO PISANJE: Med navdihom in klišeji sta pripravila vodja natečaja Nika Kovač in glavni urednik Cankarjeve založbe Aljoša Harlamov. Na delavnici so mentorji prejeli praktične napotke in preverili usvojeno znanje, ter se seznanili s klišeji v besedilih, ter poskusu preseganja le-teh, ko pišemo literarna besedila.
V šolskem letu 2021/22 smo izobraževanja Literarnega natečaja združili z razpisom Katis, na katerem smo decembra gostili predavateljico Anjo Golob, ki je z mentoricami delila zakaj v življenju potrebujemo poezijo in kakšen je pomen in moč metafore v prebranem tekstu. Praktične vaje za izvedbo pri pouku so podale Bjanka Kršmanc (področje gledališča), Vesna Tripković (znanost in umetnost) in Mojca Čampa (umetnost in približevanje poezije mlajšim otrokom).

- **Festival znanosti in umetnosti Hokus pokus**

V okviru festivala smo tako kot sam festival, tudi izobraževanje za učitelje izvedli preko ZOOMa. Izobraževanje je v ospredje postavilo vprašanje “Kje se skriva ustvarjalnost v naših možganih in kako sta povezani znanost in umetnost?”. Izobraževanje je bilo sestavljeno iz treh različnih vidikov: znanosti, umetnosti in pedagogike. Program izobraževanja je bil podprt iz teoretskega in praktičnega vidika. Z Damijanom Štefancem in Katjo Jezernik smo spoznavali povezovanje znanosti in umetnosti v izobraževalnem procesu. Zarja Muršič nam je predstavila znanost v izobraževalnem procesu. Nina Koželj in Vesna Tripković pa sta ponudili praktične primere uporabe znanosti v likovnem procesu.

- **Filmski festival ZOOM**

V okviru filmskega festivala Zoom smo letos ponudili celoletna izobraževanja, ki so sestavljena iz teoretskega in praktičnega dela. Od septembra smo izvedli dve spletni srečanji Učitelji učiteljem, ki sta namenjeni učiteljem izbirnega predmeta Filmska vzgoja. Namenjena so deljenju aktualnih informacij, izmenjavi dobrih praks in uporabnih gradiv, odpiranju problematik ter ustvarjanju skupnosti učiteljev.
Teoretični del izobraževanja smo začeli s predavanjem Značilnosti filmskih žanrov, kjer smo osvetlili zgodovinski razvoj filmskih žanrov in ob izbranih odlomkih, ki bodo kasneje dostopni za delo v razredu, spoznavali osnovne značilnosti komedije in grozljivke.
Izvajalci izobraževanja so bili filmski kritik Matic Majcen ter Petra Gajžler in Marina Katalenić iz Pionirskega doma.

- **Izobraževanja za gledališke pedagoge**

Izobraževanje na gledališkem področju je potekalo skozi delavnice improvizacijskega gledališča in ustvarjalnega giba v mednarodnem projektu sodelovanja Young theatre on the Move/ Mlado gledališče v gibanju, ki temelji na dolgoletni tradiciji poučevanja improvizacijskih tehnik in sodobnega plesa v Pionirskem domu. Cilj izobraževanj je bila uporaba improvizacijskih gledaliških in plesnih tehnik pri pouku ter za večje vključevanje mladih kot uporabnikov/gledalcev gledališke in plesne umetnosti. Intenzivne delavnice so v letu 2021 potekale v obsegu 30

pedagoških ur v prostorih Pionirskega doma. Rezultat teh izobraževanj in povezovanj je uporaba tehnik in orodij v šolskem okolju, rezultat tega ustvarjanja pa je zaživel na odrskih deskah v Festivalni dvorani na Impro Move dnevih – dnevih improvizacije in ustvarjalnega giba, kjer so se predstavile številne osnovnošolske skupine, katerih mentorice in mentorji so bili udeleženci in udeleženke opisanega izobraževanja.

- **Katis izobraževanja (programi profesionalnega usposabljanja)**

V letu 2021 smo uspešno kandidirali na razpis Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, kjer je bilo potrjenih 7 raznolikih ustvarjalnih programov.

V letu 2021 smo izvedli sledeča izobraževanja profesionalnega usposabljanja za šolsko leto 2021/22:
1. Kje dobiti navdih, kako priti do nove forme – Izobraževanje vodeno s strani Borisa Beje in Urše Strehar Benčina je pokrivalo naslednja področja in teme: predstavitev umetniških praks na zgodovinskih in sodobnih primerih, opazovanje in ustvarjanje z materialom v likovni formi, poslušanje in ustvarjanje z materialom v likovni formi, branje in analiziranje v pisanju in improvizacijskem gibu, grafično facilitiranje in izvajanje v skupinski dinamiki – eksperimentalno delo, priprava gradiva za digitalno skripto, primeri uporabe izobraževanja v šolskem okolju.

2. Branje in razumevanje poezije v učnem procesu – izobraževanje vodeno s strani Anje Golob, Vesne Tripković, Mojce Čampa in Bjanke Kršmanc je naslavljalo naslednja vprašanja: Zakaj v šolah potrebujemo poezijo?, o moči metafore v prebranem tekstu, različne prakse in pristopi približevanja poezije: gledališče, kolaž, znanost ter poezija kot del šolskega kurikuluma.

- **Izobraževanja s področja likovne umetnosti v okviru festivala Likfest**

Delavnico sta 24. 4. 2021 izvajala likovna pedagoginja in likovna umetnica Nina Koželj in fotograf, dijak na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo, Blaž Bergant.
Na delavnici so se pedagogi seznanili s postopki in načini izdelave svetlobne linije, ki smo jo zapisali tako v obliki fotografije kot tudi video posnetka. Namen našega izobraževanja je bil med drugim tudi seznaniti pedagoge z drugimi mediji, ki navadno niso prisotni pri likovnem pouku. Teoretično je somentor izobraževanja razložil zakonitosti fotografskega postopka, Nina Koželj pa je ob vsebinski razlagi in utemeljitvi podala napotke in razložila postopek, ki ga bodo v nadaljevanju mentorji preverili z otroki in ga bomo v postprodukcijski montaži predstavili v skupinski instalaciji, ki bo na ogled pred Pionirskim domom, na Vilharjevi cesti. Vse prispele videe, bomo sestavili v kolektivno delo in ga kot eno telo predstavili v obliki holograma na Poletno muzejsko noč in sklenili Festival Svetlobne gverile z LIKfestovo intervencijo v javnem prostoru.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost

Vsa izobraževanja so bila izvedena izjemno kakovostno, kar se je odražalo tudi pri evalvacijskih anketah, ki so pokazale zelo visoko stopnjo zadovoljstva udeležencev. Udeleženci programov izobraževanj poudarjajo predvsem pomen praktičnih delavnic, novih konkretnih praktičnih znanj in izkušenj, ki jih lahko takoj uporabijo pri pouku v šoli.

b) Učinkovitost

Kotizacije za izobraževanja so izjemno nizke, saj si jih želimo omogočiti širokemu krogu pedagoških delavcev in delavk.

c) Dostopnost

Izobraževanja smo poskušali terminsko prilagoditi udeležencem, zato smo jih kar nekaj (filmsko, naravoslovno, kreativno pisanje, likovno ustvarjanje) umestili v čas festivala, ko so mentorji tako ali drugače že prisotni v Pionirskem domu. Poleg tega se trudimo omogočiti izobraževanja v času, ko le-ta ne ovirajo rednega pouka pedagogov in pedagoginj.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnje bomo izobraževanja časovno podaljšali in jih ponudili tudi večkrat letno – kontinuirano tekom leta. Na ta način bodo mentorji, ki sodelujejo na naših festivalih, že na začetku leta dobili vpogled in smernice za ustvarjalne procese, ki ob koncu rezultirajo izdelek, s katerim se predstavijo na festivalih (slike, risbe, filmi, literarni prispevki, gledališke predstave, znanstveni poskusi).

Z izobraževanji za pedagoge in pedagoginje bomo tudi v naslednje letu nadaljevali, jih dopolnjevali in nadgrajevali, saj je zanimanje veliko, rezultati pa izjemni. Širitev dobrih praks in pristopov pedagogov in pedagoginj Pionirskega doma in drugih sodelujočih strokovnjakov in strokovnjakinj v šolski prostor povečuje in krepi preplet izobraževalnega in kulturnega sektorja ter ustvarja pogoje za širši pedagoški in ustvarjalni proces z enim samim skupnim ciljem: omogočiti mladim bogata in trajna znanja in izkušnje.

4.7 GLEDALIŠKE SANJE 2 – ZBIRKA DRAMSKIH BESEDIL ZA GLEDALIŠKO VZGOJO

1. Vsebina

Druga knjiga v zbirki dramskih besedil Gledališke sanje II je izšla v letu 2021. Zbirka je nastala kot produkt Otroškega festivala gledaliških sanj, ki ga že 18 let zapored organizira in izvaja Pionirski dom. To je gledališki festival, namenjen osnovnošolskim gledališkim skupinam, ki se v štirinajstih dneh predstavijo na našem odru Festivalne dvorane s svojimi gledališkimi uprizoritvami. V 18-ih letih festivala smo gostili kar 685 gledaliških predstav. Kvaliteta uprizoritev se vsako leto dviga, z njo pa tudi število avtorskih predstav skupin in/ali njihovih mentorjev in mentoric. Mladi igralci in igralke skupaj s svojimi mentorji in mentoricami želijo uprizarjati predstave, ki so jim blizu, ki izhajajo iz njihovih zgodb, povedati in upodobiti želijo aktualne teme, biti družbeno kritični, imeti svoj glas in imeti možnost biti slišani. In takšne predstave, ki so povečini rezultat izjemnega pedagoškega vodenja in procesa dela je potrebno zapisati in izdati. Zato, ker sodobnih dramskih besedil za mlade primanjkuje, zato ker tako omogočimo drugim skupinam, da dobijo ideje za svoje lastno gledališko ustvarjanje, zato da se besedila ponovno uprizarjajo in nenazadnje, da se z njimi seznanja tudi bralno občinstvo. Izjemno pomembno je, da bralci, predvsem pa mladi bralci in ustvarjalci lahko posegajo po besedilih, ki so sodobna in aktualna.

V knjigi so tako izdana štiri besedila uprizorjena na Otroškem festivalu gledaliških sanj, peto besedilo pa je nagrajeno besedilo mladega avtorja ali avtorice našega dramskega natečaja Pionirskega doma Dramo zganjat'. Na natečaj se vsako leto prijavljajo s svojimi avtorskimi dramskimi besedili učenke in učenci, dijaki in dijakinje osnovnih in srednjih šol. Med prispelimi deli naša strokovna žirija izbere zmagovalno, ki vsakokrat tudi krasi naslovnico knjige.

V knjigi Gledališke sanje II so zbrana štiri dela gledaliških mentoric (Saša Hudnik, Nika Brgant, Leona Gomboc in Slavica Trkman), ki so bila v prejšnjih letih festivala nagrajena s strani strokovne žirije festivala OFGS. Zmagovalno delo dramskega natečaja, Lahko noč in eno pošast za pomoč, avtorice Nine Jelovšek je kot zmagovalno ocenila strokovna komisija (Maja Gal Štromar, Urša Strehar Benčina, Staša Prah, Maša Pfeifer,) sestavljena s strokovnjakov literarnega in gledališkega področja.

Druga knjiga Gledališke sanje pa ponosno vsebuje tudi izjemno pomemben in praktičen dramaturški dodatek za pedagoge, ki bo v pomoč mentorjem in mentoricam pri pripravi gledaliških učnih ur, delom z dramskim tekstom in ustvarjanju predstav.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost

Projekt je bil v prvi fazi izveden z izborom primernih besedil, za katerega so poskrbele: urednica zbirke ter literarna kritičarka Maša Pfeifer, gledališka pedagoginja Urša Strehar Benčina in dramaturginja Staša Prah. Omenjene sodelujoče so poskrbele, da je izbor dramskih besedil celosten in koherenten, a slogovno in vsebinsko raznolik. Besedila, ki so bila izbrana so

primerna za osnovnošolske otroke.
Vsa dramska besedila so opremljena z naslovnimi ilustracijami ter oblikovana kot dramska besedila z zadostnim razmakom med posameznimi izjavami dramskih likov, ki omogočajo gledališkim ustvarjalcem pisanje dramaturških in režijskih opomb. Oblikovno so zasnovana tako, da jih bralec zlahka prebira kot literarno delo ali uporabi za delo pri gledališki vzgoji.
Gledališke sanje II so dokaz, da v slovenskem prostoru ne primanjkuje idej za dramska besedila za otroke, vendar jih načeloma težko najdemo v knjižni obliki. Tudi zato menimo, da je projekt dosegel uspeh na področju ponudbe dramskih besedil za otroke širši javnosti in s tem omogoča širjenje gledališke kulture. Za še boljše doseganje tega cilja pa bo nedvomno pripomogel tudi dramaturški pedagoški dodatek, ki bo mentorjem nudil strokoven vpogled v delo z dramskim besedilom.

b) Učinkovitost

Sredstva, ki so bila namenjena projektu so omogočala, da je izvedba nemoteno potekala na vseh ravneh. Porabljena so bila za uredniško in oblikovalsko delo, lektorski pregled ter tisk knjige. Uredniško delo je zahtevalo temeljito branje in iskanje slogovnih odločitev, oblikovanje je poskušalo slediti profesionalnim knjižnim produkcijam in knjigo opremiti vsebini primerno, lektorski pregled je omogočil jezikovno neoporečnost knjige. Pri ceni tiska smo se odločili za sicer ugodno ponudbo, vendar pri tem pazili, da je celostna podoba knjige ostala kakovostno izvedena.

c) Dostopnost

Knjiga je splošno dostopna, lahko se jo kupi preko spleta, vse pogosteje pa je znanka knjižnih polic šolskih knjižnic.

3. Smernice za vnaprej

Z dramskimi besedili za otroke bomo ob predvideni ponudbi za knjižnice poskušali doseči tudi tiste, ki do tovrstne literature nimajo najlažjega dostopa.
Zbirka Gledališke sanje si bo tudi v prihodnjih izdajah prizadevala zapolniti vrzel, ki jo doživlja sodobna dramatika za otroke.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženci projekta so med procesom urejanja in oblikovanja dramskih besedil v knjižno izdajo pridobili še več praktičnih izkušenj s področja priprave literarnih besedil za izdajo, oplemenitili so se z novimi dramskimi vsebinami ter spoznali širok spekter dramsko-literarne govorice. Med procesom so ustvarjalci zbirke prišli do spoznanja, kako vredno in pomembno je omogočanje dostopnosti dramskih besedil za otroke in njihove mentorje, ki jih v slovenskem založništvu primanjkuje. Izdana knjiga, zbirka Gledaliških sanj, je ekipi sodelujočih omogočila, da se sooča z vsemi vidiki založniškega procesa: od izbora besedil, uredniškega dela na besedilih, sodelovanja z avtorji besedil, iskanju primerne likovne podobe knjige in praktičnimi vidiki priprave knjige na tisk. Tisk zbirke Gledališke sanje daje sodelujočim pri izdaji zagon in potrditev, da lahko slovenskemu bralcu ponudi pester in kvaliteten izbor dramskih besedil, ki bodo lahko zaživela tudi skozi literarno branje in ponovno uprizarjanje.

Foto: arhiv Pionirskega doma

5 FESTIVALI

5.1 OTROŠKI FESTIVAL GLEDALIŠKIH SANJ

VODJA PROJEKTA: Bjanka Kršmanc

1. Vsebina

Otroški festival gledaliških sanj sestavljajo štiri večje vsebinske in izvedbene enote, ki jih povezuje gledališka umetnost:

1. Predstavitev osnovnošolskih gledaliških skupin s svojimi gledališkimi predstavami
2. Predstavitev osnovnošolskih gledaliških skupin s svojimi improvizacijskimi uprizoritvami
3. Dramski natečaj Dramo zganjat'
4. Izobraževanja gledaliških mentoric in mentorjev

Otroški festival gledaliških sanj je v letu 2021 potekal od 24. do 30. maja 2021 v živo v Festivalni dvorani in delno preko zooma.

DAN GLEDALIŠKIH PREDSTAV (24. maj 2021)

Kljub dejstvu, da so vzgojno izobraževalne ustanove v izjemno omejenem obsegu izvajale svoje dodatne aktivnosti zaradi upoštevanja vseh covid ukrepov in pravil, smo na odru Festivalne dvorane gostili 5 gledaliških predstav, 5 vnaprej pripravljenih osnovnošolskih odrskih uprizoritev. Predstavile so se OŠ Staneta Žagarja Kranj, Kulturno umetniško in izobraževalno društvo Apel, KPD Josip Lavtižar Kranjska Gora, Pionirski dom, KUD Franc Kotar Trzin. Ogledi predstav so bili zunanjemu občinstvu onemogočeni, tako so se mladi nastopajoči predstavili drug drugemu. Nastopajoče skupine so tako kot gledalci dobile vpogled v delo drugih skupin in nove ideje, kot igralci pa so pridobili izkušnjo nastopa v živo pred svojimi vrstniki. Organizatorji smo bili prevzeti nad močno skupinsko dinamiko, podporo skupin druga drugi, kar več kot očitno kaže na dejstvo, da je kulturno-umetniško udejstvovanje pomembno in potrebno, še posebno danes, ko so mladi zaradi dela na daljavo še izrazitejši individualisti, z zelo zmanjšanim občutkom povezanosti, pripadnosti, skupinske identitete. Vsaka skupina je tako imela cca 45 gledalcev.

IMPRO MOVE DNEVI – DNEVI IMPROVIZACIJSKIH FORMATOV (25. maj - 28. maj 2021)

Impro dnevi so potekali tako, da je vsaka prijavljena osnovnošolska skupina dobila svojega pionirskega mentorja ali mentorico, s katerim oz. katero so skupaj pripravili kratek improvizacijski nastop. Tako mladih ni bilo potrebno prav nič vnaprej pripravljati na dogodek, temveč so se preizkusili v improviziranih formatih na delavnici, kjer so pripravili tudi kratek improviziran nastop. Na odru Festivalne dvorane smo tako imeli priložnost vsak dan si ogledati improvizacijske nastope 4 nastopajočih osnovnošolskih skupin; skupaj na letošnjem festivalu kar 16 skupin.

DRAMSKI NATEČAJ DRAMO ZGANJAT'

V sklopu Otroškega festivala gledaliških sanj sedaj že tradicionalno izvajamo tudi natečaj za mlade dramatike – Dramo zganjat'!. Z natečajem dajemo priložnost mladim, da predstavijo svoje izvirno dramsko besedilo. Zmagovalno besedilo izbere strokovna žirija, ki omogoči, da to besedilo zaživi tudi v literarni podobi, saj je natisnjeno v zbirki dramskih besedil Gledališke sanje, Tudi v letu 2021 je žirija, v sestavi Maja Gal Štromar, Urša Strehar Benčina, Maša Pfeifer in Staša Prah izbirala med prispelimi besedili mladih avtorjev in avtoric ter kot zmagovalno izbrala in nagradila dramsko besedilo Nine Jelovšek, Lahko noč in eno pošast za pomoč. Knjiga Gledališke sanje 2 poleg nagrajenega dela, obsega še štiri že zbrana, urejena in lektorirana dramska besedila mentoric gledaliških skupin Otroškega festivala gledaliških sanj. Gledališke sanje so bile posvečene raznolikim pedagoškim pristopom k gledališkim uprizoritvam, zato je izjemno pomemben del tokratne izdaje tudi pedagoški dramaturški dodatek Pionirskega doma, ki je nastal ob sodelovanju z dramaturginjo, predsednico žirije Otroškega festivala gledaliških sanj ter strokovno sodelavko na področju gledališkega izobraževanja mentorjev in mentoric, Stašo Prah.

V okviru festivala smo v soboto, 29. 5. 2021 izvedli še dva zoom dogodka:

od 10. do 12. ure: pogovor z gledališkimi pedagoginjami o različnih pedagoških pristopih in vstopih k gledališkemu ustvarjanju z dramskimi skupinami v OŠ. Avtorice dramskih besedil knjige Gledališke sanje 2 so predstavile svoj način dela v gledaliških skupinah, udeleženci pa so dobili navdih in ideje za ustvarjanje v gledaliških skupinah v naslednjem šolskem letu.

od 13. do 15. ure: Delavnice dramskega pisanja za mentorje. Voditeljici delavnice sta bili Nika Švab (dramaturginja, dramatičarka, gledališka pedagoginja in kritičarka) in Maša Pfeifer (literarna kritičarka, publicistka in urednica dramske zbirke Gledališke sanje). Delavnice so bile namenjene učiteljicam in učiteljem osnovnih šol, mentoricam in mentorjem gledaliških skupin, ki bi radi izpopolnili svoje znanje s področja pisanja dramskih besedil in dramaturgije. Delavnice so bile usmerjene v utrjevanje teoretskega znanja in spoznavanje praktičnih vidikov pisanja dramskega besedila. Udeleženci so se v prvem sklopu delavnic podrobneje spoznali s formo in pravili zapisa dramskega besedila, v drugem pa poskušali usvojeno znanje uporabiti pri vaji iz dramskega pisanja. Spoznavali so načine strukturiranja dramske pripovedi, razvoja osrednjega dramskega lika in se učili iskanja najboljših dramaturških rešitev.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Zaradi izrednih razmer in omejitev dogodkov izvedba gledaliških festivalskih dni v predvidenem pozno marčevskem in aprilskem terminu ni bila mogoča, zato je bila izvedba prestavljena na zadnji teden meseca maja 2021.
Ker so bile dejavnosti po pouku izključene iz redne pedagoške obveznosti, tako da mentorice in mentorji niso mogli izvesti z nastopajočimi gledaliških vaj (oz. je bilo število le-teh izjemno omejeno), je bilo temu primerno tudi število predstavljenih gledaliških uprizoritev. Če vsem okoliščinam dodamo še omejitev števila ljudi v določenem prostoru, razdalje med ljudmi in ostale omejitve, je jasno, da je bil letošnji gledališki festival še posebno uspešen. Uspešen v številu nastopajočih posameznikov, v številu nastopajočih improvizacijskih skupin, predvsem pa v energiji, povezanosti, motivaciji in spodbujanju nastopajočih skupin. Festival je potekal v času, ko je bila kultura velik privilegij, kulturno-umetniško udejstvovanje prav tako, tako da je bila izvedba festivalskih dni še pomembnejša.

b) Učinkovitost

Letošnji gledališki festival je bil zaradi okrnjenega programa izveden brez kotizacije gledaliških skupin. Prav tako so bila vsa izobraževanja ustvarjalnega giba gledaliških mentoric in mentorjev brezplačna, tako da je za izvedbo izjemno pomembna MOL-ova finančna podpora.
V 18-ih letih je festival gostil 675 gledaliških predstav in preko 12.000 nastopajočih mladih igralcev in igralk. Festival nima selekcije. Na festivalskih dneh se predstavijo prav vse osnovnošolske gledališke skupine, ki se prijavijo. Tako festival spodbuja izražanje, ustvarjanje, vrednost kulturno-umetniškega izražanja otrok in mladih, poudarjamo pomen in moč uprizarjanja vrstnikov za vrstnike, ustvarjamo skupnost kulturno osveščenih, aktivnih in povezanih mladih posameznikov. Mladi dobijo izkušnjo nastopanja na profesionalnem odru, možnost, da se njihove zgodbe sliši, izkušnje, da je kulturno-umetniško ustvarjanje ne samo pomembno, temveč nujno potrebno.

c) Dostopnost

V 18-ih letih Otroškega festivala gledaliških sanj si je festivalske gledališke predstave ogledalo preko 111.000 gledalcev in gledalk. Z dogodki mladi za mlade krepimo vrednost in pomembnost vrstniškega ustvarjanja. Mladi se tako na eni strani predstavijo svojim vrstnikom, ter na drugi, ob ogledu drugih predstav, dobijo sveže ideje, navdih in spodbudo za vnaprej. Mladi postanejo vzorniki svojim vrstnikom in spodbuda, da tudi oni lahko, da so pomembni. Dandanes pa je razvoj mladega občinstva še pomembnejši, saj je priložnost omogočiti mladim, ki so bili mesece odrezani od kakršnega koli odrskega ustvarjanja, sooblikovanja, druženja, izkušnjo, da so lahko aktivni sodelujoči mladi gledalci, neprecenljiva. In to nam je skupaj tudi tokrat odlično uspelo.

3. Smernice za vnaprej

V času Covida-19 in raznoraznega omejevanja, se je znanje in izkušnje improvizacijskega gledališča izkazalo za izjemno dragoceno in uporabno tudi v takšnih situacijah. Ohranjati in vzdrževati podporo mentorjem/icam tudi med samim šolskim letom, jim ponuditi orodja za lažji doseg ciljev ter nenazadnje, omogočiti prostor povezovanja ljudem, ki imajo podobne pogoje in težave ter s tem spodbuditi tudi medsebojno pomoč, so glavni cilji, ki jim želimo slediti za še bolj kontinuirano in reflektirano delo z osnovnošolskimi gledališkimi skupinami. Obenem pa bomo še naprej spodbujali in z različnimi orodji, pripomočki in oporami krepili vse mentorje in mentorice, saj je vedno bolj jasno, da mora biti najprej odprt, pogumen, sproščen, samosvoj ter navdušen mentor, da lahko to prenese naprej na mlade.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Dejavnosti Pionirskega doma in s tem tudi Otroški festival gledaliških sanj je prostor, ki omogoča otroški ustvarjalnosti prosto pot, ki spodbuja domišljijo in slavi avtorske stvaritve mladih in njihovih mentorjev.

Mila, 13 let: Igranje v gledališču je vedno nekaj posebnega. Ko vadimo v šoli in nastopamo je ful zabavno, vsako leto se ful »zaštekamo« med sabo, a pol ko stojimo na pravem odru, je pa čist nekaj drugega. The best občutek, poln adrenalina, noro, super!

Dmitri, 15 let: Festival nam omogoča, da gremo na čist pravi oder. Men je itak dramska prinesla to, da se sprostim in premikam meje nemogočega. Naučil sem se izražanja lastnih misli in občutkov na drugačen način. Hvaležen sem še, ker mislim, da sem spoznal, kaj bi rad v življenju počel.

Arja, 13 let: Ko stopim na oder, sem nekdo drug. Pozabim na probleme, ki jih imam in imam svoje mesto v družbi.

Ela, 13 let: Oder, aplavz, vaje … Noro! Zaradi tega raje hodim v šolo in itak, da vsi komaj čakamo pomlad, ko pride festival. Super nam je, ko nastopamo, še bolj pa, ko gremo gledat druge skupine.

Luka, 14 let: Nastopanje mi požene kri po žilah! Včasih si nisem upal oglasit v razredi, zdaj po 2 letih gledaliških vaj, pa samozavestno stopim na katerikoli oder.

Nik, 14 let: Jaz pa ne morem pozabit tistega adrenalina, ko čakaš na razglasitev najboljših. Ja, itak nam skoz govorijo, da to ni tekmovanje, sam je fajn vedeti, da si dober in opažen.

5.2 PIONIRSKI IMPRO FEST

VODJA PROJEKTA: Urša Strehar Benčina

1. Vsebina

Improfest je v letošnjem letu prvič potekal v spletni obliki. Glede na to, da smo zadnji del leta 2020 gledališko ustvarjanje zaradi zdravstvene situacije prestavili na splet, se je, kljub temu, da smo se v začetku leta 2020 vrnili v prostore Pionirskega doma, zdelo bolj smiselno prireditev izvesti na platformi, kjer so mladi dejansko vadili in urili svojo gledališko izraznost (prav tako pa nas je skrbela organizacija tako množičnega dogodka v živo). Mladi sicer niso bili najbolj navdušeni, a so razumeli, čemu je temu tako ter se lotili izziva. Prireditev je bila razdeljena na 4 dele – vsak dan, ko imajo skupine vaje, je bila ena spletna prireditev, na kateri so se predstavile skupine tistega dne (ponedeljkove skupine so imele tako prireditev 8. 2. 2021, torkove, 9. 2. 2021, sredine 10. 2. 2021 in četrtkove 11. 2. 2021). S tem smo namreč prireditve skrajšali na 45 – 50 minut, kar je bilo za spletno izvedbo precej bolj optimalno, kot uro in pol, kot imamo navadno v živo. Prireditve je povezoval Urh Mlakar, ki se je zelo potrudil in s svojo energijo (dobesedno) dvignil na noge udeležence in tudi gledalce, da smo se vsi skupaj vsaj malce približali vzdušju, ki smo ga navajeni iz Festivalne dvorane. Na začetku je naredil uvod, povedal spletni gledališki bonton (utišanje mikrofonov, čakalnica, ipd.), ogrel igralce in publiko s skupno igro ter pred vsako skupino povedal tri zanimiva dejstva o skupini (ki so mu jih prej zaupale mentorice), kaj bo skupina pokazala ter kaj je naloga gledalcev. Na koncu je sledil še skupinski priklon vsem in povabilo na ostale prireditve festivala. Mladi igralci so predstavili različne (bolj ali manj) improvizirane skupine – odvisno od udeležencev in mentorice, saj so nekatere mentorice bolj nakolnjene improviziranju

v polnem pomenu besede, torej spontano ustvarjanje na licu mesta, kjer se vnaprej določi samo disciplina, oziroma naloge igralcev, nekatere pa se improvizacije poslužujejo kot orodje za pripravo delno postavljenih in delno improviziranih prizorov (ter so s tem že na poti k avtorskem gledališču). Oboje ima svoje prednosti in slabosti, prav vsi mladi pa so na nastopu izkazali verbalne spretnosti, se trudili z neverbalno komunikacijo tudi po spletu, se gibalno izražali in izkoriščali prostor in predmete, ki so jih imeli v neposredni okolici za dodatno pomoč pri kratkih uprizoritvah.
Kljub vsem oviram, so udeleženci nastope v večini opravili izjemno, z osredotočenostjo, energijo in zavzetostjo, nekatere skupine je medij malo bolj zavrl, kot druge, prav vsak dan pa smo bili presenečeni, da smo v večini dejansko uspeli aktivirati mlade in pripravili prijetno ustvarjalno vzdušje polno pozitivne energije.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Za letošnji Improfest upamo, da je kljub načelni uspešnosti, zadnji in edini take vrste, saj si resnično ne želimo eksperimentirati z gledališko umetnostjo po spletu – kljub nekaterim presežkom in domislicam, izkušnja ni in ne more biti primerljiva. Različno uspešen je bil tudi obisk, ki je bil precej usklajen s tem, koliko je bilo interesa (in osipa) za sodelovanje po spletu v skupinah. Pri nekaterih skupinah (najbolj je bilo to očitno na primer pri skupini TESRA, kjer so v skupini, kjer je bilo 12 udeležencev, na koncu tudi na vajah sodelovale samo 3 udeleženke, ker ostalim spletno igranje ni bilo niti najmanj blizu) je bil tako osip ogromen, mladi pa tudi niso povabili veliko obiskovalcev. Pri izvedbah v torek in četrtek pa je bilo na primer vse skupaj več kot 50 udeležencev, kar je zagotovo vplivalo na energijo – tudi po spletu. Skupine so se kot običajno predstavile s približno dvema disciplinama ali prizoroma, nekateri tudi z več, videli pa smo tako improvizirane prizore kot vnaprej pripravljene monologe in uživali nad raznolikostjo. Veseli smo, da smo fesival izvedli, saj se je tako obdržal občutek skupnosti, kot rečeno pa bomo naredili vse, kar lahko, da se v prihodnjem letu spet srečamo v Festivalni dvorani.

b) Učinkovitost

Edini strošek je bil tokrat honorar za moderatorja (ter redni honorarji mentoric), saj uporabnine Festivalne dvorane in pogostitve tokrat ni bilo. Za zagotavljanje nemotene izvedbe spletnega dogodka, smo imeli zakupljeno tudi zoom licenco, s pomočjo katere smo lahko v miru izvedli dogodek brez časovne omejitve ter z možnostjo arhivskega snemanja dogodkov.

c) Dostopnost

Štirih prireditev se je vse skupaj udeležilo 151 ljudi, od tega je bilo 72 nastopajočih, ki pa so bili drug drugemu tudi publika. Po dnevih pa je bila razdelitev sledeča: ponedeljek: 17 nastopajočih, 15 gledalcev, torek: 22 nastopajočih, 30 gledalcev, sreda: 11 nastopajočih, 5 gledalcev, četrtek: 22 nastopajočih, 29 gledalcev.
Razdelitev udeležencev in gledalcev odraža splošno stanje v skupinah glede dela po spletu – nekatere skupine so tako med samim delom po spletu doživele osip, kar se je poznalo tudi pri vzdušju v skupinah in številu gledalcev, ki so pridružili prireditvi.

3. Smernice za vnaprej

Improfest bomo v nadaljevanju izvajali v živo, če se bo le dalo, saj prireditve predstavljajo odrski krst v šolskem letu za vse udeležence skupin. Mladi se tako predstavijo pred drugimi udeleženci gledališkega studia ter svojimi družinami ter prijatelji in prejmejo pomembno skupinsko uprizoritveno izkušnjo. Improviziran nastop je namreč eden najbolj zahtevnih, tudi če mladi vnaprej vedo, katero disciplino, oziroma odrsko nalogo bodo igrali/reševali, saj je vsebina vsakič odvisna od predloga publike. Prav tako pa morajo mladi poleg vloge igralcev – improvizatorjev, opravljati tudi nalogo dramatikov (saj si izmušljujejo besedilo), scenografov (saj igrajo znotraj nevidnega prostora, ki si ga sproti skupaj zamišljajo), kostumografov (saj morajo s svojimi telesi prikazati, kakšen lik so in kaj nosijo), koreografov (saj morajo poskrbeti tudi za mizansceno in gibanje na odru) in režiserjev (saj v idealni situaciji poskrbijo tudi za sporočilnost, sovisnost in pomen prizorov). Skratka, improviziran nastop zahteva izjemno veliko veščin in odrske

pozornosti, zato smo veseli, ko opazimo napredek na katerikoli ravni ter predvsem krepitev poguma – da si mladi upajo uporabit svoje telo, glas in ideje ter da se soočajo z napakami, ki so ključni del improviziranja (tudi v življenju, ki je pravzaprav ena zelo dolga improvizacija). V tem duhu bo še naprej Improfest ostajal praznik improvizacije za vse udeležence gledališkega studia v Pionirskem domu, kjer se utrjuje pionirska gledališka skupnost, kjer slavimo napake, kjer iščemo ustvarjalne rešitve in kjer pridobivamo izjemno pomembne izkušnje nastopanja, ki krepijo mlade tudi za vse njihove javne nastope v prihodnje.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Ker nastopanje pred občinstvom vedno vsebuje vsaj nekaj stresa, si z Improfestom želimo omogočiti, da je ta sicer neobhodno stresna situacija, kar se da prijetna in udobna. Velika Festivalna dvorana mladim sicer požene še malo več treme v telesa in kosti, a se jo lotevamo z igrivostjo, skupnostjo in zavedanjem, da so napake pot do rasti in da pogosto sploh v improvizacijo prinesejo sproščen smeh, nov obrat ali zavoj v zgodbi in nepričakovane rešitve. Mladi tako prejmejo pomembno popotnico, da zmorejo, čeprav so tudi po nastopih pogosto v dvomih, če so se resnično izkazali, saj je pri improvizacijskem gledališču toliko neznank, da pogosto nimajo občutka, kako so se res izkazali (tudi, ko je odziv občinstva dober, mu pogosto kar malo ne verjamejo). Ravno zato je toliko več vredno in je toliko bolj pomembno, da pedagoginje in pedagogi skupaj s skupinami nastope poreflektiramo in jim predamo povratne informacije drugih skupin, ki so pogosto polne navdušenja nad nastopi drugih ter novih vajah in disciplinah, ki jih ne poznajo ali jih še niso delali. To seveda na vajah potem tudi preizkusimo in tako se naša skupinska rast nadaljuje tudi po Improfestu. Čeprav je eden od ciljev seveda kvaliteten umetniški nastop, pa še toliko večja vrednost leži v umetniškem procesu samem (ki je v improvizaciji tudi v času nastopa združen s produktom).
Resnično želimo vztrajati in z Improfestom prikazati gledališko improvizacijo kot velik izziv, ki pa je s pomočjo sodelovanja, vaj in treninga veščin, zaupanja v soigralce ter v lastne sposobnosti, lahko izjemno pomembna podporna dejavnost za krepitev skupnosti, samozavesti posameznikov, za razvoj odpornosti, odgovornosti, empatije, sposobnosti sprejemanja odločitev, sodelovanja, pripovedovanja, gibalnega izražanja in drugih lastnosti in veščin, ki posamezniku pomagajo pri večjem zavedanju sveta okrog sebe, intenzivnejših izkustvih, povezovanju z drugimi, premagovanjem strahu ter soočanju z izzivi na vseh področjih življenja.

5.3 LITERARNI NATEČAJ BODI PISATELJ/BODI PISATELJICA 2021

1. Vsebina

Razpis literarnega natečaj Bodi pisatelj/pisateljica 2021 je bil javno objavljen že v septembru 2020, na spletni strani Pionirskega doma, mentorji pa so vabilo za sodelovanje prejeli preko spletne in klasične pošte. Razpis smo pripravili v sodelovanju z Mladinsko knjigo, ki je informacije o razpisu razširila tudi preko svojih kanalov.
Na natečaj smo skupno prejeli 235 prispevkov (136 v slovenskem jeziku in 99 tujejezičnih). V letošnjem letu smo prvič prejeli literarna dela, ki so jih učenci pisali v paru, prvič pa smo podali tudi iztočnico v slovenskem jeziku za srednješolce. Na razpis se je odzvalo 46 srednješolcev in 150 osnovnošolcev, ki jih je spodbujalo 116 metorjev in mentoric.
Podane iztočnice so bile vzete iz slovenske literature (Žiga X Gombač: NK Svoboda, Simona Semenič: Skrivno društvo KRVZ, Ana Svetel: Dobra družba), pri tujejezičnih pa iz novejše mladinske literature (Max Porter: Grief is the Thing with Feathers, Lucia Berlin: A Manual for Cleaning Women, Andreas Steinhöfel: Die Mitte der Welt, Fabio Geda: Nel mare ci sono i coccodrilli: storia vera di Enaiatollah Akbari, Clémentine Beauvais: Les petites reines, Federico García Lorca: Paisaje).
Besedila, ki so jih napisali osnovnošolci bliskajo od domišljije, prepletajo resničnost s pravljicami, se dotikajo drugačnosti in se na duhovit način soočajo z realnostjo – koronavirusom. Srednješolci so pisali o strukturi družbe, praznini sveta, vmes pa najdemo tudi ljubezenske zgodbe s srečnim in nesrečnim koncem.

Kriteriji za ocenjevanje vsebujejo elemente ocenjevanja, s katerimi omogočamo objektivno ocenjevanje in vrednotenje prispevkov (vsebinska izvirnost, jezikovna pravilnost, besedišče, vezljivost in zgradbeni učinki, inovativnost v slogu).

Zaključna prireditev je zaradi epidemioloških razmer potekala preko spleta, podelitev nagrad najboljšim je vodil Boštjan Gorenc Pižama, odlomke pa so brali mladi gledališki ustvarjalci. Podelili smo nagrade za najboljša literarna dela in priznanja za posebne omembe. Nagradili pa smo tudi mentorici, ki s svojim delom že vrsto let sodelujeta na natečaju, njun entuziazem pa razširja ljubezen do branja in pisanja na številne generacije.

V okviru natečaja pa smo razpisali tudi delavnice za mentorje, ki so potekale preko spleta. Prvi sklop je potekal v decembru, ko smo izvedli 3 spletna srečanja.

Prva dva dela delavnice sta bila namenjena mentoricam in mentorjem književnosti in jezika, ki bodo učence pripravljali za sodelovanje na Literarnem natečaju. Na njem smo predstavili novosti natečaja, Marjetka Krapež je za udeležence pripravila izobraževanje kako pisati in misliti literarni natečaj, zadnji del pa je predstavljal uvodno predavanje iz cikla predavanj Anje Golob. Pesnica, publicistka in urednica Anja Goblob je na predavanjih na primerih iz zakladnice sodobne slovenske poezije tematizirala pomen branja, razumevanja in poučevanja poezije. Na predavanjih smo ugotavljali kako poezijo v praksi približati sebi in drugim ter kako za branje navdušiti šolajočo se populacijo in jim jo priljubiti.
Drugi sklop je potekal v februarju, ko je predavanja pripravil Aljoša Harlamov. Izobraževalnih delavnic se je v tem letu udeležilo 66 mentorjev in mentoric.
V okviru natečaja je izšel Dnevnik branja, namenjen vsem knjižnim moljem, njihovim staršem, babicam, prijateljem in vsem, ki se vam zdijo dnevi brez branja knjig odločno predolgi. V njem so zapisane zanimivosti o svetu knjig, literarnem natečaju Pionirskega doma, namenjen pa je zapisovanju pripomb, pohval o knjigah, ki so jih prebrali mladi. Dnevnik branja so prejeli vsi udeleženci natečaja in njihovi mentorji. Po zaključni prireditvi smo izdali tudi Zbornik nagrajenih del, v katerem objavljamo obrazložitve žirij, prejemnike posebnih omemb in besedila nagrajenih literarnih del.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Številni odzivi mladih na naš natečaj dajejo spodbudo za delovanje in širitev. Udeležba na delavnicah in odzivi mentorjev so se izkazali za odlično popotnico mladim pri predajanju znanja, saj se kakovost literarnih del z leti izboljšuje.

b) Učinkovitost

Udeležba na Literarnem natečaju je brezplačna. Zmagovalci natečaja za nagrado prejmejo simbolične nagrade – knjigo in rokovnik Pionirskega doma. V letošnjem letu smo prvič izdali tudi Dnevnik branja, ki so ga prejeli vsi udeleženci natečaja. Po zaključni prireditvi smo izdali tudi Zbornik del, v katerem so objavljeni nagrajeni prispevki.

c) Dostopnost

Na natečaju že vrsto let sodelujejo šole iz celotne Slovenije. Pošiljanje razpisov preko kanalov drugih institucij (Mladinska knjiga) se je izkazalo za učinkovito.

3. Smernice za vnaprej

Zastavljen cilj je bil dosežen, natečaj smo uspešno nadgradili. V prihodnji ediciji bomo izobraževanja povezali s sistemom Katis, ki pedagogom omogoča pridobivanje točk za napredovanje.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Mentorjem smo z izvedbo delavnic nudili kreativno podporo, prejeli smo smernice za delo z mladimi, kar se je izkazalo za pozitivno, sploh pri vrednotenju literarnih prispevkov, v katerih se

je pokazal trud mentorjev. Mladi so z sodelovanjem pridobili možnost izražanja preko pisane besede, ker gre za brezplačen natečaj, pa smo s tem omogočili sodelovanje prav vsem, ki jih tovrstno področje zanima. Za njihov trud smo jih nagradili tudi z Dnevnikom branja.

5.4 FESTIVAL HOKUS POKUS – ZNANOST IN UMETNOST

VODJA PROJEKTA: Vesna Tripković

1. **Vsebina**

Festival znanosti Hokus pokus je v svojih začetkih želel predvsem popularizirati znanost. Znanost kot disciplino, ki metodično raziskuje svet in sistematično ureja dokazljiva spoznanja. Zato je program temeljil na naravoslovnih delavnicah različnih znanstvenih ustanov, fakultet, inštitutov, zavodov in društev. Poleg pravih znanstvenikov so se predstavili tudi naravoslovni krožki OŠ iz cele Slovenije. Festival je vsako leto označila nosilna tema in delavnice so bile vsebinsko vezane nanjo.

Od leta 2017 je festival začel širiti svoje vsebine na povezovanje znanosti in umetnosti. Zakaj? Poleg neposrednih rezultatov, ki jih to sodelovanje prinese, so pomembne tudi številne širše družbene in kulturne spremembe ter posledice, ki jih prinaša ta konvergenca. Množično ustvarjanje umetnikov na znanstvenih in tehnoloških področjih prihaja ravno iz splošnega kulturnega in širše družbenega pomena znanosti in tehnologije v zahodnih kulturah danes.

Do povezave umetniškega ustvarjanja in znanstvenega raziskovanja najbolj pogosto pride na dva načina – sferi povezuje posameznik ali skupine ki so sestavljene iz umetnikov in znanstvenikov. Sodobni umetniki, ki delajo v okvirih znanosti in tehnologije morajo za doseg svojega cilja pogosto vpeljevati novosti in izumljati, kar njihovo delo naredi zelo podobno delu znanstvenikov in inženirjev.

Festival je zato poleg znanstvenih delavnic začel predstavljati posamezne umetnike, ki povezujejo znanost in umetnost. S svojimi razstavami in inštalacijami so približali polje delovanja tudi otrokom in mladim, a ne le z razlago. Vsak umetnik je pripravil tudi aktivno delavnico, kjer je apliciral svoje ideje delovanja.

V letu epidemije Covid-19 sem se odločila, da bom festival izpeljala na daljavo. Posledično je festival spremenil svoj način podajanja vsebin – aktivne delavnice za otroke, razstava umetnika/ice, spremljevalni program – saj sta bila tokratni posrednik internetna povezava in ZOOM program. Obenem pa je dobil nove vsebine, ki jih prej nisem vključevala.

14. festival Hokus pokus je raziskoval možgane, vendar ne le kot organ, ki skrbi za mnoštvo procesov v našem telesu. Kje se skriva ustvarjalnost v možganih? Je bilo osnovno vprašanje, na katerega smo iskali odgovor. Vemo, da so z umetnostjo povezani široki predeli leve in desne poloble ter globokih centrov, v katerih so čustva (limbični sistem), do predelov možganske skorje, kjer se modalnost prepleta z drugo (npr. glasba in barve, beseda in podoba) do čelnega režnja, kjer umetnost dobi svoj zavestni, reflektivni značaj. Prispevek obeh polobel je različen, za ustvarjalnost pa potrebujemo obe.

Poslanico festivala je tokrat spisal Boštjan Gorenc – Pižama:

"Znanost in umetnost nista ločeni stvari, saj šele njun preplet prinese največ. Tako kot umetniki raziskujejo, kako si pri izražanju pomagati z najnovejšimi dosežki znanosti, znanstvenikom pri odkrivanju pomaga tudi ustvarjalni navdih. Tudi pri nas je tako. Če skrbimo samo za miselno ali samo za ustvarjalno stran možganov, smo kot fitneser, ki bi treniral samo levo ali samo desno stran telesa. Največ bomo dosegli, če bomo razvijali oboje."

Program festivala:

ZNANSTVENO UMETNIŠKE DELAVNICE ZA OTROKE, so potekale vsak dan ob 17.00

<u>ROBOTSKA ROKA (Mojca Čampa)</u>

Zgodovina robotov sega že daleč v zgodovino, saj najdemo ideje o mehanskih napravah že v zapisih starih Grkov. Načrti seveda niso predvidevali dovršenosti in visoke sposobnosti, kot jo poznamo danes, vendar pa so bili osnovani predvsem kot pomoč človeku pri opravilih. Danes

nam roboti lajšajo delo predvsem v industriji in medicini, pomagajo pri hišnih opravilih in izvajanju vojaških operacij ter služijo kot za zabavo.
Na delavnici smo v uvodu spoznali prve robote in njihovo delovanje nato pa smo se preizkusili v konstruiranju lastne robotske roke, s katero smo poskusili prijeti prazno pločevinko.

KAJ PA TI SKRIVAŠ V GLAVI? (Boris Beja)
Naši možgani so kot ena velika enciklopedija. V njih je na milijone informacij, ki se pretakajo in so v njih shranjene datoteke, po katerih v različnih situacijah vsak posameznik pobrska in najde tisto informacijo, ki jo v določeni situaciji potrebujemo. Čeprav se baze podatkov v nas ves čas širijo in nadgrajujejo, naši možgani v odrasli dobi prav nič ne zrastejo. Morda ob isti obliki s staranjem celo začnejo izgubljati podatke.
Na ustvarjalni delavnici smo izdelali svojo knjigo. Kiparski objekt, ki je tako kot so mape shranjene v računalniku, s pod mapami ponudil vpogled, kaj je v naših glavah. Kaj je v naših možganih. Likovno ustvarjanje smo dopolnili z literarnim ustvarjalnim miselnim vzorcem in si preko besede in anatomije odgovorili, kaj je v naši glavi.

VLOŽENI MOŽGANI (Nina Koželj)
Že od nekdaj znanstveniki zanimive medicinske primerke, ki jih najdejo v naravi ali v človeku, po posebnem postopku vložijo v steklene kozarce ter prelijejo s formaldehidom, posebno tekočino, ki prepreči propadanje. Tako jih shranijo in ohranijo za nadaljnjo proučevanje in opazovanje. Taka usoda pogosto doleti tudi možgane, saj so naš najbolj zapleten in nerazumljen organ. Ker njihovega delovanja ne razumemo popolnoma, jih najlažje prenesemo naokrog, to pa s pridom izkoriščajo umetniki v svoji postavitvah. Na delavnici smo s pomočjo optične iluzije v kozarec vložili svojo glavo, da bodo znanstveniki v prihodnosti lahko kar najlažje proučevali naš briljantni um.

POGOVORI Z ZNANSTVENIKI IN UMETNIKI – pogovor je vodil otrok
Skozi pogovore z znanstveniki (dr. Sašo Dolenc) in umetniki (Tina Dobrajc, Boris Beja) so otroci spoznali način razmišljanja ob znanstvenih ali umetniških izzivih. Izvedeli smo, kateri znanstveni izumi so jim najpomembnejši, katera umetniška dela so jih najbolj navdihnila, kako je epidemija vplivala na njihovo delo, kdo je bil njihov vzornik v mladosti, kako pri svojem delu povezujejo znanost in umetnost.

ZNANSTVENI KVIZ Z BOŠTJANOM GORENCEM – PIŽAMO
Znanstveni kviz z Boštjanom Gorencem – Pižamo je poskrbel za prijetno sobotno družinsko popoldne, na njem je sodelovalo 25 posameznikov z družinami.

RAZSTAVA ULIČNE GALERIJE na Vegovi ulici – od 15. 2. do 15. 3.
Tri ilustratorke (Meta Wraber, Eva Mlinar in Ana Maraš) so ilustrirale tri znanstveno kuharske recepte, ki sem jih napisala.

IZOBRAŽEVANJE UČITELJEV
Izobraževanje učiteljev je ponudilo vpogled v to, kako znanost približati pedagogom (Zarja Muršič), kako znanost implementirati v umetnost (Nina Koželj, Vesna Tripković) in kako prakse znanosti in umetnosti uporabiti v pedagoški praksi (Damijan Štefanc, Katja Jeznik).

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega projekta

Kljub drugačnim razmeram in virtualni obliki, je festival ponudil novo izkušnjo tako za nas, organizatorje kot tudi za udeležence. Prednost tovrstne oblike je v tem, da so se programa lahko udeležili obiskovalci iz cele Slovenije. Poleg tega so lahko tokrat sodelovali tudi starši in prijatelji. Nove vsebine so dale festivalu dodatno dinamiko in širši krog obiskovalcev. Festival je bil izpeljan v celoti, v skladu z zastavljenimi cilji. Prepletanje znanosti in umetnosti se je tudi tokrat izkazalo za dober izziv, gostujoči umetniki in znanstveniki pa so dodatno pritegnili pozornost širše publike.

Visoko uspešnost festivala v zelo neprijaznem obdobju epidemije pripisujem tudi dejstvu, da je bil medijsko izjemno dobro zastopan (RTV – oddaja Dobro jutro, TV Ljubljana, Radio Slovenija, časnik Delo).

b) Učinkovitost

Stroški festivala so bili nižji kot prejšnja leta.

c) Dostopnost

Festival je obiskalo skupaj 433 udeležencev (delavnice 87, pogovori z umetniki/znanstveniki 32, znanstveni kviz 54, izobraževanje učiteljev 10, razstava cca 250). Vsi dogodki so bili brezplačni, dostopni zelo širokemu krogu zainteresirane javnosti.

3. Smernice za vnaprej

Festival bo ohranjal svoje poslanstvo – povezovanje znanosti in umetnosti.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Tokratni udeleženci so bili zelo raznovrstni – od otrok, družin, odraslih posameznikov do učiteljev in mentorjev. Tudi tokrat so lahko spoznali nove eksperimente, ustvarjalne pristope, razstavo umetnic – ilustratork. Veliko udeležencev znanstveno umetniških delavnic in kviza se nam je zahvalilo, da smo vsebine prenesli v virtualni svet, saj jih drugače ne bi mogli obiskati.
Še nekaj mnenj učiteljev, ki so se udeležili izobraževanja:
»Izobraževalna delavnica mi je bila na splošno zelo všeč. Ker imam rada praktične delavnice, mi je bil drugi del bolj zanimiv. Pri prvem delu pa sem veliko novih stvari izvedela pri umetnici Nini Koželj, saj raziskuje materiale, s katerimi ustvarja umetniška dela.« Damjana Trope, likovna pedagoginja
»Name je naredil vtis praktični del delavnice. Všeč mi je način, ki je bil predstavljen, a si ga lahko privoščimo le na kakšen kulturni ali tehnični dan, ko imamo več časa, kot le eno uro na teden.« Bojana Glavan, likovna pedagoginja
»Znanost v izobraževalnem procesu – meni osebno je bila odlično predstavljena tema s super "predavateljico". Meni, kot likovni pedagoginji, je na pravi način približala naravoslovno vsebino, me pritegnila k poslušanju in razmišljanju o predstavljenem.« Eva Čampelj, likovna pedagoginja

5.5 LIKFEST – LIKOVNI FESTIVAL

VODJA PROJEKTA: Boris Beja

1. Vsebina

LIKfest – Likovni festival Pionirskega doma je bil v tem letu prav tako deležen prekinitev in zaustavitev, kar je v kontinuiteto razstavljano umestilo nove uvide in izkustva z likovnimi pedagogi. Gre za izjemno priložnost na eni strani tako snovalcem festivala kot na drugi strani tudi vseh tistih, ki na festivalu sodelujejo. Zavedamo se namreč, da je vsako likovno delo v procesu razvoja otroka pomemben del njegovega izraza, oziroma izjavljanja. Likovni izdelki so torej izjave, s katerimi otroci javno nastopajo in se tako srečujejo z lastnim delom izven okvirov izobraževalnih in varstvenih institucij. Te izjave krepimo z vodstvi po razstavah, oziroma otvoritvenimi dogodki, kjer vsak otrok lahko ob svojem delu deli s skupino svoje zamisli, delo argumentira in utemeljuje tudi z besedami. V splošnem pogledu pa je dovolj že delo samo, ki govori in nagovarja obiskovalce naše galerije in jim tako ponuja vpogled v šolski kurikulum in način dela likovnega pedagoga v šolskem sistemu.
6. Likovni festival Pionirskega doma LIKfest, bo v šolskem letu 2021/22, pripovedoval likovne variacije, ki se bodo naslanjale na enega pomembnejših likovnih motivov v zakladnici likovne ustvarjalnosti. Želimo si, da prav z vašim sodelovanjem ustvarili novo likovno geslo, ki ga bomo lahko zapisali ob zaključku Likovnega festivala.
Krajinske upodobitve so stalnica kot motiv v vašem izpovednem okolju. Soustvarjalce v 6. ediciji festivala zanima, kako v sodobnem času lahko interpretiramo motiv, ki se je skozi stoletja razvijal

v likovni materiji. Predvsem pa nas zanimajo krajine, takšne v kakršnih si želijo otroci živeti v prihodnosti. Ta fantazijski svet smo odkrivali preko vseh prejšnjih razstavljenih del in prav v njih se kaže kreativnost in vizija sveta, ki morda še ni popačena in si še vedno lahko dovoli, da zvezde padajo na tla, da so drevesa lahko v oblakih in da gradovi, za zidovi, pripovedujejo skozi okna v svet pokrajine, v katerih se sprehajajo samorogi, vile, palčki in za še druga neodkrita bitja, bivanjski svetovi.
Ob snovanju likovnih del pa vas vsebinsko nagovarjamo tudi z vprašanji kulturne krajine in pa te krajine, ki se udejanja v obliki socialnih vezi in odnosov. Zanima nas, kako lahko krajino, v obliki meje mislimo v likovni umetnosti. Kako lahko del migracijskih politik umestimo v to vsakdanjo tematiko in likovno materijo. Mi vsi smo del kontinuirane kulturne krajine, z aktivno socialno vlogo v sodobni družbi, čeprav povezani s tradicionalnimi vzorci vplivamo na razvojni proces v napredovanju družbe, odnosov in socialne krajine. Del te angažirane pokrajine je tudi okoljevarstvena nota, ki smo jo sicer vajeni upodabljati, pa vendar kako lahko v kontekstu krajine mislimo tudi zeleno prihodnost brez onesnaževanj.
Krajina ni vedno zelena. Čeravno je njena osnova svet in nad njo onkraj vesolje. Ti horizonti so lahko razgibani, realistični ali pa futuristični. Ob tem premišljujemo utopijo, tudi izkušnjo, ki smo jo doživeli v prestopnem letu 2020 in so nam prekinitve ponudile drugačen pogled skozi okno v pokrajine ljubljanske kotline. Četudi je slika zamejena in je na nek način lahko interpretirana kot okno v svet, lahko ob letošnji temi mislimo rob slike in razmišljamo o robnosti in zamejenosti slikovnega polja. Polje je na nek način izhodišče, ki ga želimo z vašo pomočjo preveriti, in ugotoviti, kako lahko rob naredimo kot izhodišče ustvarjalnega procesa.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Program je bil glede na situacijo v državi delno realiziran in prekinjen. Skupaj smo bili menja, da otrokom omogočimo fizični nastop preko likovne izjave in ne preko reprodukcije, hkrati pa bi to v procesu terjalo zelo veliko posprodukcijskega angažmaja pedagogov in nas.
Za mentorje smo v začetku leta organizirali zoom izobraževanje in v nadaljevanju še izobraževanje za sodelovanje s prispevki na Svetlobni gverili. Projekt je vodila in uspešno izvedla sodelavka Nina Koželj.
V mesecu novembru smo začeli z javnim predstavljanjem likovnih izdelkov šol, v prvem delu pa so bile na vrsti razstave vrtčevskih otrok iz Ljubljane.

b) Učinkovitost

V letošnjem letu smo program zaustavili in nadaljujemo program naprej. Festival se je iz enega leta v svoji 6. ponovitvi postavil v dve šolski leti. A ob tem smo pripravili izobraževanja za pedagoge in smo na ta način gradili vez s pedagogi in širšo skupnostjo našega razstavnega programa. Prav tako smo v tem letu sodelovali na Mednarodnem festivalu Svetlobna gverila in pred vhodom v Pionirski dom na Vilharjevi cesti predstavili »krajinski hologram« z naslovom Mi vsi smo v istem čolnu.

c) Dostopnost

Festival je v osnovi namenjen otrokom, ki obiskujejo vrtec ali osnovno šolo Mestne občine Ljubljana. Vsako leto komisija izbere temo in vsebino predstavi mentorjem, ki soustvarjajo naš festival. V povprečju sodeluje 30 šol, oziroma vrtcev in v prostorih javnega zavoda razstavimo v povprečju 1500 likovnih del.

3. Smernice za vnaprej

LIKfest je zelo obsežno in težko načrtovano delo, saj ne moremo predvideti, koliko del bo pedagog, oziroma šola poslala na naš naslov, čeravno imamo v razpisu postavljeno omejitev, gredo nekateri čez to ali pa ne dosežejo kvote, kakšna bo kvaliteta teh del, kako bodo medijsko raznovrstni. Vsekakor je med smernicami za naprej vredno omeniti Katis izobraževanje, kjer sem v tem letu imel priložnost še bolj podrobno spoznati pet likovnih pedagogov, med njimi štiri, ki sodelujejo s svojimi učenci in njihovimi izdelki na festivalu. Preko ustvarjalnega procesa so oni spoznali mene kot ustvarjalca in po drugi strani sem tudi sam videl, na kakšen način se drugi

spoprijemajo z likovno nalogo. Ta odnos je bil zelo dober in upam, da se bo lahko udejanil, zrcalil tudi z otroškimi prispevki. LIKfest bo v svoji šesti ponovitvi ponovno sodeloval s Forumom Ljubljana, in sicer smo del našega razstavnega programa prijavili na Festival Svetlobna gverila. Ta mednarodni predznak in javna predstavitev festivala je za naš zavod zelo pomembna.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Pionirski dom je edina javna institucija v Sloveniji, ki se sistematično in študijsko ter raziskovalno ukvarja z razstavnim programom otrok in mladih. Gre za izjemno priložnost na eni strani tako snovalcem festivala kot na drugi strani tudi vsem tistih, ki na festivalu sodelujejo. Zavedamo se namreč, da je vsako likovno delo v procesu razvoja otroka pomemben del njegovega izraza, oziroma izjavljanja. Likovni izdelki so torej izjave, s katerimi otroci javno nastopajo in se tako srečujejo z lastnim delom izven okvirov izobraževalnih in varstvenih institucij. Te izjave krepimo z vodstvi po razstavah, oziroma otvoritvenimi dogodki, kjer vsak otrok lahko ob svojem delu deli s skupino svoje zamisli, delo argumentira in utemeljuje tudi z besedami. V splošnem pogledu pa je dovolj že delo samo, ki govori in nagovarja obiskovalce naše galerije in jim tako ponuja vpogled tudi v šolski kurikulum in način dela likovnega pedagoga v šolskem sistemu.

5.6 MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL ZOOM.15

VODJA PROJEKTA: Vesna Tripković

1. Vsebina

Filmska šola (23. 8. – 27. 8.)

Počitniška filmska ustvarjalna delavnica za otroke in mlade stare od 12. do 18. let. Namen delavnice je bil spoznati celoten proces filmske produkcije od ideje do končnega filma. V procesu filmskega ustvarjanja so udeleženci pod mentorstvom mladih filmskih ustvarjalcev in ustvarjalk oblikovali idejo za film, načrt snemanja in spoznavali različne filmske poklice (režiser, snemalec zvoka, snemalec slike, scenograf, kostumograf, igralec, montažer…). Kratka filma, ki sta nastala na delavnici, sta bila premierno prikazana na Mednarodnem filmskem festivalu za otroke in mladostnike ZOOM.15. Več o Filmski šoli: https://www.pionirski-dom.si/festivali/mednarodni-filmski-festival-zoom-zoom15/novice/zakljucila-se-je-filmska-sola-zoom15

Filma Svoboda psov in Tretja stran kasete: https://www.pionirski-dom.si/festivali/mednarodni-filmski-festival-zoom-zoom15/novice/filma-s-filmske-sole-zoom15

Mednarodni filmski festival za otroke in mladostnike ZOOM.15 (21. – 23. 9.)

Mednarodni filmski festival je namenjen spodbujanju in izobraževanju mladih na področju filmskega ustvarjanja. Festival nudi redko priložnost otrokom in mladostnikom, da se tudi v mednarodnem okviru z lastnim filmskim jezikom predstavijo vrstnikom.

Dejavnosti na festivalu:

Tekmovalni filmski program

Tekmovalni filmski progam je potekal 21. in 22. 9. v popoldanskem času.

Filmske delavnice za šolske skupine:

Mladi filmski ustvarjalci so v tandemu vodili delavnico igre, režije ali scenarija. Udeleženci so se na delavnicah seznanili z izbranim filmskim poklicem, se v njemu na hitro preizkusili in na ta način pokukali v zakulisje filmske produkcije. Mentorji so bili: Živa Selan (igralka, Slovenija), Áron Horváth (režiser, Slovenija), Milica Spasojević (režiserka, Srbija), Erika Kum (scenaristka, Slovenija), Hristina Mitić (scenaristka, Srbija) in Nikola Voštinić (igralec, Srbija). Delavnice so potekale 21. in 22. 9. 6 delavnic so obiskale 3 osnovne šole in 2 srednji šoli. Delavnice so bile namenjene osnovno in srednješolskim skupinam. Več o filmskih delavnicah za šolske skupine: https://www.pionirski-dom.si/festivali/mednarodni-filmski-festival-zoom-zoom15/program/filmske-delavnice-za-solske-skupine

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Glede na epidemiološko situacijo, smo vseeno uspeli izpeljati festival in gostiti tudi tri filmske ustvarjalce iz tujine. Delavnice so bile zelo dobro obiskane, popoldanske projekcije pa malo manj.

b) Učinkovitost

Festival je bil v letošnji ediciji podprt s sredstvi Creative Europe, zato je bil vsebinsko in tehnično bolj bogat.

c) Dostopnost

Festivalske delavnice so obiskali osnovnošolci in srednješolci (skupaj 102), na popoldanskih projekcijah pa je sodelovala širša javnost. Obiskalo nas je 125 otrok, mladostnikov, učiteljev, mentorjev. Na zaključnem filmskem kvizu in podelitvi nagrad je bilo 75 obiskovalcev.

3. Smernice za vnaprej

V začetku leta 2022 načrtujemo izvedbo pofestivalskih spletnih projekcij za šole ZOOM po ZOOMu. Marsikatera šola se namreč zaradi ukrepov sprejetih zaradi Covid-19, ni morala udeležiti festivala, hkrati pa so izrazili željo, da bi si lahko filme ogledali po festivalu na daljavo kar na šoli.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženci počitniške delavnice Filmske šole so pod mentorstvom mladih filmskih ustvarjalcev in filmskih pedagogov pridobili znanja iz filmske produkcije, režije, scenaristike, igre, kamere, zvoka in montaže. Prav tako so pridobili izkušnjo skupinskega dela, kjer vsi udeleženci delajo za isti cilj – ustvariti film. Pri tem so se morali razdeliti delo po filmskih sektorjih in medsebojno sodelovati.
Udeleženci festivala ZOOM so na popoldanskih filmskih projekcijah dobili vpogled v filmsko ustvarjanje svojih vrstnikov iz Slovenije in iz celega sveta, kar lahko otroke in mladostnike inspirira in navduši za lastno izražanje skozi film. V pogovorih po filmih so mladim avtorjem filmski strokovnjaki, ki so sestavljali letošnjo strokovno žirijo, podali komentar na njihov film v tekmovalnem programu in jim podali predloge za izboljšavo. S pozitivno spodbudo za naprej in konstruktivno kritiko se otroke in mlade spodbuja k nadaljnjemu ustvarjanju, hkrati dobijo neprecenljivo strokovno mnenje na svoj filmski izdelek. Otroci in mladi so lahko svoje filmsko znanje preverili tudi na filmskem kvizu, ki je potekal pred zaključno prireditvijo in se ob tem kaj novega naučili.

5.7 KALEJDOSKOP – FESTIVAL SODOBNE ODRSKE UMETNOSTI

VODJA PROJEKTA: Saša Lončar

1. Vsebina

Že v pretekli sezoni, smo naleteli na veliko ovir, kar se tiče realizacije programa, zato smo bili v letošnji sezoni bolj fleksibilni in pripravljeni. Naš cilj je bil izpeljati gibalno manifestacijo Kalejdoskop – zaključno produkcijo v partnerstvu z mednarodnim festivalom Spider. V bistvu smo izvedli naš program v večjem obsegu od prvotne ideje, zato smo izredno zadovoljni.
Festival je potekal od 16. do 20. junija v Parku Tivoli.
Program festivala:
18. 6.: Zaključna produkcija GIBOGIB, kjer se je predstavilo 32 plesalk in plesalcev, od 6. do 18. leta starosti.
Razbrskavanja Če naj bi digitalizacija na eni strani predstavljala pozitiven premik k široki dostopnosti do znanja, je njena druga plat obsedenost s podatki. Na medmrežju najdemo vse – kar obstaja in ne obstaja, drži in ne drži, je smiselno ali pač ni, tisto, kar nas zanima in za kar nam je bilo do zadnjega trenutka kratko malo vseeno. Vse je tam, kar ponuja se, na voljo je. Z besedami koreografinje in pedagoginje Saše Lončar: »Digitalni brskalniki so zabrisali otroško radovednost in raziskovanja.«

Opisano stanje je mogoče pasivno sprejeti in ga celo posredovati, lahko pa vanj posežemo, ga preobrnemo. Saša Lončar se v sodelovanju s koreografinjo Ano Romih odloča za aktiven poseg – za radovedno odkrivanje radovednosti. Z 32 plesalkami in plesalci od 6. do 18. leta, ki sestavljajo štiri plesne skupine, skozi gib skrbno raziskujejo možnosti razmišljujočega telesa v sodobnosti. In kaj najdejo? Notranji brskalnik. Tisti brskalnik, kjer se nahaja »primarna radovednost«, ki samostojno dostopa do zanimivih odkritij in konstruktivnega čudenja. Pokažejo nam, da ni treba iti daleč: nova odkritja in razsežnosti »nosimo znotraj nas samih.«
 # nekaj se iskri # pasivnost naj spi # radovednost naj se zbudi # kdaj, če ne zdaj
Plesne skupine: KIČE, Gible, Spiralis, Qaxis; mentorici in koregrafinji: Ana Romih in Saša Lončar; produkcija: KUD Qulenium in Pionirski dom – Center za kulturo mladih.
19. 6.: Plesna predstava Lahkotnost
Ideja, izvedba, koreografija: Ana Romih; svetovanje: Saša Lončar; dramaturgija: Jasmina Založnik; fotografija: Urška Boljkovac in Matija Lukić; svetovanje pri strukturiranju pesmi: Kaja Janjić; glasba: Slavko Stojakovič (Veztax); kostumografija: Tina Pavlin; produkcija: KUD Qulenium Ljubljana; koprodukcija: KD Qulenium Kranj, Kino Šiška; s podporo Mestne občine Ljubljana, Mestne občine Kranj, JSKD
Avtorico v solu Lahkotnost prvenstveno zanimajo taktike in strategije, s katerimi poskušamo povrniti telesu in misli nekaj tiste lahkotnosti v prisotnosti, ki jo običajno občudujemo pri otrocih ter načini, ki nam omogočajo, da se odtrgamo od navlake, ki jo posamezniku nalaga turbo kapitalistični ustroj.
Avtorica se poigrava z metodami, h katerim se zatekajo posamezniki, da bi se osvobodili spon, katere jih bremenijo. Uveljavljene pristope vzpostavi in prevaja v gibalni material, ga postopoma plasti in osvobaja šablonske recepture. Z vnosom ironije in humorja razbija enoplastno razumevanje ter tudi gledalca popelje v lahkotnejše stanje.
17. – 19. 6.: tridnevni performans in inštalacija POSLEDICA p.2. (Urška Medved)
»Po končanem performansu ostanejo sledi. Sled znoja na tleh, sled mavca, s katerim sem plesala, kri za nohtom palca. In potem? Posledice, snovne in nesnovne.«
Posledica je transdisciplinarni projekt, ki skozi obravnavo prostora in časa ter prisotnosti in odsotnosti tvori vez med performativno in vizualno umetnostjo. Kaj se zgodi, ko nastopajoča odide? Ali prisotnost določa perfromans in ga torej odsotnost spremeni v nekakšno razstavo ali performans brez performerja? Avtorica se osredotoči na večdisciplinarno povezljivost lastnega telesa s tekstilnim medijem, na razmerje med živim in neživim. Kaj je mogoče reči o njunem sobivanju? V procesu nastali tekstilni objekti po njenem odhodu ostanejo, njihova snovnost se po odhodu ne spremeni, vendar beležijo avtoričin obstoj pred časom njenega odhoda. Čas pred določenim začetkom. So sledi, ki ostanejo.
Posledice želijo doseči transformacijo performativne umetnosti, katere značilnost sta minljivost in neponovljivost ter jo tako prestaviti v področje vizualne umetnosti, ki dovoljuje bivanje v prostoru in času. Toda, kje se izrisuje meja med njima? Ali se?
telo in tekstil # živo neživo # performans in vizualno se srečata # ali se sploh še lahko ločita.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Zelo uspešna produkcija, presežek zastavljenega cilja.

b) Učinkovitost

Ker smo izvedli naš program v partnerstvu s festivalom Spider, smo si delili stroške za potrebno tehnično opremo, ki smo jo potrebovali za izvedbo programa, tako da smo z finančnim vložkom zagotovili vse potrebno.

c) Dostopnost

Na festivalu si je naše delo ogledalo veliko različnih ljudi od staršev, ki podpirajo svoje otroke v tovrstnem delovanju, pa vse do tujih producentov, saj je na festivalu sodelovalo 82 domačih in tujih umetnikov, kar je bila idealna tržnica za nadalnjo prodajo umetniških produktov. Urška Medved je dobila ponudbo za gostovanje v Bruslju. Na produkciji naših najmlajših umetnikov pa

smo imeli tudi državno selektorico Mojco Kasjak, ki bo podala strokovno oceno in možnosti uvrstitve na Festival Pika Miga in Festival umetnosti mladih Živa.

3. Smernice za vnaprej

Ker nam je ta oblika sodelovanja zelo dobrodošla, se bomo trudili ohranjati povezavo s Spider festivalom, saj je eden najbolj kvalitetnih in prepoznavnih festivalov tako pri nas kot v tujini in si s tem zagotoviti nove možnosti mednarodnih mrež, ki nam bodo zagotovile več gostovanj, novih možnosti pri razvoju sodobne odrske umetnosti.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Univerzalnost izvedbe posameznih umetnikov, povezovanje, ne glede na reference in kilometrino pridobljeno z izkušnjami, možnosti spoznavanja novih umetnikov, mreženje, soustvarjanje plesne scene, izobraževanje na večih nivojih, strpnost, sočutnost, osebna rast, umestitev v sistem, samokritičnost, skratka nujno potrebno za nadaljnji razvoj tako umetnosti kot osebnosti posameznika. Hvaležni smo za tovrstno možnost.

5.8 GLASBENI FESTIVAL

VODJA PROJEKTA: Andrej Pekarovič, Eva Moškon

1. Vsebina

Glasbeni festival Pionirskega doma v Ljubljani je vsakoletna prireditev, ki omogoča mladim in neuveljavljenim posameznikom in skupinam slovenskih osnovnih in srednjih šol, da nastopijo pred občinstvom vrstnikov in starejših ter jim predstavijo svoje izvajanje, kot tudi avtorsko glasbeno ustvarjanje.

V dvanajstih letih Glasbenega festivala Pionirskega doma smo lahko na odru Festivalne dvorane spremljali množico mladih glasbenih ustvarjalcev in izvajalcev. Za večino je bil nastop na Glasbenem festivalu Pionirskega doma prvo srečanje z odrom in občinstvom, za mnoge pa tudi prva postaja na glasbeni poti, po kateri še vedno stopajo. Zopet so nas odlični glasbeniki in poznavalci glasbe razveselili z podporo in se odzvali vabilu festivala.

Letošnjo žirijo so sestavljali: Jure Longyka – legenda radijskih valov, Tomaž Trop – glasbenik (TABU), Jošt Urbanc – glasbenik (TMS Crew).

Seznam 17 tekmovalcev, ki so prišli v izbor festivala: Eva Hočevar, Pia Kladnik, Lina Cigler, Lucija Nemec Križmančič, Tia Grubelnik, Ana Grdadolnik, Iza Ferkulj, Eva Križ, Eva Pušnik, Mia Rebec, Eva Hrastar, Lana Eror, Janez Ivančič, Manca Eržen, Uma Leona Flisar, Liza Skrt, Lana Jančan. Prvo nagrado je prejela Eva Hočevar, z avtorsko skladbo Spake. Posebno omebo je po oceni žirije dobila Mia Rebec, z avtorsko skladbo Hey,.....

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Letos smo zaradi epidemioloških ukrepov prvič izpeljali festival preko spleta. Navkljub zapletom prvega spletnega festivala, smo uspešno pripeljali festival do konca. Imeli smo tudi zelo dobre prijave in žirija se je kar težko odločila, katera avtorska pesem bo zmagovalka.

b) Učinkovitost

Ocenjujem, da smo zelo uspešni glede na finančni vložek.

c) Dostopnost

Letos so se izjemoma lahko na festival prijavili samo mladostniki z individualnimi točkami. Glasbenih skupin letos zaradi epidemije in tehničnih zahtevnosti ni bilo mogoče izpeljati.

3. Smernice za vnaprej

Želimo si še večje razpoznavnosti na slovenski glasbeni sceni in še večje število kakovostnih avtorskih skladb. Zanemarljiv je predvsem odziv medijev in nezanimanje za mladostniško

ustvarjalnost, saj je bil koncert na visokem nivoju. Avtorske skladbe nastopajočih, kot tudi priredbe, so bile vredne poslušanja in pokazale mladostniško nadarjenost v različnih glasbenih žanrih.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženci glasbenega festivala doživijo profesionalni nastop na velikem odru, z ekipo odrskih tehnikov in odličnim ozvočenjem. V sproščenem vzdušju torej doživijo koncert, ki je primerljiv s profesionalnimi odri. Za večino nastopajočih je to prvi večji nastop in so pod velikim vtisom ter doživijo nepozabno izkušnjo. Prednost našega festivala je predvsem v tem, da otroke motivira k pisanju avtorskih skladb, za razliko od drugih. Pridobijo na samozavesti, odpravljajo tremo, velik poudarek je tudi na medsebojnem poslušanju in druženju z vrstniki iz katerih se kasneje oblikujejo nove skupine, oziroma skupni nastopi. Nagrada festivala, pa pripomore k samim začetkom, saj zmagovalec dobi snemanje skladbe v profesionalnem glasbenem studiu v vrednosti 600 eur, posebna omemba pa 150 eur denarne nagrade.

Foto: arhiv Pionirskega doma

6 KULTURNI DNEVI

- **GLEDALIŠČE**

1. Vsebina

Gledališki kulturni dan je na različne načine v letu 2021 potekal štirikrat. Trikrat kot samostojni kulturni dan, enkrat pa kot kombinacija z angleškim jezikom ob dnevu jezikov v septembru. Večinoma gre za osnovne delavnice gledališke improvizacije, ki pa so po želji šole tudi nadgrajeni (zadnji kulturni dan v decembru je tako potekal na temo pravljice za učence 6. razredov ter na temo basni za učence 7. razredov). Največja razlika v primerjavi s preteklimi leti je, da so se zaradi pomanjkanja drugih kulturnih dogodkov (enega od gledaliških kulturnih dni, ki ga izvajamo za isto osnovno šolo že nekaj let smo na primer vsako leto izvedli v kombinaciji z obiskom knjižnega sejma) šole odločale za daljše oblike kulturnega dne pri nas, kar pomeni 3 ali 4 šolske ure, kjer je ponekod vključen tudi zaključni nastop mladih udeležencev. Ta oblika kulturnega dne sicer ponuja več časa za raziskovanje gledališke improvizacije in vzpostavitev skupine, a je časovno in energijsko tako za mlade udeležence kot mentorje kar precej zahtevna. Vseeno pa ocenjujemo, da je gledališki kulturni dan zelo smiseln (tudi v daljši obliki, ko imamo vseeno malo več časa za ustvarjanje) in nekaj, kar je vredno negovati tudi v prihodnje, saj gre za način aktivne predstavitve gledališke improvizirane dejavnosti širši skupini mladih, ki jim tak trening sodelovanja, nastopanja in ustvarjanja še kako koristi (sploh v času pandemije in po njej).

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Vsi kulturni dnevi so bili uspešno izvedeni v tem, da so vsi mladi prejeli aktivno izkušnjo gledališke improvizacije in sodelovali drug z drugim v ustvarjalnih aktivnostih, pod vodstvom izkušenih mentorjev in mentoric. Dolžina kulturnega dne je bila 3 ali 4 šolske ure, pri nekaterih kulturnih dneh pa so kot zaključek izvedli tudi krajši nastop. Vsakič znova se pokaže, da se pri aktivnostih take vrste hitro razgali skupinska dinamika vključenih razredov, tako da se pogosto soočamo tudi z reševanjem njihovih konfliktov in obvladovanjem splošnega vzdušja, ki vlada na šoli ali v razredih. Kljub vsem morebitnim izzivom in občasnim bolj zahtevnim situacijam, se vedno znova zdi, da je zelo vredno mlade izpostavljati situacijam, kjer njihove individualne in družbene frustracije priplavajo na površje, saj je to najboljša možna pot, da se sčasoma tudi razrešijo.

b) Učinkovitost

Na kulturnih dneh poskušamo zagotavljati delo v manjših skupinah, tako da so bile povprečne velikosti skupin okrog 12 – 15 otrok ali okrog 20, če sta bila dva pedagoga. Zelo pomembno je, da so mentorji že vnaprej seznanjeni z možnostjo delnega prilagajanja vsebine kulturnega dne, saj je vsakokraten enoten načrt za vse skupine in mentorje kulturnega dne nujen in potreben, a je pomembno tudi sprotno odzivanje na situacijo in potrebe skupin.

c) Dostopnost

Kulturnega dne so se udeležili predvsem učenci zadnje triade (ter šestošolcev), vse šole pa so bile iz Mestne občine Ljubljana in okolice (Vrhnika). Kulturni dnevi se odvijajo tako na Vilharjevi cesti kot tudi na Komenskega. V tem primeru je morda Vilharjeva celo malo boljša lokacija, saj je na voljo tudi parkirišče za avtobuse.

3. Smernice za vnaprej

Tudi vnaprej bi želeli negovati kulturne dni kot priložnost, da se z neko dejavnostjo sreča še več otrok in mladih, ki bi jih to morda lahko zanimalo. Na kulturnih dneh tako vedno tudi omenimo možnost priključitvi rednim dejavnostim Pionirskega doma, učiteljem pa možnost izobraževanj strokovnih delavcev, ki so prav tako del redne ponudbe Pionirskega doma. Z učitelji se pogovarjamo predvsem o tem, kako bi mlade lahko do neke mere tudi vnaprej pripravili na kulturni dan. Mentorji namreč kar nekaj časa in energije porabimo za vzpostavitev discipline in ravnovesja med sproščenostjo in angažiranostjo ter osredotočenostjo in zbranostjo mladih, obenem pa slednji iz kulturnega dne po pravilu odhajajo zelo razigrani, kar je sicer izjemno zaželeno z naše strani, se pa včasih učitelji ob tem ne znajdejo najbolj. Tako smo začeli vzpostavljati dialog z

učitelji, ki imajo drugačen pogled na to, kako izgledajo “pridne in dobre” skupine in s tem počasi odpiramo tudi prostor za pogovor o širši kulturni vzgoji mladih znotraj in izven prostora osnovnih šol.

4. **Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega**

Kulturni dan gledališče v Pionirskem domu je priložnost tako za mlade kot učitelje, da prejmejo vpogled v dejavnost gledališke improvizacije in njene potenciale. Večinoma so vsi kulturni dnevi izvedeni na podoben način z uvodnimi ogrevalnimi vajami, ki so namenjene povezovanju skupine, ogrevanju telesa, govornega in miselnega aparata, sprostitvi, dvigu energije in prezence, urjenje senzoričnega aparata in drugim individualnim in socialnim veščinam, ki jih mladi krepijo skozi igre in vaje. Po ogrevanju pa se pogosto preizkusijo tudi v konkretnih improviziranih prizorih, kjer se soočijo s spontano umetnostjo na licu mesta in se preizkusijo tudi v vlogi aktivne publike ter na ta način spoznavajo alternativno obliko gledališke umetnosti, s katero načeloma navadno nimajo stika. Glavni cilj kulturnega dne je tako preplet pedagoških, socialnih in umetniških ciljev ter spoznavanje umetnosti gledališke improvizacije na različne načine, v različnih oblikah in z različnimi cilji - glede na skupine in namen posameznega kulturnega dne.

- **RUSKI VPLIV NA VSAKDANJOST**

1. **Vsebina**

Kulturni dan smo z učenci OŠ Bežigrad izvedli v sodelovanju z dvema sodobnima umetnikoma Daleo Kovačec in Klemnom Zupancem. Ustvarjalni proces smo začeli z vsebinsko razlago in predstavitvijo grafičnih tehnik, od visokega, globokega in ploskega tiska pa vse do sitotiska. V grafični medij smo vstopili preko risbe. Mladi so se namreč prvič srečali s portretom v žgani glini, ki smo ga upodobili s svinčnikom. Razlaga velikih mas in organizacije formata je ponudila zelo zanimive rezultate. V nadaljevanju smo se srečali z reproduciranjem, na ravni fotografskih fotokopij in naprej še v tehniki tiskanja. Izvajali smo tehniko kolažnega tiska, pri tem pa je bila naša naloga, da bi preko dela spoznali vsaj nekaj prostorskih ključev, s katerimi gradimo likovni prostor, oziroma iluzijo prostora na dvodimenzionalnem nosilcu. S prekrivanjem in pretiskovanjem, ponovitvami, uporabo likovne prvine svetlo-temno in rabe količine barve na matrici, smo ustvarili ob podobi kiparskega portreta pesnika nov park, drugačen od tistega, ki ga bo sedaj mesto imelo v realnem prostoru in kolektivnem spominu.
Delavnica je potekala štiri šolske ure. Veliko smo delali tudi na skupinski dinamiki, na povezovanju, upoštevanju drug drugega in gradili skupnost.

2. **Evalvacija projekta**

a) **Uspešnost izvedenega projekta**

Projekt je bil izveden v dveh terminih. Oba sta potekala dve šolski uri in vsak učenec je naredil dve grafični deli, preko katerih je v procesu celotnega druženja na kulturnem dnevu spoznal nekaj novega, ob teh novih informacijah pa so osvojili še nov način komponiranja likovnega dela.

b) **Učinkovitost**

V danih zmožnostih dosegamo dobre rezultate. Še posebno se mi zdi uspeh, da smo lahko organizirali prostore tako, da smo lahko delali kot celota in kot skupina na podstrešju Komenskega 9. Ta prenos medija v druge prostore pa pomeni, da se vselej zgodijo dobre priložnosti za dober rezultat. Neizmerno me preseneča, da so se učenci razsedli vedno tako, da sta na dveh mestih na podstrešju vselej nastali vrhunski rezultati. Ti dve točke me zelo presenečata in bi še poizkusil kaj na tem.

c) **Dostopnost**

Kulturni dnevi so na voljo vsem zainteresiranim pedagogom. Gre za izven redne programe, ki jih je vnaprej težko določiti in se tržijo po zelo ugodni ceni. V primerjavi s kino vstopnico ali pa vstopnico v galerijo, je naš program zastavljen dostopno vsem šolskim institucijam. Svojo dostopnost pa prilagajamo tudi mentorjem in dneve gradimo z njimi v sožitju.

3. Smernice za vnaprej

Med smernicami za vnaprej se mi zdi, da izvajalci kulturne vsebine ne moremo biti čuvaji in redarji. Otroci so bili podivjani, nedisciplinirani, neubrani, raztreseni, živčni, glasni. Veliko energije sem žal, potrošil na vzpostavljanju reda in discipline. In četudi so v tretji ponovitvi sodelovale pedagoginje spremljevalke, se je v zadnji uri pokazala njihova nemoč. Procesa nisem mogel izpeljati, kot je bilo zastavljeno in to je velika škoda za tistih pet otrok, ki pa bi lahko od nas dobili maksimum in še kakšno izkušnjo iz likovnega sveta več. Smernice za naprej so, da bom kulturni dan prekinil in ob takšnih nemogočih razmerah ne izvedel in jih prosil, da zaključimo z delom in čas, ki je bil odmerjen kulturnemu dnevu posvetimo tišini, kontemplaciji, pogovoru, druženju. Namreč ob tem, ko je skupina tako nedisciplinirana se v prostorih dela škoda, morda pa s tem posledično tudi škoda na otrocih, ki so deležni glasnih besed, opozoril, ukazovanj. Vsekakor pa je ta izkušnja v meni vzbudila zanimanje, kako bi iz tega lahko naredili kakšno izobraževanje in predloge, ki bi bili podpora učiteljem, ki se s takšnimi situacijami srečujejo ves čas.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Udeleženci programa pridobijo nove izkušnje medija grafike in pa tudi s stik s sodobno likovno produkcijo in načini kreativnega mišljenja. Vsak otrok pri nas dobi drugačen pristop k vizualni ustvarjalnosti. Zavedanje, da je pomembno, da delamo in ustvarjamo, da je ključna pot in njena izkušnja, cilj pa se lahko prilagodi in adaptira s podporo nas pedagogov. Menim, da mladi pri takšnih programih krepijo svojo ustvarjalnost, so veliko bolj sproščeni, kot v šolskem okvirju vnaprej začrtane vsebine. V svobodnih zamislih iščejo preko kreativnih postopkov nove vizualizacije in se soočajo s presenečenji, ki jim jih medij grafike ponuja. Gre za pretisk, ponovitev, ki v zrcalni podobi ponuja drugačno logiko podobe, kot je bila ta videna v procesu ustvarjanja, četudi je tudi tisk v nadaljevanju lahko proces, ko v grafični list vnovič posegamo z drugimi medij, risbo, barvo, kolažem.

- **KULTURNI DAN – TUJI JEZIKI**

1. Vsebina

V okviru Evropskega dneva jezikov smo že tretje leto zapored za učence (devetošolce) iz OŠ Antona Martina Slomška z Vrhnike ter prvič letos za šesto- in sedmošolce iz OŠ Kašelj izvedli jezikovno-kulturne delavnice. Želja učiteljev in otrok je bila, da preživijo pester dopoldan ob zanimivih jezikovno-kulturnih dejavnostih. V ta namen smo se pedagogi z oddelka za tuje jezike in kulture povezali s kolegi z oddelka za kulturo in sestavili raznolik program, ki je zapolnil štiri (za OŠ Vrhnika), oz. tri pedagoške ure za OŠ Kašelj. Otroci so bili razporejeni v skupine glede na jezik, oz. kulturno dejavnost, ki jih je zanimala. Tako se je povezala angleščina z igranjem na inštrumente, francoščina s slikarstvom, japonščina s kiparstvom in pd. Učenci so se večinoma odločali za jezike, ki jih še ne poznajo, tako so se prvič srečali s kitajskimi in japonskimi pismenkami, spoznavali so nenavadne inštrumente in vrteli čopiče v stilu francoskih impresionistov.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Sodeč po vtisih gostujočih učencev in učiteljev ter naših pedagogov, ki so delavnice izvedli, so bili kulturni dnevi odlično organizirani in izpeljani. Kot koordinatorica sem ob zaključku prosila kolege in gostujoče učitelje za povratno informacijo, vsi so se odzvali zelo pohvalno. Iz OŠ Kašelj so nam učitelji posredovali tudi mnenja otrok, ki so bila vsa po vrsti zelo pohvalna. Sami pedagogi iz Pionirskega doma smo zadovoljni, da smo otrokom omogočili prijetno in poučno prebitje nekaj uric izven običajnega šolskega vsakdana.

b) Učinkovitost

Delavnice so bile za otroke plačljive in sicer 7 € za 4 PU in 6 € za 3 PU. Stroški za izvedbo delavnic so obsegali plačilo nekaterim zunanjim sodelavcem za pomoč pri izvedbi in nakup materialov, ki smo jih potrebovali za delo.

c) Dostopnost

Iz OŠ Vrhnika je 29. 9. prišlo cca 60 otrok, devetošolcev, razdeljeni so bili v 4 skupine. Iz OŠ Kašelj so v prvem terminu prišli šestošolci, bilo jih je cca 70, razdelili smo jih v 5 skupin, v drugem terminu jih je bilo okoli 50, zato smo oblikovali 4 skupine.

3. Smernice za vnaprej

Tovrstni projekti so se izkazali za zelo uspešne iz dveh vidikov. Za še boljše delovanje pedagogov Pionirskega doma je pomembno medsebojno sodelovanje, tako med kolegi znotraj posameznih oddelkov, kot tudi s kolegi z drugih oddelkov. Izkazalo se je, da potrebujemo izmenjavo mnenj in pedagoških zamisli. Drug, prav tako pomemben pomemben vidik so otroci. Le-ti potrebujejo »pobeg« iz vsakdanjosti, iz običajnega šolskega sistema. Veseli smo, da jim lahko ponudimo osmišljeno in kvalitetno ponudbo. V smislu izboljšanja naše ponudbe po vsakem takem projektu prosim kolege pedagoge, kot tudi učitelje spremljevalce za povratno informacijo in kratko evalvacijo svojih vtisov. Tako smo npr. po prvi delavnici iz OŠ Kašelj dobili prošnjo, da bi med izvedbo bil nekoliko večji poudarek na jeziku, kar smo pri izvedbi druge tudi naredili.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Prebiranje komentarjev, ki so jih pisali otroci iz OŠ Kašelj, mi je dalo misliti. Otroci so iskreni, tako v svojih pohvalah, kot tudi kritikah. Večina otrok je izrazila zelo pohvalno mnenje o preživetem dopoldnevu: Na vprašanje, kaj mu/ji ni bilo všeč, ali bi spremenil/a, je večina odgovarjala tako: Nič ne bi spreminjal, vse je bilo super, vse je bilo odlično, vse mi je bilo všeč, nimam drugega komentarja, spremenila bi to, da bi se to še večkrat ponovilo… Komentarji, kot je zadnji, mi dajo misliti. Učitelj spremljevalec mi je v pogovoru povedal, da imajo otroci iz tega okoliša zelo malo možnosti gibanja izven doma in šole, saj večinoma izvirajo iz slabših socialnih okolij. Zato jim vsaka taka sprememba ogromno pomeni. Ne gre samo za pridobivanje novih znanj na »nešolski« način. Vsaj toliko pomembno, še posebej v težavnih okoliščinah, v katerih živimo, je druženje, socializacija, sprostitev. Z nekaj truda in udejstvovanja s strani učiteljev, smo vsaj nekaj otrokom polepšali dan in jim pokazali, da učenje ni samo šolska klop in učbenik.

Foto: arhiv Pionirskega doma

7 POČITNIŠKE ŠOLE V PIONIRSKEM DOMU – CENTRU ZA KULTURO MLADIH

VODJA PROJEKTA: Vesna Tripković

1. Vsebina

V letu 2021 smo v času počitnic (od 28. 6. do 16. 7. in od 16. do 27. 8.) izvedli 5 tednov počitniških šol, na katerih so sodelovali redno zaposleni pedagogi in honorarni sodelavci Pionirskega doma. V času varstva otrok smo vključili študente socialne pedagogike, AGRFTja, Pedagoške fakultete, Fakultete za socialno delo.
Počitniške šole so potekale med 7.30 in 16.30. V okviru tedenskega plana smo izvedli 30 pedagoških ur, preostali čas pa smo namenili prehrani, druženju otrok, prosti igri ter ustvarjanju. Šole smo izvedli na lokaciji Vilharjeva 11 in Komenskega 9.
Šole so bile izjemno dobro obiskane (208 otrok), zasedenost šol je bila 98 %.

Ime šole: Poslušaj, poglej in okusi zgodbe
Starost otrok: 6 – 8 let, izvajalca: Tamara Fabjančič, Vera Forsthuber
V tej počitniški šoli smo se v svet zgodbic potopili z vsemi čutili. Likom iz zgodb kot so Čarli in tovarna čokolade, Emil in detektivi in Zmedeni kameleon, smo se pridružili v njihovih vznemirljivih dogodivščinah. Izdelali smo mini gledališče in preizkusili svoje detektivske veščine.

Ime šole: Rock akademija
Starost otrok: 9 – 12 let, izvajalec: Boštjan Franetič
Spoznavali smo skrivnosti pop rock glasbe, se urili v preigravanju akordov, harmonizaciji, pevski tehniki in tehniki dihanja. Zadnji dan smo pripravili tudi zaključni koncert.

Ime šole: Narava v risbi, risba v naravi
Starost otrok: 7 – 11 let, izvajalca: Eva Jeraj, Iztok Amon
V tednu likovne počitniške šole smo slikali, risali in oblikovali – v naravi in z naravo. Pripravili smo skicirke in sončne dni izkoristili za risanje na prostem. Motive smo iskali v naravi, ki nas je navdihnila s svojimi čudovitimi skrivnostnimi podobami. Opazovali smo polžje hišice, drevesne liste, razvejana drevesa in podobe živali. Teden je bil razgiban in zanimiv, ustvarjalen in poln izzivov.

Ime šole: Slovenski impresionisti po pionirsko
Starost otrok: 9 – 12 let, izvajalca: Jerneja Avsec, Boris Beja
Na prelomu prejšnjega stoletja so se v likovni umetnostni zgodili veliki premiki. Eden od njih je predvsem ta, da so se umetniki s svojimi slikarskimi pripomočki premaknili iz ateljeja v naravo. Tam so opazovali svetlobne nianse, ki so jih želeli zamrzniti na svojih slikarskih platnih. Počitniška šola nas je popeljala v svet naših štirih impresionistov. Vsak dan smo pod drobnogled vzeli enega slikarja.

Ime šole: Gledališka šola
Starost otrok: 6 – 8 let, izvajalki: Karmen Feher Malačič, Tanja Matijašević
Otroci so preko iger in vaj pridobivali različne veščine iz področja verbalnega in gibalnega izraza, s poudarkom na iskanju lastnih vsebin in grajenja skupnosti. Naučili so se opazovati in prepoznavati čustva ter se urili v pripovedovanju zgodb. Predvsem pa iskali svoja močna izrazna področja ter s pomočjo domišljije in zgolj naših teles (brez kostumov in scene) gradili nove svetove.

Ime šole: ARTLAB/umetniški laboratorij
Starost otrok: 9 – 12 let, izvajalki: Vesna Tripković, Nina Koželj
Šola je otrokom ponudila dve temeljni izkušnji. V prvem delu ustvarjanja smo v vlogi tehnologa, raziskovalca izdelali stroj, kinetični pripomoček, ki smo ga v nadaljevanju uporabili za stvaritev likovnega dela ali dejanja. V tako imenovanem znanstvenem, inženirskem delu so otroci spoznali različne znanosti in tehnologije, s katerimi so skonstruirali tehnološko napravo, ki jim je omogočila likovno ustvarjanje, katerega produkt je likovno delo.

Ime šole: Ljubki, mehki, puhasti
Starost otrok: 7 – 11 let, izvajalki: Tamara Fabjančič , Rosalia Arnšek
Počitniška šola je bila posvečena oblikovanju igrač. Navdih za ustvarjanje so nam dale pravljice iz angleškega sveta, ki so jim udeleženci prisluhnili v angleškem in slovenskem jeziku. Izbrani lik za izvedbo igrače so otroci skicirali, naslikali, pripravili kroje, izbrali blago za izvedbo ter ga sešili, oziroma oblikovali iz lesa.

Ime šole: Filmska šola
Starost otrok: 9 – 12 let, izvajalca: Tadeja Vovk, Sandi Skok
Na počitniški filmski šoli so učenci posneli pravi igrani film. Film je nastajal sproti, učenci so pod vodstvom pedagoga sami napisali scenarij, igralci pa izdelali svoje vloge, poiskali lokacije za snemanje, izbrali kostume in rekvizite, se naučili uporabljati snemalno opremo, si razdelili naloge ter posneli film z dobrim sporočilom.

Ime šole: Popotovanje z odkrivanjem, preizkušanjem in raziskovanjem
Starost otrok: 6 – 8 let, izvajalki: Mojca Čampa, Jerneja Avsec
V šoli smo iskali odgovore na naslednja vprašanja: Ali veš kako je potekalo odkrivanje Amerike in kdo jo je odkril? Si že slišal za Arhimeda in njegov vzklik "Eureka"? Kaj imajo skupnega letenje, baloni, vetrnice in dihanje? Odkritje ognja pripisujemo pračloveku – ali je ogenj res edini, ki nam daje svetlobo?

Ime šole: Živalski in rastlinski svet v podobi in barvi
Starost otrok: 7 – 11 let, izvajalki: Vera Forsthuber, Rosalia Arnšek
Na počitniški šoli so udeleženci modelirali podobe v glini in ustvarjali tapiserije – pisane svetove v blagu. Ob izvajanju malih plastik v glini so se urili v prepoznavanju osnovnih značilnosti oblik živali in rastlin in oblikovali male plastike v glini.

Ime šole: Likovno po Španiji
Starost otrok: 9 – 12 let, izvajalca: Tadeja Vovk, Boris Beja
Počitniška šola nas je popeljala v svet opazovanja in zaznav. Tedensko ustvarjanje je slonelo na čutilih, s katerimi vonjamo, gledamo, poslušamo in okušamo svet okrog sebe. Vse te zaznave pa smo transformirali in udejanili v novih materijah. Tekom procesa zaznav smo se vsak dan seznanili š štirimi velikimi vizualnimi umetniki, ki so ustvarjali na Iberskem polotoku. Otroci so se ob ustvarjanju naučili tudi nekaj španščine.

Ime šole: Plesna šola – pobarvajmo se drugače
Starost otrok: 6 – 8 let, izvajalec: KD Qulenium
Svet ni črno bel, je pisan in lep. Raziskovali smo barve preko elektromagnetnega valovanja, čutnih zaznav, domišljije in ustvarjalnosti. Sprehodili smo se na izviren način skozi mavrične zgodbe in ustvarili pisane prostore za domiselne gibalne oblike.

Ime šole: Poletna šola robotike
Starost otrok: 9 – 12 let, izvajalec: Tehnoved
V poletni šoli smo skozi otroška čutila približali svet naravoslovja in tehnike ter predstavili robotiko na zanimiv in otrokom primeren način. Preizkušali smo se na področju elektrike in se igrali z igrami programiranja. Vstopili smo v svet robotike in z uporabnim znanjem preizkusili vrhunske igrače ter spoznali poklice, ki tovrstna znanja potrebujejo.

Ime šole: Slikarska giba(l)nica
Starost otrok: 7 – 11 let, izvajalca: Eva Kuhar Jeraj, Iztok Amon
Tedenski termini likovnega počitniškega druženja so bili namenjeni prikazovanju gibanja na naši slikovni površini. S prikazom nekaterih ustvarjalnih primerov smo najprej zasnovali vsebino, potek in izbrali primerno tehniko oživljanja slik ali risb, ki so sicer pri miru. Pametnemu telefonu in fotoaparatu smo tokrat dovolili, da sta soustvarila slikarsko risarsko giba(l)nico.

Ime šole: Animirani film
Starost otrok: 9– 12 let, izvajalec: društvo Slon
Med počitnicami smo skupaj ustvaril čisto pravi animirani film. Napisali smo scenarij, narisali zgodboris, ustvarili like in ozadja ter s profesionalno opremo posneli stop animacijo v kolaž tehniki. Na delavnici so se udeleženci preizkusili v različnih likovnih tehnikah, spoznali zgodovino in načine animiranja ter se naučili uporabljati tehnologijo, kot so fotoaparat in računalnik na ustvarjalen način.

Ime šole: English express
Starost otrok: 9 – 12 let, izvajalka: Karmen Feher Malačič
Potovali smo po angleško govorečih deželah Velike Britanije, Irske, Kanade, Združenih držav Amerike, Južnoafriške Republike, Avstralije in Nove Zelandije. Odkrivali smo kulturno ozadje, pokrajino in znamenitosti posameznih držav.

Ime šole: Prebudimo umetnika v sebi
Starost otrok: 7 – 11 let, izvajalec: Boris Beja
Tedensko eksperimentiranje je temeljilo na dediščini, ki so nam jo zapustili naši predniki. Preko pogovorov in igre smo s čopiči spoznavali motive panjskih končnic in lectovih src. In premišljevali na kakšen način bi lahko etnografske motive upodobili v sedanjem času, ki mu pripadamo. V glini smo modelirali bajeslovna bitja, ki smo jih prebirali v slovenskih pripovedkah.

Ime šole: Od pantomime in vožnje z monociklom do osnov klovnskega gledališča in igre
Starost otrok: 9 – 12 let, izvajalec: zavod Bufeto
Udeleženci so se najprej naučili osnov žongliranja, akrobatike, pantomime, vožnje z monociklom, hoje po žogi, hoduljah, vrvi, osnov klovnskega gledališča in igre. Ko so vse to osvojili, pa so raziskovali nove gledališke forme, ki odpirajo pot domišljiji.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Počitniške šole so bile izredno dobro obiskane, tako starši kot otroci so bili zelo zadovoljni. Cilj, da čim več otrok spozna naše dejavnosti, dosegamo, saj se na naše celoletne dejavnosti vpiše kar nekaj otrok, ki so Pionirski dom spoznali najprej na počitniških šolah.
V času epidemije Covid-19 in negotovih razmerah, ki smo jim bili priča, smo se potrudili in upoštevali vse varnostne ukrepe ter hkrati poskušali ustvariti sproščeno in varno okolje za otroke. Program večine počitniških šol in zaključnih produkcij smo izvedli na prostem, s podporo staršev in otrok, ki so nam sproti dajali povratne informacije o zadovoljstvu preživljanja počitniških dni pri nas, pa smo ugotovili da smo s pedagoško in človeško predanostjo uspeli ponotranjiti tudi novonastale situacije.

b) Učinkovitost

Cena enotedenske počitniške šole znaša 90 €, kar za starše predstavlja sprejemljiv strošek. V ceno je všteto pedagoško vodenje, izvedba programa in trije obroki hrane (zajtrk, kosilo, malica). S sofinanciranjem programov nam ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana omogoča, da otrokom ponudimo kvalitetne vsebine, ki jih vodi usposobljen kader. V program izvajanja je vključenih 32 različnih umetnikov in pedagogov v kulturi. Program varstva otrok je izvajalo 8 študentov različnih smeri. Zato je projekt počitniških šol rezultat dobrega povezovanja in konstruktivnega sodelovanja na področju prostočasnih aktivnosti otrok in mladih.

c) Dostopnost

Trudimo se, da sprejmemo vsakega otroka, v primeru, da je šola že zasedena a je interes velik, razpišemo dodaten termin s podobno tematiko.

3. Smernice za vnaprej

Koncept počitniških šol bomo obdržali tudi v prihodnje, šole pa bodo izvedene na obeh lokacijah. V prihodnjem letu bomo programe širili s sodelovanjem z različnimi društvi, zavodi in institucijami, jih povezovali in vsebinsko strokovno dopolnjevali počitniške šole.
Obenem pa so počitniške šole tudi prostor, kjer se pedagogi preizkušajo v drugačni časovni in vsebinski obliki. Prav tako delajo v paru, kar prinese dodatne izkušnje in dinamiko.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Počitniške šole v Pionirskem domu otrokom omogočajo sproščeno spoznavanje kulturno-umetniških in jezikovnih vsebin. Nudimo jim varno okolje, v katerem se naučijo novih stvari, se družijo s sovrstniki, ustvarjajo in kvalitetno preživijo prosti čas. Starši za relativno nizko ceno dobijo vpogled v delo in posamezno dejavnost ter varno in ustvarjalno okolje za njihovega otroka.

Foto: arhiv Pionirskega doma

8 MEDNARODNI PROJEKTI

MEDNARODNA SODELOVANJA Pionirskega doma v letu 2021

V letu 2021 je Pionirski dom – Center za kulturo mladih vodil in/ali sooblikoval ter izvajal programske aktivnosti v petih mednarodnih projektih, dveh programa Ustvarjalna Evropa in treh programa Erasmus+.

Prav tako smo v letu 2021 na nov razpis Ustvarjalne Evrope prijavili tri projekte sodelovanj, enega kot nosilci in dva kot partnerji. Rezultate pričakujemo v mesecu marcu 2022.

Tudi v shemi Erasmus+ smo kot partnerji prijavili nov projekt mladinske izmenjave z naslovom Drama and Theatre for European Awareness ter projekt mednarodnega sodelovanja pod naslovom I am hope.

1. V **projektu Mlado gledališče v gibanju**, katerega nosilec je Pionirski dom, aktivno sodelujemo z naslednjimi institucijami:

- Dečji kulturni centar Beograd, Srbija
- Elk Centrum Kultury, Poljska
- Opera Comica Pentru Copii, Bukarešta
- Cnc Danse, Lille, Francija

Skozi izvajanje aktivnosti v projektu smo povezovali številne gledališke in plesne profesionalce, številne kulturne institucije ter osnovne šole vseh petih partnerskih držav. Projekt zajema 20 umetnikov, 75 profesionalcev s področja improvizacijskega gledališča in sodobnega plesa ter 150 pedagogov osnovnih šol v vseh partnerskih državah. Končni cilj projekta je izpopolniti gibalno ozaveščenost vseh udeleženih v projektu ter skozi aktiven, vključujoč in dinamičen program, spodbuditi zanimanje za izkušnje uprizoritvenih umetnosti, raziskovati potenciale improvizacije v različnih umetniških oblikah ter poskrbeti za kulturno-umetnostno vzgojo, ki je ne le kvalitetna in strokovno utemeljena, temveč tudi privlačna za mlade. Projekt se bo zaključil 30. junija 2022.

2. Skozi **projekt Svoboda,** ki je projekt velikega obsega, sodelujemo z naslednjimi mednarodnimi institucijami:

- ArtReach, Velika Britanija
- Altonale Gmbh, Nemčija
- Museo dei Bambini, Italija
- CESIE, Italija
- Teatrul National Radu Stanca Sibiu, Romunija
- Aalborg Karneval, Danska
- CENTAR E8, Srbija
- CNC Danse, Francija
- Den Selvejende Institution Swinging Europe, Danska
- Trafo House of Contemporary Arts, Madžarska
- European Educational Exchanges - Youth for Understanding, Belgija

Libert/Svoboda združuje 12 kulturnih partnerjev iz desetih držav, partnerjev s skupnimi vrednotami in predanostjo. Projekt vzpostavlja dinamično kuratorsko in razvojno ekipo, ki omogoča sodelovanje umetnikov in kulturnikov v obdobju treh let. Rezultat bo 75 novih povezav 750 mladih umetnikov, ki bodo predstavljeni na prosto dostopnih dogodkih po Evropi. Projekt sestavljajo programski sklopi Inside Out Performance, Processional Theatre, Liberty Wall-Art, Outdoor Digital Art ter izobraževalni seminarji in delavnice. Raziskujemo temo kulturne integracije in identitete, skozi festivale, konference in interdisciplinarne povezave. V projektu se zavezujemo k razvoju, izobraževanju in usposabljanju občinstva. Kulturna različnost, ogrožene skupnosti, begunci, socialno depriviligirane in invalidne osebe so prioriteta tega projekta. Projekt LIBERTY/SVOBODA se bo zaključil s petmesečnim vse evropskim programom, ki bo predvidoma potekal od maja do septembra 2022. Rezultat bo hkrati tudi velika zapuščina projekta – digitalni portfolio 750 evropskih mladih umetnikov.

Erasmus +, Mladinske izmenjave:

3. **InTheatre/Intercultural Theatre**

Nosilec projekta: Try Theatre, Reka (Hrvaška)
Partnerji v projektu: BiondekBuhne (Avstrija), Pionirski dom – Center za kulturo mladih (Slovenija)
Splošni cilj projekta je bila seznanitev mladih s kulturno in literarno dediščino vseh treh vključenih držav, izvedba skupne gledališke uprizoritve mladih ter krepitev evropskih vrednot. Projekt je bil sestavljen iz priprave gledaliških skupin (izbor nacionalnih literarnih del in likov, priprava aktivnosti, ki bodo izvedene na izmenjavi) ter mladinske izmenjave, ki je potekala v začetku septembra 2021 na Rijeki. Končni produkt je bila gledališka predstava, projekt pa je bil predstavljen tudi na multiplikativnem dogodku v mesecu novembru v Pionirskem domu.

4. **Who is Young Europe?**

Nosilec: Pionirski dom – Center za kulturo mladih
Partnerji v projektu:
- Dečji kulturni centar Beograd (Srbija)
- Elckie Centrum Kultury (Poljska)
- Try Theatre Reka (Hrvaška)

Projekt mladinske izmenjave se je v letu 2021 izvedel. Cilj projekta je bila aktivna umetniška izkušnja, pridobivanje individualnih in socialnih kompetenc, veščin in spretnosti, razvijanje osebne, lokalne, nacionalne in evropske identitete, medsebojnega sodelovanja in umetniškega ter kritičnega razmišljanja vključenih mladih. Glavni umetniški orodji v projektu sta bili gledališka improvizacija ter ustvarjalni gib. Projekt se je pričel s pripravo improvizacijskih skupin v posameznih partnerskih državah ter nato z mladinsko izmenjavo v Sloveniji v septembru 2021, v okviru katere so mladi pripravili skupni nastop na temo »Kdo je mlada Evropa?« ter si izmenjali tehnike in pridobili nove veščine. V oktombru in novembru pa so po posameznih partnerskih državah potekali diseminacijski dogodki, kjer so mladi predstavili aktivnosti in izvedbo projekta in njegove rezultate.

Erasmus+, Strateška partnerstva:

5. **YOUTH LEARNING THROUGH ARTS**
   - **Trajanje projekta:** 1. 3. 2021 – 31. 12. 2022 (22 mesecev)
   - **Nosilec projekta:** Association of Finnish Children's Cultural Centers, Tampere, Finska
   - **Partnerji v projektu:** Malopolski institut kultury, Krakow, Poljska, Luonto-Litto, Finska, Cricoteka, Poljska, Društvo za kulturo in izobraževanje IMPRO, Slovenija, Pionirski dom – Center za kulturo mladih, Slovenija

Pilotni projekt ustvarjana novih kulturno izobraževalnih vsebin/programov za pedagoge in mlade s prepletanjem dobrih praks partnerjev. Projekt združuje različne partnerske institucije iz treh evropskih držav, ki se ukvarjajo s kulturno vzgojo in pripravo kulturno-izobraževalnih vsebin za pedagoge in mlade. Partnerji skozi projekt predstavljajo dobre prakse kulturne vzgoje za mlade, s poudarkom na angažiranju mladih, ki se bodo skozi projekt okrepili s kulturno-umetniškimi veščinami v povezavi z družbeno relevantnimi problemi - poudarek je predvsem na okoljski krizi in podnebnih spremembah ter dostopnosti in delu z mladimi z različnimi ovirami. Projekt bo potekal še celotno naslednje leto, pričeli pa smo z izvajanjkem nacionalnih delavnic ter mednarodnim povezovanjem in prepletanjem projektnih tem skozi orodje improvizacijskega gledališča.

Vključenost Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih v mednarodne mreže

1. Pionirski dom je član mednarodne **mreže AITA**

AITA / IATA združuje in povezuje amaterske gledališke skupine, gledališča in organizacije, ki ustvarjajo gledališče v svojem prostem času. AITA / IATA je posvečena umetniškim, kulturnim in izobraževalnim pravicam ljudi po vsem svetu.

2. Vključitev Pionirskega doma **v Eno mrežo**

Pionirski dom – Center za kulturo mladih je postal polnopraven član ENO mreže. Evropska mreža opazovalcev na področju umetnosti in kulturne vzgoje (ENO) povezuje centre znanja v evropskih državah. Cilj je olajšati izmenjavo ugotovitev raziskav in inovativne prakse, spodbuditi nove raziskave na področju umetnosti in kulturne vzgoje ter podpirati razvoj umetnostne vzgoje v okviru globalnih politik in smernic Unesca za izobraževanje, kulturo in trajnostni razvoj.
Članice ENO so nacionalni opazovalci (observatories). Trenutno 36 centrov znanja skupaj tvori 16 nacionalnih opazovalnic. Poleg nacionalnih opazovalnic lahko člani ENO postanejo nosilci Unescove katedre, pomembne za področje umetnosti in kulturne vzgoje. https://www.eno-net.eu/

Foto: arhiv Pionirskega doma

INSTITUCIJE IZ TUJINE,
S KATERIMI JE PIONIRSKI DOM SODELOVAL V LETU 2021

1. Dečji kulturni centar Beograd, Srbija
2. Opera Comica Pentru Copii Bukarešta, Romunija
3. Elk Culture Centre, Elk, Poljska
4. Sinu Vita Tiim, Narva, Estonia
5. AB_OVO teatr, Varšava, Poljska
6. n.u. Teatar za deca i mladinci, Skopje, Severna Makedonija
7. Kraljevsko pozorište Zetski dom na Cetinju, Črna Gora
8. Thalia Teatro, Budča, Slovaška
9. 20.000 židy pod morem, Praga, Češka
10. Krila - kreativni laboratorij suvremenog kazališta, Rijeka, Hrvaška
11. TRY Theatre, Rijeka, Hrvaška
12. Divadelni soubor Hop-Hop Ostrov, Soukani, Češka
13. CNC Danse Nathalie Cornille, Lille, Francija
14. Združenje finskih centrov za kulturo mladih, Tampere, Finska
15. Malopolski kulturni inštitut Krakov, Poljska
16. ArtReach , Leicester,Velika Britanija
17. Altonale GmbH, Hamburg, Nemčija
18. Museo dei Bambini, Rim, Italija
19. CESIE, Palermo, Italija
20. Teatrul National Radu Stanca Sibiu, Sibiu, Romunija
21. Aalborg Karneval, Aalborg, Danska
22. Center E8, for promoting lifestyles, Beograd, Srbija
23. Den Selvejende Institution Swinging Europe, Herning, Danska
24. Trafo House of Contemporary Arts , Budimpešta, Madžarska
25. European Educational Exchanges – Youth for Understanding, Bruxelles,Belgija
26. Bazaart, Beograd, Srbija
27. Malo pozorište Duško Radović, Beograd, Srbija
28. Fakultet dramskih umetnosti, Beograd, Srbija
29. Univerzitet u Novom Sadu, Akademija umetnosti, Srbija
30. Bosansko narodno pozorište Zenica, Bosna in Hercegovina
31. Nacionalna ustanova Centar za kultura »Marko Cepenkov« Prilep, Severna Makedonija
32. Kazališni epicentar Zagreb, Hrvaška
33. Pro Progressione Budimpešta, Madžarska
34. Art Basics for Children (ABC), Bruselj, Belgija

9 RAZVOJ OBČINSTEV

- **OTROŠKE GLEDALIŠKE MATINEJE**

VODJA PROJEKTA: Bjanka Kršmanc

1. Vsebina

Z otroškimi gledališkimi matinejami smo v letu 2021 sledili do sedaj že utečeni praksi predstavitve gledaliških predstav, s katerimi popestrimo kulturne vsebine za otroke, ki obiskujejo dejavnosti Pionirskega doma. Ker smo bili v letu 2021 ves čas omejeni z bolj ali manj restriktivnimi ukrepi in omejitvami izvajanja predstav v živo, smo kar nekaj dogodkov in predstav prestavili na splet. Smo pa v okviru upoštevanja vseh covid ukrepov in pravil izvedli tudi nekaj predstav v živo (Nina in solza sreče, S pravljico okrog sveta, cirkuška predstava, improvizirane predstave, predstava Ješ, jež?). Poleg naših rednih obiskovalcev se je razširil tudi krog zunanjih obiskovalcev, ki je lahko prisostvoval na predstavah prek spleta.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Cilj je mladim udeležencem dejavnosti Pionirskega doma zagotoviti znotraj Pionirskega doma kvaliteten, dodaten kulturno-umetniški program in vzgojo. S tem smo pripomogli k vzgoji mladega kulturnega posameznika. Zavedamo se, da je zgodnje otrokovo vključevanje v kulturno-umetniške in ustvarjalne programe za otrokov razvoj izrednega pomena, zato se trudimo, da otrokom omogočimo kvalitetne predstave ter pogovore in druženje z igralci po predstavi ter skupno družinsko ustvarjanje v vsebinsko domišljenih in raznolikih delavnicah.

b) Učinkovitost

Gledališke matineje Pionirskega doma so dobro obiskane, tako s strani tečajnikov Pionirskega doma ter njihovih staršev, kot tudi zunanjih obiskovalcev. Sredstva namenimo predstavam in materialom.

c) Dostopnost

Udeleženci vseh dejavnosti Pionirskega doma imajo oglede predstav brezplačne. Cena vstopnic za izven je zelo sprejemljiva za vse (otroci 4 €, odrasli 6 €).

3. Smernice za vnaprej

V prihodnje bomo s programom nadaljevali in upamo ob pomoči MOL-a ustvarjali za najmlajše še naprej. Verjamemo, da bomo na tak način, z izborom kvalitetnih gledaliških besedil, pripomogli k razvoju zgodnje kulture pri mladem posamezniku in tako na dolgi rok pripomogli k vzgoji ljubiteljev prave umetniške besede in umetnosti.

4. Kaj udeleženec projekta pridobi od le-tega

Nekaj mnenj udeležencev:

»Predstava se mi je zdela zelo zanimiva in poučna za mlade gledalce. Otroci so uživali ob gledanju, predvsem jim je bila všeč pošast, ki je delila špagete, sa so se počutili del predstave.«

»Predstavo sem si ogledala s šestletnim sinom. Sprva sem bila v strahu nad zelo nadzornimi kostumi, da ne bi v njem vzbudili kakšnih strahov. Vendar jih je sprejel z odobravanjem. Tudi mene so navdušila. Predstava je vsebinsko dobro zasnovana in otrokom prenaša pomembna sporočila. Všeč mi je, da je dogajanje ves čas tako, da otroka oz. gledalca motivira in ga ne dolgočasi.«

»Bilo je osvežujoče videti predstavo za otroke, v kateri so lahko uživali tudi starši. Občinstvo je dvorano zapustilo lahkotnejše, z občutkom poguma in dobre volje. Če to ni smisel gledališča, potem ne vem kaj je.«

»Predstava je bila fantastična, ena najboljših, kar jih je naša družina videla, saj smo se res vsi dodobra nasmejali. Zabavno je bilo za vse generacije, igralci so bili izvrstni. Upam, da kmalu pripravite še kaj podobnega.«

- **FESTIVALNICE**

1. Vsebina

V tem letu smo pod nazivom Festivalnice združili več različnih dogodkov, ki so obsegali gledališke matineje, koncerte in literarne dogodke, ob katerih smo pripravili tudi ustvarjlane delavnice. V mesecu marcu smo izvedli dva literarna dogodka, prebrali smo vsebino iz knjig Nepozabne in Čakamo pomlad, aprila pa je sledilo branje knjige Zajčkova hišica. Tekom poletja Festivalnic nismo izvajali. V septembru smo jesenko delavnico Zgodbe iz želodjega gozda izvedli preko spleta. Koncert Lena in Lenart, ki je bil v novembru izveden v živo v prostorih zavoda na Komenskega 9, je bil zelo dobro obiskan. V decembru smo pripravili širši sklop Festivalnic, dogodki povezani s prazničnim časom so bili izvedeni vsak vikend v decembru – v živo ali preko spleta. Pripravili smo predstavo Nina in solza sreče, na kateri nas je obiskal tudi Miklavž, sledila je predstava Ješ, jež?, cirkuško miniaturo Cirkuliranje ter interaktivni dogodek S pravljico okrog sveta. Preko spleta smo pripravili delavnico peke piškotov z ježevko Pavlo in ježem Viktorjem, slišali zgodbo Kamišibaj gledališča – Medved in miškater uganjevali in zmagovali v kvizu Čarobne uganke. Vsak spletni dogodek smo dopolnili z ustvarjalno delavnico.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Glede na obiskanost dogodkov in doseganje ciljnih skupin ocenjujemo, da delo opravljamo dobro in zastavljene cilje dosegamo.

b) Učinkovitost

Število obiskovalcev na dogodkih v zadnjem času zaradi veljavnih ukrepov niha. Prilagodili smo se trenutni situaciji, tudi delavnice, ki jih izvajamo preko spleta so obiskane.

c) Dostopnost

Dogodki, ki jih pripravljamo, so za uporabnike večinoma brezplačni, plačljive pa so gledališke predstave in koncerti.

3. Smernice za vnaprej

Tudi v prihodnjem letu bomo Festivalnice izvajali dvakrat mesečno. Več dogodkov bomo izvedli v mesecu februarju, ko bodo delavnice povezane s pustom. Tudi v prihodnje načrtujemo izvedbo delavnic v živo in preko spleta.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-lega

Delavnice Pionirskega doma so tematsko naravnane in so osredotočene na ciljno publiko dogodka. Cilj je, da preko delavnic ljudje prepoznajo in spoznajo dejavnosti Pionirskega doma ter postanejo naš stalni obiskovalec.

Foto: arhiv Pionirskega doma

PROGRAMI UČENJA TUJIH JEZIKOV IN KULTUR

9.1 CELOLETNI PROGRAMI TUJIH JEZIKOV IN KULTUR

Leto 2021 se je nadaljevalo podobno kot leto 2020, saj se je pričelo s poukom na daljavo. Zaradi epidemije smo pedagogi že konec oktobra 2020 med drugo epidemijo pričeli s strokovnim izpopolnjevanjem programov in inovativnih pristopov ter usposabljanjem in pripravo materialov za digitalno poučevanje in prešli na učenje na daljavo prek platforme Zoom (ter nekaterih drugih aplikacij). Za online učenje se je odločila velika večina naših tečajnikov. Na 1. 1. 2021 je tako obiskovalo pouk na daljavo na jezikih kar 84 % udeležencev. Tako je od vpisanih 442 otrok na tujih jezikih obiskovalo kar 373 udeležencev tečaje na daljavo (podatek na 1. 1. 2021). Tak način poučevanja je trajal vse do 1. 3. 2021 ter 11 dni v aprilu, ko je vlada ponovno razglasila pouk na daljavo. Sicer smo z nekaterimi individualnimi urami in z najmlajšimi pričeli v živo že 15. februarja, večinoma pa šele 1. marca. Za razliko od najmlajših otrok ter osnovnošolcev, so srednješolci ter študentje imeli zelo dolgo časa pouk na daljavo, nekateri so se odločili in vztrajali celo do konca pouka v juniju. Učenje na daljavo se je tako izkazalo kot optimalna rešitev v obstoječi situaciji. Za tovrstno učenje tujih jezikov na daljavo se nismo odločili le pri najmlajših, 4 – 7 let starih otrocih (igralne urice ter prvi razredi), ki še nimajo takšne koncentracije, da bi lahko kvalitetno sledili pouku preko ekrana. Prav tako se niso za pouk na daljavo odločili določeni posamezniki ter dva angleška razreda na zunanji lokaciji OŠ Škofljica. Ocenjujemo, da smo programe v online obliki izpeljali 80 % – 90 % uspešno, saj so bile večkrat prisotne tehnične težave, ter večinoma precej slabša motivacija otrok, ki žal na ekranu ne more biti enaka kot v razredu. Zaradi večmesečnega dela na daljavo ter prepovedi zbiranja nad 10 ljudi, je junija 2021 (tako kot že leto prej, junija 2020) odpadla tradicionalna Zaključna prireditev tujih jezikov, katere se je po navadi udeležilo okrog 200 ljudi (nastopajoči ter podpora staršev in ostalih svojcev). Dogodka, namenjena kulturnemu dnevu na Prešernov dan – 8. 2. 2021 ter Podelitev certifikatov (16. 4. 2021) pa smo izpeljali kar na daljavo. Ves čas smo tudi nemoteno izvajali mednarodne izpite iz angleščine in španščine kot pooblaščena izpitna centra Cambridge Assessment English ter Instituto Cervantes, saj smo ob manjšem številu kandidatov lahko upoštevali varnostne ukrepe.

V septembru se je vrnila velika večina tečajnikov, vpisalo se je tudi nekaj novih, do 24. 12. 2021 je tako obiskovalo naše tečaje kar 453 udeležencev. Osip je bil le pri tečajih, ki so potekali celo leto na daljavo – v Grosuplju na angleščini ter na japonščini. Tudi iz OŠ Škofljica se niso več odločili za naše tečaje po enoletnem premoru. Ves čas je bil prisoten strah pred ponovnim zaprtjem ter ponovnim potekom učenja na daljavo, vendar smo s tečaji uspešno nadaljevali v živo ob upoštevanju vseh ukrepov. Učenci, ki so imeli karantene v šolah, tudi tukaj niso obiskovali tečajev. Zaradi pomanjkljive tehnične opreme, pouka v živo ter preko spleta hkrati – hibridno, nismo izvajali. Le pri nekaterih posameznih manjših skupinah – dvojicah ali trojicah. Smo pa vsi pripravljeni na pouk na daljavo, v primeru ponovnega zaprtja. Vsekakor pa upamo, da bomo lahko imeli še naprej tečaje v živo, saj smo na podlagi izkušenj v času zaprtja spoznali, da ta čas ni ravno najboljše vplival na otroke in mladostnike. Veliko strahu in osamljenosti je povzročila izolacija. Otroci so poročali tudi o večji nestrpnosti med mladimi, psihosomatske in psihosocialne težave pri nekaterih so se le še okrepile. Otroci so bili celo leto zelo obremenjeni s šolo, sploh ko so se ponovno vrnili v razrede, saj so jih učitelji zasuli s testi in spraševanji. Vse to je vplivalo tudi na obremenitev otrok, ki se včasih zaradi preobremenjenosti s šolo niso uspeli udeležiti naših dejavnosti. Rezultati na mednarodnih izpitih so bili precej slabši kot pred zaprtjem, kar je dokaz, da učenje na daljavo ne more nadomestiti učenja v živo, razen za starejše od 16 let oz. odrasle, ki zmorejo to mero koncentracije tudi od doma. Čeprav so nekateri introvertirani otroci blesteli preko ekranov, so po vrnitvi v razrede povedali, da je v živo vseeno veliko boljše. Zlasti

ekstrovertirani otroci so ves čas zaprtja zelo trpeli zaradi osamljenosti in izolacije. Nekako nenaravno stanje je bilo delo na daljavo preko ekranov. Otroci so konec leta tekom pogovorov povedali, da so po dveh letih že utrujeni, da pa jih ne skrbi toliko Covid-19, kot jih skrbijo robotizacija, socialni mediji (npr. tik tok) in pa revščina ter dvigovanje cen, ki prihajata v naša življenja. Čutijo negotovost in zaskrbljeni so glede skupne prihodnosti.

Vsebinsko in ciljno je na tujih jezikih zadnja leta vse več povezovanja z oddelkom za kulturo, kar se je pokazalo kot zelo učinkovito (npr. vključevanje v pouk v začetnem obdobju poučevanja: glasbo, sodobni ples, impro tehnike, likovno umetnost, film…), prav tako se je povečalo sodelovanje in povezovanje v počitniških šolah in tako so zadnja leta nastali nekateri za otroke čudoviti programi (Francosko slikarstvo, Japonska animacija, Francoska moda, Nemška glasba, Španski film, Angleški teater…). Drugi večji cilj so vsekakor mednarodni izpiti, saj smo pooblaščeni izvajalci dveh izpitnih centrov (angleškega: Cambridge Assessment English ter španskega: Instituto Cervantes). Predšolski programi so predvsem usmerjeni v omogočanje kakovostnega in ustreznega prvega stika z jezikom znotraj razreda in so predvsem namenjeni razvijanju pozitivnega odnosa ter motivacije za učenje. Glavni cilji so razvijanje prve zelo bazične komunikacije, pogosto neverbalne komunikacije ter pravilnih odzivov otrok znotraj osnovne tujejezične komunikacije. Hkrati usvajajo osnove glasovnih zakonitosti specifičnih za posamezen jezik ter njegove melodike. Cilji osnovnošolskih programov je krepitev motivacije ter razvijanje vseh komunikacijskih in jezikovnih spretnosti: poslušanje, govorjenje, pisanje in branje. Hkrati pa je cilj vključevanje metod poučevanja vsakega pedagoga posebej. Vsak pusti svoj doprinos. Tečaji vsebujejo kulturne vsebine, zgodovinsko ozadje, seznanitev o podobnostih in drugačnostih življenja, delovanja ter povezovanja slovenske in tuje kulture. Tečajniki se seznanijo tudi z umetnostno zgodovinskimi značilnostmi dežele, npr. slikarstvom, glasbo, gledališčem, kulinariko ipd. Prav tako vključujemo tudi tuje govoreče učitelje, ki omogočajo najbolj naravno jezikovno situacijo in predstavijo deželo in kulturo svojega maternega jezika. Cilj je usvojitev znanja znotraj določenih kriterijev evropskega jezikovnega okvira od stopnje od A1 do C2. Naši izbrani programi omogočajo doseganje nekaterih ravni že v zgodnjem otroštvu. Udeleženci lahko preverijo ali so dosegli končni cilj na mednarodnih testiranjih za pridobitev mednarodnega certifikata. Pouk za odrasle poteka na drugačen način, bolj strukturirano in so praviloma zelo storilnostno naravnani ter ciljno usmerjeni na doseganje znanja za opravljanje mednarodnih izpitov ter pridobitev certifikatov. Novost šolskega leta 2021/22 poleg nekaterih Zoom tečajev za odrasle, je leta 2021/22 tudi Učna pomoč, program namenjen vsem, ki potrebujejo individualno dodatno podporo pri jeziku, ki je prilagojena vsakemu posamezniku.

- **ANGLEŠKI JEZIK IN KULTURA**

PEDAGOGI: Tamara Fabjančič, Karmen Feher Malačič, Simon Atkins, Monika Mihelič, Tina Marjanović, Nuša Stamejčič, Klara Rus, Metka Godec

1. **Vsebina**

Tako kot pri ostalih jezikih, se je tudi na angleščini leto 2021 pričelo na daljavo, saj smo zaradi ponovne razglasitve epidemije s Covid-19 že novembra 2020 prešli na online učenje. Na angleščini se je za učenje na daljavo odločilo kar 83 % od 214 tečajnikov vpisanih na angleščini. Takšen način poučevanja je trajal cele 4 mesece do 1. 3. 2021 ter 11 dni v aprilu, ko je vlada ponovno razglasila pouk na daljavo. Kasneje smo se vrnili v razrede, najprej najmlajši, dva tedna kasneje pa še ostali, z izjemo starejših (srednješolcev, študentov ter odraslih), ki so se odločili, da ostanejo do konca šolskega leta na daljavo. V septembru se je vrnila večina naših tečajnikov, 24. 12. 2021 je tako vpisanih 210 udeležencev na angleščini. Pedagoginja Monika Mihelič je povzela leto 2021 takole: »Letošnje leto smo začeli z delom na daljavo v bolj okrnjeni izvedbi, preko platforme Zoom. Februarja pa smo zopet pričeli s poukom v živo, kar je za seboj prineslo celo kopico omejitev in novih izzivov. V ospredju je bilo zavedanje, da so ukrepi nujni, hkrati pa se je razvil odpor do nastale situacije, veselje do bolj svobodnega delovanja in skrb za prihodnost. Zelo hitro se je predvsem pri starejših učencih začelo obdobje ocenjevanj in učenci so bili zelo

utrujeni. Takrat je bil fokus ur predvsem na razbremenitvi, na zavedanju, da je lahko pouk v živo še vedno zabaven in hkrati poučen. V sam pouk smo vpeljevali veliko pogovorov o počutju, stiskah in pa igro, igro vlog in ustvarjalne aktivnosti. Ohranili smo kulturne teme poučevanega jezika, pozornost za slovnične teme pa se je počasi začela krepiti. V vseh skupinah je bilo nujno potrebno utrjevanje snovi po končanem delu na daljavo. Primanjkovalo je kondicije delovnega spomina, zato je bilo veliko abstraktnih slovničnih tem potrebno utrditi v konkretnih temah in v praksi. Največje vodilo pouka je bila ponovno igra, saj so vsi udeleženci potrebovali zabavo in idejo, da je lahko učenje tudi prijetno. Do konca šolskega leta je ostalo stanje nespremenjeno. Zanimivo je bilo opazovati željo učencev po vzpostavljanju medosebnih stikov. Več pozornosti so namenili en drugemu in začeli navezovati stike tudi izven učilnice. S septembrom so se zadeve vsaj navidezno nekoliko umirile. Otroci so brezkrbno začeli novo šolsko leto, opazno pa je bilo že utrjeno zavedanje nujnosti določenih preventivnih ukrepov. Po njihovem poročanju, sprejmejo vsakršen ukrep, le da lahko fizično prisostvujejo pouku v živo. Kar se samega znanja tiče, pa se – z izjemo najmlajših – zdi, da še vedno krpamo vrzeli v znanju iz preteklega šolskega leta. Več je poudarka na natančnosti, koncentraciji in pa povezovanju angleščine z izkušnjami iz vsakdana. Kot protiutež sami izkušnji koronskega obdobja, otroci kažejo željo po spoznavanju sveta, drugih kultur in raziskovanju.«

Digitalizacija na tujih jezikih se je tako izkazala za dokaj uspešno, vsekakor pa obstoječa metoda ni nadomestilo za klasični pouk v razredu, je le alternativa v izredni situaciji, saj je bilo znanje otrok po učenju na daljavo zelo šibko. Lahko bi rekli, da smo se poučevanja na daljavo vsi pedagogi počasi navadili ter nemoteno izvedli programe do konca. Pedagoginja Tamara Fabjančič na splošno opiše vsebino svojega dela: »Tečaji angleškega jezika pri skupinah, ki jih poučujem, pokrivajo nivoje od predšolskih otrok do devetošolcev. Po lestvici SEJO (CEFR) gre torej za nivoje od A1 do B1. Vsebina individualnega pouka se prilagaja željam in nivoju posameznikov – tu so nivoji segli tudi na ravni B2 in C1. Glavnina vsebine se je osnovala na podlagi na oddelku izbranega gradiva, vsekakor pa so specifike posameznih skupin ali tečajnikov vodile do izbora potrebam prilagojenih gradiv. Cilj tečajev je namreč tako usvajanje znanja kot krepitev ljubezni do jezika, kar najlažje dosežemo s personalizacijo programa.«

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Pedagogi na angleščini na splošno ocenjujejo, da se na online obliko pouka ni bilo prezahtevno navaditi, vsekakor pa to ni oblika, ki bi povsem enakovredno nadomestila klasičen pouk v učilnicah. Na primer, delo v parih in skupinah je sicer možno, a ne poteka tako tekoče kot v razredu, kjer lahko učitelj istočasno spremlja vse učence v skupini. Drugo slabo plat spletnega pouka opažajo pri starejših učencih, ki jih pri pouku pogosto zamika še kakšna druga aktivnost na računalniku, ki ni povezana s poukom. Tu je še tako dobro pripravljena in izpeljana ura pouka v 'boju' z raznimi prostočasnimi možnostmi, ki občasno žal tudi prevladajo. Hkrati pa so številni poročali o tehničnih težavah otrok, ki so občasno motili potek pouka. Pedagogi so se zelo trudili, da so tečaji tudi na daljavo potekali v skladu z zastavljenimi cilji, večinoma pa so se zelo razveselili povratka otrok v razred, saj so bile skupne ure v živo doživete in izkoriščene v polnosti. Upoštevati je bilo treba seveda varnostne ukrepe in občasno je bilo to zelo zahtevno, zlasti za najmlajše učence. Hkrati pa je nekajmesečno utrujajoče sedenje za računalnikom prineslo precej izzivov. Pedagoginja Tamara Fabjančič ocenjuje leto 2021 tako: »Obdobje januar – junij šolskega leta 2020/21 je predstavljalo nadaljevanje pouka preko spleta. Pouk je potekal gladko, saj smo se z učenci na to obliko že dobro navadili, naučili smo se čimbolj s pridom izkoristiti orodja, ki jih spletno poučevanje omogoča. Kljub vsemu je bil povratek v učilnice v drugi polovici meseca februarja zelo dobrodošel. S povratkom v učilnice nam je bilo omogočeno izvajanje določenih aktivnosti, ki jih pri spletnem pouku ni možno izvajati ali so le-te močno otežene (pri mlajših učencih npr. uporaba realij, predmetov, ki jih lahko otipljejo, skrivajo po razredu, uporabijo za igro vlog; pri starejših skupinske pisne naloge, igra vlog z uporabo realij). Tudi v šolskem letu 2020/21 smo z otroki obeležili kulturni dan 8. februar, s pomočjo spletne razstave. Od sicer ustaljenih dogodkov na Oddelku za tuje jezike in kulture pa je v preteklem šolskem letu zaradi zunanjih okoliščin, ki so nam onemogočale kvalitetno izvedbo, odpadla zaključna prireditev. Za razliko od preteklega šolskega leta smo bili veseli, da smo v šolskem letu 2020/21 ob upoštevanju vseh

zdravstveno varnostnih ukrepov lahko izvedli tudi mednarodne izpite za naše učence, na nivojih od Pre A1 Starters B1 for Schools. Šolsko leto 2021/22 zaenkrat poteka po predvidenem planu. Možnost izvajanja pouka v živo je zelo pozitivna, k pouku so se vrnili nekateri učenci, ki jih v preteklem šolskem letu ni bilo zaradi covida. Covid in posledične karantene sicer botrujejo k temu, da morajo učenci v karanteni določeno število srečanj izpustiti. Nekateri so bili zaradi karanten v vrtcu ali šoli žal že celo večkrat primorani manjkati. Situacijo sproti rešujemo tako, da učencem, oziroma njihovim staršem sproti pošiljam podroben popis zamujene snovi. To pripomore k lažjemu sledenju, a žal vsekakor ni enako, kot če bi imeli možnost prisostvovati pouku.« Pedagog višjih nivojev ter s tem srednješolcev, študentov in odraslih, Simon Atkins doda, da mu je kot pedagogu, ki je skoraj celo šolsko leto 2020/21 poučeval na daljavo (marca se je vrnil le s skupino devetošolcev ter prvih letnikov), veliko olajšanje predstavljala licenčna verzija Zooma, saj mu je bilo na začetku zelo težko ob nenehnem prekinjanju ter ponovnemu vzpostavljanju povezave. Simon povzame učenje s starejšimi od 16 let na daljavo za zelo učinkovito in uspešno ter ga celo priporoča za v prihodnje. Na osnovi njegovih izkušenj ter ostalih pedagogov – naravnih govorcev, ki delajo z odraslimi, smo razpisali za novo šolsko leto 2021/22 začetne Zoom tečaje za vse jezike za starejše od 16 let, saj nekaterim ustreza pouk od doma, da ne potrebujejo hoditi v Pionirski dom in se lahko povežejo na splet tudi iz zelo oddaljenih krajev iz celotne Slovenije. Zoom tečaji potekajo zaenkrat bolj individualno. Kot pomanjkljivost učenja na daljavo pedagog Simon Atkins navede, da so otroci srednjih šol zelo utrujeni od celodnevnega online učenja ter uporabi nov termin »Zoomed out« in razloži, da izraz pomeni »biti izčrpan od preveč zooma«. Vsekakor je novo šolsko leto 2021/22 od septembra do decembra potekalo v celoti v živo in razen nekaterih izjem – individualnih ur, so vsi programi z ustreznimi ukrepi potekali po pragramu z določenimi odstopanji. Kot rečeno, je nastal največji manjko osvojenega znanja ravno zaradi večmesečnega učenja na daljavo in prilagoditve so bile potrebne. Najmlajši, od 4 do 7 let stari seveda niso imeli pouka v času zaprtja. Pedagoginja Karmen Feher Malačič ocenjuje leto 2021: »Težava se kaže zlasti na področju predšolskih otrok, ki nujno potrebujejo osebni stik in pouk na daljavo v običajni obliki enostavno ni možen, saj ne zmorejo koncentracije običajnega pouka preko računalnika. Zato za te tečajnike ne izvajamo pouka na daljavo. Po vrnitvi k pouku v živo smo poskusili nadoknaditi zamujeno snov. V jesenskem obdobju novega šolskega leta 2021/22 smo pričeli s poukom v živo, katerega nadaljujemo. Občasne prilagoditve na hibridno delo bodo v bodoče zahtevale tehnološko adaptacijo in prilagoditve. Programi so uspešno zastavljeni in dosegajo cilje. Tečajniki vsi uspešno napredujejo znotraj okvira posameznikovih specifičnih lastnosti.«

b) Učinkovitost

Za izvajanje pouka v tem šolskem letu niso bile potrebne nove investicije. Za pouk preko spleta so redni pedagogi uporabljali službeni prenosnik, opremljen s kamero. Morebitna nadgradnja pouka bi bila kombinacija pouka v živo, s sočasno možnostjo priklopa preko spleta za tiste učence, ki se pouka v živo ne bi mogli oz. želeli udeleževati zaradi zdravstvenih zadržkov. To bi terjalo določeno tehnično nadgradnjo učilnice (kamera za celotno učilnico, mikrofon v učilnici). Pedagoginja Klara Rus meni, da je pouk izvedla učinkovito tudi na daljavo: »Med potekom pouka na daljavo sem skušala pouk kar najbolj prilagoditi novemu učnemu okolju. Tako sem, na primer, pred uro poskenirala strani v učbeniku in delovnem zvezku in jih med uro nato učencem prikazovala na zaslonu (delila sem sliko svojega zaslona). Zvočnih posnetkov nisem predvajala (da jih ne bi prekinjalo), namesto tega sem učencem pri nalogah, kjer je bilo vključeno slušno razumevanje, brala sama. Na urah, ki so potekale na daljavo, je bil poudarek predvsem na frontalnem in individualnem delu. Kadar je bilo možno, sem uporabila tudi kvize in igre za ponavljanje snovi. Po povratku v učilnico sem, predvsem na naših začetnih urah, prav tako skušala v ure vključiti gibalne in druge igre (npr. igra vlog), s katerimi smo ponavljali snov ter se hkrati »vračali v učilnico«. V obeh obdobjih šolskega leta (pouk na daljavo, vrnitev v učilnico) sem se trudila, da bi bila učinkovitost tečajev čim večja. Ko smo se vrnili v učilnico, smo na vsakem srečanju pazili na zaščitne ukrepe za preprečevanje širjenja okužb s koronavirusom. Pri pripravi nekaterih dejavnosti sem tako morala dobro razmisliti, kako jih prilagoditi za izvedbo v spremenjenih okoliščinah (da bi si npr. nek predmet učenci med seboj čim manj podajali med seboj).« Večina pedagogov meni, da je bila učinkovitost tečajev v drugi polovici leta 2021 veliko večja, ko so dejavnosti potekale v živo. Izvajanje tečajev je bilo kljub vsem obstoječim ukrepom

(testiranja, karantene, maske, razdalje, razkuževanje, prezračevanje) veliko lažje in snov bolje predelana. Zlasti pa vsi poročajo o še kako pomembnem osebnem stiku, ki ga ne zmore nadomestiti noben računalnik. Ljudje smo namreč socialna bitja in stanje zadnje dve leti je zelo nenaravno za človeka.

c) Dostopnost

Angleški pouk je začetek leta 2021 obiskovalo na daljavo 178 udeležencev (podatek na 1. 1. 2021), kar je 83 % od 214 vpisanih na angleščino v šolskem letu 2020/21. V drugi polovici februarja so se vrnili najmlajši ter nekatere individualne ure, uradno s 1. 3. 2021 pa še ostali tečajniki. Nekaj izpisov je bilo, saj se je večina otrok, ki se ni odločila za pouk na daljavo, po ponovnem odprtju izpisala, nekateri zaradi zdravstvenih razlogov, nekateri pa zato, ker so zamudili preveč snovi in niso zmogli slediti ostalim. Septembra 2021 se je večina tečajnikov vrnila, nekateri tudi po celem letu odsotnosti. Od septembra do decembra, v šolskem letu 2021/22 je tako obiskovalo angleščino 210 udeležencev (podatek na dan 24. 12. 2021).

3. Smernice za vnaprej

Pedagogi navajajo več smernic, ključni cilj za nekatere je doseganje ravni znanja v skladu s SEJO/CEFR, t.j. evropsko lestvico ravni znanja tujega jezika ter tako opravljanje mednarodnih izpitov. Naši tečaji so storilnostno naravnani, saj večina tečajnikov želi doseči določeno raven znanja, ki jim bo pomagala v šoli, na študiju, v poklicu. Rezultate si lahko merijo tudi s pridobitvijo mednarodnega certifikata. Hkrati je pomembno že prej omenjeno vključevanje gibalnih aktivnosti, impro tehnik ter drugih kulturnih vsebin v obstoječe programe angleškega jezika. Cilj je vsekakor celostno znanje jezika in kultur. Ostali pedagogi poudarijo, da gredo smernice v smer digitalizacije in da je neobhodno potrebno, da se učitelj angažira in poleg razvijanja metod poučevanja, ki jih lahko uporabi v 'živo' v razredu, išče tudi metode poučevanja, ki so specifične predvsem za spletni pouk. Uporaba kvalitetnih didaktičnih spletnih strani in aplikacij (npr. spletni strani learnenglishkids in learnenglishteens, pod okriljem British Council, ter spletna aplikacija Kahoot), ki pri klasičnem pouku v razredu predstavlja bolj popestritev pouka, sedaj stopa v ospredje. Pedagogi prav tako ugotavljajo, da so otroci prehod na pouk na daljavo dobro sprejeli in se nanj dobro prilagodili. H karseda gladkemu poteku ur je seveda pripomogla tudi pomoč staršev, ki so učencem po potrebi priskočili na pomoč. Pedagoginja Tamara Fabjančič predlaga za vnaprej hibridno poučevanje: »V preteklem šolskem letu smo izkusili precej dolgo obdobje pouka preko spleta, v tem šolskem letu pa se srečujemo s številnimi odsotnostmi učencev zaradi karanten. Izvajanje pouka se je tako odmaknilo od enotne, dolgoletno ustaljene oblike 'v živo'. Posledično bi bilo potrebno zagotoviti pedagogom možnost kvalitetnega izvajanja pouka v treh oblikah: z vsemi učenci v živo v razredu, z vsemi učenci preko spleta ali v mešani obliki, z nekaterimi učenci v razredu in nekaterimi preko spleta. Predvsem pri tej tretji obliki bi bila nujna posodobitev učilnic za boljši prenos zvoka in slike pri večjih skupinah. Prav tako se bi morali takemu mešanemu delu prilagoditi učitelji in ure zastavljati tako, da učenci odnesejo od srečanj čim več, ne glede na to ali so v učilnici ali spremljajo uro od doma.«

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Tamare Fabjančič:

Tečaj angleščine v Pionirskem domu veliko otrokom predstavlja nadgradnjo šolskega programa. Vendar pa se poznajo posledice šolanja na daljavo, saj je v začetku šolskega leta 2021/22 veliko staršev klicalo in spraševalo po tečajih, s pomočjo katerih bi otroci lahko zapolnili vrzeli v znanju. Za učence, ki so želeli individualno prilagojeno pomoč in predvsem spremljanje šolske učne snovi, imamo sedaj možnost programa Učne pomoči. Druge učence pa tako kot prej razporejamo v skupine glede na znanje (in starost), le da je sedaj nekaj več razporejanja 'navzdol', k mlajšim, da se znanje utrdi. Pozitivno se mi zdi dejstvo, da se otroci med seboj sprejemajo kot člani iste skupine, ne glede na starost. Kjer bi bili v šoli morda deležni zasmehovanja, če bi se zaradi slabšega znanja morali umestiti med mlajše, pa pri nas dejavnik starosti niti ni tako relevanten in se otroci sprejemajo kot enakovredni vrstniki. Tečaji v Pionirskem domu kot obšolska dejavnost otrokom pomenijo tudi priložnost za sprostitev. Učenci dostikrat povejo in predelajo dogajanje v

šoli. Srečevanje na tečaju tako ni namenjeno le učenju jezika, ampak tudi prevetritvi dogodkov iz vsakdanjega življenja.

Mnenje pedagoginje Monike Mihelič:
V letošnjem letu so prišli osebni stiki in vrstniški odnosi v ospredje, kar se je začutilo pri udeležencih. Ne le, da so v programu ves čas pridobivali dodatno znanje, pouk v Pionirskem domu jim je po njihovih besedah predstavljal oddih in dodatno oporo, kjer so se lahko nasmejali, izrazili svojo stisko in začutili dodatno oporo. Vse težave, ki so jih obdajale – od prenatrpanega urnika v šoli, od obilice učenja do povsem odraslih težav glede psihičnega zdravja in posledic dela na daljavo – so najlažje predelovali ravno pri urah angleščine, kjer so začutili varno okolje in možnost odpiranja takih debat. V letošnjem letu pa je prineslo večini tudi veliko stresnih trenutkov v šolskem okolju. Ob vseh družbenih težavah in ukrepih, ki so prizadele otrokov vsakdan, je šola postala težja, naporna in velikokrat nerazumljiva. Zato je bilo treba večkrat ponuditi podporo otrokom tudi pri angleščini v šoli, nekaj, kar se je prevesilo tudi v trenutno šolsko leto. Hkrati pa jih še vedno razveseljujejo teme povezane s kulturo, aktivnosti, ki se odmikajo od sedenja in pisanja ter kot vedno v Pionirskem domu – igra ter zavedanje, da je učenje lahko zabava.

Mnenje pedagoginje Tine Marjanović:
Leto 2021 je bilo polno izzivov za pedagoge, ki poučujemo v Pionirskem domu, vsi pa so bili povezani z razglasitvijo epidemije Covid-19. Naše ustvarjalno zastavljene učne ure, skozi katere želimo učencem in učenkam približati učenje tujega jezika in jim skozi učenje za življenje približati konkretne situacije, v katerih se bodo znašli pri rabi jezika, so se preselile na spletno platformo Zoom. Ker so starejši učenci že vešči uporabe spletnih platform, pri izvedbi individualnih ur z učenko nisva imeli večjih težav. Vendar sva se obe ob vrnitvi v Pionirski dom strinjali, da delo na daljavo ni oblika, ki bi povsem enakovredno nadomestila klasičen pouk v učilnicah. Delo ni potekalo tako tekoče kot poteka, ko sva v razredu. Razlogov za to je bilo več, predvsem pa to, da je učenka med učno uro imela okoli sebe stvari, ki so ji hitro lahko preusmerile pozornost (klepeti na računalniku, telefon, starši …). Ravno zato je pomembno, da se pouk v čim večji možni meri izvaja na lokaciji Pionirskega doma, saj otroci predvsem v tem času potrebujejo pristen stik z ljudmi, učitelji, sovrstniki ne pa zgolj stika preko računalniških ekranov.

- **NEMŠKI JEZIK IN KULTURA**

PEDAGOGINJE: Nives Rac, Vera Forsthuber, Katharina Andraschke, Irena Švagelj, Anja Bonča, Tea Korenčan, Neža Zupančič, Marija Ilievska

1. **Vsebina**

Pomen znanja tujih jezikov ima v današnji družbi pomembno vlogo. Je postopek, v katerem govorec spozna uporabo jezika, kulturo ciljnega jezika in je ključ do številnih izkušenj. Učenje nemščine predstavlja za nekatere izziv, zato je pomembno, da pedagogi najdejo najbolj učinkovite učne metode, pristope in so pripravljeni prilagajanja. Pri tem ima pomembno vlogo tudi zgodnje učenje tujega jezika, kjer učenje poteka v veliki meri nezavedno. S tem otrok pridobi temeljna znanja, na katerih se znanje čudovito gradi. Vse prej našteto ima v Pionirskem domu pri poučevanju nemščine velik pomen. V Pionirskem domu je ključ do uspešnega znanja, ne samo učenje slovničnih struktur in dejstev. Učenje jezika predstavlja zabavno, igrivo in sijajno izkušnjo v življenju.
Tudi pouk nemščine je prešel na daljavo že novembra 2020 zaradi razglašene epidemije. 1. 1. 2021 je pouk na daljavo obiskovalo nekoliko manj udeležencev, in sicer le 59 udeležencev, kar je 66 % od skupno 89 vpisanih na nemščino v šolskem letu 2020/21. Pouk je vse do 1. 3. 2021 potekal na daljavo, prav tako je potekal na daljavo 11 dni v aprilu. Nekatere skupine, zlasti najmlajši otroci igralnih uric ter prvih letnikov, žal niso zmogli imeti online pouka. Vrnili pa so se prvi, in sicer že februarja. Pri nekaterih starejših otrocih (srednješolci, študentje) in pri odraslih, se je pouk tudi po tem, ko so se osnovnošolci vrnili v učilnice, nadaljeval preko interneta in so programe izpeljali v celoti na daljavo. Nekaj je bilo tudi izpisov, saj so tisti, ki se niso udeležili

online učenja, že zamudili preveč snovi in je bilo težko slediti skupini s štirimi meseci izpada slovnice. Najmlajšim se je bilo prijetno vrniti nazaj, čeprav je bilo potrebno pouk prilagoditi obstoječim ukrepom (razkuževanje, nošenje mask…). Upoštevati je bilo treba varnostno razdaljo, se izogibati telesnemu stiku. Pedagoginja Irena Švagelj je tako povzela njeno delo: »Program se je nadaljeval na daljavo preko aplikacije Zoom. Po dolgih tednih dela na daljavo je bilo pri udeležencih že močno čutiti željo po pouku v učilnici, kamor so se po končani karanteni vrnili vsi udeleženci. Tudi takrat žal ni šlo brez obveznih karanten. Pri pouku na daljavo smo si pri usvajanju oz. utrjevanju besedišča in pri bralnem razumevanju pomagali z različnimi »online« didaktičnimi kvizi in igrami ter digitalnimi učnimi listi, slušno razumevanje smo vadili s pomočjo videov s podvprašanji. Ko smo se vrnili v učilnico je bila želja po uporabi nekaterih teh aktivnostih zelo prisotna.« Septembra se je vpisalo nekoliko manj otrok, na dan 24.12.2021 je vpisanih 78 otrok na nemščino. Posamezniki so individualno vpisani tudi na Zoom tečaje ter na Učno pomoč, nova programa v šolskem letu 2021/22. Pedagoginja Vera Forsthuber razloži okrnjeno vsebino ter celotno situacijo: »Z nekaterimi skupinami sem se vrnila že februarja v učilnico, z ostalimi pa marca. Do konca šolskega leta je v mojih skupinah pouk potekal po ustaljenih tirnicah, vendar z določenimi omejitvami. Vedela sem, da so otroci utrujeni od šolskih obremenitev, zato sem siceršnje dejavnosti, ki bogatijo naš pouk nekoliko skrčila, npr. bralno značko. Prav tako je bilo potrebno odpovedati zaključno prireditev oddelka tujih jezikov in kultur, katere se predvsem mlajši tečajniki zelo veselijo. Prav tako nisem izpeljala ure za starše, ki jo običajno priredim v najmlajših skupinah, torej v 1. letniku, saj bi bila učilnica prezasedena z vsemi tečajniki in njihovimi starši. Po vrnitvi k pouku v živo je bilo v nekaterih skupinah, v katerih je pouk potekal online, potrebno ponovno razložiti in utrditi določene sklope slovnice in besedišča. Kljub temu mi je v lanski skupini N8 uspelo pripravljati otroke na mednarodni izpit Goethe instituta stopnje A2. Opravile so ga tri učenke. Podajanje snovi poteka nemoteno, je pa bilo veliko otrok odsotnih zaradi karantene, v teh primerih staršem sporočamo med odsotnostjo obdelano snov. Želimo si, da pedagoško delo še naprej poteka normalno kljub trenutni situaciji«.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

V prvi polovici leta 2021 so bili zastavljeni cilji delno doseženi, oz. optimalno v okvirih možnega. 1.1.2021 se je učenje dokaj uspešno nadaljevalo preko aplikacije Zoom, kjer so redno sodelovali skoraj vsi otroci, ki so se odločili za online obliko pouka. Žal se 3 številčne skupine najmlajših niso mogle udeležiti te oblike učenja, saj v starosti od 4 do 7 let ni zmožna koncentracija otrok preko ekranov. Učenje je bilo z uporabo različnih digitalnih učnih pripomočkov res drugačno, zelo razgibano, a vendar manj uspešno kot v razredu. Razen določenih tehničnih težav, pedagogi ocenjujejo online učenje za uspešno, vendar ne v celoti, saj so bili najmlajši otroci prikrajšani za učenje na daljavo. Ves čas pouka na daljavo ter tudi kasneje februarja in marca so pedagogi namenili več časa motivaciji in pogovoru z otroki ter prepoznavanju njihovih čustev. Pedagoginja Vera Forsthuber tako ocenjuje njeno delo: »Ob povratku v učilnice, sem se zelo razveselila dejstva, da so se otroci, kljub covid situaciji vrnili skoraj polnoštevilno, in da so izrazili veliko veselje, da smo spet skupaj v živo. Po drugi strani sem bila razočarana, ker sem ugotovila, da je kljub velikemu trudu pedagoginj, ki so me nadomeščale na daljavo, učinkovitost in uspešnost učenja preko ekrana slabša. Tako je npr. skupina, ki naj bi se v lanskem šolskem letu opismenjevala – naučila brati in pisati v nemščini, v letošnje šolsko leto stopila bistveno slabše pripravljena na utrjevanje branja in pisanja, kot običajno pri pouku v živo. Nekateri otroci so se tudi pritoževali, da so bili v času popoldanskega pouka nemščine preko računalnika utrujeni in zaspani, saj so že dobršen del dopoldneva prebili pred ekranom. Tako sem jim v času do konca šolskega leta prizanesla z dodatnimi nalogami, ki so sicer del običajnega programa, npr. z bralno značko. Prav tako sem tudi preverjanja znanja sicer izvedla, a brez ocen. Pri nekaterih, predvsem starejših skupinah, sem po povratku na pouk v živo, opazila manjšo motiviranost, celo apatičnost, kar se je kazalo v manjši odzivnosti na vse jezikovne dejavnosti. Šolsko leto smo kljub okrnjenemu številu ur uspešno zaključili.

V začetku letošnjega šolskega leta smo na srečo pouk začeli v učilnicah in poskrbeli za ustreznost zdravstvenih ukrepov. Med poukom nosimo maske, zračimo prostore in med posameznimi urami razkužujemo mize in kljuke vrat«. Pedagoginja Nives Rac dodaja: »Razumevanje učenja se je

tekom leta spremenilo. Digitalni vidiki poučevanja in učenja pridobivajo na pomenu. Danes bistveno več učencev kot pred letom dni z izrazom »učenje« povezuje pojasnjevalne videe, oziroma pridobivanje informacij prek interneta. V obdobju zapiranja šol, vseh ostalih izobraževalnih institucij in poučevanja na domu, so digitalni mediji nedvomno pridobili na pomenu pri učenju in poučevanju. Nasprotno pa to ne pomeni, da je pomen digitalnih medijev za razvoj otrok danes ocenjen višje, kot je bil pred začetkom pandemije. Letošnje šolsko leto nas je tako pripeljalo do kombiniranega dela, saj imamo otroke velikokrat v karanteni. Da otroci ne zamudijo obravnavane snovi, jih sproti obveščam o snovi in po potrebi imam z otrokom kratko Zoom-srečanje, kjer skupaj predebatirava snov in rešiva naloge, katere predstavljajo težave. Tečaj tako nemoteno poteka naprej tudi od doma.« Pedagogi poudarjajo, da je pri poučevanju tujega jezika, kjer so gibanje, gestika, mimika ter petje zelo pomembi dejavniki pri doseganju učnih ciljev in kompetenc, učenje na daljavo le dobra alternativa pouku v živo. Pedagoginja Irena Švagelj dopolni: »Zastavljeni cilji niso bili v celoti doseženi, saj smo za učenje preko aplikacije Zoom prednostno uporabljali digitalne učne pripomočke, ki otrokom omogočijo večjo odzivnost in popestrijo proces učenja.«

b) Učinkovitost

Pedagoginje se strinjajo, da je bilo poučevanje nemščine za krajši čas razmeroma učinkovito tudi v drugačnih razmerah. Večina pedagoginj meni, da so v času poučevanja na daljavo prihranile na času in denarju, zlasti pri kopijah ter vožnji. Tečaji na daljavo so potekali dokaj uspešno, seveda pa je bila ves čas koncentracija otrok nižja, znanje po prihodu nazaj v učilnice slabše in manjkal je osebni stik. Pedagoginja Irena Švagelj ocenjuje: »Celo šolsko leto 2020/21 je bilo zaznamovano z učenjem na daljavo, kjer se kaže nepogrešljivost tehnologije v učnem procesu in pomanjkljivo predznanje uporabe le-te. Otroci izredno hitro usvajajo nove veščine in jih z veseljem uporabljajo.« Prav tako meni pedagoginja Nives Rac, ki pa doda pomen gibanja ter socialnega stika: »Učitelji ponujamo otrokom jezikovni input. Tako posamezniku olajšamo učenje jezika. Vsekakor sem se potrudila, da to ostane tudi na daljavo. Pri nekaterih skupinah je to uspevalo, sem pa začutila, da tečajniki še kako potrebujejo dodatno razlago npr. z gibanjem, kazanjem, delo v dvojicah ali skupini. Vse prej našteto je bistveno lažje usmerjati v učilnici. Kakorkoli, učitelji kot tudi učenci smo v lanskem šolskem letu pokazali veliko mero potrpežljivosti in iznajdljivosti. Letošnje šolsko leto smo se v celoti vrnili v učilnice Pionirskega doma. Še vedno pa uporabljam digitalne učne pripomočke, kot npr. razne didaktične igre, naloge in posnetke, saj otroku bistveno pomagajo k razumevanju.«

c) Dostopnost

Nemški pouk je obiskovalo na daljavo na začetku leta 2021 skupaj le 59 otrok (podatek na dan 1. 1. 2021), kar je 66 %, od skupno 89 vpisanih na nemščino (podatek na 30. 6 .2021). 1. 3. 2021 se je vrnila večina otrok, skupaj 87. Septembra z novim šolskim letom 2021/22 se je vpisalo nekoliko manj otrok, na dan 24. 12. 2021 je tako vpisanih 78 otrok na nemščino.

3. Smernice za vnaprej

Glavna naloga pedagoga je vsekakor, da ne glede na razmere, naj si bo na daljavo ali v živo, da učencu pokaže pot do jezika, da ga spodbudi, navdihne ter opolnomoči na njegovi poti k samostojnosti. Pedagoginja Nives Rac poudari: »Cilj pri otrocih je najprej vzpostaviti pozitiven odnos do tujega jezika. Pomembna podlaga za učni uspeh je tako notranja pozitivna naravnanost do jezika in otrokom pokazati, da zmorejo. Pomembno je aktivno vključevanje vsakega posameznika pri pouku in otrokom pokazati, da trud ustvarja uspeh, tudi če včasih kaj spodleti. Pri učenju ne more biti vse "zabavno". Tu imamo pedagogi nalogo, da učence naučimo vztrajati, ker skozi izkušnje, bodisi pozitivne in negativne, pridobijo samozavest, motivacijo in gradijo pozitivno samopodobo. V pandemiji so bile potrebne nujne rešitve, ki so omogočile poučevanje z digitalno tehnologijo. Številni učitelji smo pokazali veliko pobude in ustvarjalnosti pri doseganju svojih ciljev. Digitalna tehnologija ustvarja nove načine učenja v razredu in na daljavo. V bistvu gre za to, kako digitalne medije uporabiti na pedagoško smiseln način. Zato sem mnenja, da jih po vrnitvi v šolske klopi moramo še naprej upoštevati, saj so učenci postali zelo spretni in vidijo, da jim splet ponuja veliko koristnih informacij in pomaga pri učenju. Pandemija je hkrati pokazala,

da snov ni preprosto prenesti v digitalno obliko. Digitalno ima svoje prednosti in slabosti, ki jih je pa mogoče spretno kombinirati s prejšnjimi formati poučevanja.« Pedagoginja Neža Zupančič dodaja: »Situacija v zadnjih dveh letih nam je pomagala razumeti koncept učenja na daljavo oz. digitalizacijo pouka, saj do takrat nismo imeli dobro razvite didaktike izobraževanja na daljavo. Hkrati pa nam je pripomogla k razvijanju naših zmožnosti, kako lahko pouk na daljavo naredimo čim bolj učinkovit. Verjamem, da smo učitelji v tem času spoznali veliko novih načinov (nove spletne strani, aplikacije, igre ipd.), kako pouk na daljavo izpeljati čim bolj dinamično. Preko spleta lahko učencem oz. tečajnikom prikažemo avtentične spletne strani, ki so zanimive in uporabne za dopolnjevanje znanja tujega jezika. Seveda pouka na daljavo ne moram enačiti s poukom v učilnici. Učenje tujega jezika mora namreč potekati tudi preko gibanja in osebnih stikov. Vendar se mi zdi, da je ta oblika poučevanja veliko bolj učinkovita pri odraslih učencih, kot pa pri mlajših učencih. Prednost poučevanja na daljavo je ravno prihranek na vožnji in času, ki pa ga odraslim tečajnikom pogosto primanjkuje.«

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Irene Švagelj:
Za učenje in usvajanje novih veščin in znanj je poleg tako lastne kot zunanje motivacije pomembna tudi radovednost, ki je otrokom podarjena že ob rojstvu. Z izbiro zanimivih in raznolikih aktivnosti je učenje veliko bolj pestro in uspešno, še posebno pri tej starosti tečajnikov, ko je njihovo učenje že prehaja na raven zavednega. S tem, ko se udeležencem prisluhne in jih se jih vključi v sam učni proces, njihovo učenje dobi smisel in namen.
Mnenje pedagoginje Vere Forsthuber:
Šolsko leto, ki je za nami, je bilo zelo naporno, tako za otroke, kot za pedagoge, pravzaprav za celo družbo. Še bolj kot doslej, se kot dolgoletni pedagog zavedam dejstva, da moje poslanstvo ni samo posredovanje znanja tujega jezika, temveč tudi pomoč otrokom premagovati stiske, ki jih je letošnja situacija še dodatno izpostavila. Ta naloga je veliko bolj zahtevna kot kakovostno poučevanje. Pomagati otrokom, da odložijo telefone in se začnejo pogovarjati, da ni njihov poglavitni medij komunikacije ekran, ter da točke pridobljene na preverjanju znanja niso povod za hudo zaskrbljenost in medsebojno tekmovalnost, temveč informacija o tem, kaj se je potrebno malo bolje naučiti. V današnjih izjemno težkih življenjskih okoliščinah niso jezikovne spretnosti poglavitna naloga učitelja. Prepletanje pouka z elementi kulture in običaji naroda pozitivno vpliva na razvoj otrokove osebnosti. Ob teh vsebinah poudarjamo in negujemo vrline kot so strpnost, medsebojno spoštovanje ter upoštevanje različnosti.
Mnenje pedagoginje Katharine Andraschke:
Udeleženci – to velja za vse skupine – se naučijo, brez strahu in spontano brez prevelikega razmišljanja uporabljati nemščino v vsakdanu. Vedno se usmerim še na aktualne teme (politiko, službene teme, interese), ki so trenutno pomembne, oz. po želji posameznega udeleženca. Pri tem pa vsakič na koncu povem kje je bilo narejenih največ napak, ki jih – po potrebi naslednjo uro skupaj poglobimo slovnično. Želim, da začutijo jezik, da imajo veselje in da se tudi lotijo kdaj brati kakšen članek, oz. gledati kakšno oddajo, brez strahu, da česa ne razumejo. Ni bistvo v tem, ali se dela napake, bistvo je v tem, da si upaš, in da počasi in sčasoma odpraviš napake. Iščem znanje in ne neznanje. Učim jih pa tudi predstaviti pred skupino kakšno temo in o njej razpravljati ter kritično razmišljati, kar je predvsem za študente dokaj pomembno. Moja želja je, da imajo udeleženci radi jezik, saj radi prihajajo in vidijo uspeh.«
Mnenje pedagoginje Neže Zupančič:
Učenje tujega jezika je izjemna naložba. Obrestuje se nam od trenutka, ko otrok v tujem jeziku spregovori prve besede. Znanje tujih jezikov kaže na fleksibilnost, prilagodljivost, samostojnost, sposobnost in zanimanje za druge kulture. Učenje nemščine učencem pomaga razumeti, da je tuji jezik sredstvo, s katerim lahko pridobijo več znanja in izkušenj. Želim si, da bi pouk nemščine potekal v sproščenem in motivacijskem vzdušju. Pri tem je poudarek predvsem na odkrivanju učenčevih dobrih področij in razvijati sposobnost samostojnega učenja.

- **FRANCOSKI JEZIK IN KULTURA**

PEDAGOGINJE: Jerneja Avsec, Maja Koražija, Katarina Paternost, Katarina Novak, Tadeja Vovk

1. Vsebina

Pouk francoskega jezika je potekal že od novembra 2020 na daljavo, take oblike pouka se je udeležilo kar 84 % vseh vpisanih na francoščini (na dan 1. 1. 2021), to je 26 otrok od skupno 31 vpisanih. Pouk je potekal preko platforme Zoom, ki omogoča zelo kvaliteten pouk jezika na daljavo. Pri pouku smo uporabljali virtualno tablo, kjer se lahko predvaja različne video in glasbene posnetke, učence se lahko razdeli v manjše skupine, kjer imajo možnost poglobljenega dela. Ob vrnitvi v razrede je bilo veselje otrok veliko. Septembra se je na francoščino vpisalo nekaj več otrok, tako na 24. 12. 2021 obiskuje francoščino kar 38 otrok. Pedagoginja Jerneja Avsec opiše vsebinsko potek oddelka francoščine: »Po spomladanskem vračanju nazaj v šolske klopi so bili seveda vsi učenci, vključno z menoj, zelo navdušeni. Ponovno smo začutili francoski jezik ter zopet eden drugega zagledali v živo in ne več preko ekranov. Šolsko leto je bilo zaradi epidemije zopet prikrajšano za nemalo katero dodatno dejavnost, ki smo jo ponavadi izvedli. Kljub vsemu pa so naši učenci sodelovali pri francoski bralni znački, ki jo organizira društvo učiteljev francoščine (SDUF). Prav tako je naš tečajnik sodeloval na slaščičarskem tekmovanju Macaron d'Or v organizaciji Francoskega Inštituta v Ljubljani. Na daljavo so se tečajniki udeležili projekta La France Voyage, ki ga prav tako organizira Francoski inštitut v Ljubljani. Svojo francoščino so tako vadili z naravno govorko, ki je srečanje animirala. Na žalost se učenci niso mogli udeležiti filmskega dneva V kino po francosko, ki poteka pod okriljem Kinadvor. Sama sem s številom nadaljevalcev, ki ponovno prihajajo na ure francoščine zadovoljna. Vsi smo si želeli, da bi vpis uspel tudi na različnih nivojih začetnih skupin, pa nam žal ni uspelo. Formirala se je samo skupina mlajših začetnikov. Tako kot že nekaj let zapored, žal nimamo vpisa na igralnih uricah, starejših začetnikih ter odraslih. V zadnjih letih opažam tudi trend gimnazijcev, ki obiskujejo tečaj francoščine kot opora pri pouku francoščine v sklopu rednega izobraževanja. Zato se v teh primerih redko formira skupina in tečajniki ostajajo v individulanem pouku, dvojicah ali trojicah. Velik minus začetka šolskega leta bi izpostavila karantene, ki so tečajnikom onemogočale stik z rednim obiskovanjem pouka. Poleg tega pa tudi obvezna uporaba maske med poukom. Vendar zgolj iz stališča razumevanja in izražanja. Nemalokrat se znajdemo v zagati, ko en drugega ne slišimo, oziroma se narobe razumemo. Pri jezikovnem izražanju je to še posebaj pomembno. Sploh pri jeziku kot je francoščina, kjer je izgovorjava res specifična, se pogosto znajdemo na različnih bregovih slišanega.«

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Pedagoginja Jerneja Avsec ocenjuje leto 2021 za uspešno kljub izredni situaciji: »Kljub epidemiji je bilo šolsko leto 2021/22 uspešno. Zadovoljna sem, da smo z učenci izpeljali pouk na daljavo, da smo imeli vsi skupaj toliko energije in potrpljenja, da smo prebrodili to težko obdobje. Najbolj me veseli, da smo šolsko leto zaključili v živo – da smo zopet okusili pristen pouk, ki nam je vsem tako manjkal. Začetek šolskega leta 2021/22 smo začeli optimistično – kaj hitro se je izkazalo, da so nam ritem pri pouku zagodle karantene. Enkrat je v skupini manjkal en tečajnik, naslednji teden drugi in tako dalje. Kar veliko truda in energije smo vložili, da prihajamo iz meseca v mesec na isti imenovalec kar se tiče usvojene snovi. Izpostaviti je potrebno tudi to, da so bili tečajniki zopet prikrajšani za del »dodatnega programa«, zunaj našega zavoda.« Pedagoginja Katarina Paternost prav tako meni, da je bil program dokaj uspešen: »V danih zmožnostih, po mojem mnenju, smo kljub korona krizi, dosegle odlične rezultate, kar pa je tudi povezano z zagretostjo in delavnostjo vseh treh deklet. Vsa tri dekleta so zaključila tečaj z odlično oceno, prav tako so si pridobila priznanja za francosko bralno značko SDUF«. Pdagoginja Maja Koražija dodaja: »Septembra 2021 sem pričela z delom v Pionirskem domu. Prevzela sem skupino DELF A1/A2, ki je prejšnja leta imela tri članice, z letošnjim letom pa sta se nam pridružila še ena tečajnica in en tečajnik. Prav vsi redno hodijo na uro in sodelujejo. Kljub epidemiji nam je uspelo narediti vse zastavljeno delo, saj zdravi tečajniki, ki so v karanteni, uro spremljajo prek platforme Zoom. Izostankov zaradi odrejenih karanten torej nismo imeli. Tečajnice in tečajnik so že malce starejši,

zato pa je tak hibriden način sodelovanja tudi mogoč in funkcionalen. Na ta način nameravamo nadaljevati tudi v prihodnosti.«

b) Učinkovitost

Tehnika ter materiali so zadostovali izvajanju pouka. Nove investicije niso bile potrebne. Pri pouku v razredu bi lahko v prihodnje vnesli tudi več prvin, ki so bile uspešno uporabljene in preizkušene v virtualnem razredu in pri delu na daljavo ter ga na ta način posodobili (na primer z uporabo interaktivne table) in tako naredili še zanimivejšega in privlačnejšega za učence. Klasični pouk bi lahko na ta način občasno kombinirali z modernejšimi metodami, v obliki kvalitetnih aplikacij in interaktivnih iger na spletu, učenci, ki bi bili odsotni, pa bi si lahko predelano snov ogledali doma, v obliki shranjenih posnetkov z interaktivne table in tako na naslednjo uro prišli že povsem pripravljeni. Pedagoginja Jerneja Avsec predstavi težavo le pri hibridnem pouku: »Eden izmed večjih problemov, ki se je pojavil so bili učenci v karanteni, oziroma njihova potencialna vključenost v pouk medtem, ko so ostali učenci v razredu. Kar nekaj staršev je izrazilo željo po hibridnem načinu pouka. Na francoščini si to recimo da, lahko »privoščimo« – glede na to, da so skupine majhne (do 5 tečajnikov). Problem se pojavi, ker v učnilnicah nimamo ustrezno nameščene kamere ter primernega ozvočenja. Učenec, ki je prisoten na daljavo ne sliši ostalih v razredu in obratno. Simultano je potrebno uporabljati fizično ter virtualno tablo ter učenci, ki so pristoni ne vidijo tistega, ki je doma ter obratno. Da bi to zaživelo kot se šika, bi bila potrebna posodobitev naših učilnic.«

c) Dostopnost

Tečaje francoščine je obiskovalo na daljavo na začetku leta 2021 skupaj 26 otrok (podatek na dan 1. 1. 2021), kar je 84 % od skupno 31 vpisanih na francoščino (podatek na 30. 6. 2021). S 1. marcem so se vrnili v razrede še ostali ali pa priključili kasneje. Od septembra naprej se je ponovno vpis malce dvignil, na dan 24. 12. 2021 obiskuje francoščino 38 tečajnikov.

3. Smernice za vnaprej

Pedagoginje ocenjujejo, da je bil naš trud ter vložek v usvajanje kompetenc za uporabo programa za pouk na daljavo že poplačan. Dejstvo je, da se vsak dan naučimo nekaj novega ter da pouk na daljavo vzame mnogo več priprave kot pa klasičen pouk v učilnici. Pri starejših skupinah se je pouk na daljavo dobro obnesel – tudi odzivi staršev in učencev so bili pozitivni. Zagotovo je oblika pouka preko platforme Zoom zahtevna predvsem za naše najmlajše učence. Pedagoginja Jerneja Avsec meni: »Vsekakor si želimo vsi skupaj čim dlje ostati v šolskih klopeh v živo. Že utečen nov vsakdan nam predstavljajo karantene, ki nam onemogočajo kontinuiranost pouka. Tudi hibridni pouk, ki ga izvajam v nekaterih skupinah – kadar je to izvedljivo – je kar velik zalogaj in zahteva ne malo prihagajanja, potrpežljivosti in dobre volje. Ne samo z moje strani temveč s strani vseh udeležencev. Največji izziv mi še vedno predstavlja skupina, kjer imam starostni razpon tečajnikov od 6 do 9 let. Ne samo, da so si starostno »daleč«, tudi po grafomotoričnem in pozornostnem nivoju so si zelo različni. Poslužujem se veliko pesmi in rim, da nekako »razbijem« monotonost dela po učbeniku in delovnem zvezku. Pri pouku smo večrat tudi fizično aktivni, da jih lažje držim v pozornosti«. Pedagoginja Katarina Paternost ocenjuje: »Učenje jezika je živa struktura, velik manko je bila fonetika, saj je preko Zooma zelo težko pravilno učiti fonetične strukture. V dobrobit je seveda, da so dekleta stara 13 let, imajo koncentracijo, tako da aplikacija Zoom ni bila problematična kot pri mlajših učencih. Vsekakor pa so za vse pedagoge dobrodošla nenehna izobraževanja na področju digitalizacije«. Pedagoginja Maja Koražija, ki je prevzela skupino Katarine, dodaja: »Eden izmed ciljev je tudi uspešno opravljanje mednarodnega izpita za nivo A2 vseh tečajnic in tečajnikov. Glede na trenutno situacijo se mi cilj zdi dosegljiv. Vseh ciljev za drugo leto za svojo skupino še nisem določila, saj poučujem šele tri mesece.«

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Jerneje Avsec:

Kar mi je najbolj všeč pri delu v Pionirskem domu, je osebni pristop. Rada imam naše majhne skupine, kjer učence res dodobra spoznaš, spoznaš njihovo specifiko ter se jim skorajda individualno posvetiš. Se mi zdi, da je ta vez in zaupanje, ki ga ustvarimo pomembna, saj je učenje

v sproščenem in pozitivno naravnanem okolju, ključ do uspeha. Vesela sem, ko vidim, da učenci radi pridejo k pouku, da imajo tukaj prijatelje, s katerimi se dobro razumejo in konec koncev tudi učiteljico, ki ji lahko zaupajo. Vesela sem, da imamo toliko svobode, da lahko učencem v okviru pouka ponudimo širino, ki je s suhoparnim podajanjem slovnice in besedišča zagotovo ne dosežemo. Rada jim ponudim civilizacijski vidik jezika in aktualno dogajanje na frankofonskem območju. S tem ne samo, da nadgrajujejo svoje znanje francoščine, ampak tudi širijo obzorja. Veliko pozornosti namenjam tudi slušnim vajam ter vajam govornega izražanja, saj sem mnenja, da učencem to manjka, na splošno tudi v okviru formalnega izobraževanja. Želela bi si, da učenci spregovorijo in se potopijo v jezik brez zavor. Da bi se čim bolj tekoče izražali, pa čeprav mogoče s kakšno napako ali dvema več. Da bi začutili, da je jezik živa stvar, da delamo napake, se učimo in to je ok. Želela bi jih opogumiti in priučiti, da je jezik znanje na večih področjih in znotraj večih kompetenc. In da ni le suhoparno »guljenje« slovnice in besedišča. Da je jezik lahko super naložba za prihodnost in za širjenje obzorij. Vsekakor je trenutno velik plus, da lahko tečaje izvajamo v živo. Veseli smo, da se lahko vsak teden vidimo ter začutimo jezik v živo. Maske nam pri tej pristnosti včasih ponagajajo, vendar se počasi navajamo, da moramo kaj večkrat ponoviti ali pa kaj dodatno razložiti.
Mnenje pedagoginje Maje Koražija:
Opazila sem, da so tečajnice in tečajnik zelo povezani in se med seboj dobro razumejo, zato se mi zdi, da so poleg znanja, pridobili tudi nova prijateljstva in razširili svojo socialno mrežo. Obiskovanje tečaja se mi zato zdi dobrobitno tudi v tem smislu. Pogosto se pogovarjajo tudi o drugih tečajih, ki jih obiskujejo (v Pionirskem domu in drugje) ali pa zgolj govorijo o svojem življenju, s tem pa zbujajo interes pri sovrstnikih tudi za druge dejavnosti in druge jezike. Med urami tudi veliko usvarjamo in igramo, kar razvija kreativnost učencev, ki se mi zdi pomembna. Prav tako se v sklopu ur francoščine tečajniki, ki jim je neprijetno govoriti pred ljudmi, lahko soočijo s strahom pred javnim nastopanjem v manjši skupini in mogoče na njim bolj prijeten način.

- **ŠPANSKI JEZIK IN KULTURA**

PEDAGOGI: Tadeja Vovk, Klara Rus, Monika Nikolić, Katja Petrovec, Santiago Martín, Sara Hevía

1. **Vsebina**

Januarja 2021 je obiskovalo pouk španščine kar 80 % udeležencev preko platforme Zoom. To je 41 tečajnikov, od skupno 51 vpisanih. S 1. marcem 2021 smo se vrnili v učilnice in ob ustreznih ukrepih, kot so nošenje mask pedagogov, prezračevanje učilnic, razkuževanje rok, razkuževanje miz ter razdalja med mizami najmanj 1,5 m, je pouk potekal uspešno še do konca šolskega leta. Bilo je tudi nekaj izpisov, saj so tečajniki, ki se niso udeležili online učenja, zamudili kar nekaj snovi in se kasneje niso želeli priključiti ob manjku slovnice. Septembra se je vpisalo nekaj več tečajnikov, na 24. 12. 2021 španščino obiskuje kar 66 otrok. Pedagoginja Tadeja Vovk povzame online učenje, vrnitev v učilnice in drugo polovico leta 2021 takole: »Že novembra 2020 smo z vsemi skupinami prešli na pouk na daljavo. Otroci so bili zelo spretni z delom preko aplikacije Zoom in včasih so še mene kaj naučili. Lahko bi rekla, da je pozitiven odnos otrok in staršev pripomogel k temu, da je lahko delo na daljavo steklo brez večjih težav. Še najbolj moteče so bile razne tehnične težave, kjer je prekinjalo povezavo kateremu izmed otrok, drugače pa je s starejšimi otroki pouk na daljavo bil zelo podoben kot v živo. Vsekakor je bilo več dela s pripravami, zanimiva je bila uporaba zoom table in uporaba vseh funkcij, ki spadajo zraven interaktivne table. Prilagodili smo se. Vsi. Seveda ne preferiram takšne vrste pouka, saj energija ne more biti enaka energiji v razredu, tudi koncentracija in motivacija ob raznih motečih dejavnikih nista ravno idealni, je pa vsekakor tak pouk dobra alternativa. V teh časih nam ni preostalo drugega kot se prilagoditi. Marca smo se vrnili v učilnice in veselje je bilo veliko. Seveda je bilo tudi nekaj zadržanosti, saj so se otroci odvadili druženja. Prebili smo led z raznimi impro igricami ter z veliko dobre volje. Otroci so maja opravljali tudi mednarodni izpit Dele A1 escolar iz španščine in prav tako so nastopali v okviru Impro move dnevov. Ena skupina je tudi napisala prvo literarno delo Pionirskega doma za Literarni natečaj 2021, in sicer kar v španščini. Septembra z novim šolskim letom 2021/22 so se pokazale tudi negativne plati večmesečnega

učenja na daljavo. Žal so bili rezultati na mednarodnih izpitih precej slabši kot ostala leta, ko je pouk potekal v živo. Znanje je upadlo, izčrpanost in otopelost otrok pred ekrani sta bili veliki. Pokazala se je tudi preobremenjenost otrok s šolo in z ocenami ob vrnitvi v razrede. Nekaterim so se okrepile psihosocialne in psihosomatske težave. Otroci so začutili težo zadnjih dveh let in večinoma jih je strah prihodnosti. Veliko se pogovarjamo in skušamo razumeti kaj se nam vsem skupaj dogaja. Učilnica je postala še bolj varen prostor za izražanje notranjih občutkov, stisk ter strahov. Ko so otroci slišani in sprejeti, potem se tudi nasmejijo in z veseljem nadaljujejo z učenjem prek igre«.

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Pedagogi se strinjajo, da so kljub drugačnim metodam in zahtevam dela, programe izvedli dokaj uspešno. Večina tečajnikov in otrok še naprej obiskuje naše delavnice kljub drugačnim razmeram. Pedagoginja Klara Rus povzema uspešnost izvedenega programa z najmlajšimi po karanteni ter oceni pouk na daljavo: »Menim, da so otroci precej odporna, prožna bitja, in da so tudi v nastali situaciji po vrnitvi v učilnico iz naših ur, potegnili kar največ. Brez njihove pripravljenosti na delo v spremenjenih okoliščinah bi bila izvedba tečajev do konca tega šolskega leta težja. Kljub okrnjenemu številu ur ocenjujem, da so učenci na urah, ki smo jih izvedli po vrnitvi v učilnico, večinoma osvojili zastavljene cilje in da ostajajo motivirani za učenje španskega jezika. Menim, da je vsem prilagoditvam navkljub, pouk potekal v skladu z zastavljenimi cilji tudi ob prehodu pouka na platformo Zoom.« Prav tako pedagoginja Katja Petrovec meni, da so bili zastavljeni cilji doseženi: »V prvi polovici leta smo kljub oviram in spremenjenemu načinu dela zastavljene programe, z nekaj prilagoditvami, uspešno pripeljali do konca in predelali vso načrtovano snov. Od septembra dalje pouk poteka normalno po programu, brez prekinitev, nekateri individualni tečaji se izvajajo na daljavo, ostali v živo. Online učenje ima resda določene slabosti, sploh pri večjih skupinah, sicer pa je treba izpostaviti tudi prednosti; možnost prilagajanja dneva in ure tečaja, lažja uporaba in boljši dostop do avdiovizualnih materialov in vsebin, manjši stroški in časovni vložek.«

b) Učinkovitost

Menimo, da je bil program učinkovit glede na dano situacijo. Večje nove investicije niso bile potrebne. Pouk smo kvalitetno izvajali z uporabo ustaljenih gradiv iz prejšnjih šolskih let. Tehnična oprema – LCD, radio, DVD predvajalnik – zadoščajo namenu. Pri prehodu na online učenje je bilo potrebno investirati v kamero, prav tako pa bo počasi potreben nakup novega računalnika, saj dolgoročno ne ustreza kriterijem za online učenje. Zunanji sodelavci so izvedli pouk na svojih lastnih računalnikih. Pedagoginja Katja Petrovec povzema: »Izpeljani program je bil učinkovit. Tečaj prek Zooma sicer zahteva določene prilagoditve aktivnosti, materialov in opreme, a po drugi strani olajša uporabo IKT in daje več manevrskega prostora za prilagajanje dneva in ure tečaja, s čimer se zagotovi, da se pouka vedno udeležijo vsi tečajniki (ta prilagoditev je seveda smiselna in mogoča le pri individualnem tečaju in manjših skupinah). Tečaji v živo potekajo od septembra po programu, nekaj težav povzročajo le odsotnosti zaradi bolezni in odrejenih karanten ter pomanjkanje opreme za izvedbo hibridnega modela pouka za večje skupine.« Tudi pedagoginja Klara Rus dobro ocenjuje učinkovitost programa: »Ko se je pouk preselil na splet in sem s skupino najstnikov ter z individualnim tečajem imela ure preko platforme Zoom, sem tudi v novem učnem okolju skušala doseči kar največjo učinkovitost. Pri pripravi dejavnosti za vsako Zoom uro sem skušala kar v največji meri upoštevati značilnosti novega učnega okolja. Tako sem, na primer, pred vsako uro strani v učbeniku in delovnem zvezku poskenirala in jih nato med uro učencem kazala s pomočjo funkcije »screen share«. Menim, da je bila vrnitev v učilnico še posebej dobrodejna za najmlajše učence ter za večino najstnikov (eden od učencev je imel kljub vsemu težave z motivacijo in je s tečajem predčasno zaključil). Pouk sem skušala kar najbolj približati pouku v normalnih okoliščinah, kljub temu, da sem, npr. skušala paziti, da bi si učenci med seboj predmete čim manj podajali, in da bi med seboj ves čas vzdrževali primerno varnostno razdaljo. Na začetku me je bilo strah, kako bo, ker bom morala v učilnici ves čas nositi masko, a sem se sčasoma tega nekako privadila (učenci pa tudi). Predvsem v starejši skupini so omejitve v učilnici sprejeli z razumevanjem.« Pedagoginja Monika Nikolić dodaja: »Menim, da je bil, upoštevajoč

trenutno zdravstveno situacijo, program učinkovit. Ves pouk od septembra smo uspeli izvesti v živo, ob upoštevanju ukrepov. Otroci so se uspešno prilagodili ukrepom tako, da tečaji potekajo dokaj podobno kot bi v normalnih okoliščinah. Upoštevanje ukrepov ima glede samega pouka tudi eno slabost, namreč zaradi vzdrževanja fizične distance je večina dela individualnega, zmanjšana je količina dela v dvojicah in skupinah. Tehnična oprema je zadovoljiva in predstavlja dodano vrednost pri pouku.«

c) Dostopnost

Naštete skupine je obiskovalo v prvi polovici leta 2021 skupaj 51 otrok. Kot omenjeno, se je za učenje na daljavo odločilo kar 81 % udeležencev, in sicer 41 tečajnikov (podatek na dan 1. 1. 2021) od vseh vpisanih. Jeseni se je vpisalo nekoliko več otrok, na dan 24. 12. 2021 tako obiskuje španščino 66 udeležencev.

3. Smernice za vnaprej

V kolikor se bo nadaljevalo učenje na daljavo, bodo najbolj potrebne prilagoditve zlasti mlajšim učencem od 11 let, katerim predstavljajo raznorazne aplikacije težavo. Otrokom se namreč med 10. in 11. letom naredi preskok iz konkretnega v abstraktno razmišljanje. Tukaj moramo biti pedagogi zelo ustvarjalni, da pridobimo otrokovo pozornost na daljavo. Pri starejših tečajnikih je pouk na daljavo sicer lažje izvedljiv, a si nekateri udeleženci v teh časih, ko praktično ves dan preživimo za računalnikom (pouk/delo od doma), enostavno ne želijo dodatne online aktivnosti. Pedagoginja Katja Petrovec povzame: »Delo na daljavo ima sicer določene prednosti in je sprejemljiva začasna alternativa, a menim, da sta tako učenje kot poučevanje bolj prijetna v živo, sploh pri poučevanju skupine. V tem letu smo se sicer navadili na pouk na daljavo, ki se je v manjših skupinah in pri individualnem tečaju izkazal za povsem ustrezno alternativo, ki je nekaterim celo bolj všeč kot pouk v živo. Čeprav sta učenje in poučevanje večini bolj prijetna v živo, je tečaje v online obliki smiselno ponujati tudi v prihodnje in na ta način doseči več ljudi. Pri individualnem tečaju online izvedba ne odstopa toliko od izvedbe v živo, skupina pa vendarle ustvari svojo dinamiko, učitelj v razredu lažje razbere nebesedne signale, spremlja napredek, preverja razumevanje učencev ipd. Dobro bi bilo, da tudi v prihodnje ohranimo raznoliko ponudbo tečajev in na ta način privabimo še tiste, ki se zaradi oddaljenosti sicer ne bi odločili zanje, izvedba v živo pa bo zagotovo ostala prednostna in bolj zaželena oblika učenja in poučevanja.« Pedagoginja Tadeja Vovk opisuje svojo online izkušnjo z najmlajšimi, prilagoditev in vrnitev nazaj v razred ob ukrepih : »Delo preko aplikacije Zoom je potekalo neprekinjeno tudi pri mlajših otrocih (od 7 do 10 let starih) in ekran je včasih postal naše orodje za igranje in ustvarjanje. Pri mlajših od 10 let je postalo barvanje, risanje in pisanje po interaktivni tabli izjemno zabavno in otroci so bili ponosni na svoje končne izdelke. Zabavno je bilo tudi delo v parih ter v skupinah v interaktivnih sobah (»break out rooms«), kjer so lahko sproščeno govorili po špansko. Na koncu pouka sem najmlajšim dovolila, da so počečkali tablo, kar je postala glavna atrakcija vsake ure na daljavo, saj so prav čakali zadnjih 5 minut za to novo ustvarjeno online igrico. Tako zabavno smo vsakič zaključili uro in se z nasmehom poslovili ter si pomahali do naslednjič. Seveda so se otroci zelo razveselili pouka v živo. Vendar smo v tem času dokazali, da je človek zelo prilagodljivo bitje in da tudi v težkem obdobju najde trenutke sreče in zadovoljstva. Ostali smo pozitivno naravnani. Hkrati smo se tudi veliko pogovarjali in razbijali naveličanost ter reševali stiske posameznikov. Tega je bilo veliko. Od septembra do decembra so se stiske le še okrepile. Otroci so utrujeni in naveličani trenutne situacije. Kljub vsemu pa še vedno ohranjajo nasmeh in iskrice v očeh, ki se skrivajo za prevelikimi maskami.« Pedagogi skupaj menimo, da je pouk na daljavo lahko alternativa pouku v učilnici le za mladostnike in odrasle v malih skupinah ali individualno. Ključnega pomena je, da se prilagodimo in ustvarimo najboljše delovne pogoje, da se življenje v celoti ne zaustavi, ko pride do česa takega in da smo ustvarjalni ter pozitivno naravnani tudi v težkem obdobju. Pedagoginja Monika Nikolić, ki poučuje predvsem najmlajše, si želi, da bi se pouk nadaljeval v živo: »V prihajajočem času upam, da bomo ob ugodni epidemiološki situaciji lahko še naprej izvajali pouk v živo, kar je še posebej pomembno za mlajše tečajnike. Še naprej se bom trudila otrokom narediti učenje španščine čim bolj zanimivo. Spodbujala bom njihov napredek ob tempu, ki jim odgovarja. V skupinah, kjer so mlajši tečajniki (pod 10 let), se bom trudila, da bo vzpostavljena disciplina, ki bo vsem omogočala optimalne razmere za delo.« Žal je

pedagoško delo težje ob vseh varnostnih ukrepih, saj otroci še kako potrebujejo dotik in svoboden gib, ki pa žal nista mogoča v dani situaciji.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Monike Nikolić:
Večina skupin se odlično ujame, kljub starostnim razlikam. Opažam, da starejši tudi sami priskočijo na pomoč mlajšim, kadar je potrebno in kažejo razumevanje za to, da mlajši potrebujejo pri reševanju nalog več časa ali pa večkratno ponovitev snovi. Vse to ustvarja dobro vzdušje na tečaju, hkrati pa razvijajo medsebojne odnose. Trudim se, da imamo dober medsebojni odnos in da mi zaupajo, dam jim vedeti, da lahko podajo svoje predloge in kritike. Disciplina pri nobeni od starejših skupin ni problem. Pri mlajših skupinah je disciplino težje vzdrževati, vendar smo za zdaj uspešno izvajali pouk. Pri mlajših se trudim, da ure niso sestavljene samo iz sedenja, ampak da počnemo različne dejavnosti, pri katerih se imajo priložnost gibati in hkrati učiti. Najbolj je to seveda vidno pri španskih igralnih uricah, kjer imamo raznolike dejavnosti, poskrbim tako za gibanje (igre, ples) kot za »sedeči del pouka« (učbenik, izdelek, barvanje, ogled krajšega videa), da nikoli ni monotno in da se ob tem vsi dobro zabavamo.
Mnenje pedagoginje Katje Petrovec:
Vsi tečajniki so precej motivirani in radi obiskujejo pouk, zato mi je delo z njimi vedno v veselje. Sicer pa so njihovi cilji in potrebe različne; ena tečajnica se po večletnem premoru vrača k študiju španščine in zadnjemu izpitu do diplome, zaradi česar je individualni tečaj drugače zastavljen in usmerjen na točno določena poglavja iz slovnice; drugi želijo v Španiji študirati ali delati in zato usvojiti komunikacijske veščine, ki jim bodo omogočile bivanje v tujem okolju, nekateri pa se le želijo naučiti novega tujega jezika in spoznati špansko in hispanoameriško kulturo. Tečaji, ki potekajo v manjših skupinah, omogočajo tovrstno prilagajanje programa potrebam in željam udeležencev, čeprav je včasih težko manevrirati med zelo različnimi nivoji znotraj posameznih skupin.
Mnenje pedagoginje Tadeje Vovk:
Trudim se, da so vsi otroci enako sprejeti, da v skupinah postanejo pravi prijatelji in da krepijo veselje do španskega jezika, čeprav so večkrat tudi različnih starosti (npr. od 10 do 15 ali pa od 7 do 11 let). Manjše skupine otrok nam omogočajo ravno to, da se lahko pedagogi posvetimo vsakemu posamezniku. Vsekakor je moj namen vsem otrokom približati španščino, tako da se pri urah prilagajam individualno tudi glede zrelosti in različnih starosti glede zmožnosti dojemanja snovi. Kot večkratna udeleženka delavnic projekta Young Theatre in pa Young Theatre on the Move, sem prejela ogromno dodatnega znanja, ki ga spretno že četrto leto vključujem v obstoječi pouk tujih jezikov in kultur. Letos so otroci konec maja nastopali na odru v okviru Impro move dnevov na Otroškem festivalu gledaliških sanj in zablesteli na odru. Preizkusili so se v tehnikah impro veščin, igrali so »strokovnjaka v oddaji« in za skupino najstnikov je bila to čarobna izkušnja. Na odru so zažareli kot skupina. Želim si, da bi bilo čim več mladim omogočeno doživeti takšno izkušnjo, saj je res prav vsak lahko super junak na odru. In moji učenci so bili pravi dokaz za to. Vsega skupaj so imeli po dveh letih španščine za sabo par ur impro ogrevalnih vaj ter par ur treh disciplin in na koncu so ne le nastopali, ampak tudi vključevali publiko med samim nastopom, kar je res pohvale vredno. Izgubili so vsakršen strah pred nastopanjem in izvedli pravo impro točko na odru ter se ob tem neizmerno zabavali. Tudi jaz sem se ob tem zabavala in ponosno navijala za njih. Njihova impro mentorica Tanja Matijašević jih je ves čas vodila lahkotno in profesionalno, saj so v tej skupini zelo inteligentni in subtilni otroci. Ta ista skupina gre naslednje leto na mednarodni izpit iz španščine Dele A1 escolar. Kot že omenjeno, je druga skupina najstnikov, ki imajo za sabo 4 leta španščine ter mednarodni izpit, napisala literarno delo za Literarni natečaj 2021. Kot tečajnica sodobnega plesa vključujem k pouku španščine tudi znanje s področja gibalnih veščin. Mlajši učenci radi zaplešejo ob klasičnih in tradicionalnih španskih pesmicah, kjer spodbujam njihovo pristno gibalno izražanje. Kar začutijo, tako jih spodbudim, da gib ustvarijo in v pesem vključijo svoj lasten izrazen gib. Prav tako k mlajšim vključujem ogrevalne impro vaje, kjer se otroci po pouku sprostijo in zadihajo ob popoldanskem učenju. Večkrat tudi zamenjam vloge, in sicer, učenec, ki se javi, izpelje pouk, jaz pa sedim v šolski klopi kot učenka. Takrat se tudi veliko nasmejimo, učenci pa ob tem gradijo samozavest ter se zavedo kako je biti učitelj. Kljub težkemu letu in v skrbeh za prihodnost, menin, da so otroci dobili največ kar so lahko, saj

smo se veliko pogovarjali tudi o njihovih stiskah. Žal so bili rezultati španščine na mednarodnih izpitih slabši kot prejšnja leta, vendar ob večmesečnem sedenju otrok za ekrani po cele dneve, je bilo to tudi za pričakovati. Ob naveličanosti in apatičnosti otrok v popolnoma nenaravnem stanju smo lahko veseli, da so se številčno vrnili in jim obšolske dejavnosti pomenijo zatočišče in vir navdiha«.
Mnenje pedagoginje Sare Hevía:
Uporabniki višjih nivojev španskega jezika (B2-C2) dobijo priložnost učvrstiti ter nadgraditi znanje jezika, kar jim preprečuje, da bi se njihova jezikovna kompetenca poslabšala. Ker se individualni pouk prilagodi posameznikovemu urniku in njegovim zanimanjem, je program motivacijski in zanimiv za uporabnika, saj posameznik hkrati razvija splošno in svoje stališče glede problemov sodobnega sveta. Ta program tudi ponuja uporabnikom možnost hitrejšega napredovanja kot klasični tečaj.

- **ITALIJANSKI JEZIK IN KULTURA**

PEDAGOGI: Janez Malačič Pfleiderer, Lucija Bičič

1. **Vsebina**

Na italijanščino je bilo 1. 1. 2021 vpisanih 24 otrok, od tega jih je 21 imelo pouk na daljavo preko aplikacije ZOOM, pri čemer je delo potekalo zelo tekoče in ni bilo nobenih težav. Za online učenje se je odločilo kar 87 % udeležencev. Septembra se je vpisalo nekoliko več otrok, tako je na 24. 12. 2021 vpisanih 29 tečajnikov na italijanščino. Cilj programa je bil predvsem motivirati učence za spoznavanje italijanske kulture in jezika ter spoznavanje besedišča in osnov komunikacije. Pedagog Janez Malačič Pfleiderer opiše potek svojih tečajev v letu 2021: »Pouk italijanskega jezika sem izvajal v skupinah in individualno. Skupine so bile starostno raznovrstne, in sicer, od starosti 5 let dalje, v odraslih skupinah so po dolgem času tečaj obiskovali tudi srednješolci med 14. in 16. letom starosti. Skupine odraslih so aktualne že nekaj let in so postale trend za osebe v starosti med 40 in 50 let, katerim jezik služi predvsem za komunikacijo pri obisku Italije ter predstavlja osebno zadovoljstvo ter napredek. Poleg učbenikov sem uporabljal dodatni didaktični material ter vključeval dramatizacijo obdelanih besedil in glasbo, didaktične igre, ki so popestrile pouk in tečajnike seznanile s kulturnimi vsebinami o Italiji (kviz, sestavljanke, karte, pesmi, kratki ogledi zanimivih krajev v Italiji (Lucca, Tivoli) ipd. Pouk je tudi v začetku leta 2021 potekal na daljavo, a smo se od marca naprej vrnili v učilnice Pionirskega doma. Klasični pouk je bil torej prekinjen do konca februarja, a pri povratku nisem zaznal nekih večjih odstopanj glede znanja. Po prihodu v učilnice smo znanje, ki so si ga tečajniki pridobili na daljavo, ponovili tudi v živo. Predšolski program je bil predvsem usmerjen v razvijanje pozitivnega prvega stika z italijanskim jezikom. Igralne urice so bile zabavne in poučne, tako da smo na ta način razvijali osnovno komunikacijo, uvajali osnovne glasovne zakonitosti in melodike italijanskega jezika. Cilj osnovnošolskih programov je bila krepitev motivacije ter razvijanje komunikacije. Cilj programov je bil, da učenci dosegajo znanje znotraj kriterijev evropskega jezikovnega okvira od stopenj A1 – A2 in temu so bili prilagojeni tudi učbeniki. Pouk za srednješolce in odrasle je potekal drugače, in sicer v tem smislu, da je bil poudarek na jezikovni komunikaciji in slovnici in da jim s tem tudi omogočimo v prihodnosti opravljanje mednarodnih izpitov kot sta CILS in PLIDA 1 in 2. Veseli me, da se je pouk v letu 2021/22 začel ponovno odvijati v učilnicah Pionirskega doma, da je na ta način ohranjena dinamika in kvaliteta pouka, saj nas je pouk na daljavo na nek način utesnjeval.«

2. **Evalvacija programa**

a) **Uspešnost izvedenega programa**

Cilji so bili doseženi kljub večmesečnemu pouku na daljavo ter pogostih karantenah otrok.

b) **Učinkovitost**

Pedagoginja Lucija Bičič meni, da je program učinkovit, potrebno pa je ponavljanje ter prilagajanje posameznikom: »V mesecu septembru smo med urami novo snov večinoma spoznavali s pomočjo učbenika (ki je že sam po sebi zasnovan na zabaven, mlajšim otrokom prilagojen način),

a sem opazila, da se je zahtevnost novih vsebin stopnjevala prehitro in sem tempo napredovanja prilagodila z utrjevanjem snovi s pomočjo iger (učenja s pomočjo iger sem se posluževala že od samega začetka programa, a sem sčasoma povečala delež, ki smo jim ga namenili med uro). S tem so učenci lažje, učinkoviteje in z večjim veseljem usvajali nove vsebine.« Pedagog Janez se je ves čas trudil, da je posodabljal način dela pri pouku, sledil strokovni literaturi in dodajal novosti.

c) Dostopnost

Italijanščino je v začetku leta 2021 obiskovalo 24 otrok (podatek na dan 1. 1. 2021). Med karanteno in po karanteni so tečaje italijanskega jezika obiskovali vsi. Tečaji so raznoliki in omogočajo vpis otrok, najstnikov in odraslih. Čeprav je italijanščina regionalni jezik, je trenutno manjša udeležba tečajev. Predvsem je manjše število pri mlajših učencih, medtem ko se število odraslih ohranja in še povečuje. V šolskem letu 2021/22 se je število zvišalo, vpisalo se je 29 tečajnikov (podatek na dan 24. 12. 2021).

3. Smernice za vnaprej

Pedagoginja Lucija Bičič načrtuje v prihodnje: »Nadaljevala bom s spodbujanjem, motiviranjem otrok, da spoznavajo italijanski jezik in kulturo. Glede na to, da je večji interes za spoznavanje italijanskih pesmi, kot so ga otroci pokazali na začetku tečaja, jih bom gotovo spodbujala tudi k spoznavanju novih pesmi, ki si jih otroci z veseljem (in pogosto nezavedno) prepevajo, ko med urami opravljajo miselno manj naporne naloge. Poleg tega bom v prihodnje starše poskusila angažirati, da bodo otroke bolj redno spodbujali k opravljanju domačih nalog, ki so jih učenci marsikdaj pozabili narediti, saj menim, da veliko pripomorejo, k utrjevanju in dolgoročnejšemu pomnjenju snovi. Pedagog Janez Malačič Pfleiderer poudari: »V prihodnjem šolskem letu se bom še naprej trudil, da bi tako lep jezik kot je italijanski, pridobil večjo veljavo glede na to, da je Italija naša sosednja dežela in da so stiki s to nam tako blizu in pomembno deželo vedno tesnejši v vseh pogledih. Sama dežela kot taka pa nudi neizčrpen vir kulturnega bogastva in še kakšnega drugega bogastva, ki je bil vzor številnim znanim slovenskim umetnikom in znanstvenikom. Žal nastopi ob koncu šolskega leta sedaj že drugo leto odpadajo zaradi trenutne situacije, a nastopi ob zaključku šolskega leta so bili vedno dobro obiskani in zelo raznoliki, od recitacij, dramskih točk, pesmi in zaključnih skupinskih nastopov. Upam, da se bo situacija s Covidom umirila in da bomo zopet pokazali ustvarjalnost, ki nas je vse do sedaj vedno krasila.«

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoga Janeza Malačiča Pfleidererja:

Tečaji italijanskega jezika so programsko tako dodelani, da vključujejo dolgoročno učenje, ki omogoča najboljše rezultate in doseganje tekoče uporabe tujega jezika. Vsi učenci, ki vztrajajo na dolgoletnem učenju italijanščine v naših tečajih pridobijo znanja, ki so trajna in omogočajo uspešno in samostojno uporabo vseh pridobljenih jezikovnih spretnosti (pisanje, branje, poslušanje, govorjenje) pri komunikaciji v tujem jeziku ter tudi pri svojem nadaljnjem študiju ali delu. Po dolgoletnih izkušnjah sem zelo vesel, da k pouku prihajajo že otroci staršev, ki so pri meni obiskovali tečaj italijanskega jezika že od leta 1985. Pri pouku pa ne pridobijo samo znanja jezika, ampak tudi vpogled v bogato italijansko kulturo in umetnost in znanost. Tudi letos so skupine zelo raznovrstne, in sicer obsegajo od igralnih uric za 5 letne otroke, preko osnovnošolskih in srednješolskih skupin do najstarejše skupine štirih zelo zavzetih in pridnih učenk okrog 50-ih let starosti, ki tečaj obiskujejo že peto leto. Kot zanimivost naj navedem, da se je letos vpisala učenka solopetja, za katero sem našel idealen program Italiano nell'Aria 1, ki je bil napisan prav za solopevce. Letošnje leto je prineslo celo skupino sedmih osnovnošolcev v starosti med 13. in 14. letom. Očitno so otroci v tej starosti željni spoznavati poleg angleščine, ki jo srečujejo na vsakem koraku tudi jezik, ki ga govorijo naši sosedje Italijani in ki je učencem zelo všeč. Po pogovoru z učenci so mi povedali, da jim je všeč italijanska glasba, kultura in mediteranska hrana. Nekateri med njimi pa imajo tudi sorodnike na Primorskem ali na drugi strani meje. Vse skupine so zelo motivirane in verjetno sem k temu pripomogel tudi sam, saj izbiram učbenike in ves didaktični material v Trstu v različnih knjigarnah. Kvalitetnega pedagoškega gradiva je v Italiji na pretek, tako da z dodatnim tovrstnim gradivom bogatim pouk in na ta način uspešno populariziram tako italijanski jezik kakor tudi njihovo zelo bogato kulturo.

Mnenje pedagoginje Lucije Bičič:
Menim, da učenci z veseljem prihajajo k tečaju italijanščine, saj so ure sproščene, igrive in polne prijetnih melodij, kakršen je v osnovi tudi italijanski jezik. Med urami se pogosto porodi tudi kakšno dodatno vprašanje ali zanimanje v zvezi z italijansko kulturo ali jezikom, ki nima neposredne zveze s trenutno snovjo, a učencem z veseljem odgovarjam na takšna vprašanja, ki ure gotovo dodatno obogatijo in spodbujajo k zanimanju in spoznavanju italijanske kulture. Učenci na tečaj prihajajo po šoli ali celo po drugih obšolskih aktivnostih in so zato včasih že utrujeni, zato poskusim ure zasnovati tako, da so čim bolj sproščene in zabavne, poleg tega pa z učenci pred ali na začetku ure vedno namenimo kakšno minuto pogovoru o njihovem počutju, izražanju misli, kar gotovo olajša obravnavanje novih vsebin med uro.

- **JAPONSKI JEZIK IN KULTURA**

PEDAGOGINJA: Nataša Zamida

1. **Vsebina**

Pouk japonskega jezika je od 1. 1. 2021 do zaključka šolskega leta v juniju potekal na daljavo preko aplikacije Discord. Obiskovalo ga je 21 tečajnikov, nekaj se jih je priključilo sredi leta in so se uspešno vključili v skupine. Pouk je potekal malenkost oteženo zaradi dodatnih obremenitev v šoli, potrebno je bilo veliko prilagoditev ter motivacije in počasnejša obravnava snovi. Velik poudarek v mesecu aprilu, maju in juniju je bil na ponavljaju, kar se je v začetku novega šolskega leta septembra izkazalo za plodovito, saj so si učenci zapomnili vse, kar je pokazalo znanje na prvih srečanjih v novem letu. Na daljavo smo imeli tudi dve preverjanji znanja. V septembru se je vpisalo manj otrok, zaenkrat japonščino obiskuje 17 tečajnikov (na dan 24. 12. 2021). Od septembra dalje pouk poteka ves čas v živo in do decembra smo imeli eno preverjanje znanja. V razredu se lažje obravnava snov in veliko več je veselja odkar je pouk v živo. Pouk poteka z uporabo učbenika in delovnega zvezka Marugoto, istoimenske spletne strani z raznimi igrami in vajami ter kombiniranje s poukom o japonski kulturi. Konec leta je bila delavnica japonskega šaha kot razvedrilo in prijeten zaključek leta 2021.

2. **Evalvacija programa**

a) **Uspešnost izvedenega programa**

Pedagoginja Nataša Zamida je tako povzela uspešnost programa leta 2021: »Zaradi preobremenjenosti otrok s šolskimi obveznosti in padca motivacije kot posledica raznih obremenitev, je pouk potekal precej ovirano. Nekateri tečajniki, ki so imeli veliko energije, motivacije in želje, jim je le-ta drastično upadla ali pa so celo imeli težave z duševnim zdravjem. Začetek novega šolskega leta s poukom v živo je bil veliko bolj pozitiven in otroci so zopet bolj polni veselja, energije in vedoželjni novega znanja. Naučili so se tudi izraziti, kdaj so preobremenjeni in na takšen način sodelujejo pri pouku, da sami povejo koliko so sposobni narediti in kaj bi želeli za popestritev. V marcu smo imeli online (Zoom) obisk japonskih študentov iz Tsukube, kar je bilo zelo pozitivno. Tečajniki so na delavnici zelo uživali in vsebino te smo ponovili v živo ob srečanju v septembru.«

b) **Učinkovitost**

Dodatni finančni vložek sta učbenik in delovni zvezek Marugoto 1 ali 2, program po katerem dosegamo ustrezne rezultate. Učenci so bili brez teh potrebščin v velikem izostanku, kar je pripomoglo k padcu motivacije za učenje. Tisti, ki so potrebščine imeli, so spremljali in napredovali po učnem načrtu. Tečajniki japonščine potrebujejo določeno strukturo in vodenje, da lahko pokažejo tudi rezultate, ki so merljivi z japonskimi mednarodnimi izpiti.

c) **Dostopnost**

V začetku leta je japonščino obiskovalo nekoliko več tečajnikov, in sicer 21. Pouk je potekal na daljavo celo šolsko leto 2020/21 do konca junija. Septembra je bil zaradi dolgotrajnega pouka na

daljavo posledično vpis malce nižji. Na dan 24. 12. 2021 japonščino obiskuje 17 otrok, starih od 9 do 18 let.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnjem letu bo še večji poudarek na delavnicah, medsebojnem sodelovanju, udeležba na cosplay konvencijah, v kolikor bo to le mogoče, skupinsko vodenje japonske študentke po Ljubljani in druženje (predvidoma v januarju 2022) ter priprave in sodelovanje na JLPT N5 osnovni nivo (Japanese Language Proficiency Test), kateri se odvijajo v Pionirskem domu in so priznani na svetovni ravni.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Nataše Zamida:
Osnove japonskega jezika, sposobnost branja in pisanja hiragane, katakane in pismenk, razumevanje japonske kulture v primerjavi s svojo. Udeleženec dobi nove prijatelje, oziroma poznanstva preko katerih se lahko še bolj poglobi v učenje japonskega jezika ter kulture. Tempo pouka in obravnavane snovi se spreminja glede na obremenjenost udeležencev, zato je vzdušje vedno sproščeno. Udeleženec dobi pozitivne spodbude za učenje, kako pristopiti k učenju novega in povsem drugačnega jezika in kulture ter kako svoje znanje ceniti in ga deliti dalje.

- **RUSKI JEZIK IN KULTURA**

PEDAGOGINJE: Daša Cerar, Anja Banko, Tereza Bernik, Katja Štefanič

1. Vsebina

Pouk ruskega jezika je potekal v začetku leta na daljavo, vpisanih je bilo skupaj 8 otrok. Marca so se nekateri otroci vrnili v učilnice in izpeljali programe do konca. Septembra se je vpisalo več otrok, na dan 24. 12. 2021 je tako vpisanih 10 otrok. Skupine so manjše (v vsaki skupini po trije tečajniki), en tečajnik pa ima pouk individualno. Pedagoginje se strinjajo, da so bili zastavljeni cilji doseženi, kljub izrednim razmeram. Pedagoginja Tereza Bernik je tako opisala potek prve polovice leta 2021: »Zaradi odhoda prejšnje učiteljice ruščine (Mance Mikelj) na porodniški dopust, sem meseca maja prevzela skupino ruščina ML2. Srečanja sem do konca šolskega leta izvajala online, saj je bilo tako dogovorjeno že s prejšnjo predavateljico. V tem času smo z učenkami dobro utrdile snov, ki so se jo učile z gospo Mikelj (barve, družinski člani, živali itd.). Preko premišljeno izbranega slikovnega gradiva smo do sedaj usvojeno znanje začele povezovati v smiselno celoto in uporabne veščine. Glavni poudarek je, zaradi njihove starosti, na pravilni izgovorjavi, razumevanju besedil in širjenju besednega zaklada. Preko iger in različnih dinamik so se dekleta naučila suvereno predstaviti v ruščini (zunaji videz, osebnostne karakteristike ...), predstaviti znajo družinske člane in jih opisati, kar je samo še nadgradilo pouk, ki ga je pred mano izvajala gospa Mikelj. Z učenkami sem nadaljevala z zapisi v njihov zvezek oz. slovarček besed in pojmov, kamor stvari zapisujejo v transkribirani latinici (gre se za neformalno obliko transkripcije, ki dekletom omogoča v pravi meri pravilno izgovorjavo, ne pa pravilnega zapisa). Nekaj ur smo posvetile tudi ruski kulturi, praznikom in običajem.
Pridobivanje znanja in obravnavane teme so poleg vnaprej pripravljenega plana dela, izhajale tudi iz njihovega lastnega interesa – učenke so na ta način imele priložnosti sooblikovati program s svojimi idejami in željami.« Vsebino druge polovice leta 2021 povzame pedagognja Katja Štefanič: »Ruščino sem v Pionirskem domu pričela poučevati s septembrom, ko sem prevzela skupino mlajših deklet. Ob začetku sem opazila razkorak v znanju med dekleti, zato smo v septembru in oktobru predvsem obiskovale stare tematike in ponavljale že obdelane teme (barve, šola, oblačila…), da so jih utrdile. Do konca smo se naučile tiskano abecedo in jo z decembrom pričele redno vključevati v pouk; denimo na delovnih listih je naloga podana v cirilici in zraven napisana izgovorjava v latinici. Na podoben način smo se naučile dve pesmici iz ruske risanke Čeburaška in Krokodil Gena, v decembru pa smo odprle novo temo (vsakdan in prosti čas), kjer se trenutno preko samostojnega ustvarjanja lutkovne predstave učimo povedati, kaj počnemo vsakodnevno in katere so naše najljubše prostočasne aktivnosti. V oktobru sem začela poučevati tudi skupino začetnikov, kjer smo se najprej pričeli spoznavati s tiskano rusko abecedo preko

samostojnega ustvarjanja abecednih kartic. Odprli smo tematiko šola, kjer smo se naučili poimenovati posamezne predmete po rusko, poimenovati stvari, ki jih potrebujemo za delo v šoli ipd., nadaljevali pa smo z barvami ter števili. Cirilica se je v tem primeru izkazala za še nekoliko prevelik izziv, tako da nadaljujemo z govornimi vajami in učenjem pesmic. Pogledali smo tudi kakšno rusko risanko za boljše spoznavanje ruske kulture.«

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Večinoma je program izveden v skladu z zastavljenimi cilji. Načrtovane teme so bile obravnavane. Pri nekaterih temah je bilo za samo izvedbo porabljenih več ur kot je bilo sprva načrtovano, vendar je to potrebno pripisati online izvedbi pouka. Tečajniki so pri pouku z veseljem sodelovali, njihova udeležba je bila aktivna. Pedagoginja Tereza Bernik ocenjuje pouk na daljavo: »Zaradi dela na daljavo je bilo potrebno pouk prilagoditi do te mere, da učenke v nobenem primeru zaradi nastalih razmer niso bile prikrajšane za znanje, ki bi ga sicer usvojile v razredu. Učne metode in oblike so na daljavo seveda drugačne od tistih v razredu. Materiali so morali biti pripravljeni bolj premišljeno in natančno, niso smeli dopuščati dvoumnosti, saj pri delu na daljavo učitelj težje spremlja vsakega posameznika. Na tem mestu sem pogrešala kakšen dober DZ ali učbenik, primeren starosti in stopnji izobrazbi učenk, ki bi dekleta usmerjal tudi v primeru, ko so kakšno zahtevnejšo snov želele ponoviti tudi doma. Kljub starosti udeleženk, se pouk na daljavo ni izkazal za manj učinkovitega kot tisti v razredu, le predavatelj je moral vložiti več dela in truda za uspešno izvedbo.« Po vrnitvi v učilnice je pri najmlajših tečajnikih v drugi polovici leta še največja težava starostna razlika. Pedagoginja Katja Štefanič ocenjuje: »Lukknjo znanja med malce starejšimi učenkami uspešno krpamo z vsakim srečanjem, vsa dekleta že samostojno prepišejo besedo s table v tiskani cirilici, pojavljajo se tudi zametki branja cirilice. Dekleta so usvojila dano besedišče, vsekakor pa ne škodi redno ponavljanje že usvojenega besedišča. V ure smo uspešno vpletle tudi medsebojno sodelovanje, ki dobro prispeva k učenju in zabavi med učenjem. Pri začetnikih smo uspešno zastavili učenje cirilice, ki je bila primaren cilj, zadan na začetku leta, vendar se je zaradi starostne razlike med učenci to izkazalo za prevelik izziv in bomo ta del učenja obiskali kasneje. Učenci razumejo podano snov in že znajo odgovoriti na vprašanja, povezana s to snovjo, z uporabo podanega besedišča. Menim, da za začetniško skupino napredujejo dobro in z dobrim tempom.«

b) Učinkovitost

Kljub izrednim razmeram, so se pedagoginje trudile, da je ves čas prevladovalo pozitivno ozračje, kar je tečajnike še bolj navdušilo za obiskovanje ruščine. Vsekakor od septembra dalje še dodatno pripomore k veselju otrok obiskovanje tečajev v živo. Pedagoginja Anja Banko povzame: »Vsi smo zadovoljni, da tečaj poteka v živo, še posebej na tej povsem začetni stopnji, ko učenci usvajajo novo pisavo (cirilico) in osnove jezika, je odlično, da to počnemo skupaj. Pedagoginja Katja Štefanič meni, da so otroci učenje na daljavo dobro prenesli: »Pri obeh skupinah je zaznati močno pripravljenost za sodelovanje in dobro naravnano vzdušje. S strani učencev sem večkrat slišala, da jim ure minejo zelo hitro in da bi si želeli, da bi ura trajala dlje, vendar smo glede na čas, ki nam je na razpolago, zelo učinkoviti in produktivni. Ne občutim manjka pozornosti zaradi začasne preselitve programa na splet, s katero sta se obe skupini srečali v prejšnjem letu, obe skupini vrnitev v učilnico sprejemata kot dobrodošlo vrnitev v stare tirnice. Ob koncu leta 2021 ostajata motivacija in pripravljenost na nove izzive visoki, tako z moje kot s strani otrok v skupini.«

c) Dostopnost

Naštete skupine je obiskovalo na daljavo 8 otrok (podatek na dan 1. 1. 2021). Nekateri so se vrnili marca v razrede. Septembra se je število vpisanih malce povečalo, trenutno (24. 12. 2021) obiskuje ruščino 10 otrok. Tečaje vsi obiskujejo redno, so pa seveda odsotnosti otrok zaradi karanten.

3. Smernice za vnaprej

Pedagoginje bodo sledile zanimanjem in željam otrok. Pedagoginja Katja Štefanič vidi smernice vnaprej ob prilagajanju vsem posameznikom: »Pri skupini začetnikov načrtujem preusmeritev

fokusa učenja iz pisave na konkretni govor ter učenje besedišča preko drugih virov in medijev. Nameravam nadaljevati z osnovnim besediščem (barve, številke, oblačila, sadje in zelenjava, živali …) in sestaviti ure, ki jim dajo osnovno znanje o ruski kulturi in umetnosti. Proti koncu leta nameravam vseeno ponovno obiskati tiskano cirilico, saj menim, da je poznavanje pisave osnova za učenje ruščine. Pri nadaljevalni skupini bom nadaljevala z odpiranjem novih tematik in še močnejšim utrjevanjem starega besedišča. Delam v smeri tega, da iz prepisovanja v cirilici pridemo na popolnoma samostojno uporabo tiskane cirilice in s tem postopoma prehajamo tudi na branje tekstov, vendar ne pričakujem, da bomo na koncu tega leta že brali tekste. Nadaljevala bom s podajanjem gradiva tako v cirilici kot v latinici za utrditev povezave zvoka s črko, ravno bomo tudi pri tej skupini odprli kakšne teme, bolj usmerjene proti ruski kulturi in umetnosti.«

4. **Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega**

Mnenje pedagoginje Anje Banko:
Udeleženec pridobi subtilnost do jezika in njegove rabe skozi spoznavanje novih jezikovnih struktur in kulture.
Mnenje pedagoginje Daše Cerar:
Učenec se nauči sproščeno izražati v tujem jeziku. Pridobi si vse potrebne veščine.
Mnenje pedagoginje Tereze Bernik:
Učenkam želim ruščino približati na čimbolj naraven način – preko igre, pogovora, poslušanja. Zaradi majhne skupine je usvajanje znanja hitrejše, pristop je veliko bolj individualen. Poleg samega jezika, učenke spoznavajo tudi kulturo in običaje ruskega naroda, kar jim po mojih izkušnjah samo še bolj približa sam jezik in dojemanje le-tega.
Mnenje pedagoginje Katje Štefanič:
Udeleženec tečaja pridobi osnovno besedišče v ruščini in prične razvijati kompetenco branja in pisanja v ruščini. Večina samostojnega dela je kreativno naravnana (ustvarjanje lastne jezikovne kartice, risanje stripa, risbic, izdelava kolaža, ustvarjanje lutkovne predstave), kar promovira kreativno reševanje izzivov ter sprotno utrjevanje jezikovnih kompetenc. V ure vključujem učenje preko pesmic, saj se je izkazalo za uspešno in zabavno pri učenju slušne spevnosti jezika, velik poudarek dajem tudi delu v skupini, ki pri nas poteka precej učinkovito, saj delamo v zelo majhnih skupinah. Vsi učenci tako razvijajo svojo kompetenco dela v skupini, ki jo pridobijo že v šoli. Učenci ravno tako pridobijo osnovno poznavanje ruske kulture, umetnosti in praznikov, saj je kulturno ozadje ravno tako pomembno pri spoznavanju in učenju jezika.

- **KITAJSKI JEZIK IN KULTURA**

PEDAGOGINJA: Anja Ahčin

1. **Vsebina**

Pouk kitajskega jezika je na začetku leta obiskovalo 6 otrok, na koncu leta pa jo obiskujejo le štirje udeleženci. Pedagoginja Anja Ahčin vsebinsko opiše potek kitajskega pouka: »Material za učenje sem črpala iz različnih učbenikov, saj je bil tako pouk bolj pester. Seveda smo sledili tudi učbeniku (Chinese made easy), namenjenemu za osnovnošolce, ki je osnova. Poleg tega sem tudi sama pripravila igrice in pesmice, s katerimi so še hitreje osvojili jezik. Kitajski jezik je zahteven in kljub temu, da je bil učbenik prilagojen otrokom, so bile vsebine dokaj težke za razumevanje. Učili smo se manj pismenk in tiste, ki so bolj uporabne in lažje. Tonom sem posvečala več pozornosti in otroci so jih z lahkoto osvojili. V ta namen smo vadili pesmice za učenje tonov. V začetni skupini smo se učili šteti, pozdravljati, vljudnostne fraze, kako se pozdravi v razredu in kako se predstaviti, koliko družinskih članov je v družini, naštevali smo tedne, koliko je ura, poimenovali dele telesa ipd. V nadaljevalni skupini smo že sestavljali bolj kompleksne stavke (npr. kako se naroči hrano v restavraciji in tvorili dialoge ali kako se baranta na tržnici, poslovni bonton itd.). Tekom leta smo prav tako posvečali ure spoznavanju kitajske kulture. Spoznali smo kitajsko novo leto in izdelali okrasje, razložili simboliko živali, ki predstavlja novo leto. Program je namenjen otrokom, ki ne poznajo kitajskega jezika. Kot pri vsakem jeziku, je tudi pri kitajščini potrebno sprotno učenje, če se želi doseči napredek. Fanta, ki sta se vpisala v

septembru, sta za učenje kitajščine nadarjena in se redno učita sproti. Otroci se pesmice učijo na pamet in tako še hitreje osvojijo osnove.«

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Čeprav se je zaradi učenja na daljavo in pogostih karanten septembra vpisalo nekaj manj otrok, pedagoginja Anja meni, da je bil program vseeno uspešno izveden: »Program sem uspešno izpeljala, bolj kot sem predvidevala na začetku. Prav tako pogosta odsotnost zaradi karanten ni vplivala negativno na učenje kitajščine. Učenje na daljavo je za otroke manj zanimivo, ker so ravno druženja v razredu in učenje skozi igro tista, ki naredijo učenje pestro. Učenje prek spleta je zahtevalo več koncentracije od otrok. Od mene pa zahteva več priprav in inovativne, zabavne in poučne vsebine, da otroci ostanejo motivirani za učenje. V tem šolskem letu otroci prihajajo občasno utrujeni od šolskih obveznosti, zato se učimo kitajščino na bolj igriv način in se izogibam poučevanja skozi standardni šolski sistem, ker se hitreje utrudijo. Vidno uživajo ob učenju pesmic in so večinoma zelo motivirani za tak način učenja. Če je bila vsebina (slovnica oz. težje pismenke) prezahtevna, smo naredili nekaj minut pavze in nadaljevali. Otroci so nove besede in novo znanje hitro sprejemali in se hitro učili.«

b) Učinkovitost

Otroci in pedagoginja so se prilagodili v času pouka na daljavo. Z dobrim učbenikom, domišljijo in dobro voljo se lahko doseže dobre rezultate. Na spletu je dostopnega veliko dobrega, brezplačnega gradiva (youtube, PPT) ki je zelo popestril ure in zanimanje otrok za kitajščino.

c) Dostopnost

Kitajščino je obiskovalo 6 tečajnikov na daljavo (podatek na dan 1. 1. 2021). V marcu so se vrnili v razrede. Septembra se je vpisalo nekoliko manj tečajnikov, in sicer le štirje otroci (24. 12. 2021).

3. Smernice za vnaprej

V začetni skupini se hitreje učijo s pesmicami, tako da bo še naprej poudarek na pesmicah in igri. Več poudarka bo na zahtevnejših stavčnih strukturah in tonih ki so ključni za komunikacijo. Nato sledijo pismenke za vajo, pri katerih bomo potrebovali več časa. Branje brez pinyina bo tudi nov izziv za učence. Do sedaj je bil pod pismenkami vedno pinyin, kar je velika pomoč pri branju. Pinyin je latiniziran zapis pismenke, ki nam je v pomoč pri učenju dokler pismenke ne poznamo. V nadaljevalni skupini smo začeli z večjim poudarkom na pomnjenju besed in stavčnih struktur skozi pesmice in igro in bomo tako tudi nadajevali. Krepili bomo besedni zaklad in vadili dialoge, samostojno izražanje, več bo tudi učenja na pamet.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Mnenje pedagoginje Anje Ahčin:

Ustvarjalni pristop Pionirskega doma je zelo pomemben, saj otroci tako spoznavajo Kitajsko ne samo skozi jezik, ampak tudi skozi običaje, kulturo. Z ustvarjalnim poukom smo prikazali raznolikost kultur in pomembnost običajev, ki so tako zelo drugačni od naših. Pri pouku uporabljam kartice, barvne predmete za učenje barv, različne igrače... Napredovali so vsi otroci in so večinoma imeli osvojeno znanje, ko smo ponavljali staro snov. Veliko več snovi osvojijo skozi igro in pesmice, zato sem bolj na ta način organizirala pouk. Klima v razredu je bila prijetna, otroci so se dobro razumeli. Da se otroci veselijo kitajščine, so potrdili tudi starši. Kljub šolskim obremenitvam, so se otroci trudili, da osvojijo snov.

- **LATINSKI JEZIK IN KULTURA**

PEDAGOGINJA: Živa Kham Omahen

1. **Vsebina**

Vsebinsko pouk latinščine ni bistveno odstopal od prijavljenega programa, čeprav je večina ur potekala virtualno (Zoom). Struktura učencev je letos namreč omogočala hitro prilagajanje na obeh straneh (tj. na učiteljevi in na učenčevi). Pedagoginja Živa Kham Omahen vsebinsko opiše potek. »Predvidela sem, da bom v letu 2021 predelala tri lekcije iz učbenika in vsaj tri dodatne vsebine, prilagojene učenčevemu zanimanju in znanju. Predvidene snovi iz učbenika nisem predelala v celoti (namesto treh lekcij, sta bili obdelani dve in pol). Delu na daljavo sem se namreč prilagodila tako, da sem pripravila več latinskih besedil, ob katerih sva poglabljala že osvojeno znanje, hkrati pa dodajala besedišče in posamezne slovnične vsebine, ki bodo sledile v prihodnjih lekcijah. Količina znanja oz. jezikovnih vsebin na vseh nivojih je tako primerljiva z zastavljenimi cilji, razlikuje se v nekaterih vsebinskih poudarkih, npr. v besedišču ali v poglavjih iz morfologije in sintakse).«

2. **Evalvacija programa**

a) **Uspešnost izvedenega programa**

Menim, da je program uspešen, saj je učenec, kljub večmesečnemu delu na daljavo in s tem povezanimi omejitvami, dobro napredoval. Cilji so ustrezno zastavljeni, njihovo doseganje je letos pogojeno z epidemiološko situacijo in delom na daljavo.

b) **Učinkovitost**

Učinki programa se kažejo tudi pri rednem šolskem delu učencev latinščine, saj jim slovnične vsebine latinskega jezika, jezikovna struktura in besedišče bistveno pomagajo pri razumevanju in usvajanju slovenščine in tujih jezikov.

c) **Dostopnost**

V letu 2021 je latinščino obiskoval le 1 tečajnik. Drugače je program dostopen širokemu krogu interesentov, saj je zastavljen tako, da se prilagaja starosti, predznanju, zanimanju in sposobnostim slušateljev. Primeren je tako za nižje razrede OŠ, kot za odrasle – pedagoginja se prilagaja tempu učenja, prav tako prilagaja vsebine (npr. z otroki več kulturno-civilizacijskih vsebin, več branja, manj abstraktne slovnice; odrasli napredujejo hitreje, več časa se namenja slovničnim vsebinam).

3. **Smernice za vnaprej**

Smernice pedagoginje Žive Kham Omahen so naslednje: »Za šol. l. 2021/22 sva se z učencem dogovorila, da bova nadaljevala po zgoraj opisani »alternativni« metodi. Slovnične vsebine bova teoretično obdelala, kakor se bodo kazale potrebe v izbranih besedilih; dosedanji učbenik pa bo služil kot vir slovnične razlage, besedišča in kulturno-civilizacijskih vsebin. V primeru novih skupin se začne tečaj po predvidenem programu. Ko se nekoliko spoznamo, prilagodim vsebine, zahtevnost in metode potrebam skupine. Ocenjujem, da je zastavljeni program tečajev latinščine ustrezen, manjka pa interes potencialnih učencev/slušateljev in morda nekaj promocije.«

4. **Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega**

Mnenje pedagoginje Žive Kham Omahen:
Udeleženec pridobi logično mišljenje, interdisciplinarnost, etimološko ozadje modernih jezikov in s tem lažje, hitrejše usvajanje besedišča sodobnih jezikov ter kulturno-civilizacijsko ozadje evropskega prostora.

- **TUJI JEZIKI V OŠ GROSUPLJE**

PEDAGOGINJE: Nuša Stamejčič, Katarina Novak, Tea Korenčan, Marija Ilievska

1. Vsebina

Pouk angleščine, nemščine in francoščine je potekal tudi na OŠ Grosuplje (Osnovna šola Louisa Adamiča). Na angleščino je od septembra dalje vpisanih nekoliko manj otrok, saj je potekal pouk celo šolsko leto 2020/21 na daljavo. Pedagoginja angleščine Nuša Stamejčič vsebinsko povzame leto 2021: »Šolsko leto 2020/21 smo v Grosuplju zaključili na aplikaciji Zoom, saj povratek nazaj v učilnice, glede na epidemiološke razmere in količino preostalih ur, ni bil smiseln. Otroci so s programom radi delali in so uram enostavno sledili, tehnološko se je pojavljajo manj problemov kot sem mislila. S prehodom na platformo Zoom, smo tako nadaljevali z rednim delom, ki je potekalo karseda enako kot v živo. Pri otrocih sem opazila od začetka večjo zbranost in angažiranost, manj pa je bilo tudi disciplinskih problemov. Platforme so se navadili in delo je bilo precej olajšano, tudi pri mlajših. Ob povratku nazaj v učilnice so otroci ponovno začeli bolj graditi medsebojne odnose. Pedagoško delo sicer poteka precej podobno, kot je potekalo preko platforme ZOOM, vidna pa je bistvena razlika v odnosih med učenci, in odnosom učenec-učiteljica. Z učenci se je absolutno lažje povezati v živo, saj neverbalni stik preko spletnih platform res manjka. Vseeno menim, da je splet še vedno rešitev v določenih primerih, in veseli me, da so tako prepričani tudi starši, saj zdaj v Grosuplju omogočamo tudi možnost hibridne izvedbe pouka, če se otroci iz kakršnih koli razlogov pouka ne morejo udeležiti v živo. Pouk tudi hibridno poteka brez motenj in dokaj uspešno.«

2. Evalvacija programa

a) Uspešnost izvedenega programa

Vse pedagoginje menijo, da so bili zastavljeni cilji, kljub pouku na daljavo, doseženi. Pedagoginja Nuša Stamejčič meni: »S skupinami smo predelali vse planirane vsebine in nadoknadili tudi določene manjke iz prejšnjega, online leta. Z otroki velikokrat čas namenimo zunanjim vsebinam in se spoznavamo z običaji in prazniki, predvsem pa s kulturo držav, kjer govorijo naš ciljni jezik.«

b) Učinkovitost

Pedagoginje se strinajo, da je bil program, kljub izrednim razmeram, učinkovit. Pedagoginja Marija Ilievska povzame: »Moje individualne ure potekajo od septembra naprej ves čas v živo, kar pomeni, da nimam nobenih pripomb glede učinkovitosti pouka. Seveda, zgodi se, da je učenec že od prej utrujen ali da ima slab dan, pa se zaradi tega noče potruditi in sodelovati, ampak to se dogaja redko. Tudi v teh primerih sem vedno našla kakšen način (npr. dam lažje vaje ali pa pomagam pri reševanju vaj), da pridobim otrokovo pozornost ter nekako izpeljem svoj načrt do konca.« Pedagoginja Nuša Stamejčič doda: »Otroci vseh skupin zdaj tudi v sproščenem pogovoru na začetku in koncu ure uporabljajo več angleščine kot v preteklosti – večji odstotek otrok na moje angleško vprašanje zdaj odgovori v angleščini kot na začetku leta in le redko jih moram prositi, da govorijo angleško. V lanskem šolskem letu zaradi prehoda na spletno poučevanje nismo opravljali rednih ocenjevanj, sem pa delo in napredek redno spremljala preko za to namenjenih nalog v učbenikih. Otrokom takšno preverjanje povzroča manj stresa, tako da se tega držim tudi v letošnjem šolskem letu, ko smo nazaj v učilnicah. Seveda bomo kakšno preverjanje vseeno odpisali, toda trenutno nam sprotna preverjanja v učbeniku in dodatne naloge ustrezajo.«

c) Dostopnost

V OŠ Grosuplje je bilo 1. 1. 2021 vpisanih kar 35 otrok, ki so imeli ves čas pouk na daljavo. 24. 12. 2021 je v OŠ Grosuplje vpisanih precej manj otrok – skupaj na vseh treh jezikih le 20 (angleščina 16, nemščina 2 in francoščina 2). Predvidevamo, da je bil osip zaradi posledic celoletnega pouka na daljavo.

3. Smernice za vnaprej

Pedagoginja Marija ilievska si želi, da bi se stanje normaliziralo: »Ko sem začela delati na začetku septembra, sem bila zelo vesela, ker je bilo nošenje mask neobvezno za nas pedagoge, kot tudi

za naše učence. Že kmalu za tem je vlada sprejela nove ukrepe in to se je spremenilo. Čeprav pouk še vedno poteka v živo, je moteče to, da moramo ves čas imeti masko gor. Pri učenju tujih jezikov je zelo pomembna mimika, ki je trenutno z maskami omejena. Pedagogi, predvsem učitelji tujih jezikov, smo se morali navaditi na to, da nas učenci pravzaprav ne vidijo, kako izgovarjamo kakšno besedo. Druga težava je to, da moramo držati distanco do svojih učencev. To je zame osebno kar težko. Menim, da je sploh pri individualnih urah zelo pomembno imeti tesen odnos s svojimi učenci, oziroma je potrebno ves čas pregledovati, kaj in kako so naredili.«

4. **Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega**

Mnenje pedagoginje Katarine Novak (francoščina):
Splošno vzdušje v virtualnem razredu je bilo prijetno, učenca sta bila motivirana in pripravljena sodelovati, posebno rada sta komunicirala skozi raznovrstne interaktivne igre. Z učencema smo običajno zadnji del ure vedno namenili kvizom ali drugim interaktivnim igram, ki spodbujajo komunikacijo. Posebnost tega programa v Pionirskem domu je vsekakor v prilagajanju starostni skupini, potrebam in interesom posameznih učencev, majhnih skupinah in poudarku na komunikaciji ter seveda v ponudbi raznovrstnih aktivnosti in dogodkov, ki se izvajajo poleg rednega programa. Predvsem pa program odstopa od klasičnega pouka v tem, da se lahko učenci učijo skozi igro in usvajajo novo znanje na sproščen in zabaven način.
Mnenje pedagoginje Nuše Stamejčič (angleščina):
Udeleženec pridobi bolj suvereno uporabo angleščine in poglobitev šolskih znanj. Gre za manjše skupine, tako da vsak učenec dobi več individualne pozornosti in tako lahko hitreje in boljše napreduje v svojem znanju. Z otroki veliko govorimo tudi o njih samih, tako da vzpostavljajo tudi prijateljstva.
Mnenje pedagoginje Tee Korenčan (nemščina):
Po mojem mnenju udeleženec tečaja nenehno in z majhnimi koraki pridobiva na svojem znanju. Od prvih besed in enostavnih stavkov začne tvoriti enostavna vsakdanja vprašanja. To mu je lahko v pomoč ob obisku države, kjer govorijo nemško in ko se znajde v enostavni situaciji (nakup, naročanje pijače, orientacija v mestu…). V kolikor vztraja in nadgrajuje svoje znanje, se lahko odloči tudi za opravljanje izpita, šolanje v tujini, jezik pa je lahko tudi velika prednost in odskočna deska za zaposlitev.
Mnenje pedagoginje Marije Ilievske (nemščina): Pri učenju tujih jezikov, oziroma na splošno pri učenju česarkoli je ključno, da imajo učenci motivacijo in željo do česa novega, učitelji pa morajo biti vedno pripravljeni in trikrat bolj motivirani do poučevanja novih stvari. Pozitivna naravnanost in sproščeno vzdušje sta pomembna pri pouku.

9.2 MEDNARODNI IZPITI

IZVAJANJE MEDNARODNIH IZPITOV TER IZPITNA CENTRA CAMBRIDGE ASSESSMENT ENGLISH IN DELE (INSTITUTO CERVANTES)
Vodja mednarodnih izpitov in izpitnih centrov CAE in DELE: Karmen Feher Malačič

1. **Vsebina**

PIONIRSKI DOM IZPITNI CENTER:
2019 – Uradni izpitni center Cambridge Assessment English (Authorised Exam Centre) – ANGLEŠKI JEZIK
2014 – Uradni izpitni center DELE z licenco Instituta Cervantes – ŠPANSKI JEZIK

ZAKAJ SE JE PIONIRSKI DOM LAHKO KVALIFICIRAL ZA PRIDOBITEV LICENCE ZA IZPITNI CENTER:

- ker je že priznan pripravljalni center s strani Univerze Cambridge
- ker je bil zlati partner sheme Addvantage, ki jo je imel British Council v Sloveniji
- ker že ima izkušenega izpitnega izpraševalca (YL, Main Suite A2-C2, Business Exams, Goethe izpiti, DELE izpiti) in vodjo izpitnih izpraševalcev in ocenjevalcev

- ima že dolgo tradicijo in dejanske izkušnje pri pripravi tečajnikov na izpite
- Pionirski dom je imel že približno 2500 kandidatov na angleških izpitih ter približno 3000 vseh skupaj
- ima ustrezno prostorsko kapaciteto za izvajanje mednarodnih izpitov
- želi nadaljevati priprave tečajnikov na mednarodne izpite

Pionirski dom se ukvarja s pripravo svojih tečajnikov na mednarodne izpite iz angleškega jezika že približno 25 let, skoraj enako na mednarodne izpite iz nemškega jezika Goethe Zertifikat, francoske mednarodne izpite DELF/DALF, italijanske mednarodne izpite CILS/CELI ter že kakšnih 15 let na mednarodne izpite iz španskega jezika DELE. Naši učenci so v šol. l. 2018/19 prvič opravljali tudi mednarodne izpite JLPT iz japonskega jezika. V sklopu priprav na mednarodne izpite iz angleškega jezika smo do sedaj imeli že več kot 2500 kandidatov, ki so uspešno opravili izpite različnih stopenj. Na španščini, ki je primerjalno z angleščino manj številčna, smo imeli že 50 kandidatov. Vsega skupaj na vseh jezikih ocenjujemo približno število kandidatov okoli 3000. Naši tečaji in programi kot dodatno vrednost že vključujejo pripravo na mednarodne izpite na različnih stopnjah od A1-C2. S tem se dokazuje tudi kakovost naših tečajev in našega dela.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

V izpitnem centru CAE in DELE smo se odločili razpisati več izpitnih rokov, različne nivoje mesečno. S tem smo obogatili ponudbo ter omogočili širši publiki, da pristopi k prijavi na mednarodne izpite, ko dejansko izpit nujno potrebujejo. Pridobljeni certifikati namreč omogočajo večje možnosti za vpis na srednje šole, gimnazije in univerze, omogočajo boljše možnosti pridobitve štipendije ter boljši dostop do izobrazbe po vsej Evropi in širše. Prav tako omogočajo boljše delovne priložnosti, delovno in študijsko mobilnost, delo in študij na daljavo preko spleta po celi Evropi in svetu. Zaradi večje dostopnosti izpitnih rokov, večje prepoznavnosti med jezikovnimi šolami, rednimi šolami ter posamezniki širom Slovenije kot tudi čezmejno (na izpite se prijavljajo tudi tuji državljani, ki bivajo tako v Sloveniji kot tudi tisti, ki bivajo v drugih Evropskih državah), beležimo porast v številu kandidatov prijavljenih tako na Cambridge izpite iz angleškega jezika, kot tudi na izpite Dele iz španskega jezika. V času koronske krize sta Izpitna centra v skladu s preventivnimi ukrepi, zagotavljanjem ustrezne distance, ki je v našem zavodu prostorsko možna, ustrezno izvedla izpite ter ohranila nemoteno delovanje. Kandidati, ki so opravljali mednarodne izpite iz angleškega in španskega jezika, so bili tako notranji t.j. tečajniki Pionirskega doma kot zunanji kandidati. Mnogi zunanji kandidati so se hkrati odločili tudi za krajši pripravljalni tečaj na posamezni izpit. Pripravljalne tečaje smo izvedli tako v živo kot tudi na daljavo, skladno s trenutno situacijo in željami strank. Notranji tečajniki so imeli možnost prijave na mednarodne izpite Delf Junior in Prim iz francoskega jezika, kateri pa so bili, zaradi zaprtja v času koronske krize, s strani izvajalca odpovedani. Notranji tečajniki so opravljali tudi mednarodne izpite za pridobitev Goethe Zertifikata iz nemškega jezika Fit in Deutsch A2. Izpite so opravljali na Goethe Institutu v Ljubljani.

b) Učinkovitost

Stroški so skladni s cenami izpitov. Priprave na mednarodne izpite pri splošnih jezikovnih tečajih Pionirskega doma so vključene v ceno tečaja. Cene pripravljalnih tečajev za odrasle so skladne s sprejetim cenikom. Število prijavljenih na izpite raste, prav tako se veča število kandidatov na pripravljalne tečaje. Licenca za izvajanje prispeva pomembno dodano vrednost za Pionirski dom.

c) Dostopnost

Mednarodni izpiti iz angleškega in španskega jezika so dostopni tako notranjim uporabnikom (tečajnikom Pionirskega doma) kot zunanjim uporabnikom – posameznikom, podjetjem, inštitucijam, organizacijam, rezidentom, nerezidentom in tujcem ipd. Notranji tečajniki splošnih jezikovnih tečajev imajo možnost opravljanja mednarodnih izpitov tudi iz nemškega, francoskega, italijanskega in japonskega jezika.

3. Smernice za vnaprej

Načrt promocije za pridobivanje kandidatov izpitnih centrov:
CILJNA JAVNOST/PUBLIKA:

- obstoječa notranja javnost
- strokovna javnost
- splošna javnost

Z ohranjanjem ponudbe mednarodnih izpitov ter s promocijo izpitnih centrov pričakujemo tudi ohranitev tečajnikov ter porast prijav na redne dejavnosti kot tudi na izključno tečaje – priprave na mednarodne izpite v veliki meri med odraslo in profesionalno publiko. Logična posledica pridobitve licence in s tem priznanja kakovosti bi dolgoročno morala imeti pozitiven učinek, najmanj pa za ohranitev števila že vpisanih tečajnikov. Hkrati pa izpitni center pridobiva kandidate iz vse Slovenije, možna je prijava tudi iz drugih držav, predvsem regionalno. Vsekakor se bo ime Pionirskega doma razširilo po vsej Sloveniji in tako odpiralo možnosti ne zgolj za Oddelek za tuje jezike in izpitna centra, ampak tudi za kulturno-umetniške dejavnosti ter druge dejavnosti Pionirskega doma, vključno z najemom Festivalne dvorane.

V šolskem letu 2021/22 smo razpisali posebne tečaje priprave na mednarodne izpite iz angleščine, španščine, francoščine, nemščine, italijanščine ter japonščine za odrasle oz. za tečajnike v starosti 16+. Kratki tečaji so namenjeni zgolj pripravi na izpit in bodo vsebovali osnovne strategije pisanja mednarodnih izpitov z ustreznimi strokovnimi napotki, utrjevanje jezikovnih spretnosti ter pregled strukture izpitov. Tečaji bodo potekali v živo ali preko spleta s platformami kot npr. ZOOM. On-line tečaji bodo dostopni po vsej Sloveniji in širše. V letu 2021 (13. marca 2021) smo izvedli webinar pod naslovom: MEDNARODNI IZPITI ZA ŠOLE, v obsegu 4 ur. Webinar je vodila Karmen Feher Malačič, učiteljica angleškega jezika ter vodja izpitnih centrov Cambridge Assessment English in Dele v Pionirskem domu. Poleg vpogleda v prednosti opravljanja mednarodnih izpitov za osnovnošolske učence so se udeleženci na izobraževanju seznanili tudi s strukturo mednarodnih izpitov. Poudarek izobraževanja je bil na primerjanju nalog mednarodnih izpitov A2 Key for Schools in B1 Preliminary for Schools (II. in III. triada) z nalogami pri nacionalnem preverjanju znanja ter ugotovitvami, da se s pripravami na mednarodni izpit lahko istočasno utrjuje snov za šolska preverjanja. Izpiti Young Learners Tests (I. in II. triada) omogočajo koristna orodja, s katerimi si učiteljice in učitelji lahko dodatno pomagajo pri ocenjevanju učencev ter jih hkrati pripravijo na tovrstno mednarodno preverjanje znanja. Usmerjanje mladih v opravljanje mednarodnih izpitov, ki preverjajo uporabno znanje jezika, je pomemben mejnik k doseganju njihovega boljšega znanja, ohranjevanju in krepitvi motivacije za učenje tujega jezika ter omogočanju boljših študijskih in kasneje zaposlitvenih priložnosti. V šolskem letu 2021/22 je predvidena ponovna izvedba webinarja. Prav tako bomo na webinar povabili še srednješolske in gimnazijske učitelje.

Naša ponudba v šolskem letu 2021/22 pa vključuje tudi ponudbo izobraževanja za vzgojitelje. Izobraževanje vključuje predstavitev mednarodnega izpita Cambridge Assessment English ter strukture testa na stopnji B2, ki temelji na uspešni komunikaciji, torej znanju uporabnega jezika s pomočjo uspešnega obvladovanja štirih jezikovnih spretnosti: branja, poslušanja, pisanja in govorjenja. Pridobitev mednarodnega certifikata kot dodatno funkcionalno znanje dokazuje raven znanja angleškega jezika, ki ga vzgojitelji/ice, ki imajo opravljeno maturo iz angleškega jezika lahko pridobijo preko neformalnega izobraževanja. S pridobitvijo certifikata lahko vzgojitelj/ica dokazuje, da ima priznano stopnjo B2 v skladu z evropsko priznano lestvico SEJO, kar bo ustvarilo dodatno vrednost za posameznika kot zavod, ki ga zaposluje, skupaj pa bosta prispevala k doseganju trajnostnih ciljev v ožjem smislu kot tudi družbeno. Izobraževanje je primerno tudi za druge zaposlene v VIZ, ki želijo pridobiti certifikat B2.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Univerza Cambridge je ustanoviteljica Cambridge Assessment English, ki preko svojih izpitnih centrov po vsem svetu izvaja mednarodne izpite iz angleškega jezika je svetovno znana in priznana. Prestižne certifikate izdajajo že desetletja. Prav tako so priznani španski mednarodni

izpiti, ki jih ponuja Instituto Cervantes v imenu španskega Ministrstva za izobraževanje sam ali preko svojih izpitnih centrov, med katere spada tudi Pionirski dom.
Poleg prestižnega certifikata, ki potrjuje kakovostno pridobljeno in uporabno znanje udeleženci pridobijo:

- uraden dokument mednarodnega značaja, ki dokazuje jezikovno usposobljenost ter odpira vrata na študijski in poslovni poti, doma in v tujini;
- opravljen mednarodni izpit ustreza določilom Skupnega evropskega referenčnega okvira (CEFR) in lahko olajša zemljepisno mobilnost v akademskih in strokovnih krogih ter pridobivanje štipendij;
- mednarodno prepoznan dokument s strani javnih in zasebnih podjetij, gospodarskih zbornic ter javnega in zasebnega izobraževalnega sistema;
- z opravljenim izpitom si pridobijo kvalifikacijo za vse življenje;

PODELITEV CERTIFIKATOV

Vodja mednarodnih izpitov in izpitni centrov CAE in DELE: Karmen Feher Malačič

1. Vsebina

Podelitev certifikatov je letna in tradicionalna slovesna prireditev, na kateri podelimo certifikate vsem notranjim tečajnikom, ki so opravljali mednarodne izpite iz tujega jezika. V letošnjem letu je podelitev potekala 16. aprila 2021. Izvedbo prireditve smo prilagodili trenutnim razmeram povezanih s Covid-19 in smo jo izvedli preko platforme ZOOM, torej virtualno na daljavo. Prireditev je bila namenjena podelitvi, oziroma obeležbi uspehov tečajnikov Pionirskega doma, ki so uspešno opravili mednarodne izpite ter pridobili mednarodno veljavno akreditacijo svojega znanja španskega in angleškega jezika s certifikatom Cambridge Assessment English ter Dele. Prireditev je vključevala dva kulturna nastopa, in sicer pevski nastop v živo s tečajnicama petja v Pionirskem domu, Lučko Gomsi in Bine Verbič Šalamon, ki sta zapeli v španskem in angleškem jeziku. Nastop sta opravili pod mentorstvom Eve Moškon. Udeležence sta nagovorili tudi direktorica Viktorija Potočnik ter vodja izpitnih centrov Karmen Feher Malačič. Na prireditvi smo gostili dva pomembna gosta, in sicer vodjo španskega Instituta Cervantes v Ljubljani gospoda Jorgeja Agulló Covesa ter gospoda Boba Obeeja, predstavnika univerze Cambridge ter avtorja učbenikov za učenje angleškega jezika, ki je skupaj z založbo Express Publishing (Združeno Kraljestvo) prispeval knjižne nagrade.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Dogodek je bil uspešno izveden in je dosegel željeni učinek.

b) Učinkovitost

Dogodek je bil medijsko pokrit. Novi termin je bil ustrezen.

c) Dostopnost

Na dogodek smo povabili dobitnike certifikatov ter njihove bližnje, ki so se skupaj prijavili preko aplikacije zoom. Prireditve se je udeležilo 99 % povabljenih.

3. Smernice za vnaprej

S podelitvijo bomo nadaljevali v prihodnje, saj je to promocijski dogodek, hkrati pa je podelitev tudi zahvala za sodelovanje tako na tečajih kot izpitih za vse naše učence. Prav je, da tudi njim izkažemo podporo za svojo požrtvovalno učenje ter »soustvarjanje« naših programov. Datum ter izvedbo bomo prilagajali glede na ustreznost v skladu z izvedbami izpitov ter v skladu s situacijo Covid-19.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Pomembno priznanje za svoje delo in učenje, motivacijo za nadaljnje učenje tujega jezika na tečajih Pionirskega doma ter zaupanje Pionirskemu domu, našim programom ter učiteljem.

Priprava materiala za revijo PIL (Vesela šola), založba Mladinska knjiga

Ureja: Karmen Feher Malačič

1. **Vsebina**

Na Oddelku za tuje jezike in kulture opravljamo celoletno pripravo strani v nemškem in angleškem jeziku, ki je zajemala prevod in/ali lektoriranje ter vsebinske prilagoditve. PIL izhaja od septembra do vključno junija, t.j. na šolsko leto. Zdaj že nekaj letni program se uspešno izvaja v določenih mesečnih rokih. Revija je namenjena širši javnosti, predvsem pa šolskim otrokom in mladini. S pripravo strani se hkrati izvaja promocija Pionirskega doma. Delo nadaljujemo v skladu s pogodbo. Vsebino pripravljajo: Karmen Feher Malačič (angleščina), Vera Forsthuber in Katharina Andraschke (nemščina).

2. **Evalvacija projekta**

a) **Uspešnost izvedenega projekta**

Projekt je bi uspešno izveden in poteka že nekaj let.

b) **Učinkovitost**

Pionirski dom je promoviran v reviji in preko dogodkov.

c) **Dostopnost**

Širša javnost.

3. **Smernice za vnaprej**

V skladu s pogodbo bomo delo nadaljevali še naprej.

4. **Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega**

Bralci revije se izobražujejo v tujem jeziku – revija je tematska.

KULTURNI DAN – 8. FEBRUAR (Razstava: Kako si?)

1. **Vsebina**

Kot vsako šolsko leto, smo tudi v tem letu s tečajniki na Oddelku za tuje jezike in kulture obeležili kulturni praznik 8. februar. Zaradi splošne situacije, ki nam ni omogočala, da bi z učenci razstavo oblikovali in razstavili v živo, smo tokrat izdelke pripravljali za objavo na spletni razstavi. Vsebino razstave smo posvetili občutjem otrok v času, ko smo bili primorani večino časa preživljati doma. Želeli smo, da otroci razmišljajo o stvareh, dejavnostih in ljudeh, ki jih kljub težki situaciji radostijo in jim dajejo moč in zagon za vsakodnevno življenje. Natančnejših smernic glede izbora vsebine tečajnikom nismo podajali, da so bile njihove izbire čim bolj osebne in izpovedne.
Več smernic smo podali glede same forme izdelkov. Mlajše tečajnike, oziroma tečajnike na nižjih nivojih učenja določenega jezika smo prosili, da ustvarijo besedne 'prepletenke'. Za izhodišče so na list papirja z enotno barvo zapisali svoje ime (in priimek, če imajo otroci kratka imena), nato pa so črke svojega imena prepletli z izbranimi besedami v različnih barvah. Koliko besed je posameznik izbral, je bilo prepuščeno njim – bistvenega pomena je bilo, da izbrane besede otrokom predstavljajo pozitivne misli. Končni izdelki so imeli obliko podobno križanki. S starejšimi tečajniki, oziroma tistimi na višjih jezikovnih nivojih smo se posvetili pisanju haikujev. Pedagogi smo s tečajniki najprej preučili formo haikuja, nato pa smo otroke prosili, da se preizkusijo v ustvarjanju lastnega haikuja. Veliko tečajnikov se je odločilo, da so poleg samega besedila svoj izdelek nadgradili še z ilustracijo. Na razstavi, ki je bila objavljena na facebook strani Pionirskega doma, so sodelovali tečajniki angleškega, nemškega, francoskega, italijanskega, španskega, japonskega in ruskega jezika.

2. Evalvacija projekta

a) Uspešnost izvedenega projekta

Projekt je bil kljub razstavi, ki je izjemoma potekala na spletu, uspešno izveden. Projekt poteka že nekaj let.

b) Učinkovitost

Projekt je bil učinkovit, saj je vključen v obstoječi pouk, kjer se ustvarja na temo kulturnega dne. Otroci so tokrat poslikali svoje ustvarjene izdelke in jih poslali po e-mailu. Razstava je potekala na spletu.

c) Dostopnost

Sodelujejo različne skupine pri vseh jezikih in razstavo si ogledajo starši ter tudi širša publika. Sledi objava na FB in na našem novičniku.

3. Smernice za vnaprej

V prihodnosti se bomo še bolj povezovali s kulturnim oddelkom, saj bo tako razstava dobila širši pomen.

4. Kaj udeleženec programa pridobi od le-tega

Otroci se zavedo pomena kulturnega dne in svoje ustvarjalnosti v sklopu jezika.

10 VSEBINSKE OPREDELITVE VEČ LOKACIJ ZAVODA in opredelitev programa v letu 2021

Aktivnosti, ki jih izvaja zavod so vse več kot le način preživljanja prostega časa, so stičišče generacij, stičišče programskih vsebin, interdisciplinarnosti in spodbujevalci avtorskega dela otrok in mladostnikov.
Program Pionirskega doma je na večih lokacijah zavoda doživljal konstantno rast: številni dogodki in vsebine so postali tradicionalni, znani smo postali kot zanesljiv in ugleden partner pri organizaciji dogodkov.
Tok našega delovanja pa je prekinila korona: zamrznitev javnega življenja, omejevanje družabnih prireditev in previdnost so močno zaznamovali leto 2021. Nič več ni bilo tako kot je bilo. Še vedno pa smo se trudili, da je bilo v naših dvoranah življenje in smeh. S tržno dejavnostjo smo nadaljevali takoj, ko so se sprostile omejitve, pripravili smo posebne ponudbe za podjetja in planirali nove aktivnosti. Dvorane pa so zaradi svoje prostornosti postale tudi nove učilnice naših tečajnikov in tečajnic.

a) PLEČNIKOVA FESTIVALNA DVORANA

Festivalna dvorana je že desetletja sinonim za družabno življenje v Ljubljani in je dvorana, ki v svoji večnamenskosti združuje tradicijo, arhitekturno odličnost s prostorom namenjenim izvedbi široke palete različnih prireditev. Je tehnično opremljena za izvedbo tako zahtevnih kot manj zahtevnih dogodkov. Postavitev miz, odra, stolov ter ostalih scenskih in vizualnih elementov lahko prilagodimo glede na število obiskovalcev in vrsto prireditve. Razpolagamo s kakovostno tehnično opremo in osebjem, ki potencial dvorane in njeno vsestranskost še podkrepi s svojim znanjem in izkušnjami. Festivalna dvorana je primerna je manjše število obiskovalcev in za večje število. V primeru manjšega števila obiskovalcev, ali želje stranke, lahko prostor razdelimo na dva dela, z ločitvijo odrskega programa in pogostitve.
V poslovanje zavoda, ki je ustvarjal pretežni del financiranja iz tržne dejavnosti, je epidemeija in stalno spreminjajoči ukrepi najbolj prizadela. Prilivi iz naslova trženja Festivalne dvorane so se zmanjšali za 80 %. Ker je bilo ogroženo pozitivno poslovanje zavoda, nam je tudi tokrat pomagala Mestna Občina Ljubljana.
V Festivalni dvorani so v preteklosti skozi celo leto potekale številne prireditve, ki jih zaradi znanih okoliščin v letu 2021, nismo mogli izvesti. Izvedeni so bili številni dogodki, ki jih je organiziral zavod Pionirski dom, Slovensko mladinsko gledališče in nekaj poslovnih in družabnih dogodkov v organizaciji zunanjih najemnikov.

b) Prostori Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih na KOMENSKEGA 9

Prostori na Komenskega 9 so se tudi v letu 2021 izkazali za dobro lokacijo za izvedbo različnih dogodkov. Podstreha Komenskega 9 omogoča zagotavljanja razdalje med posamezniki in posameznicami, ki dogodek izvajajo, tehnična oprema pa oddajanje preko platforme Zoom. V prostorih pa smo organizirali tudi številna izobraževanja, predstave, vaje, razstave in delavnice za manjše število udeležencev.

c) PLESNI CENTER JENKO

Plesni center Jenko smo v letu 2021 predvsem namenjali:

- Izvajanju plesnih dejavnosti Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih – program sodobnega plesa.
- Kot nadomestni prostor za pripravo in vadbo lastnih produkcij.
- Prostor za vadbo osnovnošolcev in dijakov, ki se pripravljajo na izvedbo valete ali mature v Festivalni dvorani.

IZVAJANJE KOMUNIKACIJSKEGA NAČRTA ZAVODA

V letu 2021 je zaradi socialne izolacije postala komunikacija eden od temeljev Pionirskega doma. Povečali smo število objav v medijih, začeli aktivno izpostavljati naše pedagoge in pedagoginje in jih predstavljati kot mnenjske voditelje, povečali smo našo vidnost na družabnih omrežjih, vzpostavili redno tedensko komunikacijo preko naših novičnikov in začeli intenzivno sodelovanje s Tam-tamov in pripravili razstave naših projektov.
S ponosom ugotavljamo, da se nam veča število sledilcev na družabnih omrežjih (Facebook in Instagram), ljudi naše vsebine zanimajo, na njih se odzivajo. Aktivno pa smo začeli tudi sodelovati s pr ekipo Mestne občine Ljubljana in redno objavljamo na spletni strani. Še več sodelovanja si želimo z Glasilom Ljubljana.

I. Ciljne skupine

Ciljna skupina komunikacijskih aktivnosti zavoda so bili v letu 2021 obstoječi in potencialni uporabniki, iniciatorji, odločevalci, strokovna javnost, posamezniki, skupine, splošna publika, pomemben potencialen uporabnik vsebin pa je tudi bodoči tečajnik sam.
Druga ciljna skupina se nanaša na uporabnike naših tržnih dejavnosti, uporabnike Festivalne dvorane, drugih prostorov znotraj zavoda na Vilharjevi cesti 11, Plesnega centra Jenko in prostora na Komenskega 9.
Za vsako ciljno skupino smo vzpostavili svoj način komunikacije, ob enem pa se trudili, da smo veseli, pozitivni in da ljudem dneve lepšamo s kvalitetnimi vsebinami.

II. Opredelitev vsebinskih segmentov zavoda

V sklopu celovitega tržno-komunikacijskega programa za zavod smo usmerili v:

- znamčenje Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih,
- oglaševanje posameznih projektov,
- izpostavitev evropskih projektov, katerih nosilec smo,
- poudarek na individualnem pristopu, ki ga gojimo v zavodu,
- predstavitev naših pedagogov in pedagoginj,
- vzpostavitev naših tečajnikov kot ambasadorjev znanja,
- poudarek na avtorskem delu mladostnikov, v sklopu tečajev in festivalov zavoda,
- izpostavitev interdisciplinarnih povezovanj med programi zavoda,
- poudarek na novih izobraževalnih vsebinah zavoda, kot so izobraževanje pedagogov in mentorjev ter sodelovanje z društvi in zavodi, kjer lahko njihov program nadgradimo s programom zavoda,
- izpostavitev nosilcev projektov in posameznikov s katerimi se javnost lahko poistoveti,
- oglaševanje vpisov v novo šolsko leto,
- oglaševanje dejavnosti, ki jih izvajamo v Festivalni dvorani,
- oglaševanje dejavnosti PD na Komenskega 9.

III. Oglaševanje vsebinskih segmentov zavoda in oblika promocije smi izvajali:

Aktivnosti in orodja za oglaševanje:

- vprašalniki za ciljnega uporabnika, tečajnika,
- spletno oglaševanje z bannerji za tematske vsebine aktivnosti zavoda,
- promocijski filmi, predstavitev dejavnosti zavoda,
- priprava vsebinskih delavnic za otroke, ki dvigujejo zavest o dejavnostih Pionirskega doma,
- znamčenje, prepoznavanje znamke zavoda in njegovih vsebin,
- ciljna promocija vsakega izmed festivalov Pionirskega doma,
- vzpostavitev enotne CGP podobe Pionirskega doma,
- elektronsko gradivo, obvestila za interno javnost,
- oglasi in prispevki v medijih, obvestila za eksterno javnost,
- spletna stran kot način obveščanja ter implementacija sodelovanja z drugimi spletnimi mediji pri direktnem prenosu naših vsebin na njihove portale,

- promocijske aktivnosti tržnih dejavnosti zavoda s ciljem doseči ciljne javnosti za tematske dogodke,
- promocijske aktivnosti zavoda na Komenskega 9 s ciljem prepoznavanja lokacije kot prostora, ki je del zavoda in ki lahko omogoča ekskluzivna srečanja kot tudi vrhunske kulturno-umetniške dogodke
- uporaba družbenih omrežij, Facebook, Instagram, kot podstat za informiranje in povezovanje,
- ciljna promocija publikacij Pionirskega doma,
- uporaba promocijskih materialov za komunikacijske aktivnosti vsebin zavoda,
- povezovanje s partnerji, blogerji, mediji, on line skupnostmi in dogodki,
- gostovanje blogerjev, opinion makerjev na naši spletni strani in socialnih medijih,
- promocijski merchandising// nagradne igre na spletni strani in na družbenih omrežjih
- prisotnost na drugih dogodkih in promocija Pionirskega doma.
- atraktivno oglaševanje// razstave in končne produkcije, nastopi posameznikov ter povezovanje zavoda z dosežki tečajnikov in pedagogov.

d) TRŽNE DEJAVNOSTI ZA PROMOCIJO LOKACIJ ZAVODA

V Festivalni dvorani zaradi epidemije koronavirusa beležimo upad prihodkov in manj prireditev. Lokacija na Komenskega 9 se je zaradi svojih arhitekturnih značilnosti, skrbne obnove in ob tržnem razmisleku, izkazala za možnost izobraževalnega središča.

V letu 2021 smo delno uporabili modele:

ciljna skupina / aktivnost in orodja za oglaševanje	splošna javnost	interna javnost
priprava tiskovin za promocijo lokacij	♦	♦
promocijski film, predstavitev dejavnosti zavoda in lokacij zavoda	♦	♦
elektronsko gradivo- obvestila o aktivnostih zavoda		♦
oglasi in prispevki v medijih o napovedih in o izvedbi dogodka	♦	♦
spletna stran in družbena omrežja: 3D izris lokacij zavoda in fotografije dogodkov ter povezovanje z uporabniki	♦	♦
Uporaba promocijskih materialov za komunikacijske aktivnosti vsebin in tematik, ki so primerne za specifiko lokacije zavoda	♦	
povezovanje s partnerji, blogerji, mediji, on line skupnostmi in predstavitev lokacij na dogodkih izven zavoda.	♦	
priprava ponudb za določeno tržno skupino potencialnih uporabnikov	♦	
promocijske aktivnosti, ki bodo omogočale večjo prepoznavnost sledilcem na družbenih omrežjih	♦	♦

V. Oblikovanje cen najema lokacij zavoda

Storitve tržimo po ceniku in cenovni postavki, ki smo jo oblikovali glede na vrsto najema, čas trajanja prireditve, obliko prireditve, zahtevnost scenarija prireditve in tehnično zahtevnost prireditve. Cenovno postavko najema lokacij zavoda je potrdil Svet zavoda.

B – RAČUNOVODSKO POROČILO

UVOD

Računovodsko poročilo je pripravljeno v skladu s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02 in spremembe).
Pri vodenju poslovnih knjig, vrednotenju računovodskih postavk in kontroliranju se uporabljajo:

- Zakon o javnih financah,
- Zakon o računovodstvu,
- Navodilo o pripravi zaključnega računa in metodologiji za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih,
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava,
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava,
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu,
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev,
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava.
- Navodilo o predložitvi letnih in zaključnih poročil ter drugih podatkov poslovnih subjektov

Naloge računovodsko finančnega sistema zavoda so opredeljene v:
- Pravilniku o računovodstvu z dne 28. 11. 2007 in spremembe in dopolnitve 2010
- Sodilu za obračun amortizacije osnovnih sredstev za tržno dejavnost
- Sodilu za razporejanje odhodkov na dejavnosti
- Sodilu za pasivne časovne razmejitve – kratkoročno odloženi prihodki iz naslova tečajnin.

Podatki vseh izkazov temeljijo na knjigovodskih listinah in poslovnih knjigah skladno s citiranimi predpisi.

Računovodski izkazi so sestavni del tega poročila in so dosegljivi na spletni strani http://www.ajpes.si.

Računovodsko poročilo obsega računovodske izkaze in pojasnila ter razkritja v zvezi z računovodskimi izkazi.

Računovodsko poročilo, skladno s 6. členom Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02 in spremembe, v nadaljevanju: pravilnik), obsega:

- bilanco stanja,
- izkaz prihodkov in odhodkov ter
- pojasnila k obema računovodskima izkazoma.

Bilanca stanja in izkaz prihodkov in odhodkov sta pripravljena na predpisanih in s pravilnikom določenih obrazcih, ki so dosegljivi na spletni strani http://www.ajpes.si.

Pojasnila k izkazom določa 15. člen pravilnika, ki določa:

obvezni prilogi k bilanci stanja:

- pregled stanja in gibanja neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev in
- pregled stanja in gibanja dolgoročnih finančnih naložb in posojil.

obvezne priloge k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov:

- izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti,
- izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka,
- izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov in
- izkaz računa financiranja določenih uporabnikov.

Naštete priloge so prav tako pripravljene na predpisanih obrazcih, ki so dosegljivi na spletni strani AJPES.

Računovodska pojasnila, ki jih opredeljuje 15. člen pravilnika, vsebinsko odgovarjajo in povzemajo določbe 26. člena pravilnika.

1 POJASNILA

1.1 POJASNILA K BILANCI STANJA NA DAN 31. 12. 2021 IN PRILOGAMI

Bilanca stanja prikazuje resnično in pošteno stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov po stanju na dan 31. 12. 2021. Podrobnejša vsebina, členitev in oblika bilance stanja je predpisana s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava. Podlaga za prikaz so poslovne knjige, ki so usklajene s popisom.

Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

Prikazana so dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju po sedanji vrednosti:

DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	LETO 2020	LETO 2021	INDEKS 2021/2020
Dolgoročne premoženjske pravice	30,95	2,40	7,75
Zemljišča	277.922,06	277.922,06	100,00
Zgradbe	1.942.950,24	1.878.872,03	96,70
Oprema	164.114,07	124.131,51	75,64
SKUPAJ	**2.385.017,32**	**2.280.928,00**	**95,64**

Amortizacija se obračunava posamično z uporabo enakomernega časovnega amortiziranja. Stopnja je določena v Navodilu o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Zemljišče se ne amortizira. Prav tako se ne amortizira stavba na Vilharjevi cesti 11, ker je bila razglašena za kulturni spomenik.

Stroški amortizacije se pokrivajo v breme obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje, v breme pasivnih časovnih razmejitev, če gre za donacije in tekočih stroškov glede na sprejeto sodilo, ki je opredeljeno v Pravilniku o računovodstvu.
Pri redni letni inventuri ni bilo ugotovljenih viškov ali primanjkljajev. Odpisana osnovna sredstva se bodo v skladu s sklepom sveta zavoda komisijsko uničila in odstranila.

Pionirski dom ne izkazuje dolgoročnih finančnih naložb in terjatev iz poslovanja.

Med dolgoročnimi sredstvi izkazujemo dolgoročne premoženjske pravice – računalniški programi za delo v računovodstvu in ostalo. Za neopredmetena dolgoročna sredstva v poslovnih knjigah izkazujemo posebej nabavno vrednost in posebej popravek vrednosti. Popravek vrednosti se je povečal zaradi obračuna amortizacije za leto 2021 po predpisanih stopnjah in odpisov po inventuri.

Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva:

NABAVE IN VLAGANJA V OSNOVNA SREDSTVA V LETU 2021	NABAVNA VREDNOST		
DOLGOROČNE PREMOŽENJSKE PRAVICE	0,00		
STAVBE	0,00		
OPREMA	4.922,76		
SKUPAJ	**4.922,76**		
VIRI FINANCIRANJA NABAV OSNOVNIH SREDSTEV V LETU 2021	**PRESEŽEK PRIH. PREJŠNIH LET**	**DONACIJE**	**MOL**
DOLGOROČNE PREMOŽENJSKE PRAVICE	0,00	0,00	0,00
STAVBE	0,00	0,00	0,00
OPREMA	4.922,76	0,00	0,00
SKUPAJ	**4.922,76**	**0,00**	**0,00**

Kratkoročna sredstva, razen zalog in aktivne časovne razmejitve

- Denarna sredstva v blagajni - izkazujemo gotovino v višini blagajniškega maksimuma za tekoče poslovanje.
- **Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah** izkazujemo stanje sredstev na podračunu pri UJP št. 01261-6030358081.
- **Kratkoročne terjatve do kupcev** se v začetku izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih knjigovodskih listin. Terjatve se lahko kasneje zmanjšajo s popravki vrednosti, če obstaja dvom, da ne bodo poravnane. Popravki vrednosti se oblikujejo na podlagi posamične presoje izterljivosti določene terjatve. Terjatve se izkazujejo v bilanci stanja v znesku, zmanjšanem za njihove popravke vrednosti po sklepu sveta zavoda.
- **Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta** so terjatve do ustanovitelja in ostalih uporabnikov enotnega kontnega načrta, za katere se sestavlja premoženjska bilanca države oziroma občine.
- **Druge kratkoročne terjatve** - izkazujemo terjatev do državnih in drugih institucij (refundacije nadomestila za bolniško odsotnost nad 30 dni in nego pri ZZZS, terjatve do države za odbitni davek na dodano vrednost ipd.).
- **Aktivne časovne razmejitve -** Med aktivnimi časovnimi razmejitvami izkazujemo vnaprej plačane odhodke.
- **Zalog nimamo.**
- **Podatki o stanju neporavnanih terjatev in ukrepih za njihovo poravnavo:**
  Neporavnane terjatve imamo iz naslova tečajnine ter oddaje poslovnih prostorov in Festivalne dvorane v uporabo. Terjatve, ki jih nismo uspeli izterjati z izvršbami smo odpisali po sklepu Sveta zavoda. Za terjatve za katere obstaja dvom o izterljivosti smo naredili popravek vrednosti. Terjatve, ki jih nismo mogli izterjati s pomočjo opominov smo za večje dolžnike vložili izvršbe oziroma so še v fazi izterjave.
- **Podatki o obveznostih** - na dan 31. 12. 2021 ne izkazujemo spornih in dvomljivih obveznosti. Obveznosti se plačujejo ažurno in se upošteva plačilni rok.
- **Viri sredstev, uporabljen za vlaganja** v opredmetena in neopredmetena sredstva predstavlja presežek prihodkov iz prejšnjega leta, ki je bil po sklepu sveta zavoda razporejen za investicije in namenska sredstva za investicije od Mestne občine Ljubljana.

- **V bilančni postavki kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev** imamo evidentirane kratkoročno odložene prihodke iz tečajnine za pokrivanje odhodkov leta 2022.
- **Dolgoročne pasivne časovne razmejitve** imamo evidentirane odložene prihodke iz naslova EU projektov, ki bodo pokrivali odhodke v letih 2022 in 2023.
- **Naložbe prostih denarnih sredstev** nimamo.
- **Zunaj bilančna evidenca**: Zunaj bilance ne vodimo nobenih evidenc.

1.2 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 2021

Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov obračunskega obdobja je upoštevano načelo nastanka poslovnega dogodka.

1.2.1 Prihodki

Delež prihodkov iz proračuna Mestne občine Ljubljana v celotnem prihodku Pionirskega doma je v letu 2021 znašal **66,21 %,** medtem ko je bil v letu 2020 ta delež nižji in je znašal **65,33 %.** Mestna občina Ljubljana financira plače za osemnajst zaposlenih ter del sredstev za materialne in programske stroške. Sredstva za programske in materialne stroške iz proračuna MOL so v primerjavi z letom 2020 nižja za **5,48 %.** Plače preostalih trinajst zaposlenih in večino materialnih stroškov je Pionirski dom pokril s prihodki od prodaje storitev na trgu. V letu 2021 so bila zavodu z rebalansom proračuna MOL dodeljena dodatna sredstva za pokrivanje stroškov plač zaposlenih, tako na javni službi kakor tudi na trgu.

Leto	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Skupaj	1.177.176	1.304.431	1.417.642	1.485.068	1.223.854	1.344.259
lastni vir	583.138	663.115	752.135	774.420	424.354	454.259
MOL	594.038	641.316	665.507	710.648	799.500	890.000

Pregled razmerja med lastnimi viri in sofinanciranjem MOL 2016-2021:

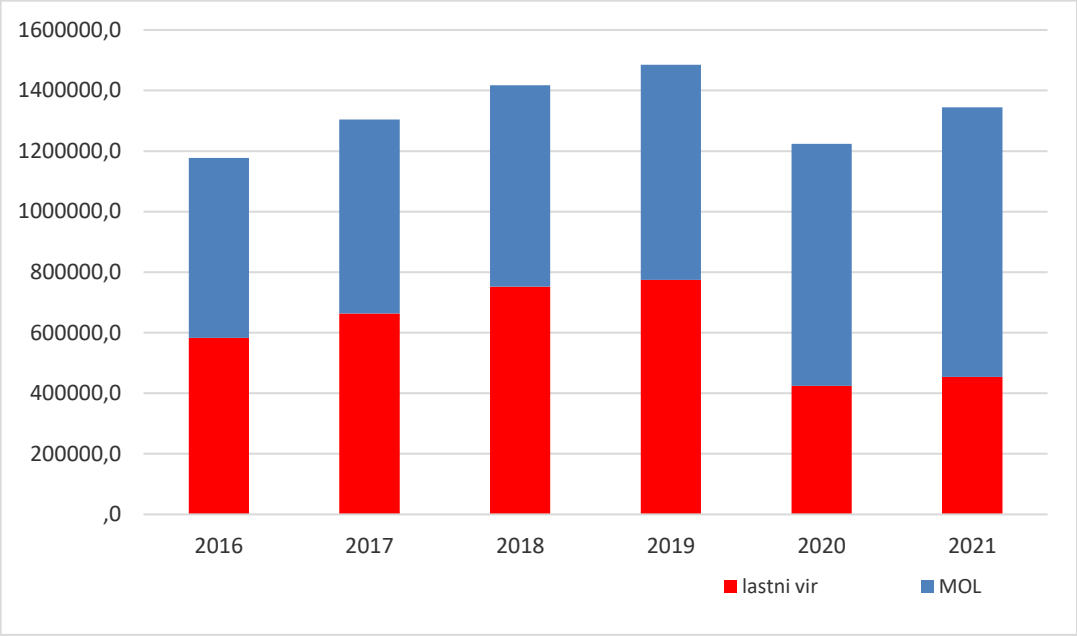

Prikaz prihodkov po kontih glede na javno službo in trg:

KONTO	SKUPAJ	JAVNA SLUŽBA	NA TRGU
760	1.340.265,18	1.281.903,82	58.361,36
761	180,92	180,92	0,00
762	401,37	3,63	397,74
763	844,13	800,13	1.752,00
764	2.567,00	859,00	0,00
SKUPAJ PRIHODKI	**1.344.258,60**	**1.283.747,50**	**60.511,10**
%	**100,00**	**95,50**	**4,50**

PRIHODKI	Realizacija 2020	Realizacija 2021	FINANČNI NAČRT 2021	INDEKS R/FN
	1	2	3	2/3
A. PRIHODKI OD POSLOVANJA	**1.221.746,33**	**1.340.446,10**	**1.521.403,00**	**88,11**
1. Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	**308.517,84**	**305.680,04**	**421.000,00**	**72,61**
1.01. Prihodki od prodaje storitev na trgu – lastne prireditve	41.786,85	44.815,24	77.000,00	**58,20**
1.02. Prihodki od uporabe Festivalne dvorane	44.696,86	23.455,38	52.000,00	**45,11**
1.03. Prihodki od prodaje storitev - tečajnina	222.034,13	237.409,42	292.000,00	**81,30**
2. Prihodki iz proračuna	**824.733,65**	**902.963,20**	**890.000,00**	**101,46**
2.01. Sredstva za projekte (javni razpisi)	**25.233,65**	**12.963,20**	**0,00**	**0,00**
Ministrstvo za kulturo	24.593,65	0,00	0,00	**0,00**
UL AGRFT	640,00	0,00	0,00	**0,00**
MOVIT	0,00	12.963,20	0,00	**0,00**
2.02. MOL Oddelek za kulturo	**799.500,00**	**890.000,00**	**890.000,00**	**100,00**
stroški dela	535.000,00	640.000,00	640.000,00	**100,00**
splošni stroški delovanja	144.500,00	130.000,00	130.000,00	**100,00**
investicijsko vzdrževanje	0,00	0,00	0,00	**0,00**
programski materialni stroški	120.000,00	120.000,00	120.000,00	**100,00**
3. Prihodki za projekte (javni razpisi) - EU PROJEKTI *	**42.767,05**	**85.252,37**	**154.003,00**	**55,36**
4. Prihodki od uporabe in najemnin poslovnih prostorov ter opreme	**24.124,93**	**31.894,62**	**50.000,00**	**63,79**
5. Prihodki od donacij, sponzorjev	**440,00**	**200,00**	**1.000,00**	**20,00**
6. Drugi prihodki od prodaje (obratovalni stroški SMG,..)	**4.106,57**	**10.675,44**	**4.400,00**	**242,62**
7. Prihodki od prodaje blaga in storitev	**897,33**	**180,92**	**1.000,00**	**18,09**
8. Prihodki iz javnih financ zaradi COVID-19 (čak. na delo, karantena...)	**16.158,96**	**3.599,51**	**0,00**	**0,00**
B. FINANČNI PRIHODKI	**93,45**	**401,37**	**140,00**	**286,69**
1. Prihodki od obresti in drugi finančni prihodki	93,45	401,37	140,00	**286,69**
C. DRUGI PRIHODKI	**2.014,14**	**2.552,13**	**2.000,00**	**127,61**
1.01. Prejete odškodnine (odškodnina zavarovalnice, ...)	1.538,27	793,73	1.000,00	79,37
1.02. Drugi prihodki (izterjane odpisane terjatve iz prejšnjih let in drugi izr. prih.	475,87	1.758,40	1.000,00	175,84
Č. PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	**0,00**	**859,00**	**0,00**	**0,00**
1.01. Drugi prevrednot. prihodki (odškodnina zavarovalnice, ...)	0,00	859,00	0,00	0,00
E. PRIHODKI SKUPAJ	**1.223.853,92**	**1.344.258,60**	**1.523.543,00**	**88,23**

Iz izkaza prihodkov in odhodkov za leto 2021 je razvidno, da so bili ustvarjeni celotni prihodki v višini **1.344.258,60 EUR**. Celotni prihodki v letu 2021 so v primerjavi s planiranimi nižji za 11,77%, v primerjavi s prihodki preteklega leta pa so višji za 9,84%.

Primerjava realizacije prihodkov v letu 2021 v primerjavi z načrtovanimi sredstvi je 88,23%, kar pomeni, da smo Finančni načrt zastavili dokaj realno, kljub stanju na trgu.

1.2.2 Odhodki

Celotni odhodki realizirani v letu 2021 so znašali **1.341.503,25 EUR** in so bili nižji za 11,81 % v primerjavi s Finančnim načrtom za leto 2021.

V strukturi odhodkov predstavljajo stroški materiala in storitev 39,64 % celotnih odhodkov, stroški dela 59,75 %, ostali stroški in odhodki pa predstavljajo 0,61 % celotnih odhodkov.

Leto	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ODHODKI (skupaj)	1.172.397	1.301.434	1.415.006	1.483.748	1.222.212	1.341.503
Stroški dela	646.848	694.219	763.960	826.342	782.637	801.519
Materialni stroški + ostalo	525.549	607.215	651.046	657.406	439.575	539.984

Prikaz razmerja med stroški dela in materialnimi stroški 2016-2021

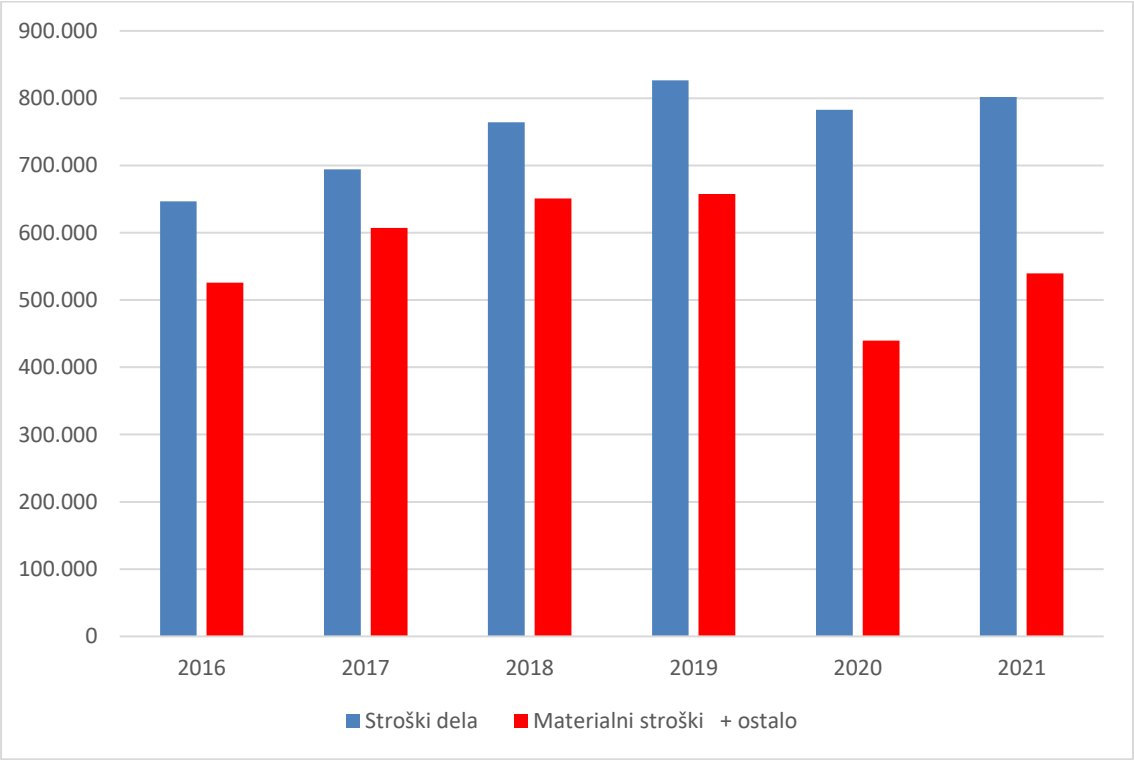

ODHODKI	Realizacija 2020	Realizacija 2021	FINANČNI NAČRT 2021	INDEKS R/FN
	1	2	3	2/3
A. STROŠKI MATERIALA IN STORITEV	**425.824,29**	**531.815,70**	**681.021,00**	**78,09**
stroški materiala	29.432,43	22.103,55	35.000,00	**63,15**
električna energija	8.861,75	9.959,02	15.000,00	**66,39**
ogrevanje	36.916,22	44.929,90	45.000,00	**99,84**
prevozne storitve (vzdrževanje,popravila,…)	1.251,63	589,01	1.500,00	**39,27**
tekoče vzdrževanje	14.932,50	11.804,62	14.800,00	**79,76**
investicijsko vzdrževanje	0,00	0,00	0,00	**0,00**
uporaba prostorov in opreme	0,00	0,00	0,00	**0,00**
reklama in propaganda	13.553,96	21.619,58	26.000,00	**83,15**
komunalne storitve (odvoz odpadkov in poraba vode)	6.190,92	6.695,95	6.600,00	**101,45**
storitve varstvo pri delu	3.116,35	2.530,46	3.070,00	**82,43**
dnevnice za službena potovanja, nočnine, druga povračila	221,26	50,68	1.000,00	**5,07**
kilometrina	230,06	487,53	630,00	**77,39**
stroški storitev	216.632,87	262.453,85	300.000,00	**87,48**
delo preko študentskega servisa	25.671,23	25.963,18	40.000,00	**64,91**
stroški strokovnega izobraževanja	798,19	695,28	1.600,00	**43,46**
reprezentanca	307,74	211,37	390,00	**54,20**
stroški zavarovanja	0,00	0,00	0,00	**0,00**
stroški bančnega in plačilnega prometa (provizije)	634,66	530,58	700,00	**75,80**
telefon, poštnina	9.624,57	11.988,29	13.000,00	**92,22**
podjemne pogodbe , občasno delo upokojencev	5.701,60	6.290,43	7.000,00	**89,86**
avtorski honorarji	16.927,38	30.725,85	33.000,00	**93,11**
sejnine	1.223,98	1.073,02	1.300,00	**82,54**
Stroški materiala in storitev EU projekta	**33.594,99**	**71.113,55**	**135.431,00**	**52,51**
B. STROŠKI DELA	**782.637,40**	**801.519,06**	**835.091,00**	**95,98**
plače	514.084,09	561.204,86	601.045,00	**93,37**
nadomestila plač	68.107,26	22.745,84	0,00	**0,00**
prispevki in druge dajatve od plač	94.543,59	95.514,62	100.342,00	**95,19**
povračila stroškov prevoza na delo in z dela	15.938,42	19.098,82	20.012,00	**95,44**
stroški prehrane med delom	21.886,43	24.520,25	27.574,00	**88,93**
regres za dopust	30.428,06	30.615,87	29.608,00	**103,40**
sredstva za delovno uspešnost	5.542,27	12.269,21	11.500,00	**106,69**
sredstva za nadurno delo	1.058,58	314,59	3.000,00	**10,49**
jubilejne nagrade	1.155,02	0,00	0,00	**0,00**
solidarnostna pomoč	0,00	0,00	0,00	**0,00**
odpravnina ob upokojitvi	5.433,21	6.883,86	7.338,00	**93,81**
kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje	12.969,45	12.486,57	13.350,00	**93,53**
plačilo za delo sindikalnega zaupnika	1.735,20	1.571,95	1.750,00	**89,83**
drugi stroški dela (druženje zaposlenih)	583,76	0,00	1.000,00	**0,00**

Stroški dela EU projekta	**9.172,06**	**14.292,62**	**18.572,00**	**76,96**
C. AMORTIZACIJA	**2.660,88**	**5.017,53**	**2.700,00**	**185,83**
Č. DRUGI STROŠKI	**527,00**	**809,00**	**900,00**	**89,89**
drugi stroški (članarine, str.iz prejšnjih obrač. obdobij, sodne takse)	527,00	809,00	900,00	**89,89**
D. FINANČNI ODHODKI	**15,40**	**7,35**	**20,00**	**36,75**
odhodki za obresti	7,91	7,24	10,00	**0,00**
stotinske in tečajne izravnave	7,49	0,11	10,00	**0,00**
E. DRUGI ODHODKI (odškodnine,….)	**1.330,68**	**933,34**	**1.400,00**	**0,00**
F. PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	**8.793,87**	**1.066,62**	**0,00**	**0,00**
odhodki zaradi oslabitve terjatev; poračun deleža DDV	8.793,87	1.066,62	0,00	**0,00**
CELOTNI ODHODKI	**1.221.789,52**	**1.341.168,57**	**1.521.132,00**	**88,17**
DAVEK OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB (DDPO)	**422,39**	**334,68**	**0,00**	**0,00**
CELOTNI ODHODKI Z UPOŠTEVANJEM DDPO	**1.222.211,91**	**1.341.503,25**	**1.521.132,00**	**88,19**

Finančni načrt za leto 2021 je bil spremenjen oziroma dopolnjen z rebalansom z dne 29. 11. 2021.

Stroški dela zaposlenih in dela zunanjih sodelavcev po pogodbah v letu 2021:

1	**Plače**	801.519,06
2	**Avtorske pogodbe**	30.725,85
3	**Študentski servis**	25.963,18
4	**Podjemne pogodbe**	6.290,43
5	**Drugo – s.p., d.o.o.**	98.469,85
	Skupaj	**962.968,37**

Struktura plačil za delo v zavodu:

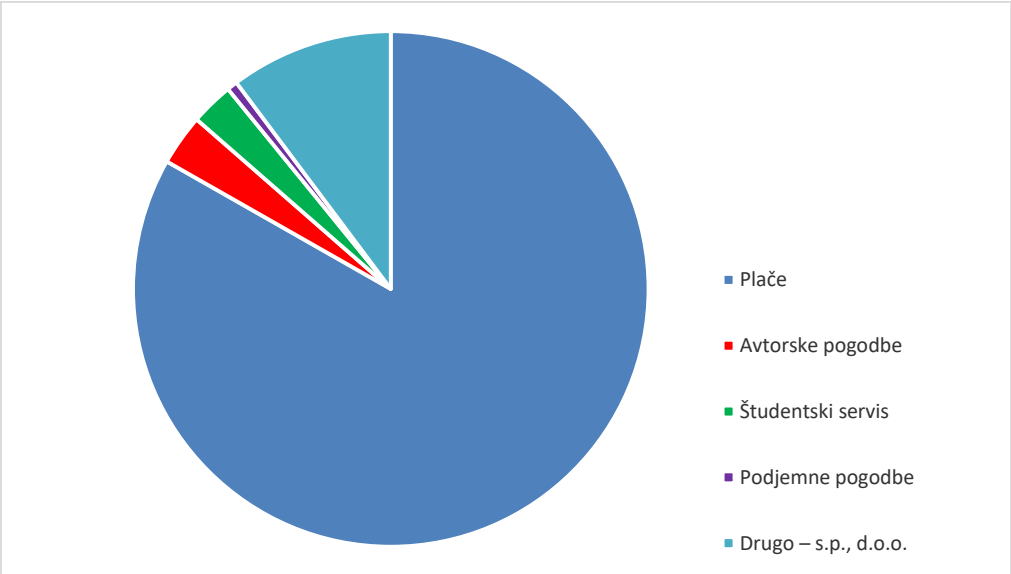

Stroški amortizacije so v letu 2021 znašali 5.017,53 EUR in se nanašajo na tržno dejavnost.

Drugi stroški so nižji od planiranih. Med druge stroške spadajo razne članarine in sodne takse.

Drugi odhodki se nanašajo predvsem na strošek nagrad nagrajencem Glasbenega festivala in Festivala Zoom.

Prevrednotovalni poslovni odhodki se nanašajo na dokončni odpis terjatev do kupcev, ki ga je potrdil svet zavoda.

1.2.3. Presežek prihodkov nad odhodki

V letu 2021 smo z upoštevanjem davka od dohodka pravnih oseb (DDPO) ugotovili presežek prihodkov nad odhodki v višini **2.755,35 EUR,** ki ostane nerazporejen. O njegovi porabi bo odločal svet zavoda.

1.3 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Izkaz vsebuje podatke v obračunskem obdobju in predhodnem obračunskem obdobju.
Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov je upoštevano načelo denarnega toka

- da je poslovni dogodek nastal in
- da je prišlo do prejema ali izplačila denarja.

Prihodki in odhodki po načelu denarnega toka so razčlenjeni na:

- prihodke za izvajanje javne službe
- prihodke od prodaje storitev na trgu
- odhodke izvajanja javne službe
- odhodke prodaje storitev na trgu.

Ta obrazec je evidenčni izkaz, ki vsebuje podatke o prihodkih in odhodkih za izvajanje javne službe ter tržne dejavnosti. Za razmejevanje odhodkov na javno službo in tržno dejavnost smo uporabili sodilo, ki je bilo sprejeto na Svetu zavoda.

Prihodki po načelu denarnega toka za leto 2021 znašajo **1.335.915,23 EUR**, odhodki pa **1.319.175,07 EUR.**

Presežek prihodkov nad odhodki po načelu denarnega toka za leto 2021 znaša **16.740,16 EUR**.

1.4 POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Naziv	ZNESEK javna služba	ZNESEK trg
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	1.281.903,82	58.361,36
Prihodki od prodaje blaga in materiala	180,92	0,00
Finančni prihodki	3,63	397,74
Drugi prihodki	800,13	1.752,00
Prevrednotovalni poslovni prihodki	859,00	0,00
CELOTNI PRIHODKI	**1.283.747,50**	**60.511,10**
Stroški materiala	59.355,49	19.888,76
Stroški storitev	446.829,51	5.741,91
Stroški materiala in storitev	**506.185,00**	**25.630,67**
Plače in nadomestila plač	511.951,37	54.309,37
Prispevki za socialno varnost delodajalcev	87.281,73	10.111,07
Drugi stroški dela	110.941,93	26.923,59
Stroški dela	**710.175,03**	**91.344,03**
Amortizacija	**0**	**5.017,53**
Drugi stroški	**794,60**	**14,40**
Finančni odhodki	**7,35**	**0,00**
Drugi odhodki	**933,34**	**0,00**
Prevrednotovalni poslovni odhodki	**1.066,62**	**0,00**
CELOTNI ODHODKI	**1.219.161,94**	**122.006,63**
DAVEK OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB (DDPO)	**334,68**	**0,00**
CELOTNI ODHODKI Z UPOŠTEVANJEM DDPO	**1.219.496,62**	**122.006,63**
Presežek prihodkov	**64.250,88**	**-61.495,53**

V izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti so posebej izkazani prihodki in odhodki od izvajanja javne službe in posebej prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu. V letu 2021 smo z javno službo pokrivali izpad prihodkov od tržne dejavnosti. Prihodki od uporabe Festivalne dvorane so se v letu 2021 v primerjavi z realizacijo v času pred epidemijo COVID-19 zmanjšali za 83 %. Festivalna dvorana je bila zaradi epidemije COVID-19 večino časa zaprta za dejavnosti zaradi veljavnih ukrepov Vlade RS za obvladovanje epidemije oziroma so bili že dogovorjeni dogodki odpovedani (januar - december 2021).

Prihodki po vrstah dejavnosti

Javna služba se financira iz proračunskih in ne proračunskih sredstev.

Iz proračunskih sredstev so sredstva namenjena za plače osemnajstih zaposlenih ter za program in delno povračilo materialnih stroškov.

Večji del ne proračunskih sredstev predstavljajo plačila za tečaje.

Višina ustvarjenih prihodkov za izvajanje dejavnosti javne službe znaša **1.283.747,50 EUR**, kar predstavlja **95,50 %** vseh prihodkov, ustvarjeni prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu v višini **60.511,10 EUR** pa predstavljajo **4,50 %** vseh ustvarjenih prihodkov. Relativno majhen del v strukturi celotnih prihodkov za izvajanje javne službe in od prodaje storitev na trgu predstavljajo finančni prihodki in drugi prihodki, skupaj znašajo **0,30 %** celotnih prihodkov.

Tržno dejavnost predstavljajo prihodki od oddaje poslovnih prostorov in Festivalne dvorane v uporabo.

Odhodki po vrstah dejavnosti

Celotni odhodki za izvajanje javne službe v letu 2021 znašajo **1.219.496,62 EUR** in predstavljajo **90,91 %** celotnih odhodkov, celotni odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu pa znašajo **122.006,63 EUR** in predstavljajo **9,09 %** celotnih odhodkov.

1.5 POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB DOLOČENIH UPORABNIKOV

V tem izkazu ne izkazujemo finančnih terjatev in naložb.

1.6 POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA

V izkazu računa financiranja na dan 31. 12. 2021 izkazujemo povečanje sredstev na računu v višini **16.740,16 EUR**, in sicer razliko med prihodki in odhodki iz denarnih tokov.

DODATNA RAČUNOVODSKA POJASNILA, ki jih opredeljuje 15. člen pravilnika, vsebinsko odgovarjajo in povzemajo določbe 26. člena pravilnika

1. Sodila, uporabljena za razmejevanje prihodkov in odhodkov na dejavnost javne službe ter dejavnost prodaje blaga in storitev na trgu

Javni zavod Pionirski dom evidentira prihodke in odhodke, povezane z javno službo, ločeno od prihodkov in odhodkov doseženih z delovanjem na trgu.

Prihodki, povezani z izvajanjem javne službe, se izkazujejo vsi prihodki, prejeti iz sredstev javnih financ, prihodki iz naslova prodaje vstopnic, donacije, tečajnine, finančni prihodki, drugi prihodki ter prevrednotovalni poslovni prihodki.

Prihodki doseženi na trgu so prihodki iz naslova oddaje Festivalne dvorane in drugih prostorov v uporabo.

Zavod je v letu 2021 razporejal odhodke na dejavnosti :

- na podlagi neposrednih stroškov dejavnosti (po stroškovnih mestih) in
- ugotavljanje spremenljivega dela splošnih stroškov (določanje na podlagi ključa).

2. Dolgoročne rezervacije

Zavod ne oblikuje dolgoročnih rezervacij.

3. Presežek prihodkov nad odhodki v bilanci stanja ter izkazu prihodkov in odhodkov

V letu 2021 zavod ob upoštevanju davka od dohodka pravnih oseb (DDPO) izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v višini **2.755,35 EUR**, ki ostane nerazporejen. O njegovi porabi bo odločal svet zavoda.

	Realizacija 2020	Realizacija 2021
Prihodki skupaj	1.223.853,92	1.344.258,60
Odhodki skupaj	1.222.211,91	1.341.503,25
Presežek prihodkov	**1.642,01**	**2.755,35**

4. Metoda vrednotenja zalog gotovih proizvodov in zalog nedokončane proizvodnje

Zavod nima proizvodne dejavnosti.

5. Podatki o stanju neporavnanih terjatev in ukrepih za njihovo poravnavo oziroma razlogih za neplačila

Zavod ima na dan 31. 12. 2021 v bilanci stanja izkazane naslednje kratkoročne terjatve in sicer do kupcev 60.040,47 EUR, do uporabnikov enotnega kontnega načrta 54.310,57 EUR in druge terjatve 4.657,19 EUR. Terjatve do kupcev se nanašajo na oddajanje dvorane in ostalih prostorov v uporabo ter tečajnino. Zavod ugotavlja, da se je uspešnost izterjave dolga izboljšala tudi na račun ažurnega vlaganja izvršb za dolžnike tečajnin. Večina terjatev se poravna v rokih.

Terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta predstavljajo terjatve do ustanovitelja za plače za mesec december 2021, ki bodo nakazana v januarju 2022 in terjatve do drugih uporabnikov EKN za storitve opravljene v decembru in rokom plačila v januarju 2022.

Druge kratkoročne terjatve so:

- terjatve za vstopni davek na dodano vrednost v višini 4.495,20 EUR,
- ostale terjatve v višini 161,99 EUR.

Aktivne časovne razmejitve predstavljajo kratkoročno odložene odhodke v višini 802,71 EUR.

Med aktivnimi časovnimi razmejitvami izkazujemo vnaprej plačane naročnine na revije ter priročnike in plačane licence za protivirusne programe.

6. Podatki o obveznostih, ki so do konca poslovnega leta zapadle v plačilo in vzroki za neplačila

Zavod na dan 31. 12. 2021 izkazuje naslednje kratkoročne obveznosti v višini **288.780,70 EUR**:

- za prejete predujme 912,00
- do zaposlenih 55.440,58
- do dobaviteljev 69.068,44
- druge obveznosti 15.190,37
- do uporabnikov enotnega kontnega načrta 1.044,87
- pasivne časovne razmejitve 147.124,44

Obveznosti do zaposlenih predstavljajo plače za mesec december, ki bodo izplačane v januarju 2022. Obveznosti do dobaviteljev ter do uporabnikov EKN predstavljajo neplačane obveznosti, ki imajo rok plačila v januarju 2022. Obveznosti se poravnavajo tekoče.

Na pasivnih časovnih razmejitev imamo evidentirane kratkoročno odložene prihodke v višini 147.124,44 EUR iz naslova tečajnin za pokrivanje odhodkov ter vnaprej vračunane odhodke v letu 2022.

7. Viri sredstev, uporabljenih za vlaganje v opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena dolgoročna sredstva in dolgoročne finančne naložbe (kapitalske naložbe in posojila)

Za vlaganja v opredmetena in neopredmetena dolgoročna sredstva so bila uporabljena sredstva iz naslova presežka prihodkov nad odhodki iz prejšnjih let.

8. Naložbe prostih denarnih sredstev

Prosta denarna sredstva zavoda, ki so na računu, se dnevno vežejo preko nočnega depozita v skladu s predpisi.

9. Razlogi za pomembnejše spremembe sredstev

Do sprememb stalnih sredstev je prišlo zaradi pridobitev in odtujitev sredstev in obračunane amortizacije v letu 2021. Zavod je v letu 2021 obračunal amortizacijo v višini 109.012,08 EUR in jo v višini 103.994,55 EUR pokril v breme obveznosti za prejeta sredstva v upravljanje in v višini 5.017,53 EUR v breme odhodkov.

Spremembe stalnih sredstev so v pojasnilih k bilanci uspeha.

10. Vrste postavk, ki so zajete v znesku, izkazanem na kontih izven bilančne evidence.

Zavod nima izven bilančnih evidenc.

11. Podatki o pomembnejših opredmetenih osnovnih sredstvih, ki so že v celoti odpisana, pa se še vedno uporabljajo za opravljanje dejavnosti.

Zavod takih osnovnih sredstev nima.

12. Drugo pomembno za predstavitev poslovanja zavoda

Zakon o fiskalnem pravilu (ZFisP), ki je pričel veljati konec leta 2015, v 5. členu določa, da se morajo presežki, ki jih posamezna institucionalna enota sektorja država ustvari v posameznem letu, zbirati na ločenem računu in se smejo uporabiti samo za namene, ki jih določa ZFisP.

Presežek se izračuna tako, da se presežek prihodkov nad odhodki po denarnem toku zmanjša za neplačane obveznosti, namenska sredstva na časovnih razmejitvah ter neporabljena sredstva za investicije. Tako izračunan presežek se evidentira ločeno znotraj podskupine kontov 985-presežek prihodkov nad odhodki.

Pionirski dom ni ugotovil presežka prihodkov za leto 2021 v skladu z ZFisP.

Pripravil: David Perović

Priloga 1: analiza anket o zadovoljstvu uporabnikov storitev Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih

Pripravil: Ian Benjamin Žibert

ANALIZA ANKET
Anketa – Analiza zadovoljstva učencev v Pionirskem domu – Centru za kulturo mladih

1. **Katero delavnico obiskujete v Pionirskem domu? Če obiskujete več delavnic, jih prosimo označite.**

Vseh odgovorov je bilo 280.

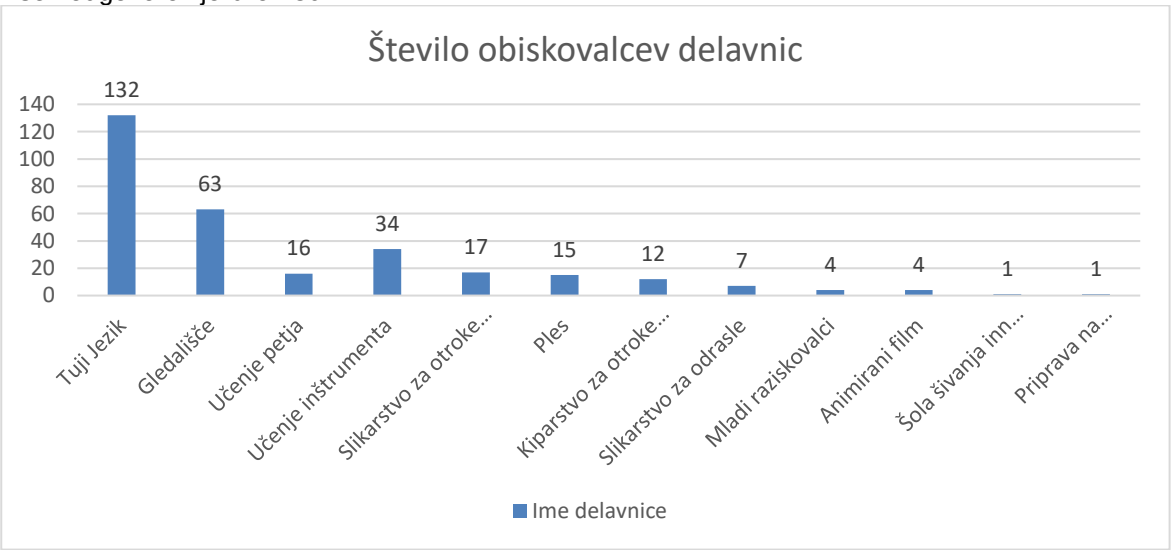

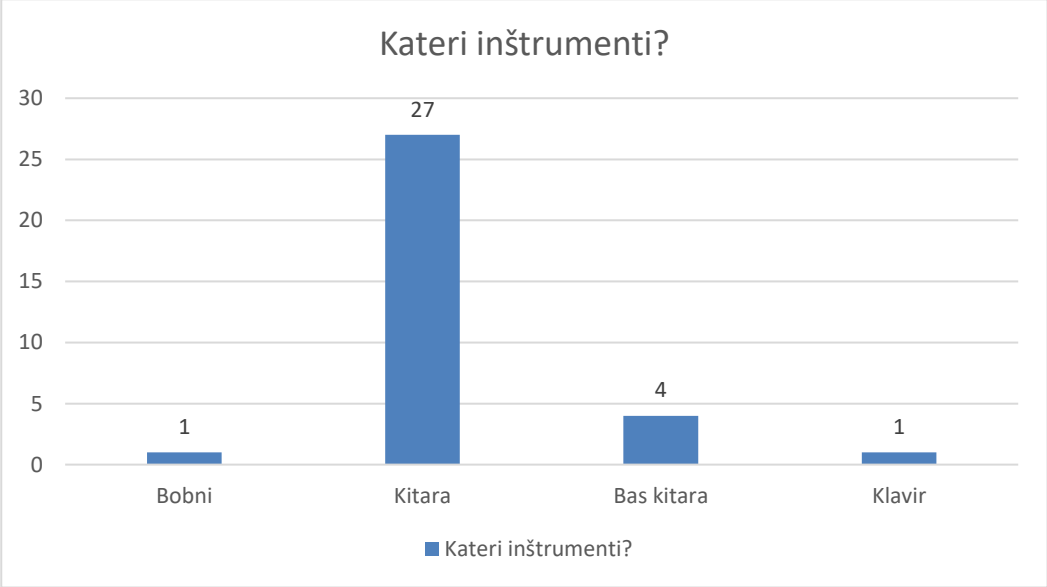

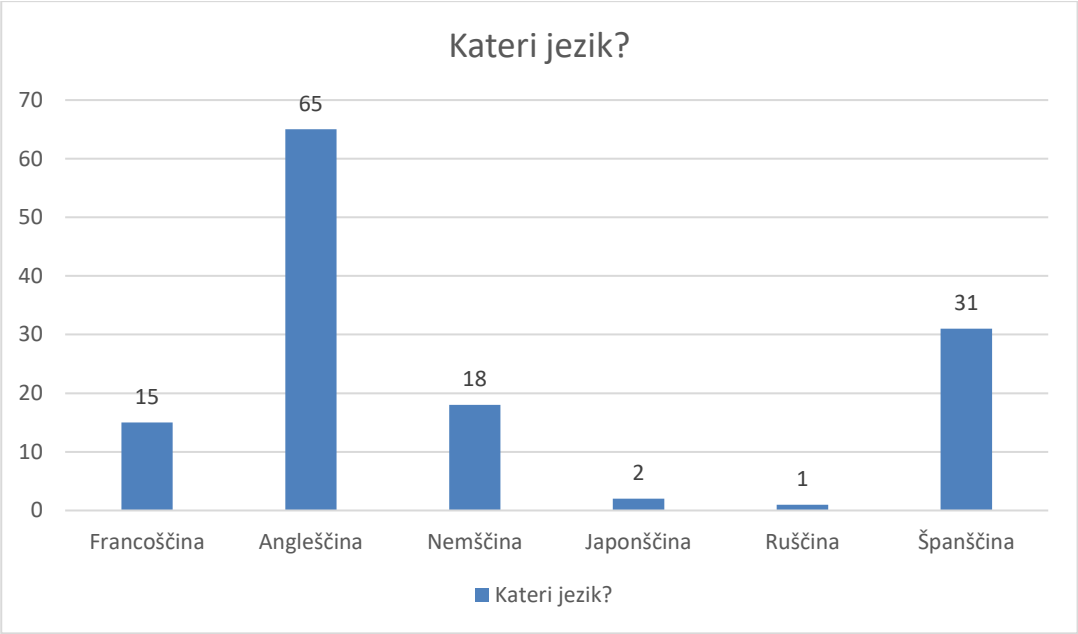

Prejeli smo 280 odgovorov, kar je več kot je bilo odgovorov na anketi iz leta 2018. Malo več kot polovica (52,85 % ali 148 udeležencev) obiskuje kulturno-umetniške dejavnosti, medtem ko jezikovne delavnice obiskuje 132 udeležencev ali 47,14 %. Podatki so primerljivi s prejšnjo anketo, kjer je bila udeležba približno porazdeljena (51,14 % za kulturno-umetniške, 48,87 % za jezikovne).

2. Zadovoljstva uporabnikov pri delavnicah

Tuji jeziki

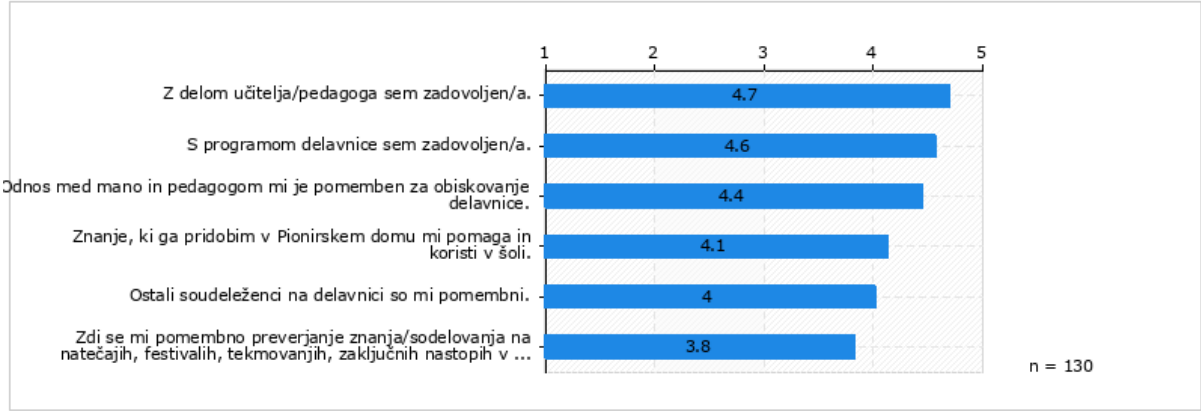

Komentar: Udeleženci so odgovarjali pozitivno, veliko jih meni da jim novo pridobljeno znanje pomaga v šoli, s pedagogom in programom so zadovoljni. Najnižje ocenjena spremenljivka je bila preverjanje znanja na razne načine, morda bi bilo dobro vsako skupino ali udeleženca vprašati, če želi preveriti znanje, saj so z 1 ali 2 odgovorili le 7 anketirancev.

Mladi raziskovalci

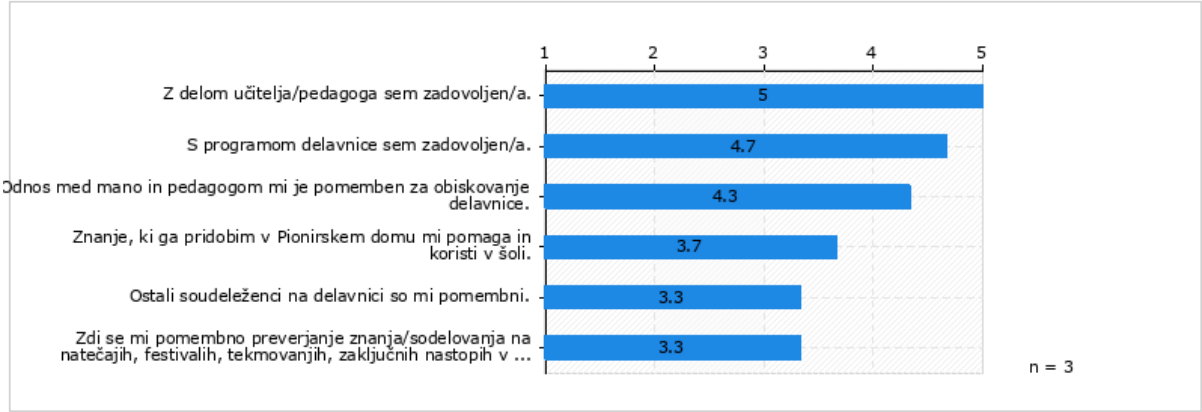

Šola šivanja in oblikovanja

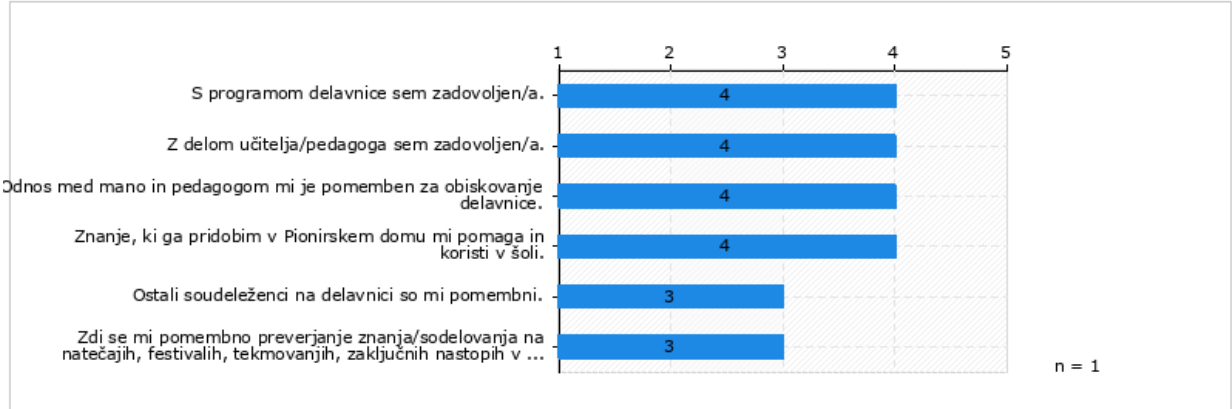

Priprava na sprejemni izpit SŠ, ALOU

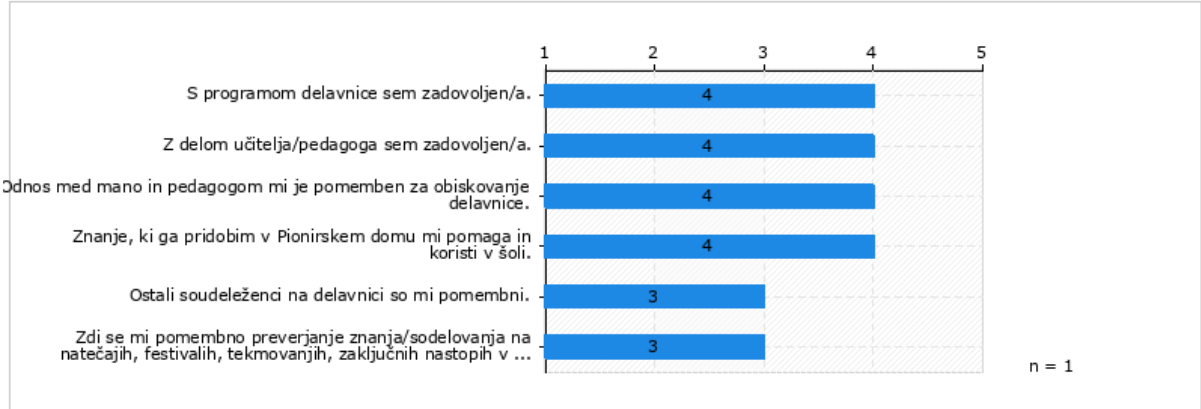

Slikarstvo za odrasle

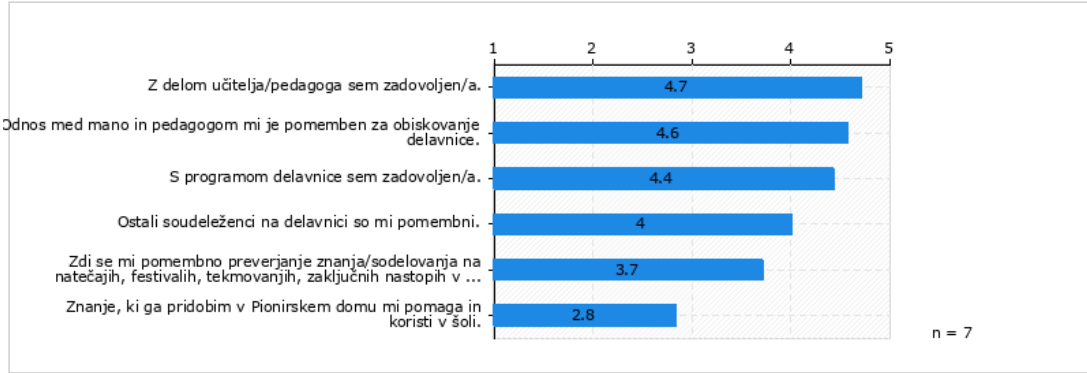

Slikarstvo za otroke in mladino

Kiparstvo za otroke in mladino

Animirani film

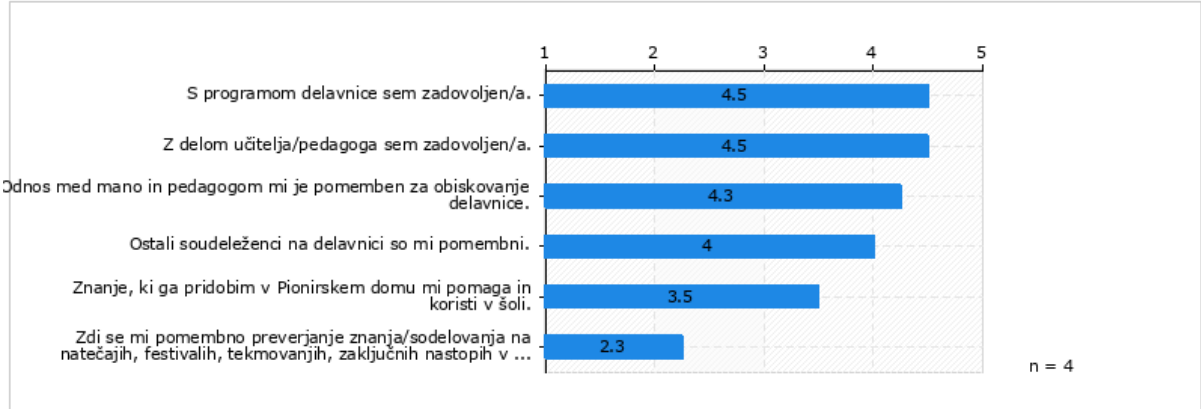

Ples

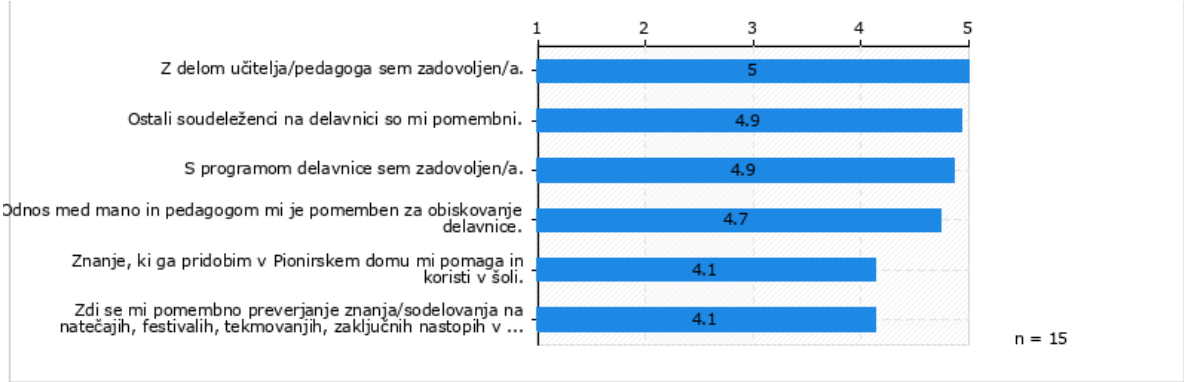

Gledališče

Prav tako so bili udeleženci zadovoljni z delom pedagogov in programom, najnižje ocenjena spremenljivka je bila ponovno preverjanje pridobljenega znanja, kjer jih je s 5 (zelo se strinjam) odgovorilo 18, s 4 (strinjam se) 24, z 2 (ne strinjam se) 6 in pa z 1 (sploh se ne strinjam) le ena oseba, 8. osebam ni pomembno.

Učenje petja

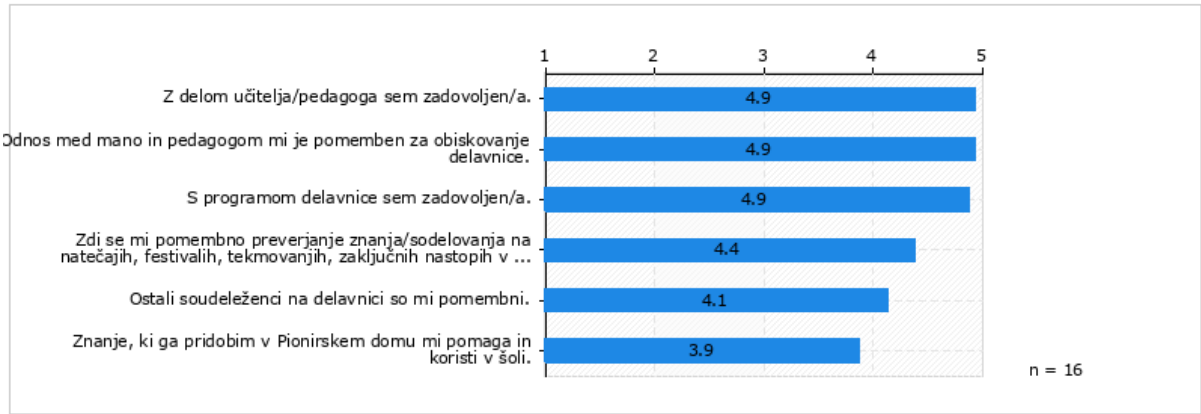

Učenje inštrumenta

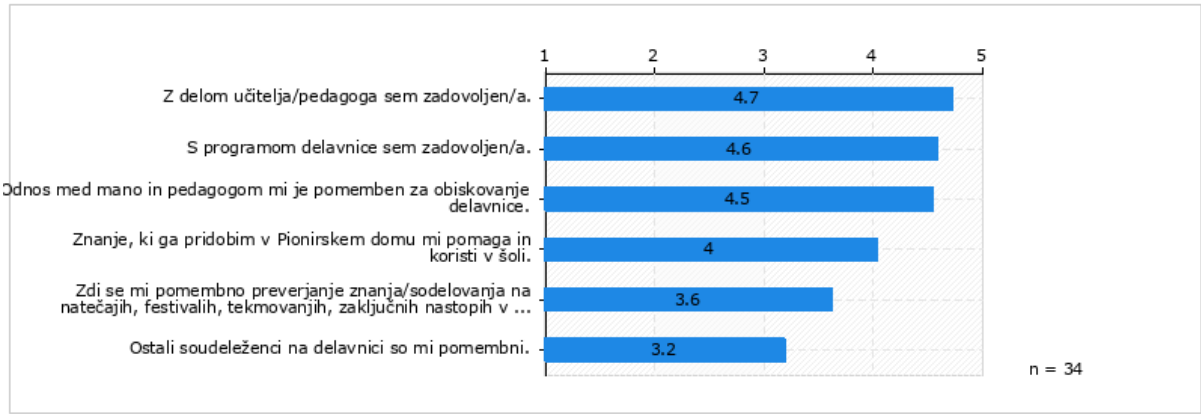

3. Koliko let obiskujete delavnice?

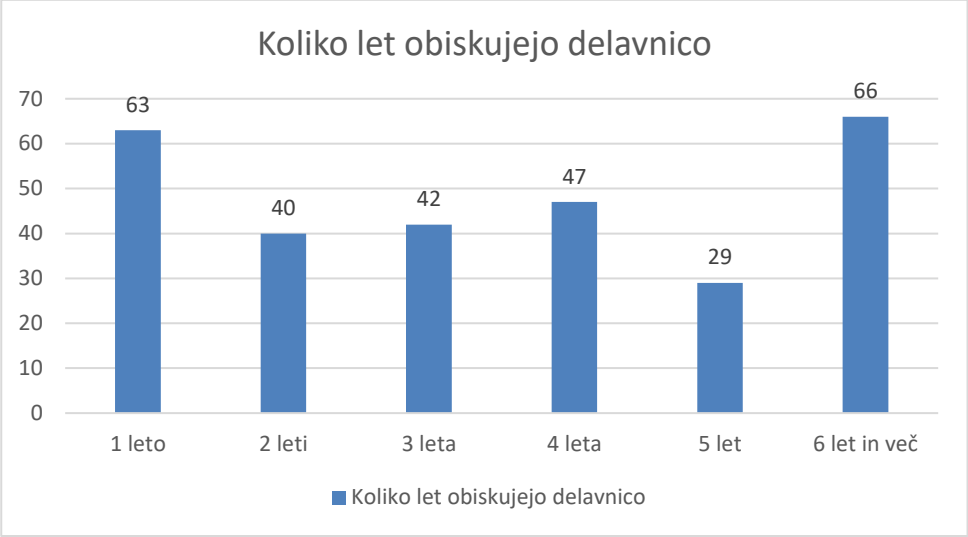

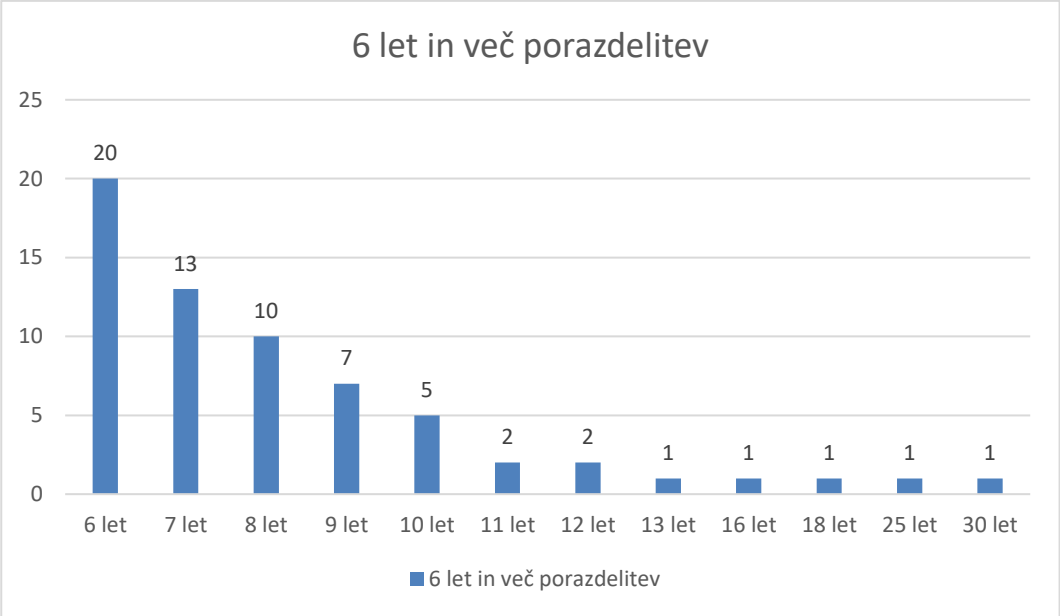

Največ anketirancev delavnice obiskuje 1 leto (63 udeležencev ali 22 %). 6 let ali več obiskuje 66 udeležencev (nadalnja porazdelitev na grafu).

4. **Kako ste izvedli za delavnice PD?**

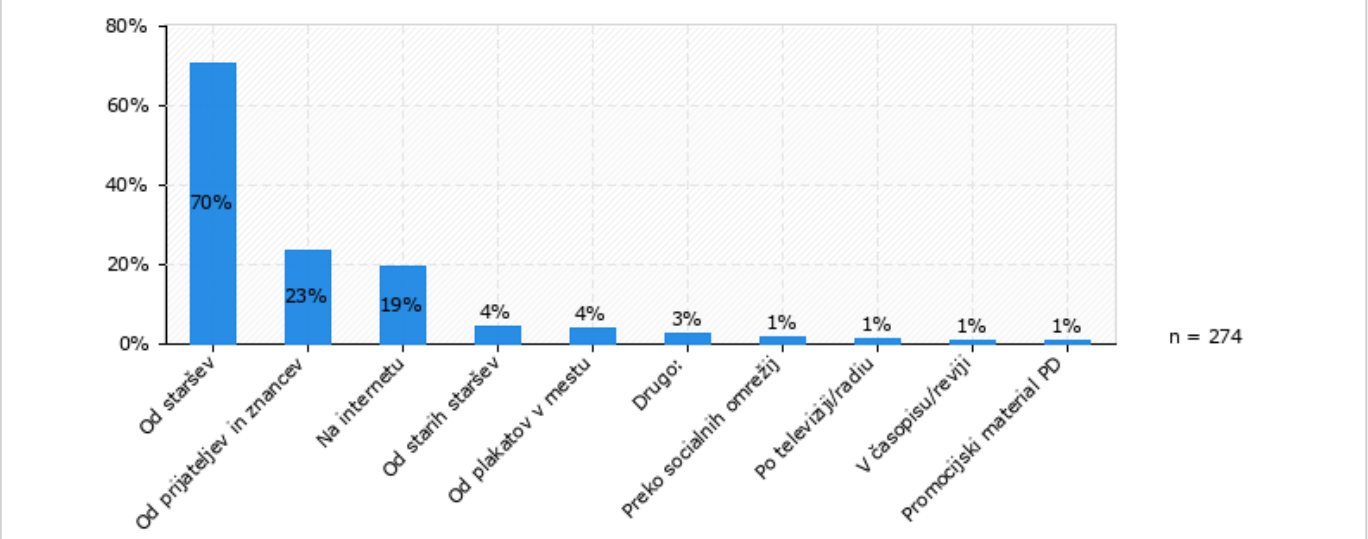

Kar 193 anketiranih je za delavnice izvedelo preko staršev (70 %), od prijateljev in znancev 64 (23 %), preko interenta 53 (19 %). Najmanj jih je izvedelo preko časopisa/revij in promocijskega materiala, po vsako le 2 osebi. 2 osebi sta prav tako izvedeli preko šole.

5. **Kaj Vam je najbolj všeč na delavnicah?**

Med najbolj pogostimi odgovori so bili:
Mentor/pedagog/učitelj, dejstvo da se veliko naučijo, sproščeno vzdušje, prosto pot do ustvarjanja, igre, sproščenost, komunikativnost, bolj individualen pristop kot v šoli, atmosfera, odnos med pdagogom in udeleženci, pri glasbenih delavnicah jim je všeč, da si lahko sami izberejo, kaj bi radi igrali, veliko pogovora v tujem jeziku, native speakers.

6. **Kaj Vas moti/kaj bi spremenili, dodali na delavnicah?**

Prenoviti učilnice, premalo aktivnosti zunaj, delavnice bi trajale več časa, “morda bi samo imela malo več organiziranega/delanja načrtovanih predstav in natančnega ucenja podrobnosti...”, drugačen termin, več predstav, odmor med uro, več improvizacije, manj dela v delovnem zvezku in učbeniku, več priprave na izpite, 2x na teden po 45 min kot pa enkrat po 90.

7. **Katere dejavnosti, ki jih trenutno ni v Pionirskem domu, bi obiskovali?**

Najbolj pogoste: sinhronizacija, razni športi (odbojka, košarka, gimnastika, hokej) jeziki, kot so: grščina, korejščina, ŠPA v Grosuplju, nasploh več jezikov, literarni krožek, kuhanje, skiciranje, snemanje tv oddaj, več inštrumentov, taborniki, lokostrelstvo, učenje pisanja pesmi/knjig, kaligrafija.

Komentar: Med bolj pogostimi odgovori so bile tudi delavnice, ki jih Pionirski dom že ponuja in izvaja, večinoma kar v isti stavbi. Veliko je odgovorov, kjer anketirani obiskujejo tuji jezik, želijo pa si obiskovati nekaj bolj ustvarjalnega, kot so gledališke delavnice ali slikanje, kiparstvo, igranje inštrumenta in obratno. Moj predlog je, da se poveča ozaveščenost, kaj Pionirski dom ponuja, ne le za morebitne nove vpisane vendar tudi za tiste, ki že obiskujejo delavnice. S tem bi se povečalo število oseb, ki obiskujejo več dejavnosti v Pionirskem domu in ne hodijo drugam iskati delavnico, ki jo imajo na drugi strain stavbe.

10.2 COVID VPRAŠANJA

1. **Ali ste obiskovali delavnice v času pandemije?**

Od 265 anketiranih jih je 175 (66 %) obiskovalo, 90 (34 %) pa ne. Najbolj pogoste delavnice, ki so jih obiskovali, so bile slikarstvo za otroke in mladino/odrasle, francoščina, gledališče, angleščina, španščina, nemščina. Prevladujejo tuji jeziki, ker jih je lažje izvesti na daljavo kot ostale delavnice.

2. Ali ste bili zadovoljni z izvajanjem delavnic?

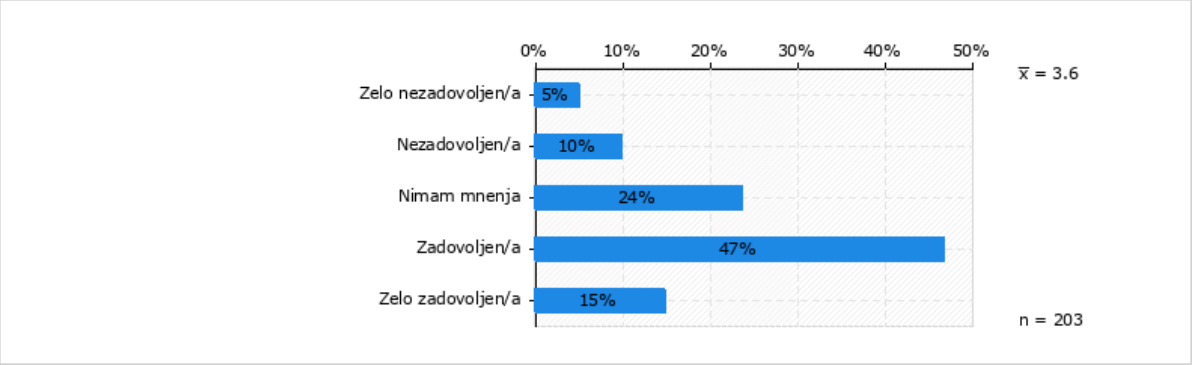

Večinoma so udeleženci bili zadovoljni, med tiste, ki so odgovorili z 1 (zelo nezadovoljen) ali 2 (nezadovoljen) pa so obiskovali naslednje delavnice: igranje inštrumenta, gledališče 12x, angleščina 8x, francoščina 2x, petje 2x, violina, španščina 2x, slikarstvo za otroke in mladino, japonščina.
Komentar: številčnost nezadovoljstva pri nekaterih delavnicah bi pripisal dejstvu, da so anketiranci večinoma hodili na te delavnice in zato je več odgovorov o nezadovoljstvu za njih. Ker večina anketiranih obiskuje tuje jezike je bilo pričakovati, da bodo tudi več negativnih odgovorov prejeli kot pa druge delavnice, kjer jih obiskuje manj anketirancev (primer: angleščina ima 8 odgovorov z vrednostjo 1 ali 2, medtem ko slikarstvo za odrasle nobenega).

3. Ali ste pogrešali stik v živo?

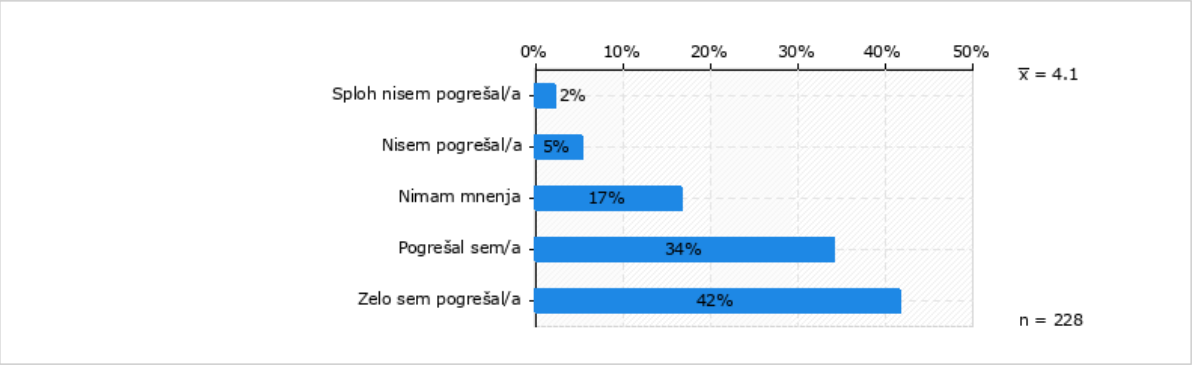

76 % anketiranih je odgovorilo, da pogreša stik v živo, medtem ko le 7 % ne pogreša. Vsi, ki so obiskovali gledališče preko Zooma so pogrešali stik v živo, prav tako ostale delavnice z izjemo 4 anketiranih, ki obiskujejo delavnice tujega jezika (4x nemščina, 4x angleščina, 3x španščina).

4. Ali bi tudi v prihodnje nadaljevali z delom preko spleta?

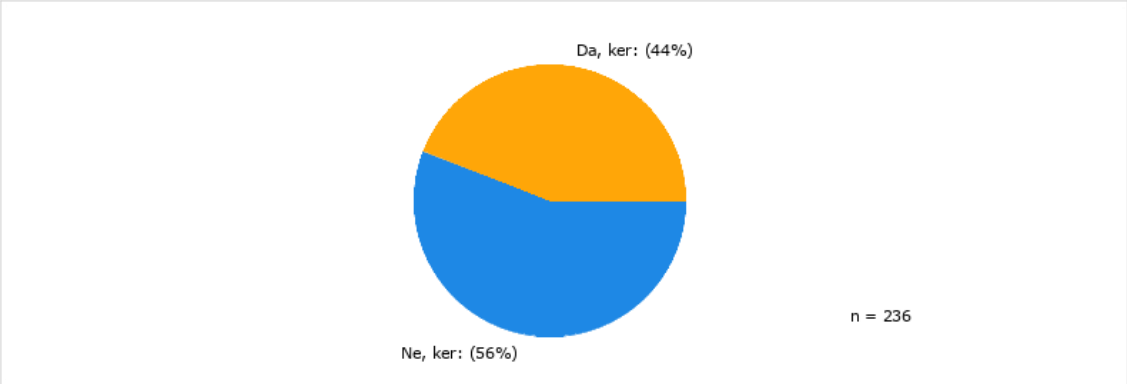

132 anketiranih v prihodnje nebi nadaljevalo z delom preko spleta, kar predstavlja 56 %, medtem ko 104 bi nadaljevali (44 %).
Med odgovori, da bi nadaljevali, so bili napogostejši tisti, ki so izražali željo z nadaljevanjem učenja/izvajanja, tudi ko epidemiološke razmere tega ne dopuščajo. Še naprej se želijo učiti, veliko anketiranim se ni zdel pouk nič drugačen in so še vedno uživali, prav tako pa ker je bolje online kot da če nimajo.
Med odgovori, da nebi nadaljevali, so najpogostejši bili tisti, da jim je v živo bolje, bolj zabavno, gledališče težje poteka preko spleta, imajo preveč zoom videokonferenc, manj pridobijo in se težje koncentrirajo, učenje preko spleta zelo težko zaradi slabe internetne povezave, zamika v povezavi,…

5. Predlogi v času pandemije

Več nastopov, združenje skupin gledališča v eno videokonferenco, boljša oprema za pedagoge, ki delajo od doma, manjše skupine, manj pisanja, naj se delavnice čim več izvajajo v živo, zoom za delavnice, kjer tega še ni, pouk bi lahko potekal zunaj na razdalji, kjer ima učiteljica mikrofon, da se jo sliši.

10.3 DEMOGRAFSKA VPRAŠANJA

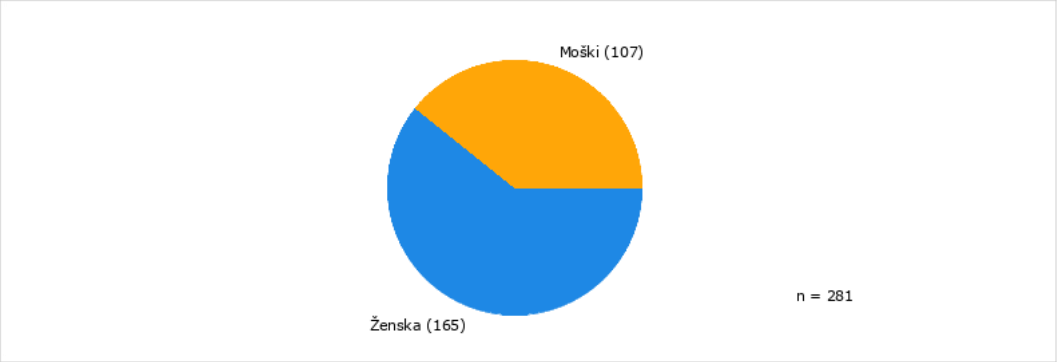

Starostna porazdelitev

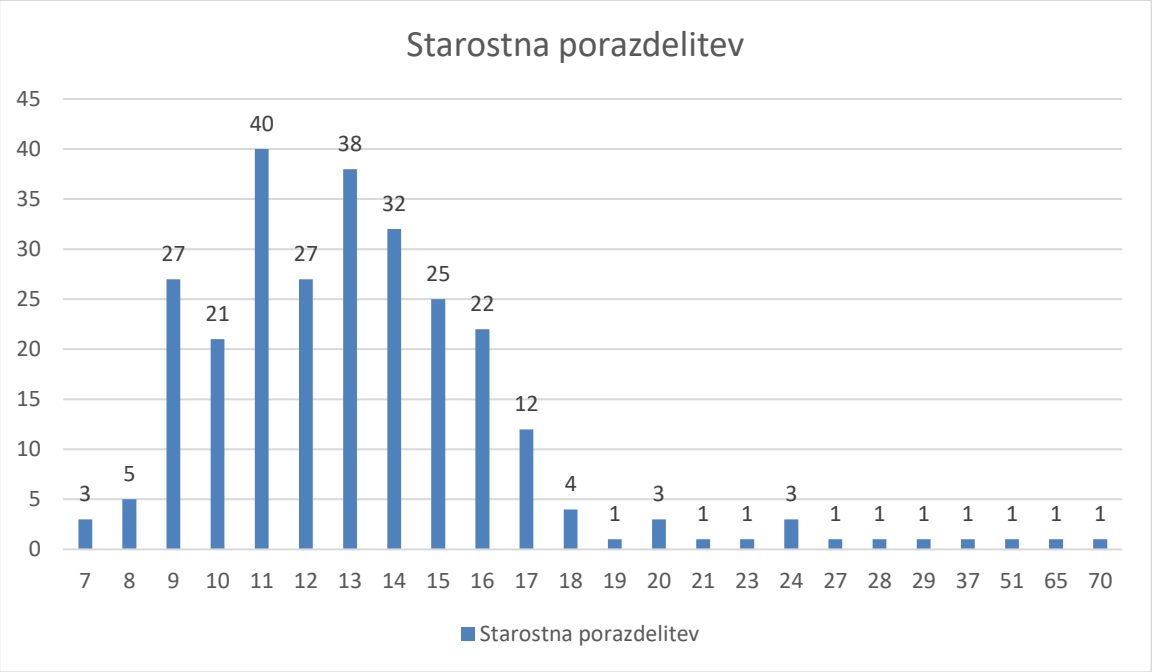

Starostna porazdelitev in porazdelitev po spolu je primerljiva s prejšno anketo, kjer je bilo 63,53 % žensk.
Starostna porazdelitev po skupinah je: 20,58 % 10 let in manj, 59,56 % 11 do 15 let, 15,44 % 16 do 20 let in 4,41 % več kot 21 let stari.
Starostna porazdelitev prejšne ankete: 10 do 14 - 70 %, pod 10 let - 4,87 %, starejših od 14 - 25,21 %.

a) Vprašalnik za starše

Vseh ustreznih odgovorov je bilo 163.

1. Stopnja izobrazbe

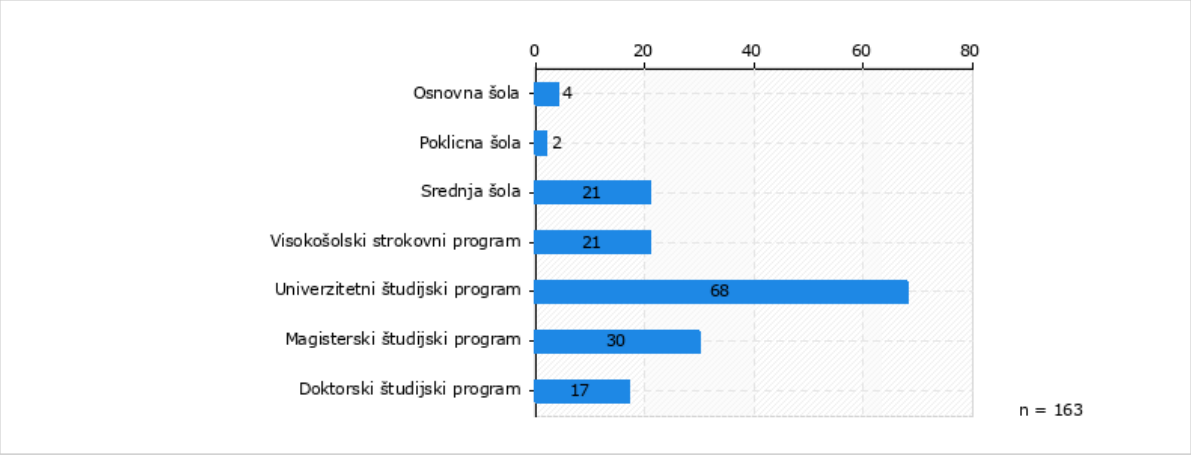

OŠ 2 %
Poklicna šola 1 %
Srednja šola 13 %
Visokošolski strokovni program 13 %
Univerzitetni študijski program 42 %
Magisterski študijski program 18 %
Doktorski program 10 %

2. Katero delavnico obiskujejo otroci?

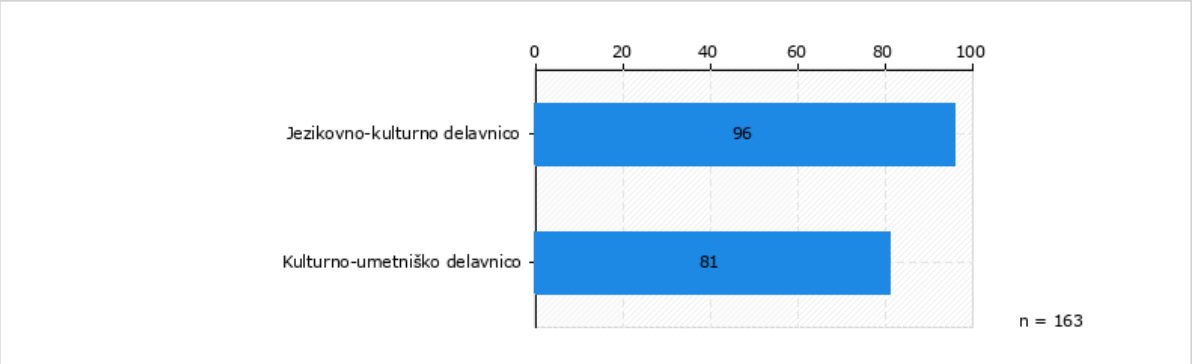

59 % otrok obiskuje jezikovno delavnico, medtem ko 50 % obiskuje kulturno-umetniško delavnico. 14 otrok obiskuje obe delavnici, kar predstavlja 9 %. Med jezikovnimi delavnicami je bil najbolj pogost jezik angleščina (24 otrok), med kulturno-umetniškimi delavnicami pa gledališče (36).

3. Iz kje ste izvedeli za delavnice PD?

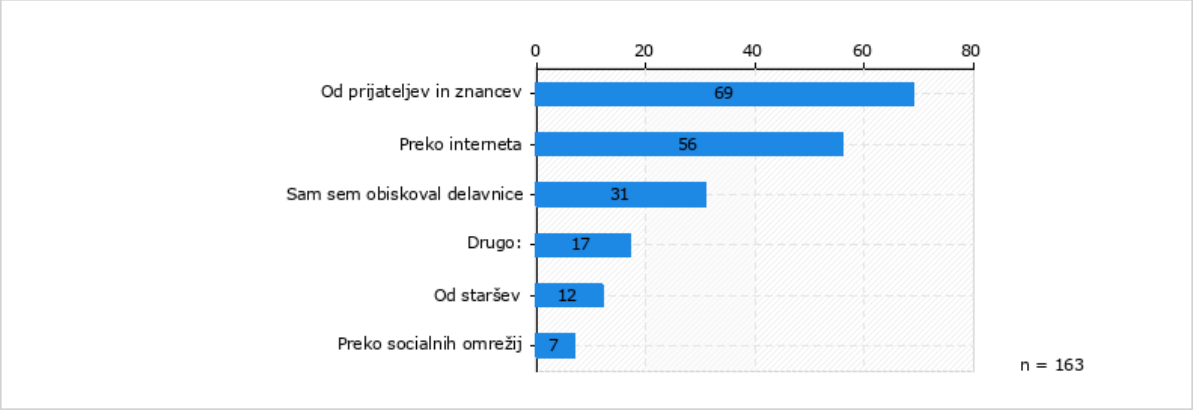

Največ staršev je za delavnice izvedelo od prijateljev in znancev, in sicer 42 %, potem preko interneta 34 %, 19 % anketiranih so sami obiskovali delavnice, 4 % preko socialnih omrežij, 7 % od staršev, 10 % pa drugo (živijo v bližini, vedo za delavnice, preko počitniškega varstva)
KOMENTAR: 42 % anketiranih je izvedelo preko interneta, vendar le 4 % preko socialnih omrežij. Glede na čas, v katerem živimo, bi se ta odstotek lahko povečal, saj je prisotnost na socialnih omrežjih eden izmed najlažjih in najboljših načinov za oglaševanje preko spleta.

4. Zakaj ste se odločili za vpis?

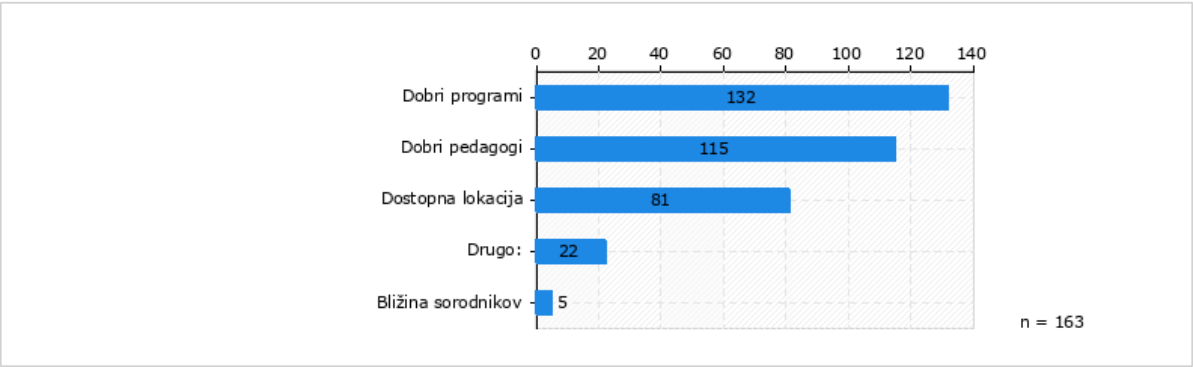

Od 163 odgovorov jih je 81 % bilo ”dober program”, 71 % zaradi dobrih predagogov, 50 % zaradi dostopne lokacije. Med odgovori “drugo”(14 %), jih je največ pripisalo cenovni dostopnosti, ker tečaje obiskujejo tudi prijatelji otrok in priporočila drugih. Najmanj pomemben dejavnik je bil ponovno bližina sorodnikov (kot v prejšni anketi).

5. Pomembnost dejavnikov dela pedagogov in drugih delavcev

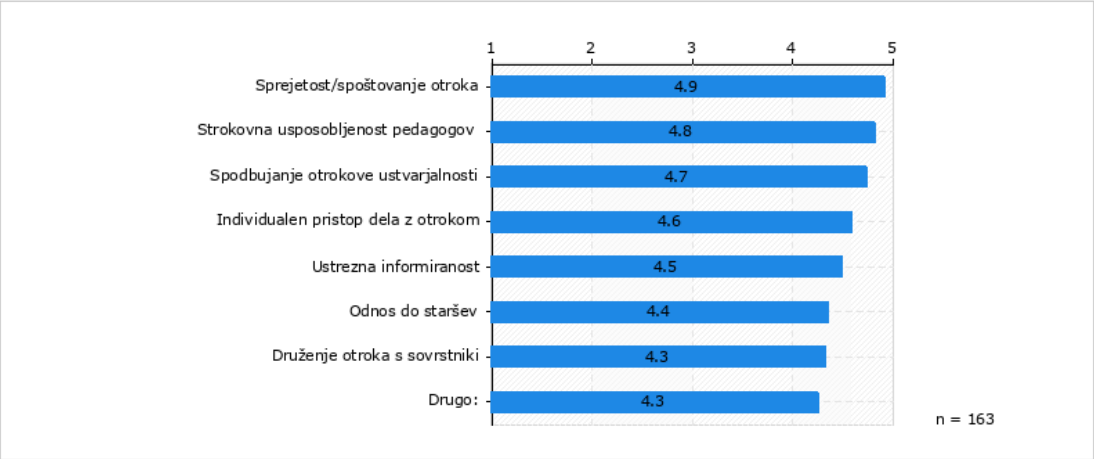

Najbolj pomemben dejavnik je prijaznost do otroka, kjer je več kot 90 % odgovorov bilo 5 (zelo pomembno), med drugo pa so zapisali tudi, da jim je pomembna pozitivna naravnanost in osebnmost, dejavnost stran od ekranov, socializacija in razgledanost, svobodno izražanje in dejstvo, da otrok rad obiskuje delavnico. Presenetljivo starši nimajo toliko poudarka na sovrstnikih kot imajo otroci, vendar razumljivo saj jih primarno vpišejo zaradi pridobivanja znanja in ne druženja, medtem ko so otrokom pomembni sovrstniki zaradi atmosphere na urah.

6. Ali delavnice pripomorejo k boljšemu učnemu uspehu?

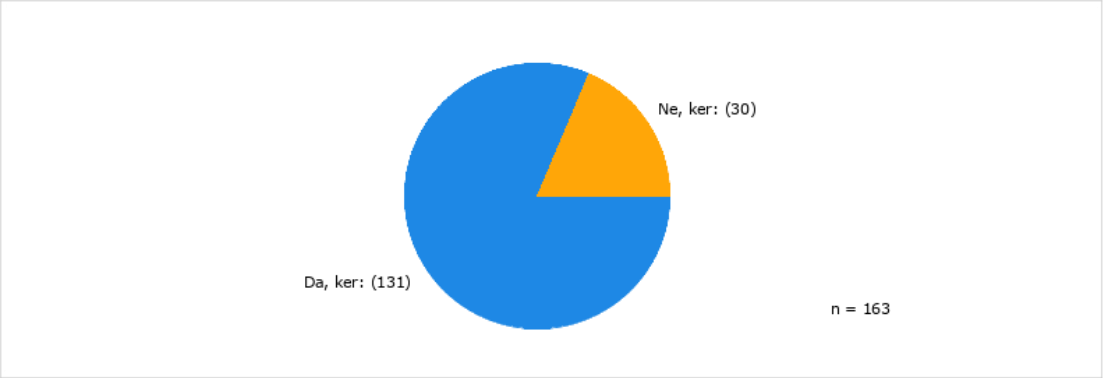

Kar 131 ali 81 % anketiranih je dogovorilo z da. Med razlogi so navedli, da ima otrok več znanja, pravi način poučevanja, majhne skupine, spodbuja kreativnost (v šoli ni poudarka), delavnica pokriva področje, ki ga imajo tudi v šoli (nemščina, španščina,…), je otrok bolj razgledan, razvija talent, pridobi na samozavesti in javnemu nastopanju, širi socialni krog, dobi pogled izven okvirjev, terja vztrajnost, gradi samozavest.

Med razlogi, zakaj ne, so navedli, da otrok tega jezika še nima v šoli, je dopolnilna dejavnost, a ne pripomore k uspehu v šoli, ne gre za učno snov, ker nima trenutno veze s šolo.
Rezultati so primerljivi s prejšno anketo, kjer jih je 63 % menilo, da pripomore, 28 % se ni moglo opredeliti in 3 % meni da ne pripomore.

7. Ali se udeležujete drugih dogodkov PD?

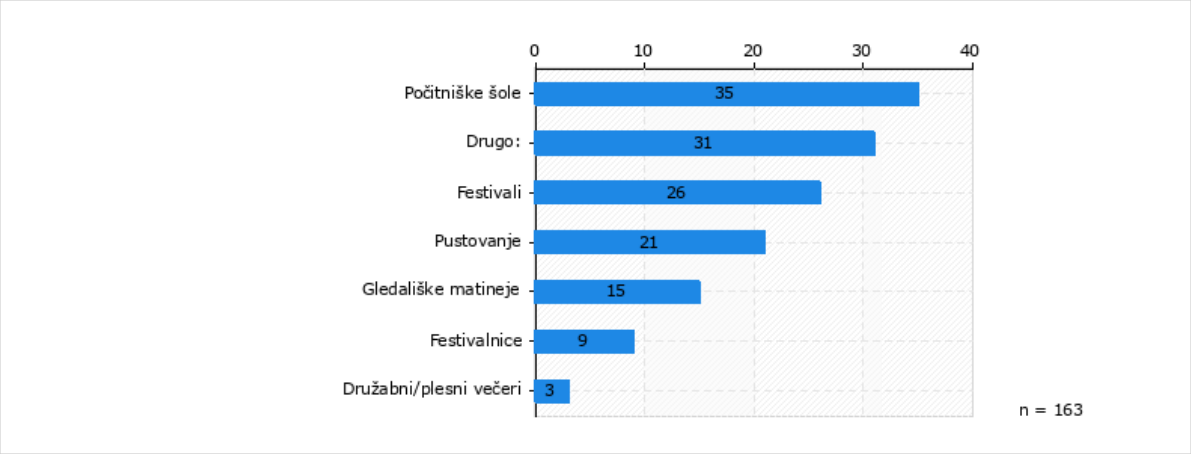

Počitniške šole 36 %, Drugo 32 % Festivali 27 %, Pustovanje 22 %, Matineje 15 %, Festivalnice 9 %, Družabni plesi 3 %.

Med drugo so napisali: bi se, ampak so dogodki za starejše otroke, se ne udeležujemo, koncerti rock akademije, zaenkrat se niso vendar se bodo sedaj.

8. Ali Vam je pomembno, da se znanje preveri?

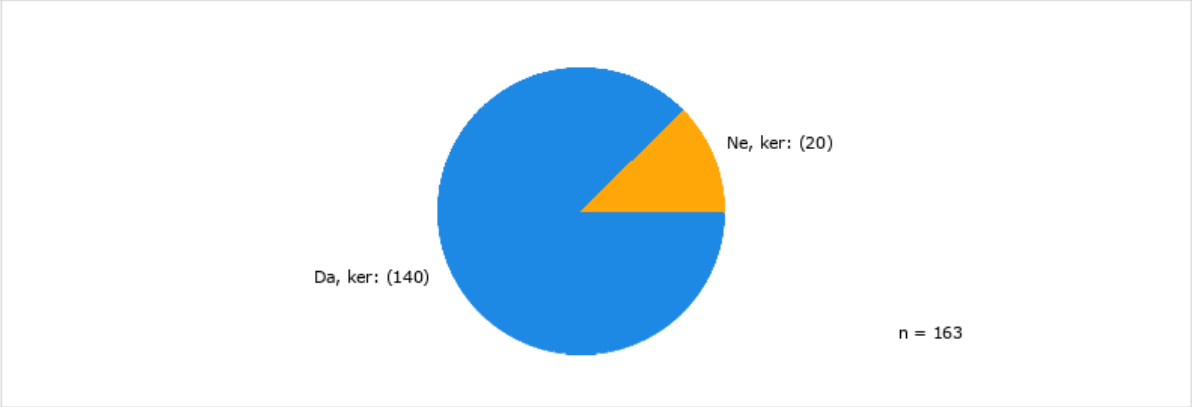

Z odgovorom Da je odgovorilo 88 % anketiranih, saj menijo, da je potrebno dobiti povratno informacijo o znanju, utrdi samozavest, pri tujih jezikih je praktična raba najboljša vaja, se tako preveri, na čem mora otrok še delati, kaj še ne zna, se mu poveča motivacija. Z Ne je odgovorilo le 12 %, večinoma so bili pa mnenja, da je pomemben process učenja, ne pa cilj, da je to dejavnost za užitek, da je to za sprostitev in da ni potrebno vse narediti v stilu tekmovanja.

9. Na kakšne načine bi preverjali znanje?

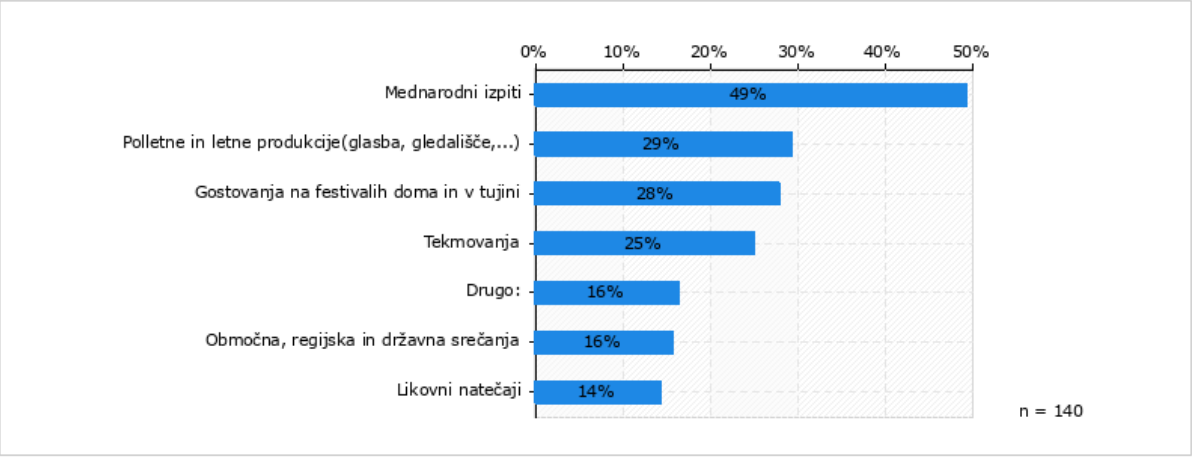

Večina staršev bi znanje preverilo z mednarodnimi izpiti (jezikovne delavnice) in polletnimi in letnimi produkcijami pri gledališču in glasbenih delavnicah. Pod odgovor drugo so zapisali: poletne šole v SLO in tujini, preizkus znanja med sovrstniki, razni nastopi, razstave, praktična uporaba, ko gredo v svet,…

10. Ali so se udeležili delavnic na daljavo?

Pri odgovorih z da (82, 51 %) so odgovarjali največkrat starši, Kateri otroci hodijo na jezikovne in gledališke delavnice ter glasbene delavnice (petje/inštrument).

Razlogi, zakaj ne bi (78, 49 %) nadaljevali so: preveč časa za ekranom, tečaj se ni izvajal na daljavo, pomanjkanje časa, preveč delavnic na daljavo, ni smisla, ker ni socializacije, ker je ravno to bilo posebno, prevelike obremenitve z šolskimi zadevami.

11. Zadovoljstvo z delavnicami

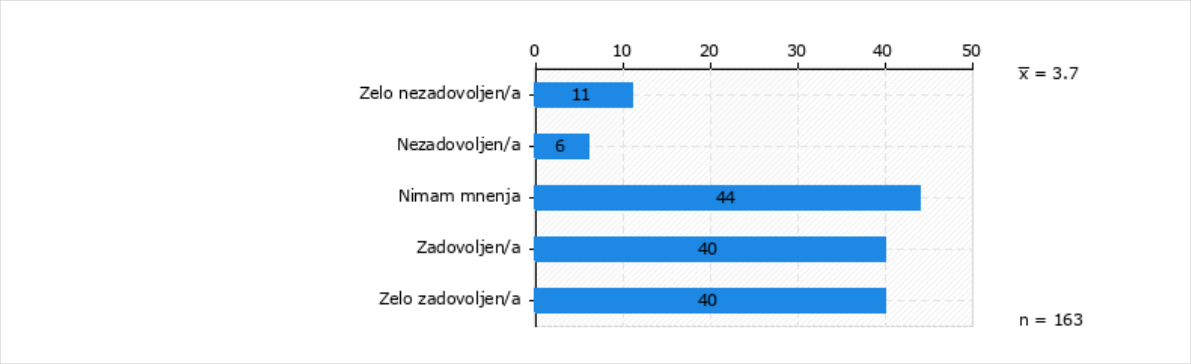

Le 12 % staršev ni bilo zadovoljnih z dealvnicami na daljavo (8 % zelo nezadovoljno, 4 % nezadovoljno), večina pa se jih ni želela opredeliti. Enaka frekvenca odgovorov je bila pri zadovoljen in zelo zadovoljen, in sicer 28 % za vsakega in 46 % skupaj.

12. Ali bi tudi v prihodnje sodelovali preko spleta?

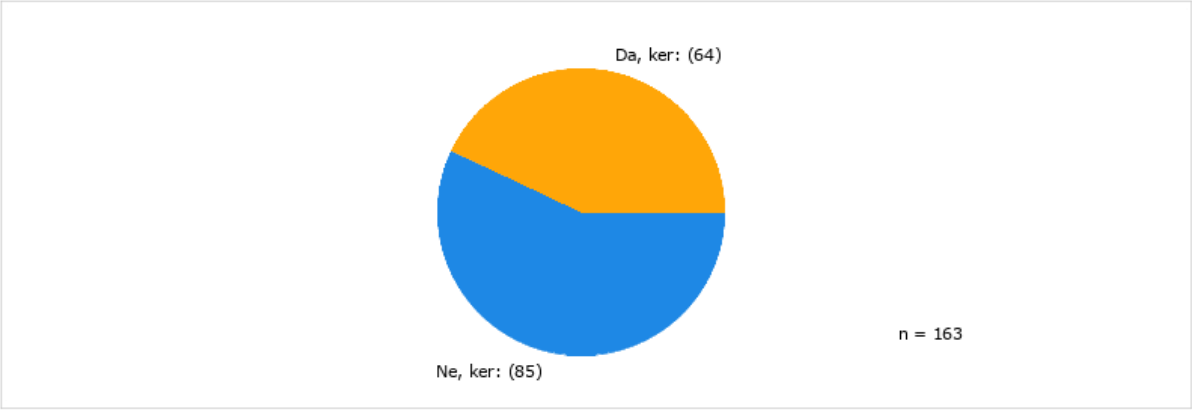

Večina staršev je odgovorila z ne (57 %), razlogi pa so: pomembno je druženje, osebni stik je pomemben, preveč gledanja v ekran, bistven stik z pedagogom, učenje glasbil v živo učinkovitejše, ni enakovredno kot poučevanje v živo, le če je nujno, otrok ne mara. (je učenje preko spleta tečno, neprijetno, dolgočasno, frustrirajoče in otroku vzame vso veselje do predmeta. nehajmo se delat, da se da vsaka človeška interakcija nadomestiti z zoom-om. jaz najraje delam na daljavo, nikoli več si v resnivi ne želim iti v pisarno. amapak družiti se na daljavo pa je bullshit.)

Razlogi, zakaj bi nadaljevali(43 %) pa so: odlično organizirano, tečaj kot da je potekal v PD, bolje kot nič, le v primeru, ko ni mogoče v živo, vzame manj časa,…

13. Predlogi

Več vadbe, utrjevanje jezika, ne, otroci se redno testirajo v šoli kar zadovoljuje tudi za obisk obšolskih dejavnosti, izvajanje tečajev zunaj, manjša skupina preko spleta, da je več pozornosti na posameznega otroka, ob PCT ne vidi potrebe po spletnih tečajih, uprava mora bolj podpreti svoje izvajalce in jih ne prepustiti nemilosti.

Pionirski dom bi se moral povezati z univerzami v tujini, kjer izvajajo jezikovne kamp, kamor bi lahko hodili otroci in tako bili še bolj v stiku s tujim jezikom in spoznavanjem tujih kultur, glede covid časa, naj čim prej odide. glede organiziranosti glasbene dejavnosti pa: več povezovanja učencev v skupine kot dodatek k

individualnim uram. samo uro tecaja. da je tecaj namesto ob 16-ih ob 18-i uri, zaradi guzve na cesti. porabimo od enega konca lj do pionirskega doma 1 uro in potem ne moremo umes niti domov, ker ves promet stoji. drugace pa rabimo 10-15 min do pionirskega doma, ko ni guzve., mogoče bolj sprotno spremljanje napredka oz. sledenja otrok pri razumevanju snovi, ki se jo jemlje in povratne informacije, kaj morajo popraviti, ponoviti...., zelo sem zadovoljna s storitvijo. ker je moja hči trikrat manjkala se je njen profesor potrudil in naredil psoebej uro za njo o zoom-u. tako prilagajanje je zelo dobrodošlo. za to sem zelo hvalžna.,l etošnje leto smo razočarani z izbiro učiteljice. otroci se tečaja težko udeležijo., prenovljene učilnice, ostalo so bile pohvale pedagogom.

Foto: arhiv Pionirskega doma